

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

НАЦИОНАЛЕН СТАТИСТИЧЕСКИ ИНСТИТУТ

СТАТИСТИЧЕСКИ СПРАВОЧНИК 2018

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

НАЦИОНАЛЕН СТАТИСТИЧЕСКИ ИНСТИТУТ

СТАТИСТИЧЕСКИ СПРАВОЧНИК 2018

СОФИЯ, 2018

Decorative wavy lines at the bottom of the page, consisting of several overlapping black curves that sweep across the width of the page.

Уважаеми потребители,

Националният статистически институт предлага на Вашето внимание най-новото издание на Статистическия справочник за 2018 година. На неговите страници ще намерите актуални данни от последните статистически изследвания, проведени през периода 2014 - 2017 година. Публикуваните числа характеризират състоянието и динамиката на обществено-икономическите процеси в

Република България. Очертани са тенденциите в развитието на области като демография, околна среда, здравеопазване, образование, пазар на труда, култура, информационни технологии, както и на важни стопански отрасли - промишленост, енергетика, транспорт, селско стопанство, туризъм...

Включените в справочника данни са представени достъпно и разбираемо с таблици, графики и кратък анализ към всеки раздел. Техни източници са Националният статистически институт, Българската народна банка, органите на статистиката, Евростат и други авторитетни международни организации.

Богатата по съдържание информация е предназначена за различни потребителски групи - представители на държавните институции, бизнеса, науката, неправителствения сектор и отделните граждани. Всички те се нуждаят от надеждни статистически данни, за да вземат информирани решения в своята ежедневна дейност.

Верни на традицията и водени от желанието да отговорим на обществените интереси и очаквания, се стремим да произведеме качествена статистическа информация, разработена по хармонизирана европейска методология и отговаряща на европейските и световните стандарти. Непрекъснато усъвършенстваме и начините за нейното разпространение. Информационно-комуникационните технологии ни дават възможност да представяме статистическите данни по интересен и атрактивен начин, за да достигнат до възможно най-широк кръг потребители. Основен приоритет в нашата работа е повишаването на статистическата култура на най-младите българи - учениците и студентите, към които са насочени редица инициативи за популяризиране на статистическата наука и практика.

„Статистически справочник 2018“ се публикува в знаковата година на Българското председателство на Съвета на Европейския съюз, когато българските статистици са призвани да докажат за пореден път своята професионална компетентност и да играят водеща роля при вземането на важни решения за развитието на Европейската статистическа система.

Но нашата успешна дейност не би била възможна без активното участие на респондентите в статистическия производствен процес, и на потребителите, чиито отзиви, мнения и препоръки ни изправят пред предизвикателството непрекъснато да се развиваме и променяме в съответствие с обществените потребности и повелите на времето. На всички тях изразявам нашата искрена признателност и благодарност!

Сергей Цветарски

Председател на Националния статистически институт

СЪДЪРЖАНИЕ

Стр.

Предговор	3
Съкращения и знаци	8
Общ преглед	
I. Географска характеристика и климат	
Територия и климат	12
Реки, езера и планини	14
II. Население	
Население и демографски процеси	18
Възрастово-полова структура на населението	20
Раждаемост	22
Смъртност	24
Брачност и бракоразводност	26
Население по области	28
Раждаемост и смъртност по области	30
Миграция на населението	32
III. Пазар на труда	
Работна сила	36
Работна сила по области	38
Заетост	40
Заетост по области	42
Наети лица	44
Безработица	46
Безработица	48
Безработица по области	50
Средна годишна заплата	52
IV. Образование	
Видове образователни институции	56
Записани учащи	58
Преподаватели по степени на преподаване	60
Детски градини	62
Общообразователни училища	64
Професионално обучение - I степен	66
Професионално обучение - II степен	68
Професионално обучение - III степен	70
Професионално обучение - IV степен	72
Висше образование	74
Училища, преподаватели и ученици по области	76
Степени на участие на населението в образователната система и разходи за образование	78
V. Култура и изкуство	
Издателска дейност	82
Сценични изкуства и кина	84
Музеи и читалища	86
Библиотеки	88
Радиопрограмна и телевизионна дейност	90

VI. Здравеопазване

Лечебни и здравни заведения и медицински персонал	94
Медицински персонал по области	96
Заболявания от злокачествени новообразувания и активна туберкулоза	98

VII. Доходи, разходи и потребление на домакинствата

Общ доход на домакинствата	102
Общ разход на домакинствата	104
Потребление на основни хранителни продукти	106
Покупателна способност на домакинствата	108
Индикатори за бедност	110

VIII. Престъпност и правосъдие

Престъпления, завършили с осъждане	114
Осъдени лица	116

IX. Национални сметки

Брутен вътрешен продукт	120
Брутна добавена стойност	122
Компенсация на наетите и брутен опериращ излишък/ брутен смесен доход	124
Инвестиции и потребление	126
Производителност на труда	128

X. Финанси

Парични агрегати	132
Вземания на парично-финансовите институции от правителствения и неправителствения сектор	134
Лихвени проценти	136
Депозити и кредити на сектор „Домакинства и НТООД” ...	138

XI. Цени

Индекс на потребителските цени - годишна инфлация	142
Индекс на потребителските цени - средногодишна инфлация	144
Хармонизиран индекс на потребителските цени	146
Индекс на цените на производител	148
Индекси на цените на производител в селското стопанство	150
Индекси на цените на стоките и услугите за текущо потребление в селското стопанство	152
Индекс на стоките и услугите с инвестиционно предназначение в селското стопанство	154
Общ индекс на цените на стоките и услугите в селското стопанство	155

XII. Износ и внос на стоки

Външнотърговски стокообмен	158
Износ по страни - основни търговски партньори	160
Внос по страни - основни търговски партньори	162
Износ и внос по стоки	164

XIII. Платежен баланс

Платежен баланс	168
Преки чуждестранни инвестиции	170

XIV. Дълготрайни материални активи

Разходи за придобиване на ДМА	174
Придобити дълготрайни материални активи	176

XV. Търговия; Хотелиерство и ресторантьорство

Обекти за продажби на дребно	180
Продажби на дребно	182
Оборот в търговията, хотелиерството и ресторантьорството	184

XVI. Промисленост

Продукция на промишлените предприятия	188
Структура на продукцията на промишлените предприятия	190
Индекси на продукцията на промишлените предприятия	192
Промислени продукти в натурално изразение	194

XVII. Строителство и жилищен фонд

Продукция на строителните предприятия	200
Жилищен фонд	202
Разрешителни за строеж и жилища в експлоатация	204

XVIII. Енергетика

Общ енергиен баланс	208
Крайно енергийно потребление	210
Електрическа и топлинна енергия	212

XIX. Транспорт

Транспорт - основни данни за развитието на транспорта	216
Превозени товари и пътници и извършена работа от транспорта	218

XX. Туризъм

Места за настаняване	222
Реализирани нощувки	224
Пътувания на български граждани в чужбина и посещения на чужденци в България	226

Стр.**XXI. Горско стопанство**

Обща горска площ	230
Стопанисване на горите	232
Добита дървесина	234
Дивеч	236

XXII. Селско стопанство

Използвана земеделска площ и обработваема земя	240
Производство от земеделски култури	242
Селскостопански животни и птици	244
Икономически сметки за селското стопанство	246

XXIII. Околна среда

Емисии на вредни вещества	250
Водоползване	252
Шум	254
Разходи за опазване и възстановяване на околната среда	256
Битови отпадъци	258
Защитени територии	260

XXIV. НИРД и иновационна дейност

Научноизследователска и развойна дейност	264
Иновационна дейност	266

Международен преглед

Територия и население по континенти	271
Пазар на труда	279
Образование	281
Култура	282
Здравеопазване	283
Цени	284
Износ и внос	286
Туризм	288
Селско стопанство	290
Околна среда	291
Международни сравнения	292

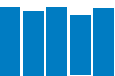
За потребителите: Данните за 2017 г. са предварителни.

СЪКРАЩЕНИЯ И ЗНАЦИ

АЕЦ	=	атомна електроцентрала
БВП	=	брутен вътрешен продукт
БНБ	=	Българска народна банка
БДС	=	брутна добавена стойност
бр.	=	брой
BGN	=	нови български левове
вкл.	=	включително
в т.ч.	=	в това число
г.	=	година
ГВтч	=	гигаватчас
Гкал	=	гигакалория
гр.	=	град
ДВ	=	„Държавен вестник“
ДДС	=	данък добавена стойност
дка	=	декар
ДЛП	=	дългосрочен лихвен процент
ДМА	=	дълготрайни материални активи
ДПФ	=	Държавен поземлен фонд
ДЦК	=	държавни ценни книжа
Евростат	=	Статистическа служба на Европейския съюз
ЕК	=	Европейска комисия
ЕП	=	Европейски парламент
ЕСС	=	Европейска система за сметки
ЕС	=	Европейски съюз
ЕАСТ	=	Европейска асоциация за свободна търговия
жп	=	железопътен
ЗСПД	=	Закон за семейни помощи за деца
ЗЗД	=	Закон за закрила на детето
ЗСП	=	Закон за социално подпомагане
ЗИХУ	=	Закон за интеграция на хората с увреждания
ИАОС	=	Изпълнителна агенция по околна среда
ИЗП	=	използвана земеделска площ
ИКТ	=	информационно-комуникационни технологии
ИПЦ	=	индекс на потребителските цени

кВт	=	киловат
кВтч	=	киловатчас
кг	=	килограм
кг/чов./г.	=	килограм на човек за година
КИД	=	Класификация на икономическите дейности
ккал	=	килокалория
км	=	километър
км ²	=	квадратен километър
кс	=	конска сила
КСО	=	Кодекс за социално осигуряване
КСС	=	Класификация на сградите и строителните съоръжения
СОICOP	=	Единна международна класификация на потребителските разходи
л	=	литър
лв.	=	лев
л/ден.	=	литър на денонощие
м	=	метър
м ²	=	квадратен метър
м ³	=	кубически метър
МВР	=	Министерство на вътрешните работи
МВФ	=	Международен валутен фонд
МЗХГ	=	Министерство на земеделието, храните и горите
млн.	=	милион
мм	=	милиметър
МОСВ	=	Министерство на околната среда и водите
МПС	=	моторно превозно средство
МС	=	Министерски съвет
МСКО	=	Международна стандартна класификация на образованието
НСИ	=	Национален статистически институт
н.д.	=	некласифицирани другаде
НКИД	=	Национална класификация на икономическите дейности
НИРД	=	научноизследователска и развойна дейност
н.п.д.	=	непригодени за продажба на дребно
НТООД	=	нетърговски организации, обслужващи домакинствата

NUTS	=	Класификация на териториалните единици за статистически цели
ОИСР	=	Организация за икономическо сътрудничество и развитие
ООН	=	Организация на обединените нации
пкм	=	пътниккилометър
ППС	=	паритет на покупателната способност
ППЗСПЗЗ	=	Правилник за прилагане на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи
ПРОДПРОМ	=	Национална класификация на промишлената продукция
ПФИ	=	парично-финансови институции
СОФ	=	социалноосигурителни фондове
СПС	=	стандарт на покупателната способност
СПСОВ	=	селищна пречиствателна станция за отпадъчни води
СЦИЕ	=	страни от Централна и Източна Европа
SITC	=	Стандартна международна търговска класификация
т	=	тон
т/г.	=	тон/годишно
ткм	=	тонкилометър
т н.е.	=	тонове нефтен еквивалент
ФПП	=	фонд на паричния пазар
ФПУ	=	финансовопосреднически услуги
FOB	=	франко борда (free, on board)
ха	=	хектар
хил.	=	хиляди
ХИПЦ	=	хармонизиран индекс на потребителските цени
CIF	=	стойност, застраховка, навло (cost, insurance, freight)
ЦК	=	ценни книжа
чф.	=	чифт
щ.д.	=	щатски долар
.	=	липсват данни
-	=	няма случай
0	=	величина, по-малка от половината на употребената единица мярка
%	=	процент
х	=	поради естеството на данните не може да има случай
*	=	предварителни данни
#	=	прекъснат ред
..	=	конфиденциални данни
()	=	поради малкия обем на извадката данните в таблиците, оградени в скоби, не са достатъчно точни

ОБЩ ПРЕГЛЕД

I. ГЕОГРАФСКА ХАРАКТЕРИСТИКА И КЛИМАТ

Територия и климат

Република България е разположена в Югоизточна Европа в източната част на Балканския полуостров и е с територия 110 371.8 кв. км (без акваторията на Дунав и Черно море).

Климатът на страната е преходен между умереноконтинентален и субтропичен в неговия средиземноморски вариант (в южните части на страната). Наблюдават се четири сезона.

Горите (широколистни и иглолистни) заемат 34% от територията на страната. Разнообразната природа е естествена среда на ценни животински видове.

Фиг. 1. Територия на България¹

¹ Източник: Министерство на земеделието, храните и горите - „Баланс на земеделските земи към 31.12.2011 година“.

1. Граници на България¹

Граници		Общо	(Километри)		
			Сухоземна	Речна	Морска
Общо		2245	1181	686	378
Северна	- с Румъния	609	139	470	-
Източна	- с Черно море	378	-	-	378
Южна	- с Турция	259	133	126	-
	- с Гърция	493	429	64	-
Западна	- със Сърбия	341	315	26	-
	- с бившата югославска република Македония	165	165	-	-

¹ Източник: Агенция по геодезия, картография и кадастър към Министерството на регионалното развитие и благоустройството.

2. Метеорологични данни за 2017 г.¹

Метеорологични станции	Средно-годишно атмосферно налягане	Температура на въздуха				
		средна годишна	абсолютна максимална годишна		абсолютна минимална годишна	
	hPa		°C	дата	°C	дата
Видин	1012.8	12.1	40.0	5.08.	-20.2	27.01.
Плевен	997.0	12.8	40.0	1.07.	-14.0	12.01.
Велико Търново	993.2	12.8	39.3	1.07.	-16.2	21.01.
Добрич	992.5	11.5	36.8	5.08.	-17.7	9.01.
Варна	1012.0	13.1	36.8	30.06.	-11.0	9.01.
Бургас	1013.6	13.3	36.5	30.06.	-10.5	7.01.
Хасково	989.3	13.4	40.2	1.07.	-15.0	22.01.
Казанлък	969.7	11.8	37.0	1.07.	-17.2	27.01.
Пазарджик	991.9	12.6	40.5	30.06.	-19.0	22.01.
София - НИМХ	948.0	11.2	38.6	1.07.	-17.2	12.01.
Кюстендил	955.2	11.6	39.2	1.07.	-26.0	8.01.
Черни връх	771.3	1.2	22.4	1.07.	-26.8	9.01.
Сандански	992.0	15.0	42.5	1.07.	-16.2	8.01.

2. Метеорологични данни за 2017 г.¹

(Продължение и край)

Метеорологични станции	Средна годишна относителна влажност на въздуха	Максимален годишен 24-часов валеж		Годишна сума на валежите	Средна годишна облачност
		мм	дата		
Видин	72	54	4.07.	556	5.3
Плевен	68	87	4.07.	798	5.3
Велико Търново	69	59	8.10.	755	5.5
Добрич	73	45	8.10.	579	5.6
Варна	72	43	8.10.	549	5.5
Бургас	74	57	25.10.	663	5.4
Хасково	67	37	28.11.	692	5.8
Казанлък	73	58	24.10.	606	5.3
Пазарджик	66	59	27.09.	507	5.1
София - НИМХ	67	44	8.10.	669	5.4
Кюстендил	65	60	2.12.	514	5.0
Черни връх	83	26	27.09.	655	5.9
Сандански	59	40	24.10.	481	4.9

¹ Източник: Национален институт по метеорология и хидрология при Българската академия на науките.

Реки, езера и планини

Реките в страната са сравнително къси и немного пълноводни. Най-дългата река в България е Искър с дължина 352.3 км, а най-пълноводната - Марица. Главни реки в страната са Дунав (470 км; гранична с Румъния), Искър, Вит, Осъм, Янтра (притоци на Дунав), Камчия, Марица, Места и Струма.

60% от територията на България е с планински и хълмист релеф. Планините са изключително разнообразни и са част от Алпо-Хималайската верига, която обхваща планински системи на два континента - Европа и Азия. Те са достъпни през четирите годишни сезона и предоставят неограничени възможности за отдих, спорт и туризъм. Най-високата планина в България и на Балканския полуостров е Рила с връх Мусала - 2 925 м.

3. По-големи реки¹ и естествени езера² на територията на България

Реки	Дължина - км	Езера	Повърхност - км ²
Искър	352.3	Бургаско	27.6
Тунджа	328.4	Варненско	17.4
Марица	309.0	Атанасовско	16.9
Осъм	204.6	Мандренско	10.0
Струма	275.1	Поморийско ³	5.0
Янтра	222.0	Белославско	3.9
Камчия	190.7		
Арда	229.1		

¹ Източник: Национален институт по метеорология и хидрология при Българската академия на науките.

² Източник: Агенция по геодезия, картография и кадастър към Министерството на регионалното развитие и благоустройството.

³ Без солниците.

4. Планини в България, най-високите им върхове и тяхната надморска височина¹

Планини	Върхове	Височина - м
Рила	Мусала	2925
Пирин	Вихрен	2914
Стара планина	Ботев	2376
Витоша	Черни връх	2290
Осоговска планина	Руен	2251
Славянка	Гоцев връх	2212
Родопи	Голям Перелик	2191
Беласица	Радомир	2029
Влахина	Огреяк	1924
Малешевска планина	Ильов връх	1803
Кървав камък	Било	1737
Милевска планина	Милевец	1733
Руй	Руй	1706
Огражден	Билска чука	1643
Средна гора	Богдан	1604
Лисец	Връшник	1500
Чудинска планина	Арамлия	1496
Конявска планина	Виден	1487
Ерулска планина	Големи връх	1481
Верила	Голям Дебелец	1415
Любаш	Любаш	1398
Стража	Стража	1389
Плана	Манастирище	1338
Еловишка планина	Плоча	1329
Земенска планина	Тичак	1295
Видлич	Вучибаба	1294
Люлин	Дупевица	1256
Ездимирска планина	Големи връх	1219
Стъргач	Асенов връх	1218
Лозенска планина	Попов дел	1190
Пенкъовска планина	Конски връх	1187
Завалска планина	Китка	1181
Голо бърдо	Ветрушка	1158
Рудини	Бандерата	1155
Черна гора	Тумба	1129
Сакар	Вишеград	856
Странджа	Градище	710

¹ Източник: Агенция по геодезия, картография и кадастър към Министерството на регионалното развитие и благоустройството.

II. НАСЕЛЕНИЕ

Население и демографски процеси

Обект на изследване в демографската статистика са съвкупностите на населението и на демографските събития.

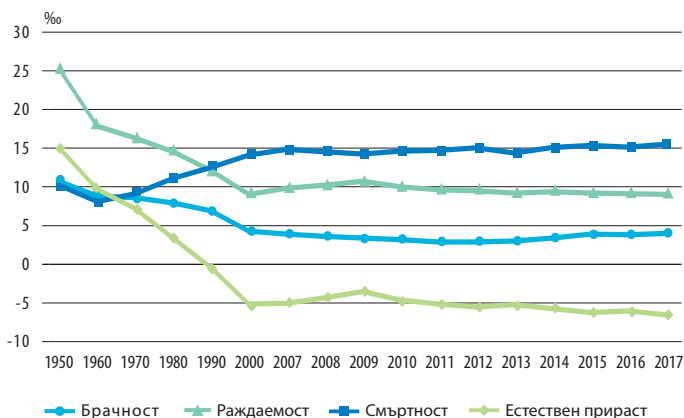
Съвкупностите на населението и техните структури се изчисляват към 31.12. въз основа на броя и структурите на населението от предходната година и настъпилите демографски събития (живородени, умрели, заселени и изселени) през годината.

Съвкупностите на демографските събития включват събитията раждания, умирация, сключени бракове, бракоразводи и миграция. Те се регистрират в момента на тяхното настъпване през отчетната година.

Източник на данните за естественото и механичното движение на населението е Единната система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението.

През 2017 г. намалява коефициентът на раждаемост, увеличава се коефициентът на смъртност на 1 000 души от населението и като резултат естественият прираст за страната е минус 6.5 на хиляда.

Фиг. 1. Коефициенти на естественото движение на населението (На 1 000 души)

1. Основни демографски показатели

	2014	2015	2016	2017
Население към 31.12. - хил.	7202.2	7153.8	7101.9	7050.0
Гъстота на населението на 1 км ²	64.9	64.8	64.3	63.9
Полово съотношение (брой жени на 1 000 мъже)	1057	1057	1059	1060
Коефициент на възрастова зависимост	51.2	52.4	53.4	54.5
Темп на демографско остаряване	101.5	101.1	100.4	99.2
Относителен дял на градското от общото население - %	73.1	73.1	73.3	73.5
Раждаемост (на 1 000 души)	9.4	9.2	9.1	9.0
Смъртност (на 1 000 души)	15.1	15.3	15.1	15.5
Естествен прираст (на 1 000 души)	-5.7	-6.2	-6.0	-6.5
Брачност (на 1 000 души)	3.4	3.9	3.8	4.0
Детска смъртност (на 1 000 живородени)	7.6	6.6	6.5	6.4
Нетен коефициент на възпроизводство	0.73	0.73	0.74	0.75
Тотален коефициент на плодовитост	1.52	1.53	1.54	1.56

2. Население според преброяванията¹

Години на преброяванията	Общо	Мъже	Жени	Относителен дял на градското от общото население на страната - %
	хиляди			
1887	3154	1605	1549	18.8
1892	3311	1691	1620	19.7
1900	3744	1910	1834	19.8
1905	4036	2057	1979	19.6
1910	4338	2207	2131	19.1
1920	4847	2421	2426	19.9
1926	5479	2743	2736	20.6
1934	6078	3054	3024	21.4
1946	7029	3517	3512	24.7
1956	7614	3799	3815	33.6
1965	8228	4114	4114	46.5
1975	8728	4358	4370	58.0
1985	8949	4433	4516	64.8
1992	8487	4171	4316	67.2
2001	7929	3863	4066	69.0
2011	7365	3587	3778	72.5

¹ До 1956 г. вкл. броят на населението е установен на базата на наличното население, а от 1965 г. - на базата на постоянното население.

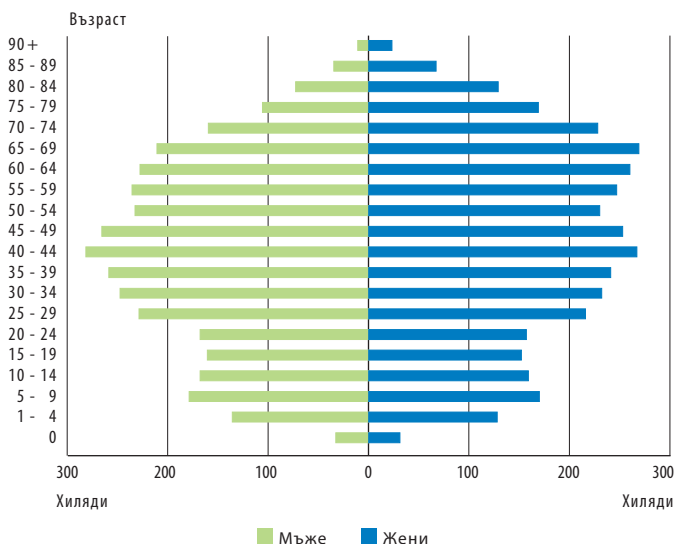
Възрастово-полова структура на населението

Възrastовата структура на населението е представена чрез разпределението на населението по възрастни групи. Възрастта на населението се изчислява към 31.12. на съответната година в навършени години.

През 2017 г. продължава процесът на остаряване на населението в страната, който е характерен и за по-голямата част от страните в Европа. Относителният дял на лицата на възраст до 15 години е 14.3%, а този на населението над 65-годишна възраст непрекъснато нараства и сега е 21.0%. Тенденцията на остаряване на населението довежда до промени в неговата основна възрастна структура - разпределение на населението под, във и над трудоспособна възраст в посока на намаляване на дела на населението в трудоспособна възраст и увеличаване на дела на населението над трудоспособна възраст.

Остаряването на населението води и до повишаване на средната възраст на населението, която в последните години непрекъснато нараства и от 41.2 години през 2005 г. се покачва на 43.6 години през 2017 година.

Фиг. 2. Възрастна структура на населението към 31.12.2017 г. по пол

3. Население към 31.12.2017 г. по възраст и пол

Възраст (в навършени години)	Общо	Мъже	Жени	Относителен дял на градското от общото население на страната - %
	брой			
Общо	7050034	3422409	3627625	73.5
0 - 4	327751	168218	159533	75.7
5 - 9	349423	179623	169800	75.6
10 - 14	327202	168426	158776	73.5
15 - 19	313032	160986	152046	73.3
20 - 24	325198	167828	157370	74.8
25 - 29	445237	229275	215962	77.4
30 - 34	479767	247873	231894	78.2
35 - 39	499654	259105	240549	77.9
40 - 44	548897	281901	266996	77.9
45 - 49	518543	265873	252670	75.6
50 - 54	462785	232763	230022	73.8
55 - 59	483089	236464	246625	73.2
60 - 64	487548	227799	259749	72.3
65 - 69	479638	210746	268892	69.9
70 - 74	388263	160541	227722	66.3
75 - 79	275717	106393	169324	62.8
80 и повече	338290	118595	219695	63.4

4. Структура на населението под, във и над трудоспособна възраст към 31.12.¹

(Проценти)

	2014	2015	2016	2017
Общо	100.0	100.0	100.0	100.0
Под трудоспособна възраст	14.8	14.9	15.0	15.1
В трудоспособна възраст	61.1	60.8	60.6	60.3
Над трудоспособна възраст	24.1	24.3	24.4	24.6
В градовете	100.0	100.0	100.0	100.0
Под трудоспособна възраст	14.9	15.1	15.2	15.4
В трудоспособна възраст	63.4	62.9	62.6	62.1
Над трудоспособна възраст	21.7	22.0	22.2	22.5
В селата	100.0	100.0	100.0	100.0
Под трудоспособна възраст	14.5	14.3	14.3	14.4
В трудоспособна възраст	54.9	55.2	55.2	55.1
Над трудоспособна възраст	30.7	30.5	30.5	30.5

¹ Възрастовите граници за разпределение на населението по категориите под, във и над трудоспособна възраст се определят съгласно Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж, приета с Постановление № 30 на МС (ДВ, бр. 21/17.03.2000 г.).

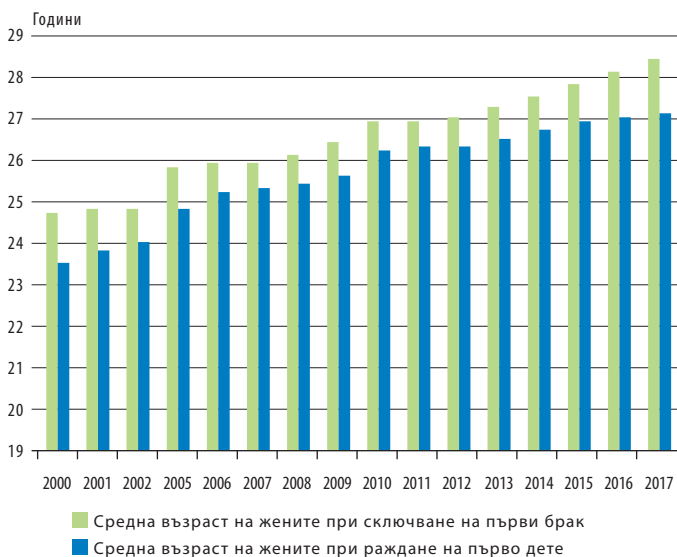
Раждаемост

В съвкупността на ражданията се включват ражданията на живородени и мъртвородени деца, а не случаите на раждания, при които могат да бъдат родени едно, две или повече деца.

Броят на ражданията в страната през 2017 г. е 64 359, като от тях 63 955 (99.4%) са живородени. Коефициентът на раждаемост (брой живородени деца на 1 000 души от средногодишното население) нараства от 8.6‰ през 2001 г. на 9.0‰ през 2017 година.

Освен коефициента на раждаемост друг основен показател, характеризиращ раждаемостта, е тоталният коефициент на плодовитост, показващ средния брой деца, които една жена би родила през целия си фертилен период. Този показател през 2017 г. е 1.56.

Фиг. 3. Средна възраст на жените при сключване на първи брак и раждане на първо дете

5. Живородени по възраст и местоживеене на майката

(Брой)

Местоживеене Възраст (в навършени години)	2013	2014	2015	2016	2017
Общо	66578	67585	65950	64984	63955
Под 15	298	324	294	259	269
15 - 19	6670	6331	5980	5772	5769
20 - 24	15002	14454	13157	12341	11690
25 - 29	20433	20770	20655	20315	19565
30 - 34	15591	16204	16257	16530	16586
35 - 39	7305	7978	7917	7837	7986
40 - 44	1202	1401	1522	1731	1874
45 - 49	69	105	152	181	190
50 и повече	5	11	13	17	25
Непоказано	3	7	3	1	1
В градовете					
Общо	49526	50704	49486	48733	48005
Под 15	192	203	188	169	154
15 - 19	3824	3601	3404	3294	3244
20 - 24	9479	9039	8198	7607	7225
25 - 29	15653	16059	15856	15455	14826
30 - 34	13038	13563	13486	13825	13834
35 - 39	6261	6922	6895	6731	6902
40 - 44	1008	1207	1308	1484	1626
45 - 49	66	92	136	152	171
50 и повече	2	11	12	15	22
Непоказано	3	7	3	1	1
В селата					
Общо	17052	16881	16464	16251	15950
Под 15	106	121	106	90	115
15 - 19	2846	2730	2576	2478	2525
20 - 24	5523	5415	4959	4734	4465
25 - 29	4780	4711	4799	4860	4739
30 - 34	2553	2641	2771	2705	2752
35 - 39	1044	1056	1022	1106	1084
40 - 44	194	194	214	247	248
45 - 49	3	13	16	29	19
50 и повече	3	-	1	2	3
Непоказано	-	-	-	-	-

Смъртност

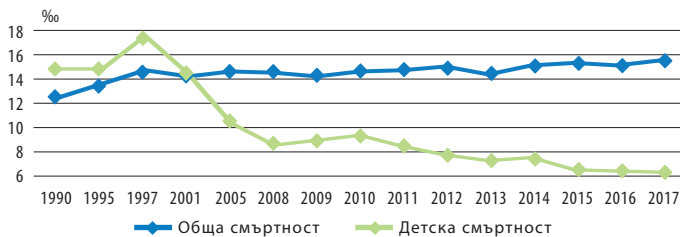
В съвкупността на умираанията се включват регистрираните през отчетната година умрели лица.

Смъртността в страната се задържа на твърде високо ниво. Коефициентът на смъртност (брой умрели лица на 1 000 души от средногодишното население) през 2017 г. е 15.5‰.

Коефициентът за детска смъртност (брой умрели деца на възраст до 1 година на 1 000 живородени деца) през 2017 г. е 6.4‰ и е с 0.1‰ по-нисък от този през 2016 година. Достигнатото равнище на детска смъртност през последните няколко години е най-ниското в демографското развитие на страната, но продължава да е по-високо от това в европейските държави.

Показателят за средната продължителност на живота показва средната продължителност на предстоящия живот на новородените при хипотеза за неизменност в интензивността на наблюдаваната през дадена година повъзрастова смъртност. Средната продължителност на живота за периода 2015 - 2017 г. е 71.3 години при мъжете, а при жените е 78.4 години.

Фиг. 4. Коефициенти на обща и детска смъртност

Фиг. 5. Средна продължителност на живота

6. Умирания по възраст и местоживеене

(Брой)

Местоживеене Възраст (в навършени години)	2013	2014	2015	2016	2017
Общо	104345	108952	110117	107580	109791
Под 1	489	517	434	423	408
1 - 4	115	89	82	68	91
5 - 9	66	55	70	56	46
10 - 14	66	63	60	56	56
15 - 19	139	150	150	141	140
20 - 24	304	263	241	217	191
25 - 29	335	324	357	335	320
30 - 34	510	522	509	474	447
35 - 39	781	898	775	804	729
40 - 44	1338	1365	1318	1323	1395
45 - 49	2072	2111	2188	2251	2223
50 - 54	3501	3798	3499	3420	3395
55 - 59	5601	5711	5574	5607	5430
60 - 64	8078	8515	8258	8261	8074
65 - 69	10409	11090	11356	11295	11496
70 - 74	11563	11995	12517	12460	13195
75 - 79	16670	16347	15599	15148	15154
80 - 84	19365	20514	21027	19635	20017
85 и повече	22943	24625	26103	25606	26984
В градовете					
Общо	64089	67008	67749	67192	68418
Под 1	331	340	255	285	257
1 - 4	72	56	49	48	63
5 - 9	46	36	45	41	30
10 - 14	41	48	36	41	41
15 - 19	91	106	101	91	99
20 - 24	209	176	168	158	133
25 - 29	248	230	259	246	221
30 - 34	363	371	384	341	337
35 - 39	569	658	569	588	528
40 - 44	970	944	942	944	985
45 - 49	1427	1477	1486	1561	1496
50 - 54	2370	2601	2347	2263	2274
55 - 59	3880	3848	3759	3782	3664
60 - 64	5358	5629	5471	5611	5372
65 - 69	6602	7144	7399	7404	7471
70 - 74	6807	7161	7480	7674	8162
75 - 79	9599	9392	8924	8868	8961
80 - 84	11474	12007	12104	11486	11740
85 и повече	13632	14784	15971	15760	16584
В селата					
Общо	40256	41944	42368	40388	41373
Под 1	158	177	179	138	151
1 - 4	43	33	33	20	28
5 - 9	20	19	25	15	16
10 - 14	25	15	24	15	15
15 - 19	48	44	49	50	41
20 - 24	95	87	73	59	58
25 - 29	87	94	98	89	99
30 - 34	147	151	125	133	110
35 - 39	212	240	206	216	201
40 - 44	368	421	376	379	410
45 - 49	645	634	702	690	727
50 - 54	1131	1197	1152	1157	1121
55 - 59	1721	1863	1815	1825	1766
60 - 64	2720	2886	2787	2650	2702
65 - 69	3807	3946	3957	3891	4025
70 - 74	4756	4834	5037	4786	5033
75 - 79	7071	6955	6675	6280	6193
80 - 84	7891	8507	8923	8149	8277
85 и повече	9311	9841	10132	9846	10400

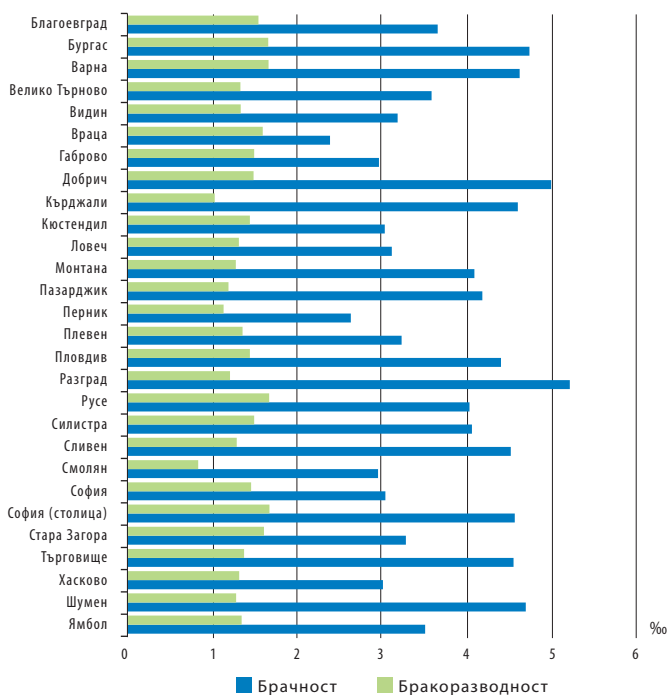
Брачност и бракоразводност

Сключените бракове и бракоразводите в териториален разрез се отнасят към населеното място, където е настоящият адрес на мъжа, или ако адресът на съпруга е извън страната - към населеното място, където е настоящият адрес на жената.

В последните години има тенденция на намаляване на броя на сключените бракове, дължаща се на все по-предпочитаното съвместно съжителство без оформен граждански брак сред младите хора. Тази година обаче сключените бракове бележат увеличение спрямо предходната година (през 2017 г. са сключени 28 593 брака, или 1 790 повече от 2016 г.), коефициентът на брачност (брой сключени бракове на 1 000 души от средногодишното население) е 4.0‰.

Броят на регистрираните бракоразводи през 2017 г. е 10 411, или със 192 по-малко отколкото през 2016 година.

Фиг. 6. Брачност и бракоразводност по области през 2017 г.

7. Сключени бракове и бракоразводи през 2017 г. по статистически зони, статистически райони и по области

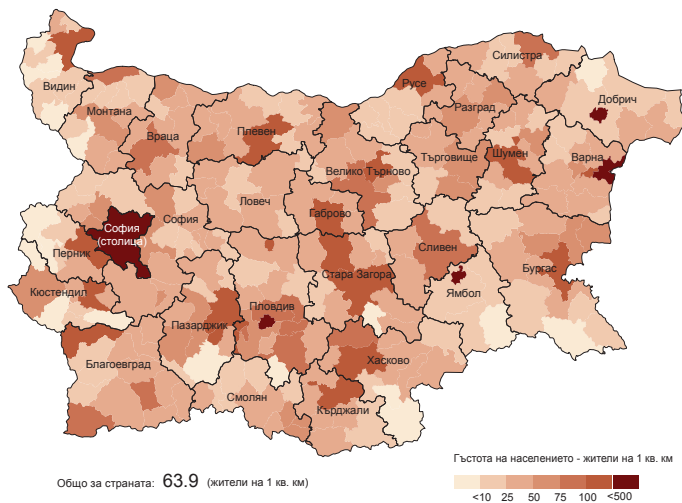
Статистически зони Статистически райони Области	Сключени бракове	Брако- разводи	Сключени бракове	Брако- разводи
	брой		на 1 000 души	
Общо	28593	10411	4.0	1.5
<i>Северна и Югоизточна България</i>				
Северозападен	2420	1054	3.2	1.4
Видин	280	117	3.2	1.3
Враца	399	266	2.4	1.6
Ловеч	399	168	3.1	1.3
Монтана	546	170	4.1	1.3
Плевен	796	333	3.2	1.4
Северен централен	3140	1161	3.9	1.5
Велико Търново	863	320	3.6	1.3
Габрово	330	166	3.0	1.5
Разград	598	138	5.2	1.2
Русе	897	371	4.0	1.7
Силистра	452	166	4.1	1.5
Североизточен	4403	1425	4.7	1.5
Варна	2186	785	4.6	1.7
Добрич	886	263	5.0	1.5
Търговище	515	155	4.6	1.4
Шумен	816	222	4.7	1.3
Югоизточен	4287	1604	4.1	1.5
Бургас	1955	683	4.7	1.7
Сливен	855	243	4.5	1.3
Стара Загора	1051	515	3.3	1.6
Ямбол	426	163	3.5	1.3
<i>Югозападна и Южна централна България</i>				
Югозападен	8587	3343	4.1	1.6
Благоевград	1131	476	3.7	1.5
Кюстендил	371	176	3.0	1.4
Перник	324	139	2.6	1.1
София	708	339	3.0	1.5
София (столица)	6053	2213	4.6	1.7
Южен централен	5756	1824	4.0	1.3
Кърджали	695	155	4.6	1.0
Пазарджик	1086	308	4.2	1.2
Пловдив	2955	966	4.4	1.4
Смолян	320	90	3.0	0.8
Хасково	700	305	3.0	1.3

Население по области

Данните за броя на населението и за настъпилите демографски събития в териториален разрез са представени според административно-териториалното устройство на страната към 31.12.2017 г.

Най-малка по брой на населението е област Видин, в която живеят 1.2% от населението на страната, а най-голяма е област София (столица) - 18.8%. В 16 области населението е под 200 хил. души. С брой на населението от 200 хил. до 300 хил. души са шест области, които обхващат 20.2% от населението на страната. Шест са областите с население над 300 хил. души, като в три от тях - София (столица), Пловдив и Варна, живее повече от една трета от населението на страната (35.0%).

Фиг. 7. Гъстота на населението на 1 км² по области през 2017 г.

8. Население към 31.12.2017 г. по пол, местоживеене, статистически зони, статистически райони и по области

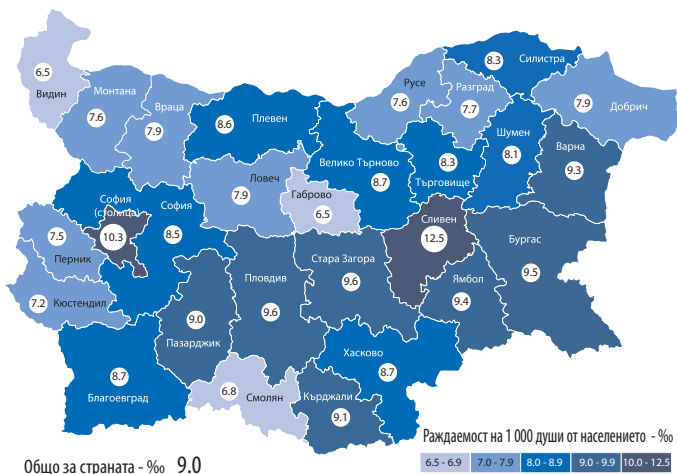
(Брой)

Статистически зони Статистически райони Области	Общо			В т.ч. в градовете		
	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени
Общо за страната	7050034	3422409	3627625	5181755	2494068	2687687
<i>Северна и Югоизточна България</i>						
Северозападен	755956	369498	386458	480209	232708	247501
Видин	86927	42411	44516	56000	27199	28801
Враца	165645	81459	84186	96907	46993	49914
Ловеч	126961	61906	65055	79690	38711	40979
Монтана	132214	64678	67536	84621	40944	43677
Плевен	244209	119044	125165	162991	78861	84130
Северен централен	794998	386684	408314	533626	257563	276063
Велико Търново	239132	115655	123477	168428	80945	87483
Габрово	110254	53243	57011	90287	43563	46724
Разград	113714	55437	58277	53691	25624	28067
Русе	221336	108150	113186	172312	83979	88333
Силистра	110562	54199	56363	48908	23452	25456
Североизточен	933705	455521	478184	684339	330718	353621
Варна	472120	230301	241819	395488	191899	203589
Добрич	176145	85739	90406	121666	58509	63157
Търговище	112474	54942	57532	60746	29028	31718
Шумен	172966	84539	88427	106439	51282	55157
Югоизточен	1039549	504815	534734	753224	362679	390545
Бургас	411579	199519	212060	314036	150747	163289
Сливен	188433	91614	96819	124109	59694	64415
Стара Загора	319067	154706	164361	230078	110945	119133
Ямбол	120470	58976	61494	85001	41293	43708
<i>Югозападна и Южна централна България</i>						
Югозападен	2108394	1017361	1091033	1773195	850394	922801
Благоевград	307882	150007	157875	184215	88188	96027
Кюстендил	121099	58819	62280	84329	40650	43679
Перник	122421	59646	62775	96647	46649	49998
София	231563	113849	117714	141709	69147	72562
София (столица)	1325429	635040	690389	1266295	605760	660535
Южен централен	1417432	688530	728902	957162	460006	497156
Кърджали	151113	74958	76155	62597	30121	32476
Пазарджик	257965	126454	131511	161706	78544	83162
Пловдив	669796	322158	347638	505310	241147	264163
Смолян	107282	51960	55322	60033	28904	31129
Хасково	231276	113000	118276	167516	81290	86226

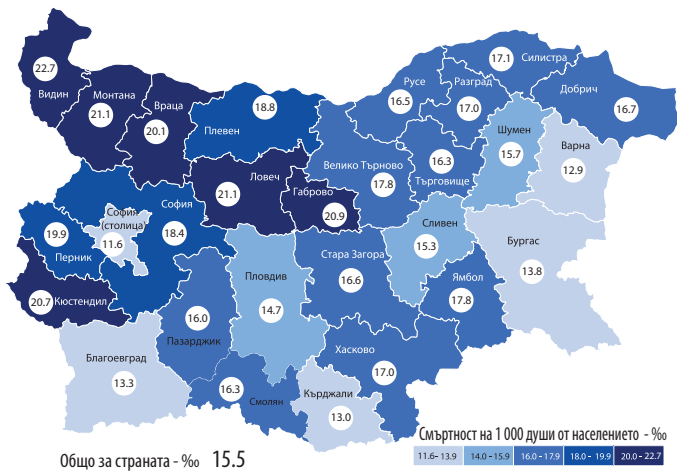
Раждаемост и смъртност по области

В териториален аспект най-висока е раждаемостта в областите Сливен, София (столица), Стара Загора и Пловдив. С най-ниска раждаемост през 2017 г. са областите Габрово и Видин. Сред всички административни области в страната с най-висока смъртност през 2017 г. се отличават областите Видин, Монтана и Ловеч, като най-нисък е този показател в областите София (столица), Варна и Кърджали.

Фиг. 8. Раждаемост по области през 2017 г.
(На 1 000 души)

Фиг. 9. Смъртност по области през 2017 г.
(На 1 000 души)

9. Живородени, умрели и естествен прираст на населението през 2017 г. по статистически зони, статистически райони и по области

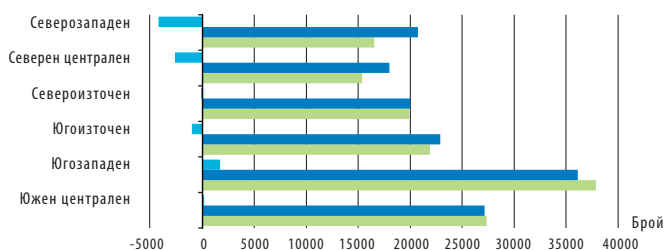
Статистически зони Статистически райони Области	Живо- родени	Умрели	Естествен прираст	Ражда- емост	Смърт- ност	Естествен прираст
	брой			на 1 000 души от населението		
Общо за страната	63955	109791	-45836	9.0	15.5	-6.5
<i>Северна и Югоизточна България</i>						
Северозападен	6032	15495	-9463	7.9	20.3	-12.4
Видин	572	1999	-1427	6.5	22.7	-16.2
Враца	1320	3359	-2039	7.9	20.1	-12.2
Ловеч	1009	2699	-1690	7.9	21.1	-13.2
Монтана	1019	2812	-1793	7.6	21.1	-13.5
Плевен	2112	4626	-2514	8.6	18.8	-10.2
Северен централен	6312	14130	-7818	7.9	17.7	-9.8
Велико Търново	2087	4273	-2186	8.7	17.8	-9.1
Габрово	727	2327	-1600	6.5	20.9	-14.4
Разград	882	1950	-1068	7.7	17.0	-9.3
Русе	1688	3675	-1987	7.6	16.5	-8.9
Силистра	928	1905	-977	8.3	17.1	-8.8
Североизточен	8160	13625	-5465	8.7	14.5	-5.8
Варна	4413	6095	-1682	9.3	12.9	-3.6
Добрич	1400	2957	-1557	7.9	16.7	-8.8
Търговище	938	1847	-909	8.3	16.3	-8.0
Шумен	1409	2726	-1317	8.1	15.7	-7.6
Югоизточен	10488	16073	-5585	10.1	15.4	-5.3
Бургас	3913	5688	-1775	9.5	13.8	-4.3
Сливен	2372	2890	-518	12.5	15.3	-2.8
Стара Загора	3067	5331	-2264	9.6	16.6	-7.0
Ямбол	1136	2164	-1028	9.4	17.8	-8.4
<i>Югозападна и Южна централна България</i>						
Югозападен	20066	28745	-8679	9.5	13.6	-4.1
Благоевград	2702	4101	-1399	8.7	13.3	-4.6
Кюстендил	877	2533	-1656	7.2	20.7	-13.5
Перник	922	2445	-1523	7.5	19.9	-12.4
София	1968	4289	-2321	8.5	18.4	-9.9
София (столица)	13597	15377	-1780	10.3	11.6	-1.3
Южен централен	12897	21723	-8826	9.1	15.3	-6.2
Кърджали	1372	1959	-587	9.1	13.0	-3.9
Пазарджик	2347	4151	-1804	9.0	16.0	-7.0
Пловдив	6410	9885	-3475	9.6	14.7	-5.1
Смолян	741	1771	-1030	6.8	16.3	-9.5
Хасково	2027	3957	-1930	8.7	17.0	-8.3

Миграция на населението

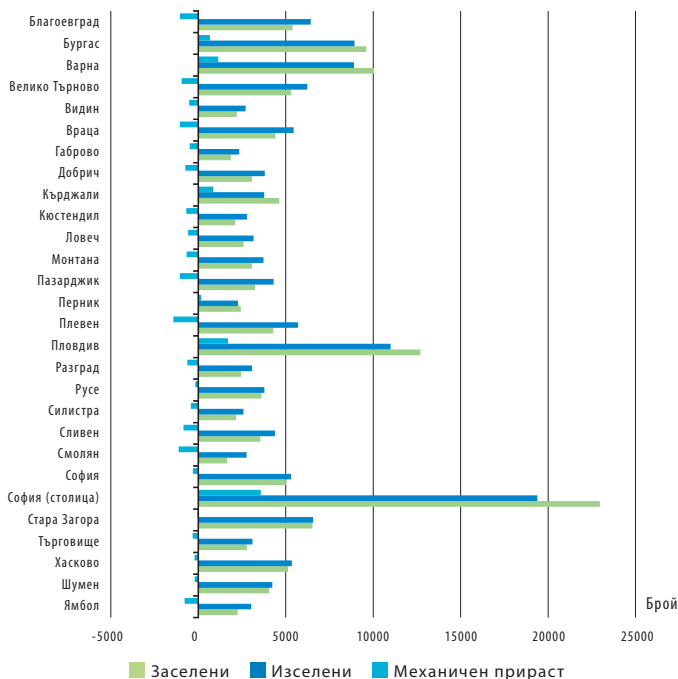
Миграцията на населението включва всички лица, декларирали промяна на настоящ адрес в рамките на страната, от страната в чужбина или от чужбина в страната.

През 2017 г. шест области имат положителен механичен прираст: Кърджали (5.7%), София (столица) (2.7%), Пловдив (2.5%), Варна (2.4%), Бургас (1.6%) и Перник (1.4%). С най-голямо намаление на населението в резултат на отрицателния механичен прираст са областите Смолян (-10.3%), Ямбол (-6.4%) и Враца (-6.2%).

Фиг. 10. Механично движение на населението през 2017 г. по статистически райони

Фиг. 11. Механично движение на населението през 2017 г. по области

 10. Механично движение на населението през 2017 г. по статистически зони, статистически райони и по области¹

(Брой)

Статистически зони Статистически райони Области	Заселени	Изселени	Механичен прираст
Общо за страната	139068	145057	-5989
<i>Северна и Югоизточна България</i>			
Северозападен	16564	20768	-4204
Видин	2203	2716	-513
Враца	4414	5457	-1043
Ловеч	2594	3165	-571
Монтана	3064	3726	-662
Плевен	4289	5704	-1415
Северен централен	15398	18023	-2625
Велико Търново	5291	6232	-941
Габрово	1867	2347	-480
Разград	2455	3075	-620
Русе	3617	3783	-166
Силистра	2168	2586	-418
Североизточен	19933	20025	-92
Варна	10039	8891	1148
Добрич	3063	3799	-736
Търговище	2787	3098	-311
Шумен	4044	4237	-193
Югоизточен	21924	22915	-991
Бургас	9602	8932	670
Сливен	3551	4388	-837
Стара Загора	6518	6564	-46
Ямбол	2253	3031	-778
<i>Югозападна и Южна централна България</i>			
Югозападен	37878	36149	1729
Благоевград	5386	6426	-1040
Кюстендил	2109	2785	-676
Перник	2442	2268	174
София	5008	5309	-301
София (столица)	22933	19361	3572
Южен централен	27371	27177	194
Кърджали	4634	3771	863
Пазарджик	3262	4307	-1045
Пловдив	12689	10991	1698
Смолян	1653	2766	-1113
Хасково	5133	5342	-209

¹ Заселените и изселените лица в/от областите включват и движението към/от страната.

III. ПАЗАР НА ТРУДА

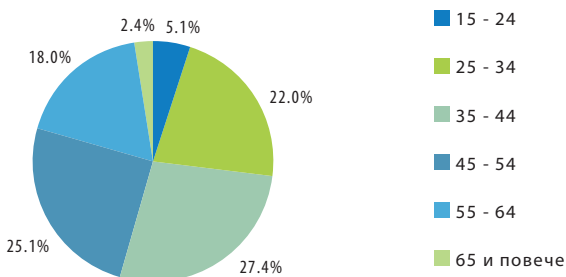
Работна сила

Работна сила (икономически активни лица) са лицата на възраст 15 и повече навършени години, които влагат или предлагат своя труд за производство на стоки и услуги. Работната сила включва заетите и безработните лица.

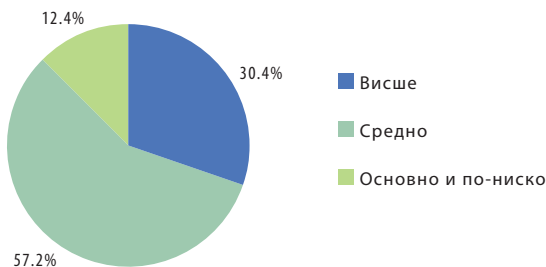
Коефициентът на икономическа активност представлява относителният дял на икономически активните лица от населението на същата възраст.

Източник на данните е Наблюдението на работната сила.

Фиг. 1. Структура на работната сила по възраст през 2017 г.

Фиг. 2. Структура на работната сила по степени на образование през 2017 г.

1. Работна сила

(Хиляди)

	2013	2014	2015	2016	2017
Общо	3371.2	3365.9	3337.0	3264.0	3357.2
По местоживеене					
В градовете	2631.1	2636.7	2613.2	2563.6	2618.6
В селата	740.1	729.2	723.8	700.4	738.6
По пол					
Мъже	1796.6	1798.6	1781.7	1749.3	1796.7
Жени	1574.6	1567.3	1555.2	1514.7	1560.5
По възрастови групи					
15 - 64	3322.7	3308.7	3276.0	3199.6	3277.5
15 - 24	229.6	200.3	182.8	161.1	170.7
25 - 34	778.2	767.7	758.2	732.2	740.9
35 - 44	939.1	941.0	925.0	904.8	919.6
45 - 54	814.8	821.0	829.4	822.5	842.1
55 - 64	560.9	578.7	580.5	579.0	604.2
65 и повече	48.5	57.2	61.0	64.4	79.7
По степени на образование					
Висше	948.4	997.1	1018.1	1013.5	1020.5
Средно	1985.9	1906.8	1889.6	1849.4	1920.7
в т.ч. с придобита професионална квалификация	1292.6	1232.9	1197.3	1148.1	1151.2
Основно и по-ниско	436.9	462.0	429.2	401.2	415.9

2. Коефициенти на икономическа активност (15 - 64 навършени години)

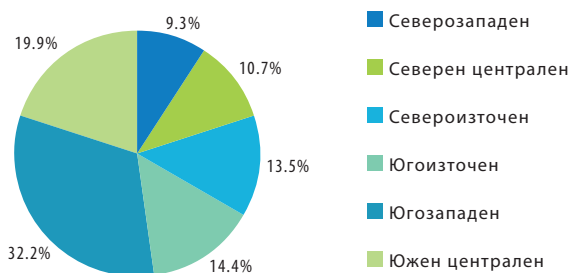
(Проценти)

	2013	2014	2015	2016	2017
Общо	68.4	69.0	69.3	68.7	71.3
По местоживеене					
В градовете	70.7	71.5	72.1	71.6	73.8
В селата	61.2	61.3	60.9	59.8	63.8
По пол					
Мъже	72.2	72.9	73.2	72.7	75.4
Жени	64.5	65.0	65.4	64.6	67.1
По възрастови групи					
15 - 24	29.6	27.2	26.0	23.9	26.3
25 - 34	78.7	78.3	78.3	76.5	79.1
35 - 44	86.7	87.4	86.5	85.4	87.4
45 - 54	83.5	83.7	84.3	83.7	86.0
55 - 64	54.1	56.6	58.0	58.8	61.8

Работна сила по области

Работната сила (икономически активните лица) на 15 - 64 навършени години и коефициентите на икономическа активност за същата възрастова група са представени по статистически райони съгласно Класификацията на териториалните единици за статистически цели в България, влязла в сила от 14.02.2009 г., съответстваща на Европейската класификация на териториалните единици за статистически цели (NUTS), и по области.

Фиг. 3. Структура на работната сила (15 - 64 навършени години) по статистически райони през 2017 г.

3. Работна сила на 15 - 64 навършени години и коефициенти на икономическа активност по статистически зони, статистически райони и по области през 2017 г.

Статистически зони Статистически райони Области	Работна сила - хил.	Коефициенти на икономическа активност - %
Общо	3277.5	71.3
<i>Северна и Югоизточна България</i>		
Северозападен	303.2	65.4
Видин	36.1	69.6
Враца	65.4	62.3
Ловеч	47.2	61.3
Монтана	51.3	63.4
Плевен	103.2	69.2
Северен централен	350.2	68.5
Велико Търново	107.6	69.6
Габрово	47.8	70.8
Разград	49.7	66.2
Русе	99.2	69.0
Силистра	45.8	65.3
Североизточен	444.0	72.2
Варна	223.4	71.2
Добрич	85.7	74.6
Търговище	50.3	69.0
Шумен	84.7	74.7
Югоизточен	471.0	70.8
Бургас	191.8	71.0
Сливен	77.4	65.8
Стара Загора	146.5	72.3
Ямбол	55.3	73.5
<i>Югозападна и Южна централна България</i>		
Югозападен	1055.8	74.6
Благоевград	150.3	72.6
Кюстендил	52.6	70.2
Перник	55.7	71.4
София	101.1	68.2
София (столица)	696.0	76.7
Южен централен	653.3	70.7
Кърджали	61.8	61.5
Пазарджик	116.1	69.0
Пловдив	320.3	73.6
Смолян	55.1	76.8
Хасково	100.0	67.5

Заетост

Заети са лицата на възраст 15 и повече навършени години, които през наблюдавания период:

- извършват работа за производство на стоки и услуги поне 1 час, за което получават работна заплата или друг доход;
- не работят, но имат работа, от която временно отсъстват поради отпуск, болест, бременност, раждане и отглеждане на малко дете (за периода, през който получават пълния размер на възнаграждението си), родителски отпуск, неблагоприятни климатични условия, стачка или други причини.

Лицата, които са в неплатен отпуск по причини на работодателя, се считат за заети, ако продължителността на този отпуск е до три месеца.

Работодатели са лицата, които сами или в съдружие с други лица управляват собствени предприятия (фирми, стопанства) или извършват самостоятелно друга дейност, като наемат на работа поне едно лице.

Самостоятелно заети са лицата, които сами или в съдружие с други лица извършват стопанска дейност, работят на свободна (частна) практика или извършват самостоятелно друга дейност, като не наемат на работа други лица.

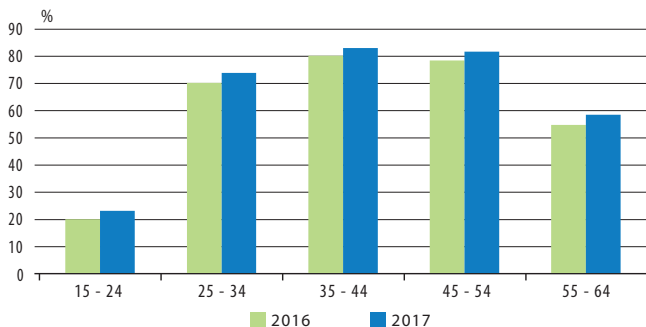
Наети са лицата, извършващи в общественения сектор или за частен работодател работа, за която получават възнаграждение в пари или в натура под формата на работна заплата, възнаграждение по граждански договор или друго възнаграждение.

Неплатени семейни работници са лицата, които работят без заплащане във фирма, предприятие или стопанство на родствено лице от същото домакинство.

Коефициентът на заетост представлява относителният дял на заетите лица от населението на същата възраст.

Източник на данните е Наблюдението на работната сила.

Фиг. 4. Коефициенти на заетост по възраст

4. Заети лица

(Хиляди)

	2013	2014	2015	2016	2017
Общо	2934.9	2981.4	3031.9	3016.8	3150.3
По местоживеене					
В градовете	2330.9	2380.4	2417.5	2403.1	2485.2
В селата	604.0	601.0	614.4	613.7	665.0
По пол					
Мъже	1546.9	1577.1	1607.5	1607.6	1682.6
Жени	1388.1	1404.3	1424.3	1409.2	1467.7
По възрастови групи					
15 - 64	2889.4	2927.4	2973.5	2954.3	3073.4
15 - 24	164.5	152.7	143.2	133.4	148.6
25 - 34	659.5	669.2	682.4	669.2	689.2
35 - 44	842.0	850.9	853.4	846.9	869.6
45 - 54	731.9	743.5	764.5	768.3	797.3
55 - 64	491.5	511.2	530.1	536.5	568.7
65 и повече	45.5	53.9	58.4	62.5	76.9
По степени на образование					
Висше	887.4	946.3	977.8	979.3	989.6
Средно	1741.1	1703.8	1732.3	1725.1	1819.7
в т.ч. с придобита професионална квалификация	1143.4	1107.7	1100.5	1073.5	1091.1
Основно и по-ниско	306.5	331.3	321.7	312.3	340.9
По статус в заетостта					
Работодатели	115.1	113.5	108.3	107.3	114.8
Самостоятелно заети, без наети лица	221.6	238.1	236.8	228.3	235.3
Наети в частния сектор	1859.3	1903.6	1968.2	1981.8	2101.8
Наети в общественния сектор	719.3	705.5	699.0	681.1	673.6
Неплатени семейни работници	19.6	20.6	19.5	18.4	24.7

5. Коефициенти на заетост (15 - 64 навършени години)

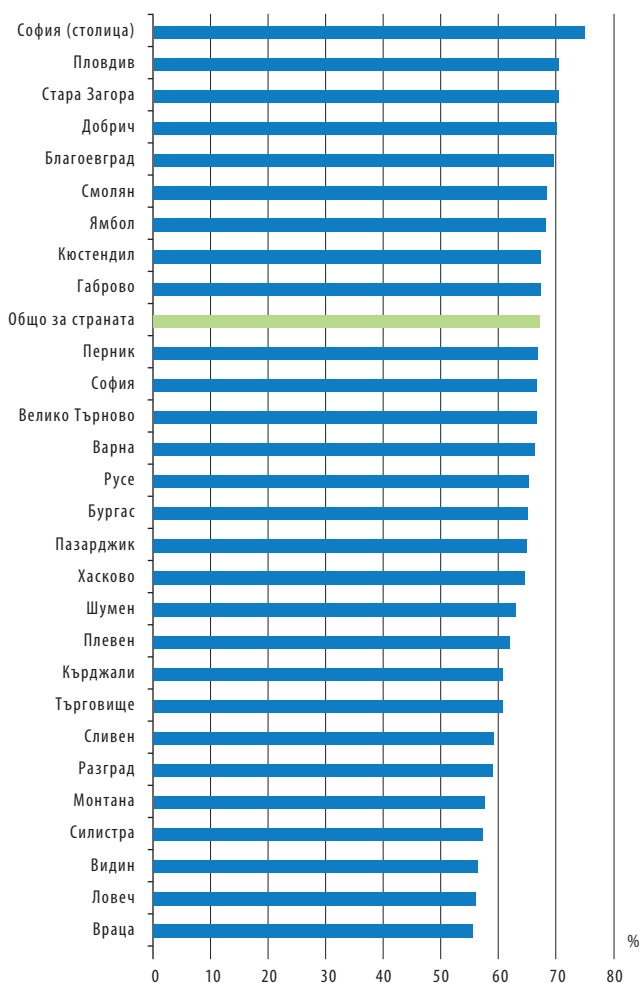
(Проценти)

	2013	2014	2015	2016	2017
Общо	59.5	61.0	62.9	63.4	66.9
По местоживеене					
В градовете	62.6	64.5	66.6	67.0	70.0
В селата	49.8	50.4	51.6	52.3	57.4
По пол					
Мъже	62.1	63.9	65.9	66.7	70.6
Жени	56.8	58.2	59.8	60.0	63.1
По възрастови групи					
15 - 24	21.2	20.7	20.3	19.8	22.9
25 - 34	66.7	68.3	70.4	69.9	73.6
35 - 44	77.7	79.0	79.8	79.9	82.7
45 - 54	75.0	75.8	77.7	78.2	81.4
55 - 64	47.4	50.0	53.0	54.5	58.2

Заетост по области

Заетите лица на 15 - 64 навършени години и коефициентите на заетост за същата възрастова група са представени по статистически райони съгласно Класификацията на териториалните единици за статистически цели в България, влязла в сила от 14.02.2009 г., съответстваща на Европейската класификация на териториалните единици за статистически цели (NUTS), и по области.

Фиг. 5. Коефициенти на заетост (15 - 64 навършени години) по области през 2017 г.

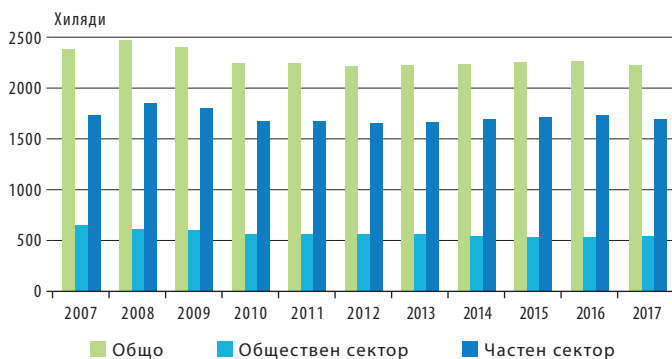
6. Заети лица на 15 - 64 навършени години и коефициенти на заетост по статистически зони, статистически райони и по области през 2017 г.

Статистически зони Статистически райони Области	Заети лица - хил.	Коефициенти на заетост - %
Общо	3073.4	66.9
<i>Северна и Югоизточна България</i>		
Северозападен	268.6	57.9
Видин	29.1	56.2
Враца	58.0	55.3
Ловеч	43.0	55.8
Монтана	46.4	57.3
Плевен	92.1	61.7
Северен централен	325.6	63.7
Велико Търново	102.6	66.3
Габрово	45.3	67.1
Разград	44.2	58.8
Русе	93.5	65.0
Силистра	40.0	57.0
Североизточен	402.2	65.4
Варна	207.0	66.0
Добрич	80.1	69.8
Търговище	44.0	60.4
Шумен	71.1	62.7
Югоизточен	437.6	65.7
Бургас	175.1	64.8
Сливен	69.3	58.9
Стара Загора	142.1	70.1
Ямбол	51.1	67.9
<i>Югозападна и Южна централна България</i>		
Югозападен	1020.8	72.1
Благоевград	143.4	69.2
Кюстендил	50.3	67.1
Перник	51.9	66.5
София	98.4	66.4
София (столица)	676.6	74.6
Южен централен	618.6	67.0
Кърджали	60.8	60.5
Пазарджик	108.7	64.6
Пловдив	305.0	70.1
Смолян	48.9	68.1
Хасково	95.2	64.3

Наети лица

Наети са лицата, които са в трудово правоотношение с работодателя съгласно Кодекса на труда или в служебно правоотношение съгласно Закона за държавния служител и по силата на тези правоотношения получават възнаграждение в пари или в натура под формата на работна заплата за извършена в определен обем и качество работа. Средният годишен брой на наетите лица е средна аритметична от средния им списъчен брой през отделните месеци. Средният списъчен брой по месеци е средна аритметична от списъчния състав за всеки календарен ден.

Фиг. 6. Среден годишен брой на наетите лица по форми на собственост

7. Наети лица по трудово и служебно правоотношение по икономически дейности и форми на собственост

Икономически дейности	(Среден годишен брой)					
	Общо		Обществен сектор		Частен сектор	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017
Общо	2277345	2230242	535050	529051	1742295	1701191
Селско, горско и рибно стопанство	71637	68716	11815	11797	59822	56919
Добивна промишленост	23687	22010	7344	7298	16343	14712
Производство на хранителни продукти, напитки и тютюневи изделия	90063	85596
Производство на текстил, кожи и изделия от тях	116181	109465	227	359	115954	109106
Производство на дървен материал, хартия и изделия от тях (без мебели); печатна дейност	32932	31473	177	173	32755	31300
Производство на кокс и рафинирани нефтопродукти	1942	1961	-	-	1942	1961

7. Наети лица по трудово и служебно правоотношение по икономически дейности и форми на собственост

(Продължение и край)

(Среден годишен брой)

Икономически дейности	Общо		Обществен сектор		Частен сектор	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017
Производство на химични продукти	13520	13164	-	..	13520	..
Производство на лекарствени вещества и продукти	8419	8610
Производство на изделия от каучук, пластмаси и минерални суровини	48779	47780	15	15	48764	47765
Производство на основни метали и метални изделия, без машини	67718	68502	4419	5226	63299	63276
Производство на компютърна техника, електронни и оптични продукти	9051	9823
Производство на електрически съоръжения	22764	24001	-	-	22764	24001
Производство на машини с общо и специално предназначение	31032	30740
Производство на превозни средства	26771	28169	-	-	26771	28169
Производство, н.д.; ремонт и инсталиране на машини и оборудване	45088	43291	1155	1095	43933	42196
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	30574	29526	14658	14657	15916	14869
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	36182	35532	22038	21951	14144	13581
Строителство	124379	114099	2216	2262	122163	111837
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	375525	381686	485	424	375040	381262
Транспорт, складиране и пощи	146236	137077	48609	48334	97627	88743
Хотелиерство и ресторантьорство	114838	113365	4317	4538	110521	108827
Издателска дейност, филмопроизводство, радио и телевизия	12497	12584	2923	2989	9574	9595
Далекосъобщения	20641	20463
Дейности в областта на информационните технологии и услуги	51944	50676
Финансови и застрахователни дейности	56970	55623	2012	1999	54958	53624
Операции с недвижими имоти	23383	21526	2616	2456	20767	19070
Юридически, счетоводни, консултантски и инженерни дейности	43178	43911	1407	1279	41771	42632
Научноизследователска и развойна дейност	11156	11830	8608	8499	2548	3331
Рекламна и ветеринарномедицинска дейност; други професионални дейности	22542	22405	99	96	22443	22309
Административни и спомагателни дейности	111803	110794	14578	14100	97225	96694
Държавно управление, държавно обществено осигуряване	111572	110946	111572	110946	x	x
Образование	163905	162259	154660	152579	9245	9680
Хуманно здравеопазване	108538	104638	75360	73474	33178	31164
Медико-социални грижи с настаняване и социална работа без настаняване	29478	28342	26548	25943	2930	2399
Култура, спорт и развлечения	35332	34328	14153	13803	21179	20525
Други дейности, н.д.	37088	35331	1616	1390	35472	33941

Безработица

Безработни са лицата на възраст 15 - 74 навършени години, които нямат работа през наблюдавания период, като едновременно с това търсят активно работа през период от четири седмици, вкл. наблюдаваната, и са на разположение да започнат работа до две седмици след края на наблюдавания период.

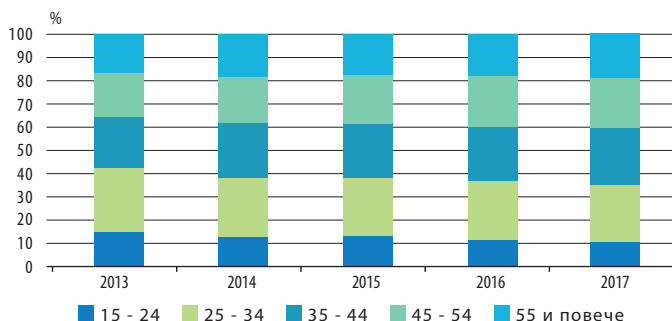
За безработни се считат и лицата, които не търсят активно, но са намерили работа, която очакват да започнат до три месеца след края на наблюдавания период.

Продължителността на безработицата се определя от по-краткия от следните два периода:

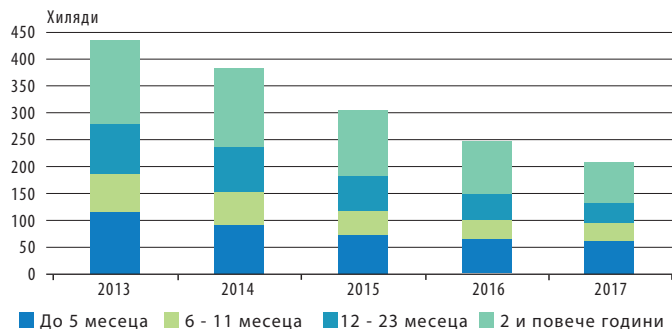
- продължителност на търсене на работа;
- продължителност на времето, през което лицето е било без работа.

Източник на данните, с изключение на данните за регистрираните безработни, е Наблюдението на работната сила. Източник на данните за регистрираните безработни в бюрата по труда е Агенцията по заетостта.

Фиг. 7. Структура на безработните лица по възраст

Фиг. 8. Безработни лица по продължителност на безработицата

8. Безработни лица

(Хиляди)

	2013	2014	2015	2016	2017
Общо	436.3	384.5	305.1	247.2	206.9
По местоживеене					
В градовете	300.2	256.3	195.7	160.5	133.3
В селата	136.1	128.2	109.4	86.8	73.6
По пол					
Мъже	249.8	221.4	174.2	141.7	114.2
Жени	186.5	163.1	130.9	105.6	92.8
По възрастови групи					
15 - 64	433.2	381.3	302.5	245.3	204.1
15 - 24	65.1	47.6	39.6	27.7	22.1
25 - 34	118.7	98.5	75.8	62.9	51.6
35 - 44	97.1	90.2	71.7	57.9	50.0
45 - 54	82.9	77.5	65.0	54.3	44.8
55 и повече	72.4	70.7	53.1	44.4	38.4
По степени на образование					
Висше	60.9	50.8	40.3	34.1	30.9
Средно	244.9	203.0	157.3	124.2	101.0
в т.ч. с придобита професионална квалификация	149.2	125.2	96.8	74.6	60.1
Основно и по-ниско	130.5	130.7	107.5	88.9	75.0
По продължителност на безработицата					
До 5 месеца	115.1	90.5	72.1	65.2	59.6
6 - 11 месеца	70.8	61.6	46.0	35.9	33.5
12 - 23 месеца	93.6	85.2	63.9	47.4	38.3
2 и повече години	156.7	147.3	123.1	98.8	75.5
Регистрирани безработни в бюрата по труда към 31.12.	386.2	351.1	328.9	261.0	232.1

Безработица

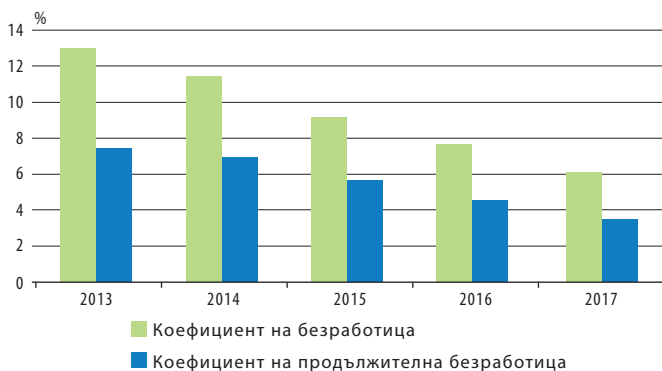
Коефициентът на безработица представлява относителният дял на безработните лица от икономически активното население (работната сила).

Коефициентът на продължителна безработица представлява относителният дял на продължително безработните лица (безработни от една и повече години) от икономически активното население.

Обезкуражени са лицата извън работната сила (икономически неактивните лица), които желаят да работят, но не търсят активно работа, защото не вярват, че ще намерят.

През 2017 г. коефициентът на безработица в страната намалява с 1.4 процентни пункта в сравнение с предходната година, като достига 6.2%. Продължително безработни (от една или повече години) са 55.0% от всички безработни лица.

Фиг. 9. Коефициенти на безработица и коефициенти на продължителна безработица

9. Коефициенти на безработица

(Проценти)

	2013	2014	2015	2016	2017
Общо	12.9	11.4	9.1	7.6	6.2
По местоживеене					
В градовете	11.4	9.7	7.5	6.3	5.1
В селата	18.4	17.6	15.1	12.4	10.0
По пол					
Мъже	13.9	12.3	9.8	8.1	6.4
Жени	11.8	10.4	8.4	7.0	5.9
По възрастови групи					
15 - 64	13.0	11.5	9.2	7.7	6.2
15 - 24	28.4	23.8	21.6	17.2	12.9
25 - 34	15.3	12.8	10.0	8.6	7.0
35 - 44	10.3	9.6	7.7	6.4	5.4
45 - 54	10.2	9.4	7.8	6.6	5.3
55 и повече	11.9	11.1	8.3	6.9	5.6
Коефициент на продължителна безработица	7.4	6.9	5.6	4.5	3.4

10. Обезкуражени лица

(Хиляди)

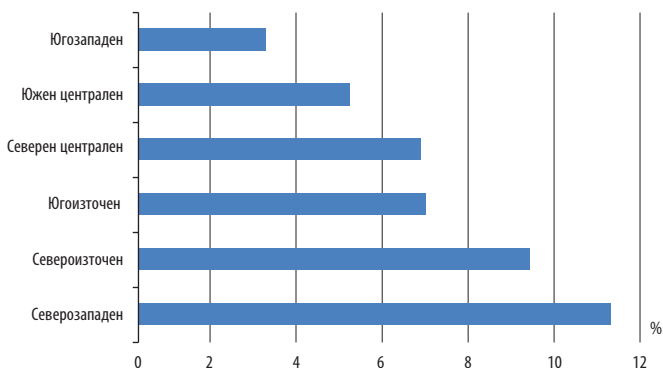
	2013	2014	2015	2016	2017
Общо	209.7	192.1	172.9	165.8	115.8
По местоживеене					
В градовете	113.0	100.1	81.2	76.1	56.4
В селата	96.7	92.0	91.6	89.7	59.4
По пол					
Мъже	116.5	107.8	93.7	91.5	60.7
Жени	93.2	84.3	79.1	74.3	55.2
По възрастови групи					
15 - 64	206.5	188.7	170.0	163.4	112.2
15 - 24	36.5	33.0	29.6	23.4	13.5
25 - 34	50.7	45.5	39.0	36.5	26.5
35 - 44	38.9	33.2	32.3	35.9	24.5
45 - 54	41.2	39.7	36.3	35.9	23.4
55 и повече	42.4	40.6	35.6	34.1	27.8
По степени на образование					
Висше	15.9	13.5	10.6	8.5	5.4
Средно	95.1	85.8	72.6	69.4	41.4
в т.ч. с придобита професионална квалификация	56.8	49.8	40.3	35.5	22.5
Основно и по-ниско	98.7	92.8	89.7	87.9	69.0

Безработица по области

Безработните лица и коефициентите на безработица са представени по статистически райони съгласно Класификацията на териториалните единици за статистически цели в България, влязла в сила от 14.02.2009 г., съответстваща на Европейската класификация на териториалните единици за статистически цели (NUTS), и по области.

Източник на данните за регистрираните безработни в бюрата по труда е Агенцията по заетостта.

Фиг. 10. Коефициенти на безработица по статистически райони през 2017 г.

11. Безработица по статистически зони, статистически райони и по области през 2017 г.

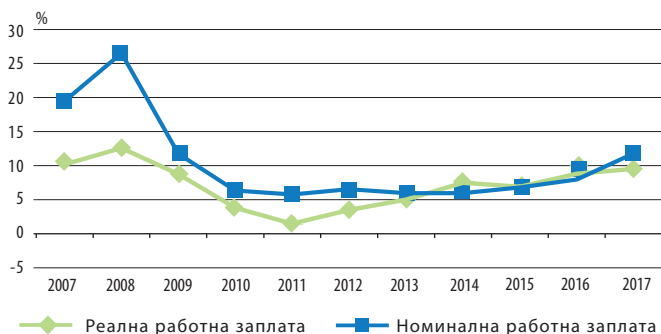
Статистически зони Статистически райони Области	Безработни лица - хил.	Коефициенти на безработица - %	Регистрирани безработни в бюрата по труда към 31.12. - хил.
Общо	206.9	6.2	232.1
<i>Северна и Югоизточна България</i>			
Северозападен	34.9	11.3	42.7
Видин	7.0	19.2	6.2
Враца	7.4	11.1	10.5
Ловеч	4.2	8.7	6.1
Монтана	5.1	9.7	8.1
Плевен	11.1	10.5	11.8
Северен централен	24.8	6.9	28.4
Велико Търново	5.1	4.6	7.4
Габрово	(2.5)	(5.1)	2.4
Разград	5.6	11.0	6.0
Русе	5.8	5.7	6.6
Силистра	5.8	12.5	6.1
Североизточен	42.7	9.4	32.7
Варна	16.7	7.3	11.1
Добрич	5.6	6.4	6.4
Търговище	6.4	12.4	6.1
Шумен	14.0	15.9	9.1
Югоизточен	33.6	7.0	32.7
Бургас	16.8	8.6	12.2
Сливен	8.1	10.2	8.9
Стара Загора	4.4	2.9	7.4
Ямбол	4.3	7.6	4.1
<i>Югозападна и Южна централна България</i>			
Югозападен	35.7	3.3	46.9
Благоевград	6.9	4.5	16.2
Кюстендил	(2.3)	(4.3)	5.1
Перник	4.1	7.2	3.2
София	(2.6)	(2.6)	8.0
София (столица)	19.7	2.8	14.3
Южен централен	35.3	5.2	48.7
Кърджали	(1.0)	(1.6)	6.6
Пазарджик	7.4	6.2	11.9
Пловдив	15.6	4.7	15.9
Смолян	6.5	11.2	6.6
Хасково	4.8	4.7	7.7

Средна годишна заплата

Брутната годишна заплата на наетите по трудово и служебно правоотношение е възнаграждението, заплащано на наетите лица обикновено на редовни интервали от време преди отчисляването на данъците (данък върху доходите на физическите лица) и на социалните осигуровки за сметка на наетите.

Средната брутна годишна заплата се изчислява, като начислените средства за работна заплата за отчетната година се разделят на средния списъчен брой на наетите по трудово и служебно правоотношение, без лицата в отпуск по майчинство.

Фиг. 11. Изменение в номиналната и реалната работна заплата при база предшестващата година

12. Средна годишна заплата по икономически дейности и форми на собственост (Левове)

Икономически дейности	Общо		Обществен сектор		Частен сектор	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017
Общо	11379	12725	11772	12860	11257	12683
Селско, горско и рибно стопанство	9260	10287	11755	12289	8763	9864
Добивна промишленост	16676	18414	21334	22049	14573	16610
Производство на хранителни продукти, напитки и тютюневи изделия	9481	10739	9485	10741
Производство на текстил, кожи и изделия от тях	6956	7828	6620	9043	6957	7823
Производство на дървен материал, хартия и изделия от тях (без мебели); печатна дейност	8655	9935	8449	9108	8656	9940
Производство на кокс и рафинирани нефтопродукти	33530	32633	-	-	33530	32633

12. Средна годишна заплата по икономически дейности и форми на собственост

(Продължение и край)

(Левове)

Икономически дейности	Общо		Обществен сектор		Частен сектор	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017
Производство на химични продукти	13668	15021	-	..	13668	15023
Производство на лекарствени вещества и продукти	13087	14130	12732	13804
Производство на изделия от каучук, пластмаси и минерални суровини	10306	11258	8582	8486	10307	11259
Производство на основни метали и метални изделия, без машини	11356	12188	10975	11825	11382	12218
Производство на компютърна техника, електронни и оптични продукти	15526	16052	15554	16076
Производство на електрически съоръжения	13281	14891	-	-	13281	14891
Производство на машини с общо и специално предназначение	12693	14092	12693	14092
Производство на превозни средства	10166	11584	-	-	10166	11584
Производство, н.д.; ремонт и инсталиране на машини и оборудване	10396	11691	12944	12132	10328	11679
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	20076	21225	23679	24753	16761	17739
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	9792	10832	9458	10263	10314	11757
Строителство	9289	9857	9768	10460	9280	9844
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	10292	12118	12552	15656	10289	12114
Транспорт, складиране и пощи	10421	11652	12878	13983	9190	10369
Хотелиерство и ресторантьорство	6733	7790	8210	9198	6675	7729
Издателска дейност, филмопроизводство, радио и телевизия	16152	16561	13336	13785	17026	17447
Далекосъобщения	20110	20833	20112	20832
Дейности в областта на информационните технологии и услуги	33142	35070	17941	19177	33378	35317
Финансови и застрахователни дейности	20126	21452	24081	25086	19976	21312
Операции с недвижими имоти	10838	12377	9470	10023	11013	12685
Юридически, счетоводни, консултантски и инженерни дейности	15326	17740	12627	14213	15419	17848
Научноизследователска и развойна дейност	15121	20214	9208	9968	35513	46973
Рекламна и ветеринарномедицинска дейност; други професионални дейности	18758	20740	9969	11226	18797	20783
Административни и спомагателни дейности	8988	9956	5877	6742	9458	10430
Държавно управление, държавно обществено осигуряване	12909	14042	12909	14042	x	x
Образование	10784	12225	10712	12144	12002	13541
Хуманно здравеопазване	13029	14442	12640	13410	13919	16918
Медико-социални грижи с настаняване и социална работа без настаняване	7150	7920	6968	7694	8818	10386
Култура, спорт и развлечения	9669	11096	8887	9737	10198	12031
Други дейности, н.д.	7437	9055	7564	8467	7431	9080

IV. ОБРАЗОВАНИЕ

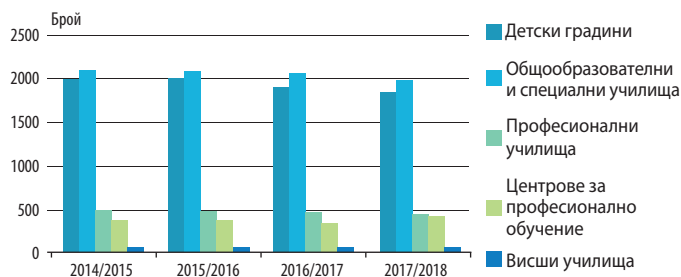
Видове образователни институции

Образователни институции са тези, които директно провеждат обучение по образователни програми с учащи в организирани класове (групи) на място или чрез дистанционна форма на обучение. Образователните програми в тези институции обхващат всички степени на образование и/или придобиване на степен на професионална квалификация. Неформалното образование и самостоятелното обучение не попадат в обхвата на образователната система според използваните дефиниции на МСКО 2011.

Видове образователни институции:

- Детски градини.
- Училища¹ (I - XII клас) - начални (I - IV клас), основни (I - VII клас), обединени (I - X клас), гимназии (VIII - XII клас), средни (I - XII клас), професионални (по изкуствата, спортни, професионални гимназии, предоставящи обучение по програми за придобиване на III и II степен професионална квалификация, вкл. духовни училища).
- Центрове за професионално обучение, обхващащи обучението на лица, навършили 16 години, в платени професионални програми, водещи до придобиване на степен на професионална квалификация според Закона за професионалното образование и обучение.
- Професионални колежи и професионални гимназии, провеждащи програми с прием след средно образование.
- Висши училища - колежи, университети и специализирани висши училища. Статистическото изследване на висшето образование обхваща всички акредитирани висши училища съгласно Закона за висшето образование и частните духовни висши училища, създадени по реда на Закона за вероизповеданията.

Фиг. 1. Учебни институции по вид

¹ Съгласно Закона за предучилищното и училищното образование (обн., ДВ., бр. 79 от 13 октомври 2015 година).

1. Учебни институции по вид и форми на собственост

	2014/2015		2015/2016		2016/2017		2017/2018 ¹	
	общо	в т.ч. частни	общо	в т.ч. частни	общо	в т.ч. частни	общо	в т.ч. частни
Общо	4975	584	4964	581	4778	547	4711	633
Детски градини	1991	88	2002	92	1894	93	1834	98
Общообразователни и специални училища	2087	70	2078	70	2051	75	1979	76
Начални (I - IV кл.)	150	5	152	7	146	8	137	6
Основни (I - VIII кл.)	1386	30	1381	31	1345	31	х	х
Основни (I - VII кл.)	х	х	х	х	х	х	1203	27
Прогимназии (V - VIII кл.)	7	1	7	1	4	-	х	х
Обединени (I - X кл.)	х	х	х	х	х	х	59	-
Гимназии (IX - XII кл.)	137	27	133	23	128	22	х	х
Гимназии (VIII - XII кл.)	х	х	х	х	х	х	117	18
Средни (I - XII кл.)	407	7	405	8	428	14	463	25
Професионални	481	56	469	50	454	46	434	38
Училища по изкуствата	23	2	22	1	22	1	22	1
Спортни училища	24	-	24	-	24	-	24	-
Професионални гимназии	394	16	387	15	373	12	359	10
Професионални колежи	40	38	36	34	35	33	29	27
Центрове за професионално обучение	362	353	361	352	325	316	410	404
Висши училища²	54	17	54	17	54	17	54	17
Университети и специализирани висши училища	46	10	50	13	50	13	50	13
Колежи в структурата на университети и специализирани висши училища	19	-	18	-	18	-	18	-
Самостоятелни колежи	8	7	4	4	4	4	4	4

¹ Прекъсване на динамичния ред поради промени в националната образователна система (Закон за предучилищното и училищното образование, обн., ДВ., бр. 79 от 13 октомври 2015 г.). Данните не са съпоставими спрямо предходните учебни години.

² Включва университети и специализирани висши училища и самостоятелни колежи.

Записани учащи

Методологията на статистиката на образованието е изградена на основата на Международната стандартна класификация на образованието (МСКО), ревизия 2011 г., и съпътстващите я методически ръководства:

- Предучилищно образование в детски градини (образователна степен МСКО - 0).

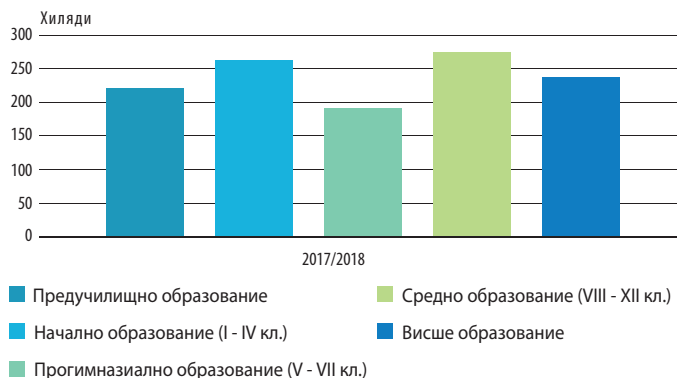
- Начален и прогимназиален етап на основното образование, средно образование във всички видове училища и професионално обучение след средно образование в професионални колежи (образователни степени МСКО - 1, 2, 3 и 4). Данните за учебната 2017/2018 година не са съпоставими спрямо предходните учебни години поради промени в националната образователна система (Закон за предучилищното и училищното образование, обн., ДВ., бр. 79 от 13 октомври 2015 г.).

- Професионално обучение срещу заплащане за придобиване на степен на професионална квалификация в центрове за професионално обучение, професионални гимназии, професионални колежи (образователни степени МСКО - 2, 3 и 4).

- Висше образование за придобиване на образователно-квалификационни степени „професионален бакалавър“, „бакалавър“ и „магистър“ в колежи, университети и специализирани висши училища (образователни степени МСКО - 6 и 7).

- Висше образование за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ в университети, специализирани висши училища и научни организации (образователна степен МСКО - 8).

Фиг. 2. Записани учащи по степени на образование

2. Записани учащи по степени на Международната стандартна класификация на образованието

	2014/2015		2015/2016		2016/2017		2017/2018 ¹	
	общо	в т.ч. частни	общо	в т.ч. частни	общо	в т.ч. частни	общо	в т.ч. частни
Общо	1284910	67705	1249109	57388	1225703	56056	1210704	64117
Предучилищно образование (МСКО - 0)	241123	3292	232025	3333	224380	3838	220877	4007
Начално образование (I - IV кл., МСКО - 1)	261793	2399	261969	2860	264503	3432	262735	3885
Прогимназиално и средно образование (V - VII и VIII - XII клас, МСКО - 2, 3) ²	485683	5195	477958	5213	474598	5480	466794	5901
Професионално обучение за възрастни - I степен професионална квалификация (МСКО - 2)	6509	5478	4593	3357	5851	5018	10369	8513
Професионално обучение за възрастни - II степен професионална квалификация (МСКО - 3)	3789	2789	2109	1462	2834	2090	6313	5598
Професионално обучение за възрастни - III степен професионална квалификация (МСКО - 3)	5417	4291	2427	1814	2303	1341	6189	5181
Професионално обучение след средно образование (МСКО - 4)	1618	1452	1308	1161	1261	846	1047	611
Професионално обучение за възрастни - IV степен професионална квалификация (МСКО - 4)	25	-	13	-	36	33	45	45
Висше образование (МСКО - 6, 7, 8)	278953	42809	266707	38188	249937	33978	236335	30376
Образователно-квалификационна степен „професионален бакалавър“ (МСКО - 6)	15244	7097	11619	³ 3354	10335	2375	8527	1622
Образователно-квалификационна степен „бакалавър“ (МСКО - 6)	171458	25143	166746	24794	155237	22303	146564	20335
Образователно-квалификационна степен „магистър“ (МСКО - 7)	85634	10418	81592	9844	77627	9036	74680	8126
Образователна и научна степен „доктор“ (МСКО - 8)	6617	151	6750	196	6738	264	6564	293

¹ Прекъсване на динамичния ред поради промени в националната образователна система (Закон за предучилищното и училищното образование, обн., ДВ., бр. 79 от 13 октомври 2015 г.). Данните не са съпоставими спрямо предходните учебни години.

² Данните за прогимназиално и средно образование са представени общо поради необходимостта от допълнително класифициране на образователните програми по нива на МСКО 2011.

³ Броят на студентите намалява значително поради преобразуването на три самостоятелни частни колежа в специализирани висши училища и преминаването на част от студентите в ОКС „бакалавър“.

Преподаватели по степени на преподаване

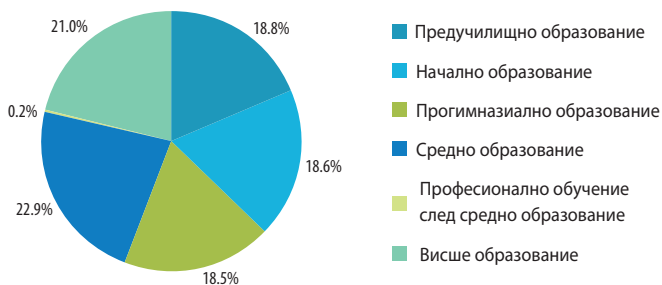
Учителите (преподавателите) са длъжностните лица, които непосредствено провеждат учебните занятия съгласно учебните планове независимо дали са пълно, или непълно заети.

Управленският персонал включва длъжностни лица, изпълняващи управленски функции на равнище образователна институция - директори, заместник-директори с преподавателска заетост, ректори, декани и техни заместници, ръководители на катедри.

В броя на преподавателите са включени учители и управленски персонал с преподавателска дейност.

Учителите в основното и средното образование се групират по степени на преподаване и според вида на програмата (общообразователна или професионална). В случаите, при които един учител преподава в различни степени, той се отнася към съответната степен, в която има преобладаващ брой учебни часове. Данните за учебната 2017/2018 година не са съпоставими спрямо предходните учебни години поради промени в националната образователна система.

Фиг. 3. Структура на преподавателите по степени на преподаване през учебната 2017/2018 година

3. Преподаватели по степени на Международната стандартна класификация на образованието (МСКО 2011)

	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018 ¹
Общо	102799	101294	102335	104374
Предучилищно образование (МСКО - 0)	20542	20420	19909	19617
Начално образование (I - IV кл., МСКО - 1)	14940	15050	17564	19412
Прогимназиално и средно образование (V - VII и VIII - XII клас, МСКО - 2, 3) ²	43147	42860	42334	43205
Професионално обучение след средно образование (МСКО - 4)	427	360	305	226
Висше образование (МСКО - 6, 7)	23743	22604	22223	21914
Колежи (МСКО - 6)	1018	725	768	707
Университети и специализирани висши училища (МСКО - 6, 7)	22725	21879	21455	21207

¹ Прекъсване на динамичния ред поради промени в националната образователна система (Закон за предучилищното и училищното образование, обн., ДВ., бр. 79 от 13 октомври 2015 г.). Данните не са съпоставими спрямо предходните учебни години.

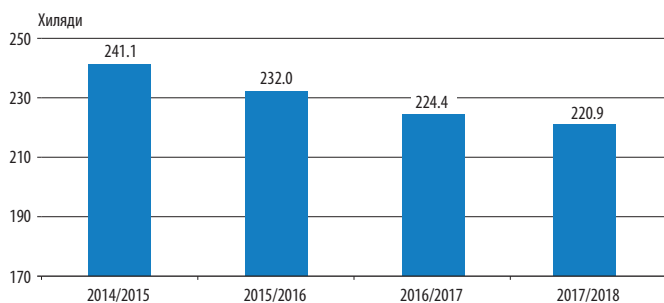
² Данните за прогимназиално и средно образование са представени общо поради необходимостта от допълнително класифициране на образователните програми по нива на МСКО 2011.

Детски градини

Детските градини са целодневни, полудневни и групи за деца със специални образователни потребности. Възрастта на децата, обхванати в детските градини, е 3 - 6 години. Преди първи клас обучението в подготвителна група или подготвителен клас е задължително.

Средният брой деца на един учител за страната през учебната 2017/2018 година е 12, а средният брой деца в една група - 24.

Фиг. 4. Деца в детските градини

4. Детски градини

(Брой)

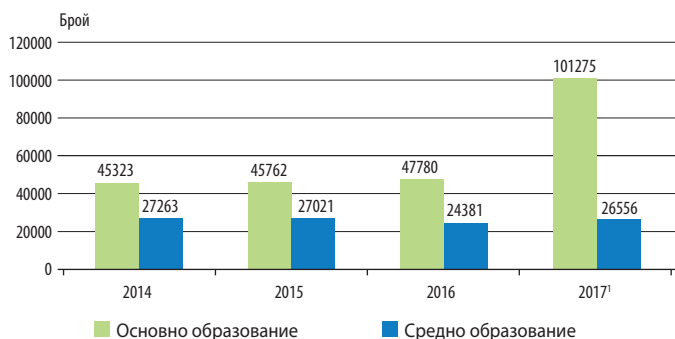
	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018
	Детски градини			
Общо	1991	2002	1894	1834
Постоянни	1991	2002	1894	1834
Целодневни	1986	1998	1890	1831
Полудневни	5	4	4	3
Сезонни	-	-	-	-
	Педагогически персонал			
Общо	20542	20420	19909	19617
в т.ч. детски учители	19240	19115	18666	18370
В постоянни детски градини	20540	20418	19907	19615
В целодневни	19387	19323	18853	18672
В полудневни	1153	1095	1054	943
В сезонни детски градини	2	2	2	2
	Деца			
Общо	241123	232025	224380	220877
В постоянни детски градини	241099	231996	224356	220830
В целодневни	220151	212647	207000	205301
В полудневни	20948	19349	17356	15529
В сезонни детски градини	24	29	24	47

Общообразователни училища

Общообразователните училища са непрофилирани и профилирани (чуждоезикови, природо-математически, хуманитарни и други). Данните за броя на учениците са предоставени по групи класове.

За завършили степен на образование се считат тези ученици, които са получили документ за завършена степен от легитимна образователна институция, съдържащ изискуващите се според закона записвания и печати.

Фиг. 5. Завършили общообразователните училища

¹ През 2017 г. основно образование придобиват всички завършили VII кл., завършилите в VIII кл. в непрофилирани паралелки и IX клас в профилирани паралелки с прием след VII клас. Данните не са съпоставими спрямо предходните учебни години.

5. Ученици в общообразователните училища по групи класове и форми на обучение

	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018 ¹
Общо	604481	602277	605729	587836
I - IV кл.	260293	260557	263218	262476
в т.ч. задочно, вечерно, самостоятелно и дистанционно обучение	567	705	364	673
V - VIII кл.	212737	212366	213488	x
в т.ч. задочно, вечерно, самостоятелно и дистанционно обучение	4306	4836	4410	x
V - VII кл.	x	x	x	189459
в т.ч. задочно, вечерно, самостоятелно и дистанционно обучение	x	x	x	2877
IX - XII кл. ²	131451	129354	129023	x
в т.ч. задочно, вечерно, самостоятелно и дистанционно обучение	4820	4466	4307	x
VIII - XII кл.	x	x	x	135901
в т.ч. задочно, вечерно, самостоятелно и дистанционно обучение	x	x	x	4054

¹ Прекъсване на динамичния ред поради промени в националната образователна система (Закон за предучилищното и училищното образование, обн., ДВ., бр. 79 от 13 октомври 2015 г.). Данните не са съпоставими спрямо предходните учебни години.

² Вкл. VIII кл. на езиковите и другите гимназии с прием след VII клас.

6. Завършили общообразователните училища

	2014	2015	2016	2017 ¹
Основно образование	45323	45762	47780	101275
Средно образование	27263	27021	24381	26556

¹ Прекъсване на динамичния ред поради промени в националната образователна система (Закон за предучилищното и училищното образование, обн., ДВ., бр. 79 от 13 октомври 2015 г.). Данните не са съпоставими спрямо предходните учебни години.

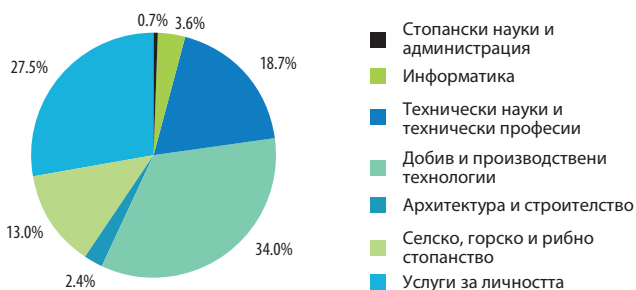
Професионално обучение - I степен

Обучението за придобиване на I степен професионална квалификация се осъществява в професионални паралелки с продължителност до 3 години.

В броя на завършилите са посочени успешно издържалите изпитите и получили свидетелство за придобита I степен професионална квалификация.

Разпределението на учащите и на завършилите програми за придобиване на професионална квалификация за всички степени по тесни области е представено според **Класификацията на областите на образование и обучение**, утвърдена от председателя на НСИ и публикувана в ДВ, бр. 91 от 9.11.2007 година.

Фиг. 6. Структура на учащите по тесни области на образованието в програми за придобиване на I степен професионална квалификация през учебната 2017/2018 година

7. Ученици в програми за придобиване на I степен професионална квалификация по тесни области на образованието

Тесни области на образованието	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018
Общо	3420	3259	3416	2436
Стопански науки и администрация	-	-	15	18
Информатика	44	58	86	88
Технически науки и технически професии	511	652	725	456
Добив и производствени технологии	1530	1521	1382	828
Архитектура и строителство	299	116	115	58
Селско, горско и рибно стопанство	477	417	543	317
Услуги за личността	559	495	550	671

8. Завършили програми за придобиване на I степен професионална квалификация по тесни области на образованието

Тесни области на образованието	2014	2015	2016	2017
Общо	459	378	1011	413
Стопански науки и администрация	-	-	-	10
Информатика	18	5	71	13
Технически науки и технически професии	91	54	171	101
Добив и производствени технологии	199	222	381	147
Архитектура и строителство	-	6	39	-
Селско, горско и рибно стопанство	30	30	162	62
Услуги за личността	121	61	187	80

Професионално обучение - II степен

Обучението за придобиване на II степен професионална квалификация се осъществява в професионалните гимназии и професионалните паралелки в общообразователните училища и е с продължителност четири години.

Завършилите средно образование и придобили II степен професионална квалификация в професионалните гимназии имат право да продължат образованието си във висшите училища или да започнат работа по придобитата професия (специалност).

Фиг. 7. Структура на учащите по тесни области на образованието в програми за придобиване на II степен професионална квалификация през учебната 2017/2018 година

9. Ученици в програми за придобиване на II степен професионална квалификация по тесни области на образованието

Тесни области на образованието	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018 ¹
Общо	32095	30081	28404	28875
Изкуства	99	128	195	247
Стопански науки и администрация	2515	2245	2193	2146
Информатика	1015	1016	975	968
Технически науки и технически професии	9136	8476	7206	6968
Добив и производствени технологии	4133	3508	3290	3138
Архитектура и строителство	1450	1445	1594	1459
Селско, горско и рибно стопанство	6496	6076	5809	5965
Здравеопазване	-	33	51	115
Социални услуги	-	-	-	33
Услуги за личността	7158	7006	6886	7598
Транспортни услуги	93	148	205	238

¹ Прекъсване на динамичния ред поради промени в националната образователна система (Закон за предучилищното и училищното образование, обн., ДВ., бр. 79 от 13 октомври 2015 г.). Данните не са съпоставими спрямо предходните учебни години.

10. Завършили програми за придобиване на II степен професионална квалификация по тесни области на образованието

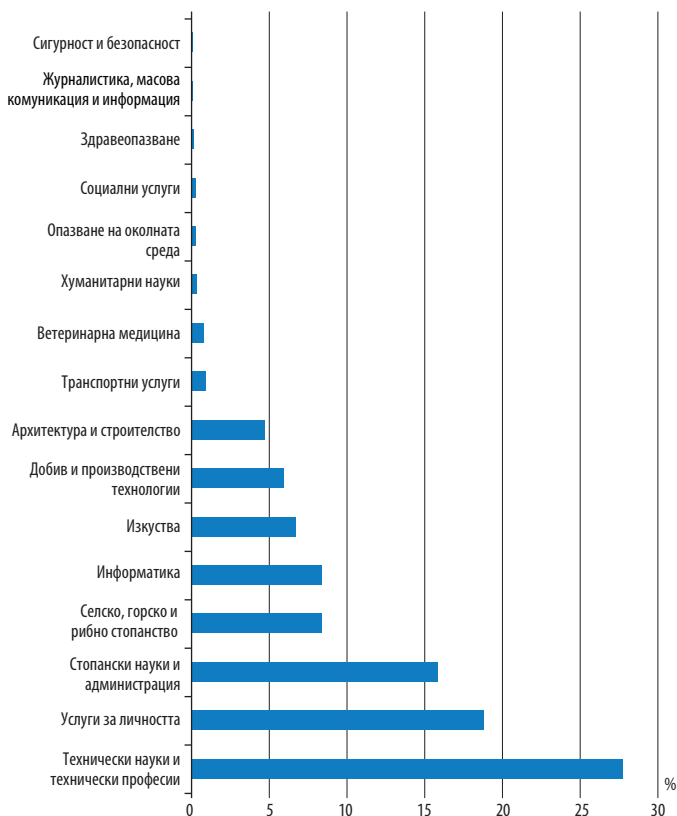
Тесни области на образованието	2014	2015	2016	2017
Завършили средно образование	5791	4014	3376	3566
Придобили професионална квалификация	4552	3725	2938	2946
Изкуства	7	13	21	11
Стопански науки и администрация	641	410	344	314
Информатика	217	122	139	153
Технически науки и технически професии	1127	981	656	708
Добив и производствени технологии	500	470	343	256
Архитектура и строителство	86	102	85	97
Селско, горско и рибно стопанство	800	690	465	577
Услуги за личността	1174	937	885	812
Транспортни услуги	-	-	-	18

Професионално обучение - III степен

Професионалните гимназии, училищата по изкуствата, спортните училища и професионалните паралелки в общообразователните училища осъществяват професионално образование с придобиване на III степен професионална квалификация с продължителност четири или пет години. В тях се приемат ученици със завършен VII клас/VIII клас.

Завършилите средно образование и придобили III степен професионална квалификация в професионалните гимназии, училищата по изкуствата и спортните училища имат право да продължат образованието си във висшите училища или да започнат работа по придобитата професия (специалност).

Фиг. 8. Структура на учащите по тесни области на образованието в програми за придобиване на III степен професионална квалификация през учебната 2017/2018 година

11. Ученици в програми за придобиване на III степен професионална квалификация по тесни области на образованието

Тесни области на образованието	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018 ¹
Общо	103902	100930	98355	109663
Изкуства	6435	6559	6770	7440
Хуманитарни науки	425	404	381	420
Журналистика, масова комуникация и информация	41	53	60	56
Стопански науки и администрация	18248	17732	17257	17418
Информатика	7532	7540	7960	9224
Технически науки и технически професии	30848	28791	28002	30438
Добив и производствени технологии	6066	5996	5523	6563
Архитектура и строителство	5833	5606	5071	5223
Селско, горско и рибно стопанство	7534	7656	7358	9258
Ветеринарна медицина	929	885	864	936
Здравеопазване	28	55	125	199
Социални услуги	285	275	246	357
Услуги за личността	18050	17922	17423	20603
Транспортни услуги	937	901	882	1093
Опазване на околната среда	695	542	430	395
Сигурност и безопасност	16	13	3	40

¹ Прекъсване на динамичния ред поради промени в националната образователна система (Закон за предучилищното и училищното образование, обн., ДВ., бр. 79 от 13 октомври 2015 г.). Данните не са съпоставими спрямо предходните учебни години.

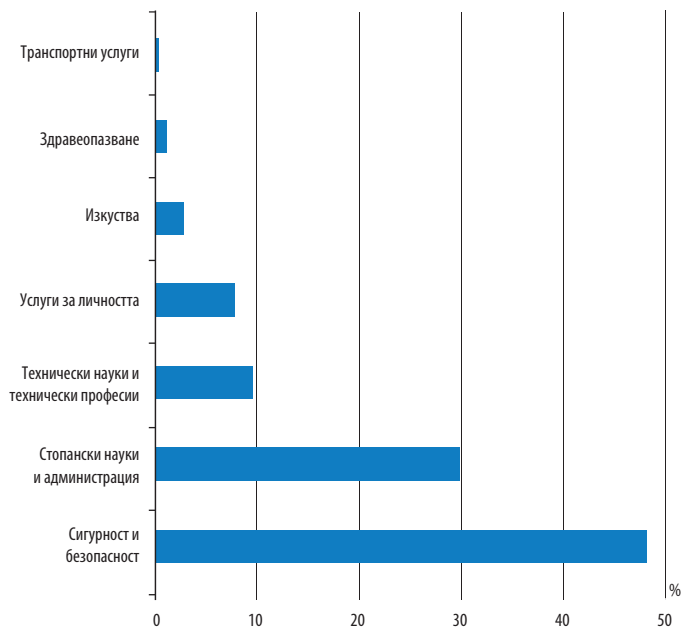
12. Завършили програми за придобиване на III степен професионална квалификация по тесни области на образованието

Тесни области на образованието	2014	2015	2016	2017
Завършили средно образование	20407	19291	17202	18148
Придобили професионална квалификация	15212	14742	13076	13192
Изкуства	1016	921	856	990
Хуманитарни науки	35	33	58	70
Журналистика, масова комуникация и информация	-	-	5	10
Стопански науки и администрация	3148	3205	2820	2697
Информатика	1049	1145	1051	1154
Технически науки и технически професии	4483	4149	3629	3289
Добив и производствени технологии	844	654	583	690
Архитектура и строителство	983	800	700	611
Селско, горско и рибно стопанство	894	952	732	822
Ветеринарна медицина	162	139	129	167
Социални услуги	34	39	48	65
Услуги за личността	2366	2347	2285	2454
Транспортни услуги	122	203	113	106
Опазване на околната среда	76	155	61	64
Сигурност и безопасност	-	-	6	3

Професионално обучение - IV степен

Професионалните колежи и професионалните гимназии осъществяват професионално обучение с придобиване на IV степен професионална квалификация с продължителност до две години. В тях се приемат лица със завършено средно образование.

Фиг. 9. Структура на учащите по тесни области на образованието в програми за придобиване на IV степен професионална квалификация през учебната 2017/2018 година

13. Ученици в програми след средно образование за придобиване на IV степен професионална квалификация по тесни области на образованието

Тесни области на образованието	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018
Общо	1618	1308	1261	1047
Изкуства	108	32	49	30
Хуманитарни науки	57	48	-	-
Стопански науки и администрация	721	623	482	312
Технически науки и технически професии	143	125	104	101
Здравеопазване	26	5	13	13
Услуги за личността	335	244	130	82
Транспортни услуги	-	1	5	5
Сигурност и безопасност	228	230	478	504

14. Завършили програми след средно образование за придобиване на IV степен професионална квалификация по тесни области на образованието

Тесни области на образованието	2014	2015	2016	2017
Общо	1097	661	711	691
Изкуства	91	16	17	8
Хуманитарни науки	18	30	-	-
Стопански науки и администрация	473	304	262	291
Технически науки и технически професии	89	49	52	48
Здравеопазване	-	4	3	4
Услуги за личността	211	140	102	79
Сигурност и безопасност	215	118	275	261

Висше образование

За студент се счита всяко лице, включено в образователна програма на формалното висше образование според МСКО независимо от формата на обучение. Формалното образование включва учебните програми, провеждани в легитимните образователни институции, създадени по установения законов ред.

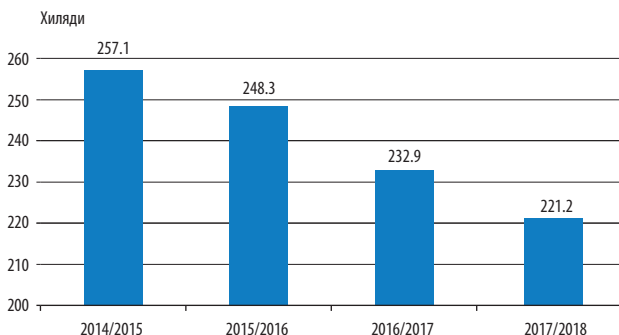
НСИ ежегодно установява броя на записаните студенти чрез броене на учащите, а не броя на записванията. В рамките на един университет например (институт или колеж) според действащата национална методология студентите се броят само веднъж в случаите на едновременно изучаване на две специалности. Двойно броене не се допуска освен при случаите на неправомерно едновременно следване в два университета.

На завършилите с минимален срок на обучение по учебен план четири години се присъжда образователно-квалификационна степен „бакалавър“. Образователно-квалификационна степен „магистър“ се присъжда на завършилите с минимален срок на обучение пет години или не по-малко от една година след степен „бакалавър“.

Образователно-квалификационна степен „професионален бакалавър“ е степен на професионалното висше образование. Тя се присъжда след завършено обучение в колеж с минимален срок на обучение три години.

Образователна и научна степен „доктор“ се присъжда от научно жури според изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България след минимум тригодишно обучение и успешна защита на дисертационен труд.

Фиг. 10. Студенти в университетите и специализираните висши училища

15. Студенти, обучаващи се във висшите училища

	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018
Общо	272336	259957	243199	229771
В университети и специализирани висши училища	257092	248338	232864	221244
В колежи	15244	11619	10335	8527

16. Завършили висше образование¹

	2014	2015	2016	2017
Общо	62010	61276	58919	55428
Образователно-квалификационна степен „професионален бакалавър“	3156	2535	2418	2175
Образователно-квалификационна степен „бакалавър“	32400	31623	30895	28926
Образователно-квалификационна степен „магистър“	26454	27118	25606	24327

¹ Без образователна и научна степен доктор.

17. Докторанти във висшите училища и научните организации

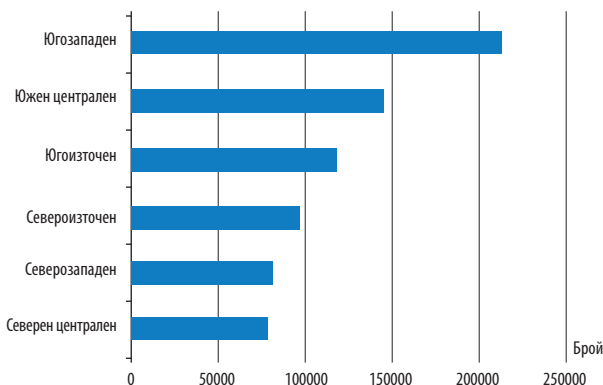
	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018
Обучаващи се	6617	6750	6738	6564
в т.ч. редовно обучение	3412	3488	3421	3359
Придобили образователна и научна степен „доктор“	1363	1442	1464	1423
в т.ч. редовно обучение	468	548	614	613

Училища, преподаватели и ученици по области

Административно-териториалните единици „области“ са представени съгласно Закона за административно-териториалното устройство на Република България, влязъл в сила от 5.02.1999 г. (28 области), а териториалните единици за статистически цели - статистически зони и статистически райони, съгласно Класификацията на териториалните единици за статистически цели в България. Тази класификация кореспондира с Класификацията NUTS на Евростат и е утвърдена със Заповед № РД 07-204/17.01.2013 г. на председателя на Националния статистически институт на основание на Регламент (ЕО) № 31/2011 на Комисията от 17 януари 2011 г. за изменение на приложенията към Регламент (ЕО) № 1059/2003, както и на основание на чл. 9, т. 9, чл. 7, ал. 1, т. 6 и 15 и чл. 10 от Закона за статистиката (обн., ДВ, бр. 13 от 8.02.2013 г., в сила от 12.02.2013 г.).

В териториален аспект най-голям е броят на учениците в Югозападния и Южния централен район, а най-малък - в Северния централен район.

Фиг. 11. Учащи през учебната 2017/2018 година по статистически райони

18. Училища, преподаватели и ученици през учебната 2017/2018 година по статистически зони, статистически райони и по области¹

Статистически зони Статистически райони Области	Училища	Преподаватели	Ученици
Общо за страната	2413	62843	730576
<i>Северна и Югоизточна България</i>	<i>1303</i>	<i>32471</i>	<i>373007</i>
Северозападен	322	7295	80970
Видин	33	749	8665
Враца	70	1551	18083
Ловеч	54	1182	14128
Монтана	60	1215	13749
Плевен	105	2598	26345
Северен централен	295	7146	77797
Велико Търново	87	2229	22964
Габрово	33	805	10063
Разград	59	1131	12221
Русе	70	2014	21449
Силистра	46	967	11100
Североизточен	310	8894	96456
Варна	125	4340	50617
Добрич	68	1534	16430
Търговище	51	1170	11238
Шумен	66	1850	18171
Югоизточен	376	9136	117784
Бургас	138	3554	46143
Сливен	71	1673	22219
Стара Загора	122	2843	35781
Ямбол	45	1066	13641
<i>Югозападна и Южна централна България</i>	<i>1110</i>	<i>30372</i>	<i>357569</i>
Югозападен	592	17662	212637
Благоевград	126	2981	35014
Кюстендил	41	958	11328
Перник	40	1042	11263
София	99	2003	24491
София (столица) ²	286	10678	130541
Южен централен	518	12710	144932
Кърджали	73	1446	15862
Пазарджик	113	2438	27151
Пловдив	193	5620	67419
Смолян	62	1270	10358
Хасково	77	1936	24142

¹ Без висшите училища.

² Вкл. българските училища в чужбина, финансирани от държавата.

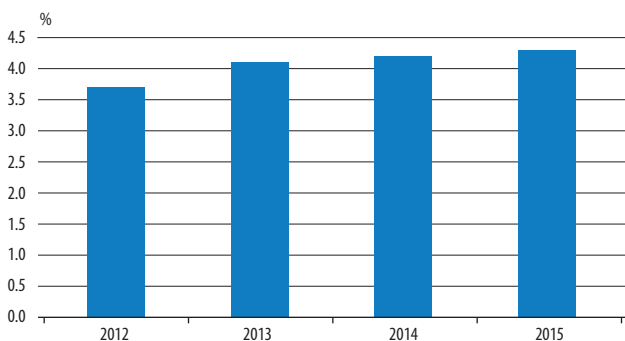
Степени на участие на населението в образователната система и разходи за образование

Международно възприетият показател „степен на участие на населението в образователната система“ (нетен коефициент на записване) се изчислява като относителен дял на записаните ученици от определена възрастова група към броя на постоянното население на страната от същата възрастова група.

Преждевременно напуснали образованието - показателят се изчислява като относителен дял на лицата на възраст 18 - 24 навършени години, завършили най-много основно образование и неучастващи в образование и обучение през последните 4 седмици, от населението на същата възраст.

Публичните разходи за образование са изчислени по единна методология, прилагана от ЮНЕСКО, ОИСР и Евростат.

Фиг. 12. Относителен дял на публичните разходи за образование от БВП¹

¹ Изчисленията са направени по методология на Евростат (UOE - финансови таблици).

19. Нетен коефициент на записване на населението по степени на образование

(Проценти)

	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018 ¹
	Групови нетни коефициенти ² по степени на образование според МСКО 2011			
Предучилищно образование (МСКО - 0)	82.9	81.0	79.4	78.4
Начално образование (I - IV кл., МСКО - 1)	94.8	93.2	92.1	90.8
Прогимназиално и средно образование (V - VII и VIII - XII клас, МСКО - 2, 3) ³	80.4	79.9	79.3	82.6
Професионално обучение след средно образование (МСКО - 4)	0.2	0.2	0.1	0.1
Колежи (МСКО - 6)	2.1	1.8	1.8	1.7
Университети и специализирани висши училища (МСКО - 6, 7)	39.5	40.0	40.0	40.4

¹ Прекъсване на динамичния ред поради промени в националната образователна система (Закон за предучилищното и училищното образование, обн., ДВ., бр. 79 от 13 октомври 2015 г.). Данните не са съпоставими спрямо предходните учебни години.

² Груповите коефициенти са изчислени в проценти като отношение на броя на учащите по степени във възрастовите групи 3 - 6, 7 - 10, 11 - 18, 19 - 20, 19 - 21 и 19 - 23 години към броя на населението в същите възрастови групи.

³ Данните за прогимназиално и средно образование са представени общо поради необходимостта от допълнително класифициране на образователните програми по нива на МСКО 2011.

20. Рано напуснали образователната система¹

(Проценти)

	2014	2015	2016	2017
Общо	12.9	13.4	13.8	12.7
Мъже	12.8	13.3	13.7	12.0
Жени	12.9	13.4	13.9	13.5

¹ Източник: НСИ, Наблюдение на работната сила - годишни данни.

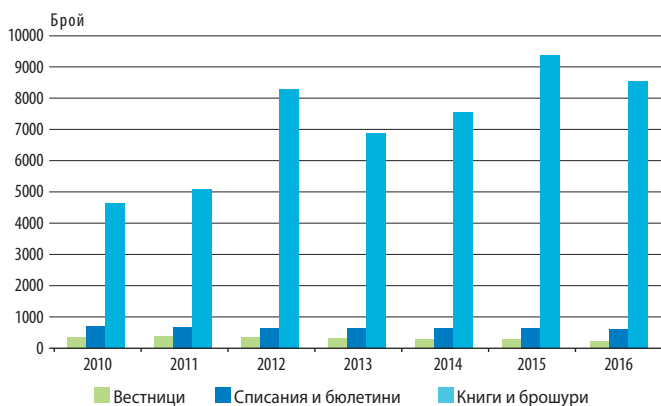
V. КУЛТУРА И ИЗКУСТВО

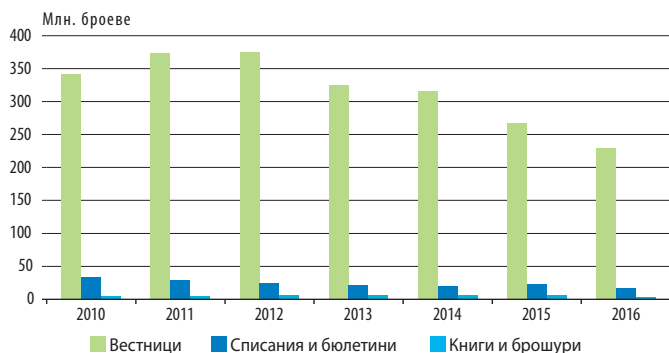
Издателска дейност

Националното писмено културно наследство придобива изражение в издадената в страната книжна продукция (книги, брошури, вестници, списания, бюлетини и периодични сборници). Статистическата отчетност за издадената продукция дава представа на широката общественост за броя на заглавията и тиража по различни класификационни групи.

Фиг. 1. Издадени заглавия

Фиг. 2. Тираж

1. Издателска дейност

	2012	2013	2014	2015	2016
	Книги и брошури				
Заглавия - бр.	8263	6853	7515	9320	8530
Тираж - млн. бр.	5.0	4.4	4.0	4.9	4.5
	Списания и бюлетини				
Заглавия - бр.	635	622	635	635	634
Годишен тираж - млн. бр.	24.1	20.1	18.4	21.4	17.3
	Вестници				
Заглавия - бр.	354	307	295	283	262
Годишен тираж - млн. бр.	374.7	324.3	315.7	267.3	229.0

2. Книги и брошури през 2016 г. по предназначение

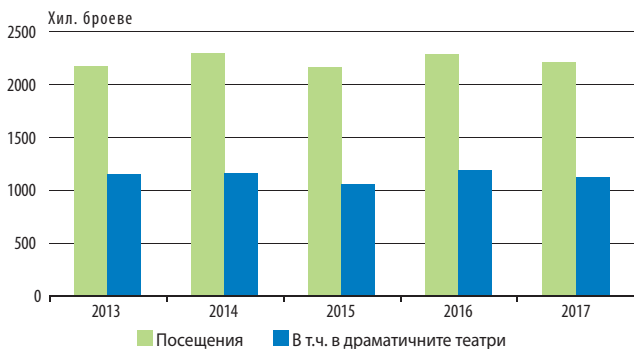
Предназначение	Общо		Книги		Брошури	
	заглавия - бр.	тираж - хил.	заглавия - бр.	тираж - хил.	заглавия - бр.	тираж - хил.
Общо	8530	4507	7416	3475	1114	1032
Обществено-политическа	158	56	145	53	13	3
Научна литература	1638	388	1609	384	29	4
Популярна литература за възрастни	1239	911	1131	849	108	62
Научнопопулярна за възрастни	1239	911	1131	849	108	62
Професионална	10	3	9	3	1	0
Професионално-производствена	10	3	9	3	1	0
Учебна литература	1522	652	1365	486	157	166
Висши училища	1019	209	994	206	25	3
Професионални гимназии и училища по изкуствата	1	0	1	0	-	-
Общообразователни и специални училища	229	347	146	200	83	148
Учебно-методична	273	95	224	80	49	15
Художествена литература за възрастни	2607	1209	2461	1149	146	59
Литература за деца и юноши	1020	1141	387	413	633	727
Художествена литература за деца и юноши	524	521	260	242	264	279
Научнопопулярна литература за деца и юноши	496	620	127	171	369	448
Официално-документална литература	155	57	147	53	8	5
Справочна литература	181	91	162	85	19	6

Сценични изкуства и кина

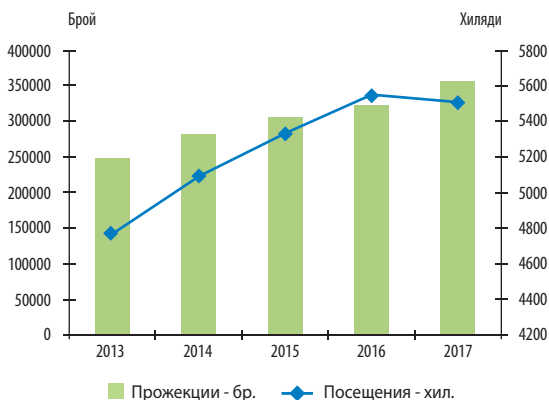
НСИ наблюдава дейността на театрите, оперите, оперетите и музикалните колективи (филхармонии, ансамбли за народни песни и танци и оркестри), местата, посетителите и изнесените представления. Броят на посещенията в театрите през последните четири години остава относително постоянен.

Броят на обикновените кина в страната (2014 г. - 49, 2017 г. - 68) се увеличава. През последните години се наблюдава и увеличение на броя на екраните, достигайки до 226 екрана през 2017 г., което е резултат от строителството на нови съвременни кина, обзаведени с модерна техника.

Фиг. 3. Посещения в театрите

Фиг. 4. Посещения и прожекции в кината

3. Театри

	2014	2015	2016	2017
Театри - бр.	72	75	75	74
Места - хил.	27.2	30.0	29.1	29.4
Представления - хил.	14.7	14.2	15.2	15.3
Посещения - млн.	2.3	2.2	2.3	2.2

4. Кина

	2014	2015	2016	2017
Кина - бр.	49	55	59	68
Прожекции - бр.	282202	305989	321842	356385
Посещения - хил.	5097	5341	5548	5506

5. Произведени филми

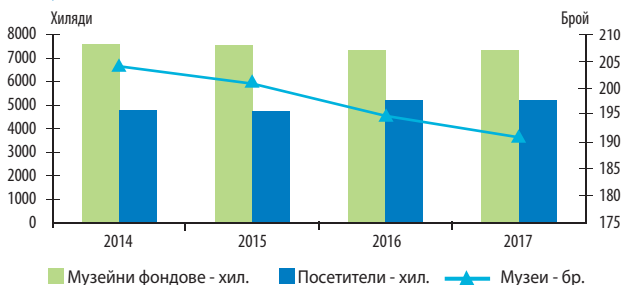
	(Брой)			
Видове филми	2014	2015	2016	2017
Произведени филми	114	116	106	106
в т.ч. телевизионни	96	71	45	51
Пълнометражни	16	26	35	25
Игрални (художествени)	5	16	22	16
Документални	11	9	12	8
Други	-	1	1	1
Късометражни и среднометражни	98	90	71	81
Игрални	7	10	8	13
Документални и образователни	83	71	46	56
Анимационни	8	9	17	12
Други (кинолетописи и други)	-	-	-	-

Музеи и читалища

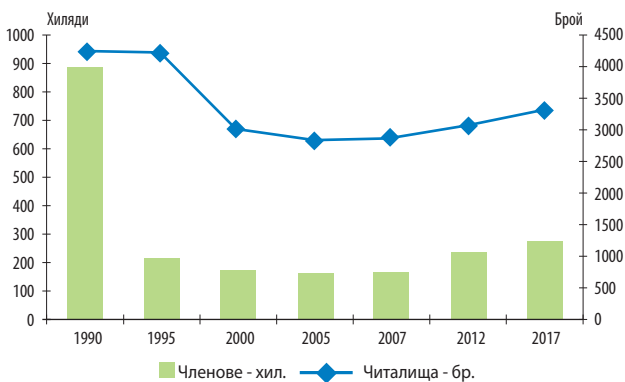
Музеят е културна и научна организация, която издирва, изучава, опазва и представя културни и природни ценности и образци с познавателна, образователна и естетическа цел. НСИ наблюдава всички открити за посещение музеи: историческите, природните, археологическите, етнографските, изложбените галерии и други. За последната година музейните фондове (движими културни ценности), които формират основен фонд, фонд за научно-спомогателни материали и обменен фонд се увеличават с 0.6%, а посетителите намаляват с 2.3% в сравнение с 2016 г.

Народните читалища са „традиционни самоуправляващи се български културно-просветни сдружения в населените места, които изпълняват и държавни културно-просветни задачи (чл. 2, ал. 1 от Закона за народните читалища). НСИ провежда изследването за дейността на читалищата на всеки пет години.

Фиг. 5. Музеи

Фиг. 6. Читалища и членове в читалищата

6. Музеи

	2014	2015	2016	2017
Музеи - бр.	204	201	195	191
Музейни фондове (движими културни ценности) - хил. бр.	7600	7540	7360	7406
Електронни единици - хил. бр.	290	328	334	343
Посетители - хил. бр.	4781	4763	5230	5109
Посетители в деня за свободен вход - хил. бр.	764	1247	1223	1221
Персонал - бр.	3106	3021	3150	3224
в т.ч. специалисти с научна степен или академична длъжност и уредници	1038	1003	1037	1009

7. Музеи по статистически зони и статистически райони през 2017 г.

Статистически зони Статистически райони	Приходи - хил. лв.	Разходи - хил. лв.	Персонал - бр.	
			общо	в т.ч. щатен
Общо за страната	61973	58232	3224	2813
<i>Северна и Югоизточна България</i>				
Северозападен	4382	4359	262	254
Северен централен	9987	9600	571	529
Североизточен	7636	6737	542	324
Югоизточен	8528	7436	389	371
<i>Югозападна и Южна централна България</i>				
Югозападен	22731	22106	1001	923
Южен централен	8708	7993	459	412

8. Читалища

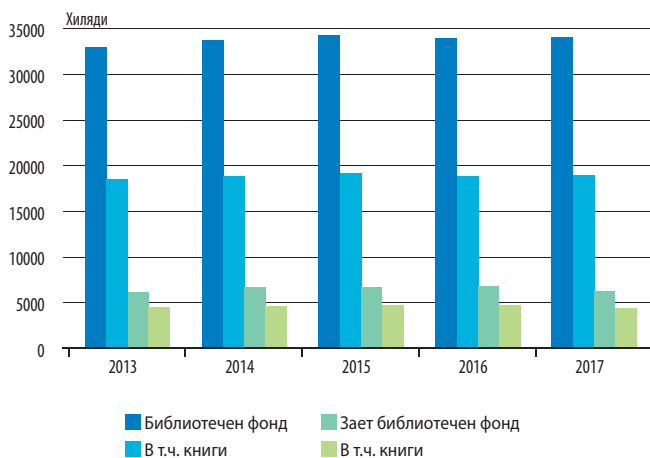
	2005	2007	2012	2017
Читалища - бр.	2838	2895	3075	3320
В градовете	539	548	587	663
В селата	2299	2347	2488	2657
Членове - хил.	164	168	238	276
В градовете	68	67	96	113
В селата	96	101	142	163

Библиотеки

От 2002 г. НСИ наблюдава библиотеките с библиотечен фонд над 200 хил. броя. Това са най-големите библиотеки в страната: Националната библиотека „Св.св. Кирил и Методий“, регионалните библиотеки и някои по-големи читалищни, специални библиотеки и библиотеки към висши училища. В края на 2017 г. библиотеките са 47 на брой и имат 34 054 хил. библиотечен фонд. Читателите са 248 хиляди. В сравнение с предходната година през 2017 г. книгите в библиотеките се увеличават с 0.4%.

През периода 2014 - 2017 г. се увеличават посещенията в наблюдаваните библиотеки с 6.7% (2014 г. - 4 009 хил., 2017 г. - 4 277 хил.).

Фиг. 7. Библиотеки с библиотечен фонд над 200 000 броя

9. Библиотеки с библиотечен фонд над 200 000 броя

	2014	2015	2016	2017
Библиотеки - бр.	48	48	47	47
Библиотечен фонд - хил.	33595	34224	33823	34054
в т.ч. книги	18812	19145	18823	18895
Зает библиотечен фонд - хил.	6658	6739	6816	6233
в т.ч. книги	4666	4733	4713	4349
Читатели - хил.	250	235	239	248

10. Библиотеки с библиотечен фонд над 200 000 бр. през 2017 г.

Библиотеки по вид	Библи- отеки - бр.	Библиотечен фонд - хил.		Читатели - хил.	Зает библиотечен фонд - хил.	
		общо	в т.ч. книги		общо	в т.ч. книги
Общо за страната	47	34054	18895	248	6233	4349
Национална библиотека „Св.св. Кирил и Методий“	1	8121	1818	9	359	57
Регионални библиотеки	26	11819	10038	134	3584	2821
Читалищни общински библиотеки	4	1019	955	10	260	185
Библиотеки към висши училища	12	6600	4639	86	1738	1221
Специални библиотеки	4	6495	1445	9	292	64

11. Библиотеки с библиотечен фонд над 200 000 бр. по статистически зони и статистически райони през 2017 г.

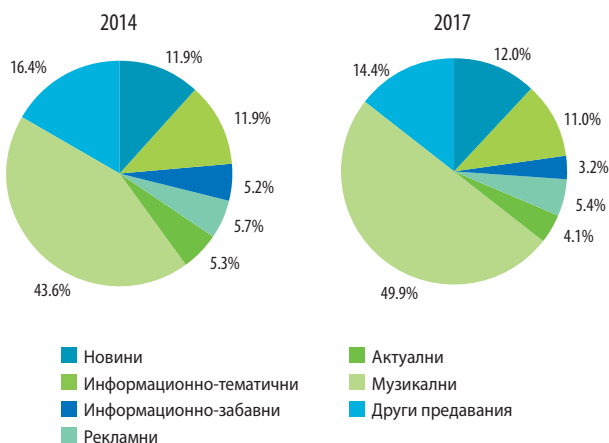
Статистически зони Статистически райони	Библи- отеки - бр.	Библи- отечен фонд - хил.	Читатели - хил.	Посеще- ния - хил.	Зает биб- лиотечен фонд - хил.
Общо за страната	47	34054	248	4277	6233
<i>Северна и Югоизточна България</i>					
Северозападен	5	1465	13	245	480
Северен централен	9	3372	42	947	1017
Североизточен	6	2874	37	498	726
Югоизточен	7	2565	27	399	847
<i>Югозападна и Южна централна България</i>					
Югозападен	13	20517	88	1803	2433
Южен централен	7	3262	41	384	730

Радиопрограмна и телевизионна дейност

За периода 2014 - 2017 г. броят на радиостанциите в страната остава непроменен (85 през 2014 г. и 2017 година). През 2017 г. делът на излъчените реклами е 5.4% от всички предавания.

В сравнение с 2016 г. общата продължителност на телевизионните предавания през 2017 г. намалява с 4.3%. През 2017 г. делът на телевизионните реклами е 6.4% от всички предавания.

Фиг. 8. Структура на радиопредаванията

Фиг. 9. Структура на телевизионните предавания

12. Радио- и телевизионни станции

	2014	2015	2016	2017
Радиостанции - бр.	85	84	84	85
Програми - часове	672959	704584	676002	723559
Телевизионни станции - бр.	112	116	120	117
Програми - часове	773256	731207	806938	749598

13. Радиопрограми по вид

(Часове)

	2014	2015	2016	2017
Общо предавания	672959	704584	676002	723559
Новини, бюлетини, коментари, спортни новини, времето	80138	82507	79160	87180
Информационно-тематични	80039	82822	79462	79643
Актуални	35989	33000	31661	29761
Информационно-забавни	34970	34577	33174	23250
Изкуство и култура	13380	15374	14750	15670
Образователни	8539	9340	8961	9882
Научни	2023	2702	2592	2074
Религиозни	1289	1239	1189	1387
Драматични	425	425	408	611
Спортни	14565	15345	14723	11115
Забавни	30323	21460	20589	20866
Музикални	293320	326414	313173	360929
Сериозна музика (класическа)	23369	27732	26607	22015
Лека забавна музика	178133	196211	188252	254066
Други музикални програми	91818	102471	98314	84848
Детско-младежки	6654	6096	5849	5929
Регионални	15370	12201	11706	14854
Рекламни	38448	39872	38255	38800
Анонси (промоции)	5595	5430	5210	5369
Некласифицирани	11892	15780	15140	16239

14. Телевизионни програми по вид

(Часове)

	2014	2015	2016	2017
Общо предавания	773256	731207	806938	749598
Новини, бюлетини, коментари, спортни новини, времето	48628	61696	68086	68786
Информационни предавания	55869	50280	55487	40859
Преки включвания от Парламента	4465	2997	3307	4488
Информационно-забавни	29257	38912	42942	41812
Актуални предавания	26135	22572	24910	26203
Човешки истории	6613	5015	5534	3586
Изкуство, хуманитарни науки, естествени науки	19441	13508	14907	12045
Образователни предавания	7586	9232	10188	9580
Религиозни предавания	9930	6027	6651	5908
Спортни предавания	35251	44296	48884	67767
Художествени предавания	228191	171203	188934	186761
Игрални филми	110568	81973	90463	82506
Телевизионни или видеофилми	117623	89230	98471	104255
Забавни предавания	17656	14544	16050	19413
Музикални предавания	119583	105331	116240	102321
Детски предавания	18882	14724	16249	10852
Младежки предавания	3657	3613	3987	5069
Документални предавания	38647	41758	46083	44784
Регионални предавания	7535	7520	8299	4179
Реклами	45542	47355	52260	47865
Телевизионен пазар	7685	11596	12797	11074
Некласифицирани	42703	59028	65141	36246

VI. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

Лечебни и здравни заведения и медицински персонал

Здравната мрежа включва заведения за болничната и извънболничната помощ и други здравни заведения. Данните са по състояние в края на годината. Данните за легловия фонд включват броя на действително разкритите и временно закритите легла за срок по-малък от шест месеца, но не включват временно разкритите легла.

При анализиране на данните за здравната мрежа трябва да се има предвид, че броят на заведенията и легловият фонд се променят не само в резултат на разкриване и закриване на заведения, но и поради промени, свързани с преобразуване на заведенията от един вид в друг или обединяване на заведения.

В края на 2017 г. здравната мрежа в страната разполага с 56 210 легла във всички видове заведения. Лечебни заведения за болнична помощ са болниците, центровете за кожно-венерически заболявания, комплексните онкологични центрове, центровете за психично здраве. Към 31.12.2017 г. лечебните заведения за болнична помощ са 346 с 52 770 легла.

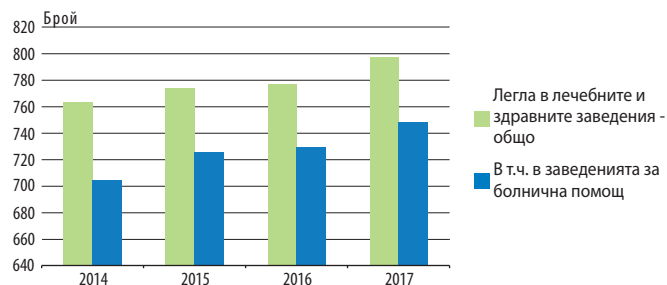
Общата осигуреност на населението с легла в лечебните и здравните заведения през 2017 г. е 797 легла на 100 хил. души от населението. Осигуреността с легла за болнична помощ е 749 легла на 100 хил. души от населението.

В броя на медицинския персонал (физически лица на основен трудов договор) се включват практикуващите в лечебните и здравните заведения независимо от ведомствената подчиненост на заведенията. Не се включват данни за работещите извън страната медицински специалисти и за тези, които не работят в здравни заведения - напр. лекарите във фармацевтичната промишленост.

Показателите за осигуреност на населението са изчислени с броя на населението в края на годината.

Практикуващите лекари към края на 2017 г. са 29 951, лекарите по дентална медицина - 8 183. Показателите за страната за осигуреността на населението с лекари и с лекари по дентална медицина към 31.12.2017 г. са съответно 42.5 и 11.6 на 10 000 души.

Фиг. 1. Легла на 100 000 души от населението

1. Лечебни и здравни заведения към 31.12.

(Брой)

	2015		2016		2017	
	заведе- ния	легла	заведе- ния	легла	заведе- ния	легла
Лечебни заведения за болнична помощ	348	51933	345	51816	346	52770
Болници	322	49028	321	49589	322	50545
Многопрофилни болници	181	35140	181	36083	184	37051
Специализирани болници	141	13888	140	13506	138	13494
Центрове за кожно-венерически заболявания	7	70	5	50	5	50
Комплексни онкологични центрове	7	1250	7	1145	7	1153
Центрове за психично здраве	12	1585	12	1032	12	1022
Лечебни заведения за извънболнична помощ	1931	1044	2029	1163	2043	1259
Диагностично-консултативни центрове	112	266	112	272	112	297
Медицински центрове	631	734	702	825	716	901
Дентални центрове	47	6	50	13	55	18
Медико-дентални центрове	45	38	50	53	50	43
Самостоятелни медико-диагностични и медико-технически лаборатории	1096	-	1115	-	1114	-
Други лечебни и здравни заведения	136	2394	140	2193	144	2181
в това число:						
Центрове за спешна медицинска помощ	27	-	27	-	27	-
Центрове за трансфузионна хематология	4	-	4	-	4	-
Хосписи	44	965	45	1079	47	1145
Домове за медико-социални грижи за деца	18	1429	17	1114	16	1034

2. Медицински персонал в лечебните и здравните заведения към 31.12.¹

(Брой)

	2014	2015	2016	2017
Лекари	28842	29073	29539	29951
На 10 000 души от населението	40.0	40.6	41.6	42.5
Лекари по дентална медицина	7013	7512	8011	8183
На 10 000 души от населението	9.7	10.5	11.3	11.6
Медицински специалисти по здравни грижи	48158	47428	46930	46748
На 10 000 души от населението	66.9	66.3	66.1	66.3
В т.ч. медицински сестри	31917	31397	30976	30994
На 10 000 души от населението	44.3	43.9	43.6	44.0

¹ По основно трудово правоотношение.

Медицински персонал по области

При анализа на данните за здравната мрежа и медицинския персонал трябва да се имат предвид специфичните особености на дейностите по медицинското обслужване в териториален аспект. В зависимост от специализацията на медицинските дейности лечебните заведения обслужват населението на една или няколко общини, области или на цялата страна.

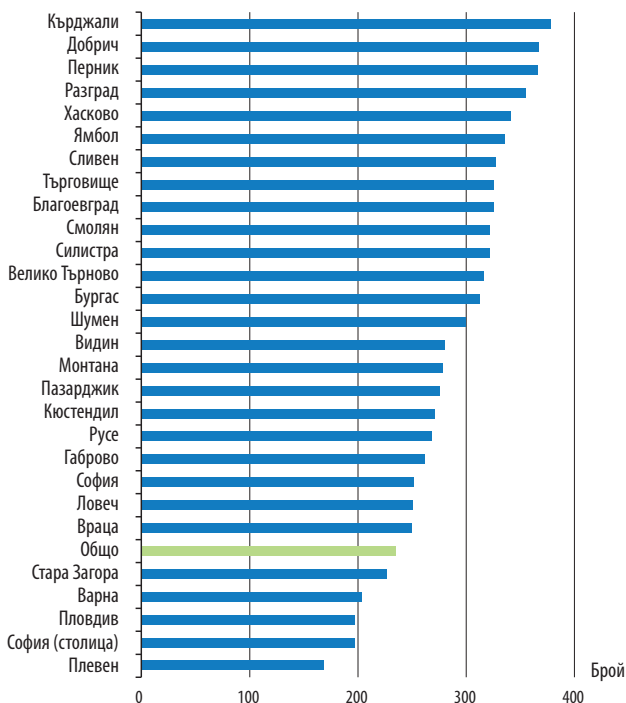
Показателите за населението на един лекар и на един лекар по дентална медицина са изчислени с броя на населението в края на годината.

Населението на един лекар общо за страната за 2017 г. е 235 души.

С показатели, по-благоприятни от този за страната, са областите Плевен, София (столица), Пловдив, Варна и Стара Загора.

Най-голям е броят на подлежащото за обслужване от един лекар население в областите Кърджали (379 души) и Добрич (368).

Фиг. 2. Население на един лекар към края на 2017 г. по области

3. Обслужване на населението от лекари и лекари по дентална медицина по статистически зони, статистически райони и по области

(Брой)

Статистически зони Статистически райони Области	Население на един					
	лекар			лекар по дентална медицина		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Общо за страната¹	246	240	235	952	887	862
<i>Северна и Югоизточна България</i>	274	268	262	1172	1105	1075
Северозападен	234	230	222	1264	1197	1151
Видин	279	286	280	861	838	805
Враца	256	262	250	1256	1232	1158
Ловеч	250	248	250	1218	1154	1114
Монтана	310	283	278	1475	1403	1363
Плевен	183	178	169	1432	1292	1252
Северен централен	313	307	298	1245	1176	1124
Велико Търново	329	323	317	1213	1154	1117
Габрово	252	254	263	1078	1031	984
Разград	382	381	355	1523	1443	1404
Русе	287	279	268	1146	1054	993
Силистра	355	342	321	1551	1513	1436
Североизточен	264	259	251	1039	964	949
Варна	213	207	204	833	767	758
Добрич	375	370	368	1318	1231	1167
Търговище	347	351	326	1694	1579	1679
Шумен	322	324	299	1292	1237	1210
Югоизточен	293	286	284	1189	1138	1117
Бургас	331	314	313	1318	1221	1183
Сливен	336	308	328	1437	1385	1417
Стара Загора	227	234	227	993	968	944
Ямбол	358	345	336	1106	1092	1076
<i>Югозападна и Южна централна България</i>	244	237	233	804	742	722
Югозападен	233	228	225	829	753	732
Благоевград	318	330	325	1053	991	947
Кюстендил	288	282	272	1068	1029	985
Перник	373	366	367	799	759	737
София	272	261	252	1602	1446	1387
София (столица)	204	199	197	718	646	631
Южен централен	262	252	247	770	727	708
Кърджали	372	365	379	1155	1143	1057
Пазарджик	320	286	276	1038	970	963
Пловдив	208	202	198	603	562	551
Смолян	342	340	322	780	793	766
Хасково	341	343	342	1074	1019	984

¹ Показателите за страната са изчислени с общия брой на лекарите и на лекарите по дентална медицина, вкл. към други ведомства.

Заболявания от злокачествени новообразувания и активна туберкулоза

Данните за заболяванията от новообразувания и туберкулоза се събират въз основа на годишните статистически отчети, изготвяни по известията за тези заболявания от специализираните здравни заведения. Изчисляват се два показателя - за болестност и заболяемост.

Коефициентът за болестност представлява отношение между общо регистрираните заболявания (вкл. и за предходни години) и средногодишното население за съответната година.

Показателят за заболяемост представлява отношение между новооткритите за годината заболявания и средногодишното население за същия период.

През 2017 г. продължава трайната тенденция на увеличение на болестността от злокачествени новообразувания. Броят на регистрираните заболявания на 100 000 души от населението се увеличава от 3 868 през 2014 г. на 4 137 през 2017 година. Заболеваемостта е 425 на 100 000 души от населението.

При децата до 17 навършени години болестността от злокачествени новообразувания е 99 регистрирани заболявания на 100 000 деца. Заболеваемостта е 6 на 100 000 деца от съответната възрастова група.

През 2017 г. коефициентът на болестност от активна туберкулоза е 56 на 100 000 души от населението, а коефициентът на заболяемост - 20 на 100 000.

При децата на възраст до 17 навършени години коефициентите на болестност и на заболяемост са съответно 29 и 11 на 100 000 деца.

Фиг. 3. Регистрирани и новооткрити заболявания от злокачествени новообразувания (На 100 000 души от населението)

4. Регистрирани заболявания¹

(Брой)

	2014	2015	2016	2017
От злокачествени новообразувания				
Общо				
Общо	279402	284355	287682	292721
в т.ч. новооткрити	31928	32097	31041	30057
От общия брой: деца от 0 до 17 навършени години				
Общо	1269	1283	1227	1177
в т.ч. новооткрити	106	94	61	69
На 100 000 души от населението				
Общо	3868	3961	4036	4137
в т.ч. новооткрити	442	447	435	425
От общия брой: деца от 0 до 17 навършени години ²				
Общо	108	108	103	99
в т.ч. новооткрити	9	9	5	6
От активна туберкулоза				
Общо				
Общо	4830	4509	4306	3988
в т.ч. новооткрити ³	1675	1572	1544	1415
От общия брой: деца от 0 до 17 навършени години				
Общо	471	375	371	351
в т.ч. новооткрити ³	170	146	160	135
На 100 000 души от населението				
Общо	67	63	60	56
в т.ч. новооткрити ³	23	22	22	20
От общия брой: деца от 0 до 17 навършени години ²				
Общо	40	32	31	29
в т.ч. новооткрити ³	14	12	13	11

¹ Данни на Националния център по обществено здраве и анализи.² Данните са изчислени с броя на населението в съответната възрастова група.³ За 2015, 2016 и 2017 г. - вкл. рецидиви.

**VII. ДОХОДИ, РАЗХОДИ
И ПОТРЕБЛЕНИЕ НА ДОМАКИНСТВОТА**

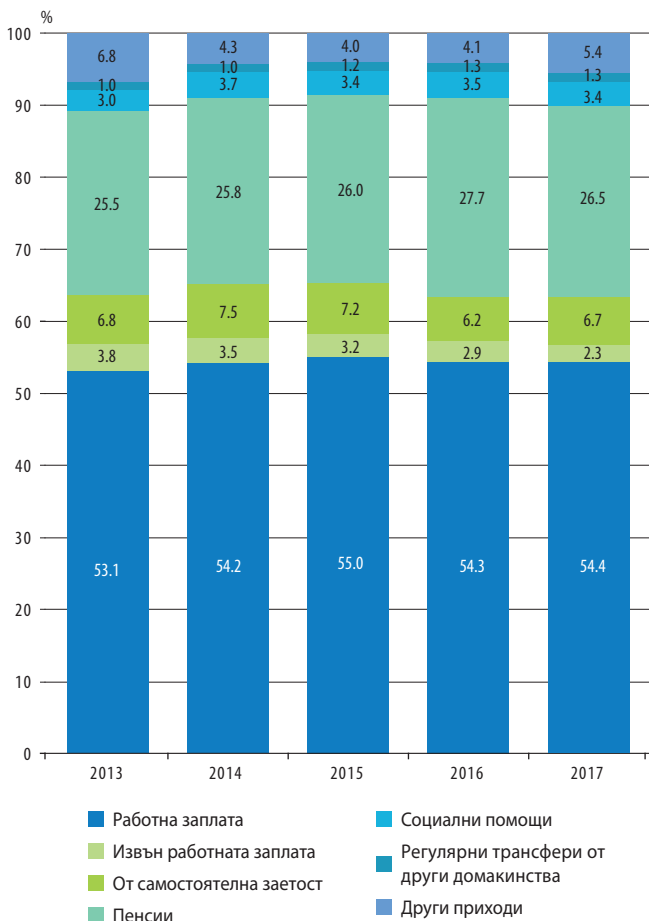

Общ доход на домакинствата

Данните за общия доход, общия разход, потреблението на основни хранителни продукти и покупателната способност на домакинствата са резултат от провежданото от НСИ тримесечно репрезентативно наблюдение на домакинските бюджети върху случайна извадка от 3 060 домакинства в страната.

Общият доход включва всички парични и остойностени натурални доходи независимо от източниците на постъпление.

Фиг. 1. Структура на общия доход на домакинствата по източници на доход

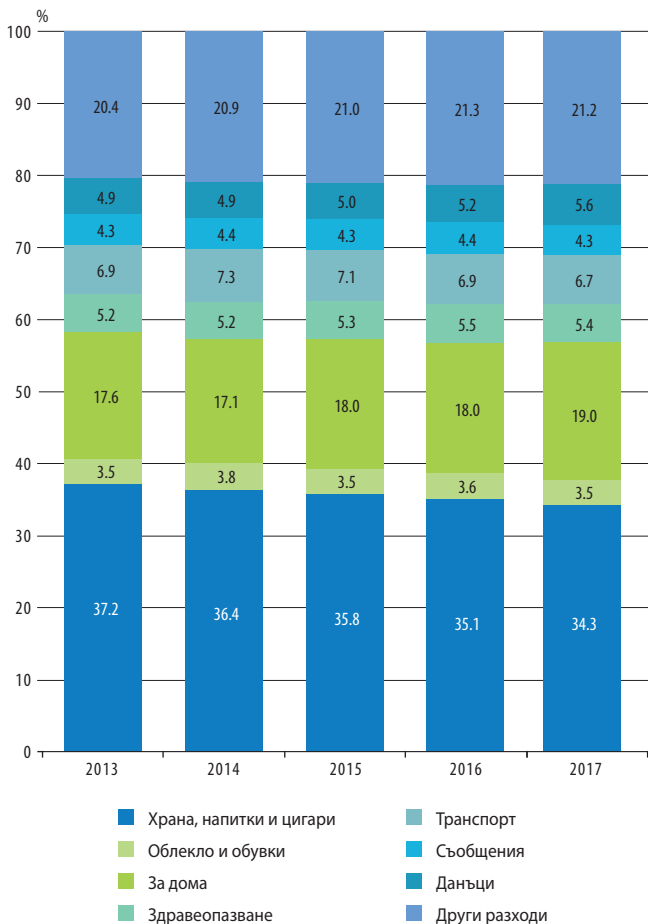
1. Общ доход на домакинствата по източници на доход на домакинствата

Източници на доход	2013	2014	2015	2016	2017
	Средно на лице - левове				
Общо	5094	5018	5147	5404	5861
Общ доход	4814	4813	4953	5167	5586
Брутен общ доход	4541	4643	4788	4989	5336
Работна заплата	2557	2610	2726	2807	3038
Извън работната заплата	182	166	158	150	129
От самостоятелна заетост	328	360	358	319	377
От собственост	52	39	27	36	51
Пенсии	1229	1242	1286	1432	1479
Обезщетения за безработни	32	26	20	20	20
Семейни добавки за деца	36	42	46	40	39
Други обезщетения и помощи	79	109	105	119	128
Регулярни трансфери от други домакинства	47	50	60	65	74
Приходи от продажби	55	32	30	31	41
Други приходи	218	137	135	147	209
Изтеглени спестявания	154	144	147	179	210
Заеми и кредити	127	61	47	57	65
	Структура - %				
Общ доход	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Брутен общ доход	94.3	96.5	96.7	96.6	95.5
Работна заплата	53.1	54.2	55.0	54.3	54.4
Извън работната заплата	3.8	3.5	3.2	2.9	2.3
От самостоятелна заетост	6.8	7.5	7.2	6.2	6.7
От собственост	1.1	0.8	0.5	0.7	0.9
Пенсии	25.5	25.8	26.0	27.7	26.5
Обезщетения за безработни	0.7	0.5	0.4	0.4	0.4
Семейни добавки за деца	0.7	0.9	0.9	0.8	0.7
Други обезщетения и помощи	1.6	2.3	2.1	2.3	2.3
Регулярни трансфери от други домакинства	1.0	1.0	1.2	1.3	1.3
Приходи от продажби	1.1	0.7	0.6	0.6	0.7
Други приходи	4.5	2.9	2.7	2.9	3.7

Общ разход на домакинствата

Общият разход включва всички парични разходи за хранителни и нехранителни стоки и услуги и остойностените натурални разходи, групирани в съответствие с приетата от Евростат Международна класификация на потребителските разходи (COICOP).

Фиг. 2. Структура на общия разход на домакинствата

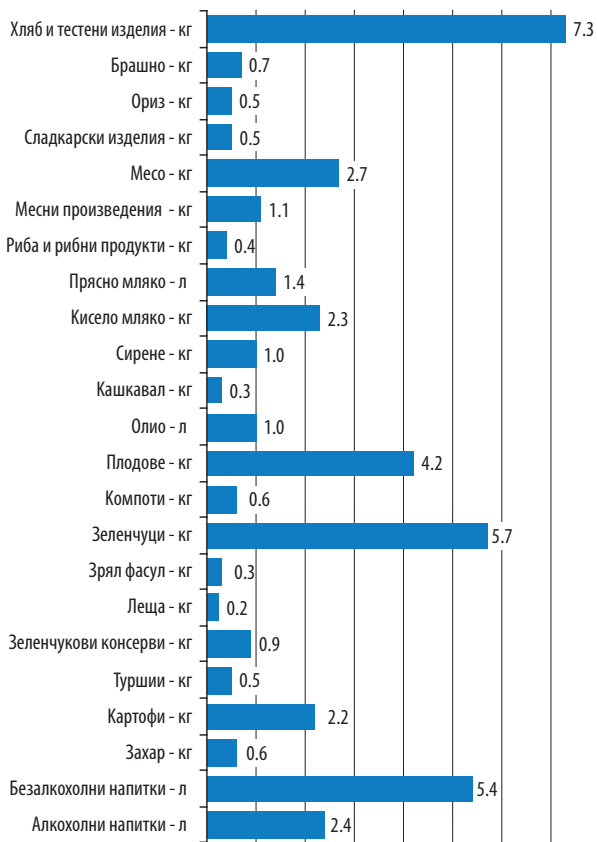
2. Общ разход на домакинствата по групи разходи на домакинствата

Групи разходи	2013	2014	2015	2016	2017
	Средно на лице - левове				
Общо	4745	4803	4965	5106	5653
Общ разход	4466	4509	4666	4755	5217
Потребителски общ разход	3721	3760	3888	3926	4280
Храна и безалкохолни напитки	1480	1458	1463	1464	1573
Алкохолни напитки и тютюневи изделия	180	186	204	206	219
Облекло и обувки	154	171	165	172	183
Жилища, вода, електроенергия и горива за битови нужди	632	606	666	681	770
Жилищно обзавеждане и поддържане на дома	152	166	173	175	217
Здравеопазване	233	235	248	263	280
Транспорт	309	331	331	326	352
Съобщения	192	198	202	211	224
Свободно време, културен отдих и образование	202	211	227	226	230
Разнообразни стоки и услуги	186	198	209	202	232
Данъци	219	219	231	247	290
Социални осигуровки	285	284	297	310	358
Регулярни трансфери към други домакинства	52	56	57	55	63
Други разходи	189	190	193	216	227
Влог	75	110	131	195	282
Изплатен дълг и даден заем	205	184	168	156	154
	Структура - %				
Общ разход	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Потребителски общ разход	83.3	83.4	83.3	82.6	82.0
Храна и безалкохолни напитки	33.2	32.3	31.4	30.8	30.1
Алкохолни напитки и тютюневи изделия	4.0	4.1	4.4	4.3	4.2
Облекло и обувки	3.5	3.8	3.5	3.6	3.5
Жилища, вода, електроенергия и горива за битови нужди	14.2	13.4	14.3	14.3	14.8
Жилищно обзавеждане и поддържане на дома	3.4	3.7	3.7	3.7	4.2
Здравеопазване	5.2	5.2	5.3	5.5	5.4
Транспорт	6.9	7.3	7.1	6.9	6.7
Съобщения	4.3	4.4	4.3	4.4	4.3
Свободно време, културен отдих и образование	4.5	4.7	4.9	4.8	4.4
Разнообразни стоки и услуги	4.2	4.4	4.5	4.2	4.5
Данъци	4.9	4.9	5.0	5.2	5.6
Социални осигуровки	6.4	6.3	6.4	6.5	6.9
Регулярни трансфери към други домакинства	1.2	1.2	1.2	1.2	1.2
Други разходи	4.2	4.2	4.1	4.5	4.4

Потребление на основни хранителни продукти

Потреблението на основни хранителни продукти включва количествата храни, консумирани в дома. Не е включена консумацията в заведения за обществено хранене.

Фиг. 3. Средномесечно потребление средно на лице по основни хранителни продукти и напитки от домакинствата през 2017 г.

3. Потребление на основни хранителни продукти и напитки от домакинствата

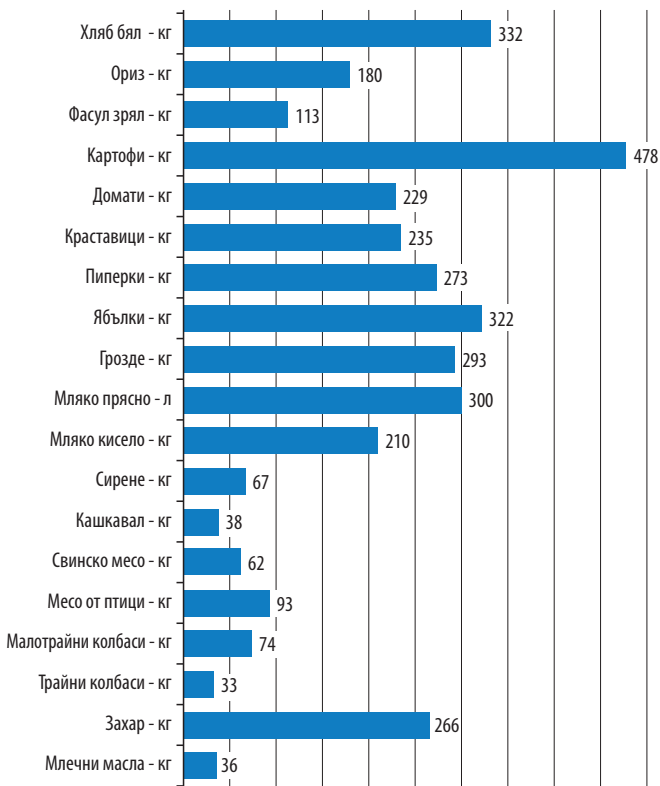
(Средно на лице)

Продукти и напитки	2013	2014	2015	2016	2017
Хляб и тестени изделия - кг	97.8	93.2	89.5	88.0	87.1
Брашно - кг	9.2	8.9	8.7	8.9	8.7
Ориз - кг	6.7	6.4	6.0	6.1	5.9
Други зърнени продукти и храни - кг	0.5	0.5	0.6	0.5	0.6
Сладкарски изделия от брашно - кг	6.1	6.1	6.0	5.9	6.1
Месо - кг	32.2	32.5	32.6	32.5	32.8
Месни произведения - кг	14.4	14.0	13.7	13.1	13.4
Риба и рибни продукти - кг	6.7	5.7	5.2	5.0	4.9
Прясно мляко - л	20.1	18.8	18.5	17.3	17.2
Кисело мляко - кг	28.1	26.9	25.8	27.5	27.6
Сирене - кг	12.7	12.1	11.7	11.8	11.5
Кашкавал - кг	3.7	3.7	3.9	3.9	4.0
Яйца - бр.	143	140	135	140.1	142.5
Олио - л	13.8	12.8	12.3	12.4	12.1
Маргарин и други растителни мазнини - кг	1.8	1.5	1.3	1.1	1.0
Млечни масла - кг	0.9	0.9	1.0	1.0	1.0
Плодове (пресни и замразени) - кг	50.3	50.5	47.6	49.0	50.7
Компоти - кг	10.7	10.1	8.7	8.3	7.7
Зеленчуци (пресни и замразени) - кг	73.1	70.9	68.4	70.0	68.0
Зрял фасул - кг	4.4	4.2	4.1	4.2	4.1
Леща - кг	2.9	2.8	2.6	2.6	2.7
Зеленчукови консерви - кг	12.9	12.4	11.2	10.6	10.5
Зеленчукови нектари и сокове - л	1.0	1.0	0.8	0.6	0.5
Туршии - кг	7.8	6.9	6.3	5.6	5.9
Картофи - кг	30.8	28.5	28.1	27.5	26.6
Захар - кг	7.7	7.5	7.0	7.2	6.9
Захарни изделия - кг	1.6	1.9	1.8	1.7	1.7
Шоколадови изделия - кг	1.4	1.5	1.4	1.4	1.4
Сол - кг	1.9	1.8	1.8	1.8	1.8
Оцет - л	1.7	1.6	1.6	1.6	1.5
Безалкохолни напитки - л	60.8	61.1	59.5	58.8	65.3
Алкохолни напитки - л	27.1	28.4	29.2	27.3	28.9
Цигари - бр.	596	603	647	639	656

Покупателна способност на домакинствата

Покупателната способност е количеството стоки от един вид, което може да се купи с годишния паричен доход средно на лице от домакинство, ако той се използва само за покупката на тази стока.

Фиг. 4. Средномесечна покупателна способност на лице от домакинството през 2017 г.

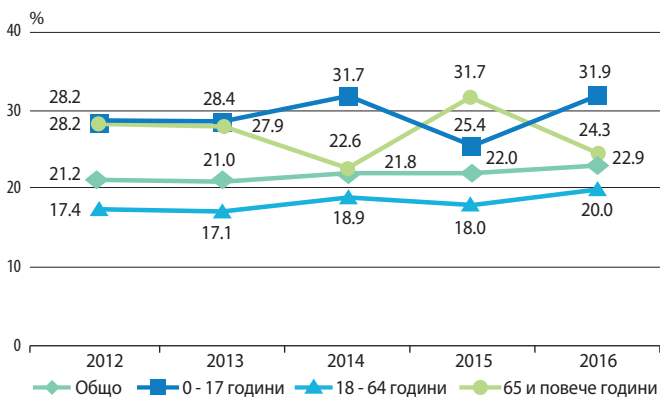
4. Покупателна способност на домакинствата на лице

Стоки	2013	2014	2015	2016	2017
	Хранителни стоки				
Хляб бял - кг	3557	3646	3817	3988	4218
Ориз - кг	2048	2061	2070	2163	2382
Фасул зрял - кг	1329	1060	1172	1358	1421
Картофи - кг	4877	5386	5959	5736	6209
Домати - кг	3072	2693	2699	2745	2834
Краставици - кг	2833	2756	2627	2820	3003
Пиперки - кг	3479	3078	2926	3272	3329
Ябълки - кг	3453	3618	3674	3867	4004
Грозде - кг	4262	3338	3817	3521	4004
Мляко прясно - л	3379	3362	3417	3595	3785
Мляко кисело - кг	2402	2347	2407	2515	2657
Сирене - кг	820	787	808	806	810
Кашкавал - кг	419	412	440	458	468
Свинско месо - кг	608	631	699	741	756
Месо от птици - кг	986	985	1040	1115	1217
Малотрайни колбаси - кг	814	810	856	892	932
Трайни колбаси - кг	384	374	388	397	410
Яйца - бр.	20570	22571	22209	24310	23025
Захар - кг	2342	3139	3541	3191	3454
Млечни масла - кг	417	409	421	432	385
	Нехранителни стоки				
Мъжки обувки - чф.	119	113	112	109	116
Дамски обувки - чф.	134	125	131	130	134
Детски обувки - чф.	178	175	191	189	197
Мъжки костюми - бр.	27	36	29	30	34
Дамски костюми - бр.	61	52	57	63	72
Въглища - т	19	19	18	19	20
Телевизори - бр.	8	9	8	9	12

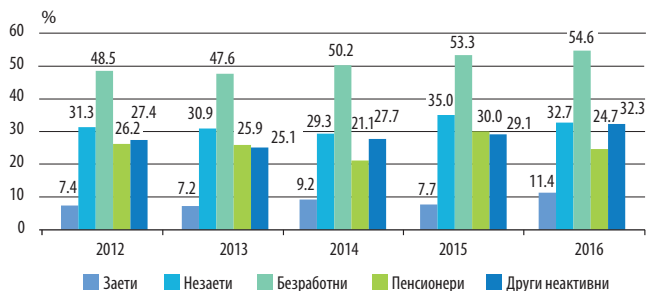
Индикатори за бедност

Изследването на доходите и условията на живот е основен източник на статистически данни за доходите и социалното включване и съпътстващите ги общи индикатори. За пресмятане на индикаторите за бедност и социално включване се използва общ разполагаем (нетен) доход на еквивалентна единица. Поради различния състав и брой лица в домакинствата се прилагат еквивалентни скали. Използва се модифицираната ОЕСД скала, според която първият възрастен на възраст 14 и повече години получава тегло 1.0, вторият възрастен на възраст 14 и повече години получава тегло 0.5 и всяко дете на възраст под 14 години получава тегло 0.3. Теглата се присъждат на всеки член на домакинството и се сумират, за да се получи еквивалентен размер на домакинството. Общият разполагаем (нетен) доход за всяко домакинство се разделя на неговия еквивалентен размер и се формира общ разполагаем (нетен) доход на еквивалентна единица. Данните за равнището на бедност показват относителния дял на бедните под линията на бедност, определена като 60% от медианния еквивалентен разполагаем доход.

Фиг. 5. Относителен дял на бедните по възрастови групи

Фиг. 6. Относителен дял на бедните по икономическа активност

5. Относителен дял на бедните по възрастови групи

Възрастови групи	2013	2014	2015	2016
Общо	21.0	21.8	22.0	22.9
0 - 17	28.4	31.7	25.4	31.9
18 - 64	17.1	18.9	18.0	20.0
65 и повече	27.9	22.6	31.7	24.3

6. Относителен дял на бедните по типове домакинства

Тип домакинство	2013	2014	2015	2016
Общо	21.0	21.8	22.0	22.9
Домакинства без деца	19.0	16.7	21.7	19.1
Едно лице в домакинство на възраст под 65 години	22.9	19.2	23.9	28.8
Едно лице в домакинство на възраст над 65 години	54.2	39.8	53.4	44.2
Едно лице в домакинството - жена	51.4	36.6	50.4	44.1
Едно лице в домакинството - мъж	26.8	22.8	25.8	28.9
Двама възрастни под 65 години	13.8	13.2	15.1	16.0
Двама възрастни, поне един от тях на 65 и повече години	21.0	16.3	21.8	12.7
Трима или повече възрастни	10.7	12.0	12.7	10.8
Домакинства със зависими деца	23.0	26.5	22.3	26.7
Един родител със зависими деца	31.6	42.9	35.2	47.4
Двама възрастни с едно зависимо дете	16.4	16.2	12.9	12.4
Двама възрастни с две зависими деца	19.2	24.1	14.5	22.7
Двама възрастни с три или повече зависими деца	68.1	78.9	66.1	70.5
Три или повече възрастни със зависими деца	22.8	26.0	24.8	28.8

7. Относителен дял на бедните по икономическа активност

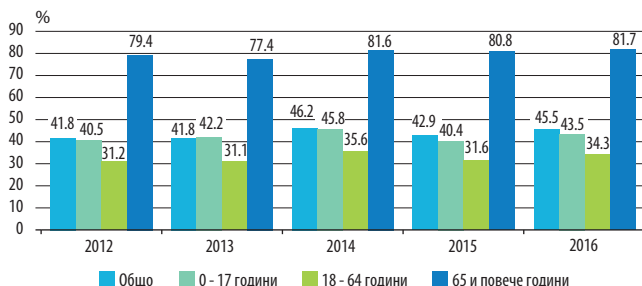
Икономическа активност	2013	2014	2015	2016
Заети	7.2	9.2	7.7	11.4
Незаети	30.9	29.3	35.0	32.7
Безработни	47.6	50.2	53.3	54.6
Пенсионери	25.9	21.1	30.0	24.7
Други неактивни	25.1	27.7	29.1	32.3

8. Неравенство в разпределението на дохода

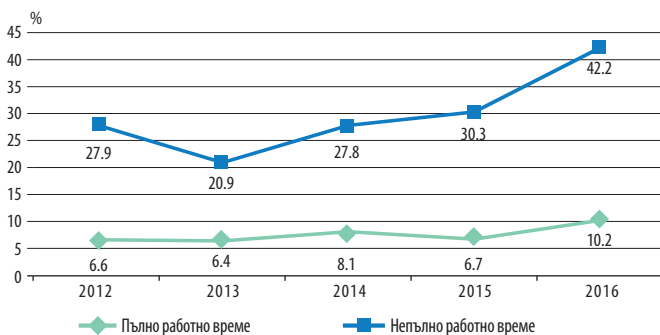
	2013	2014	2015	2016
S80/S20 ¹	6.6	6.8	7.1	7.7
Коефициент на Джини	35.4	35.4	37.0	37.7

¹ Отношение между доходите на най-бедните и най-богатите 20% от домакинствата.

Фиг. 7. Относителен дял на бедните преди социалните трансфери по възраст

Фиг. 8. Относителен дял на работещи бедни (по заетост на пълно работно време/непълно работно време)

VIII. ПРЕСТЪПНОСТ И ПРАВОСЪДИЕ

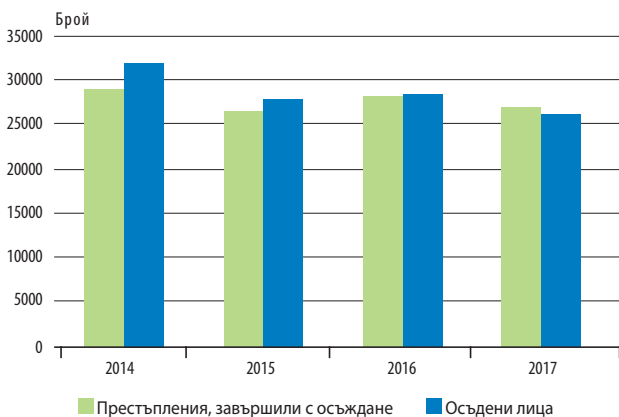
Престъпления, завършили с осъждане

Статистическите данни за престъпленията, завършили с осъждане, и за осъдените лица са на основата на годишни данни, получавани от районните, окръжните и военните съдилища. В броя на престъпленията за дадена отчетна година се включват тези, за които присъдата е влязла в сила през същата година. Престъпленията, завършили с осъждане, включват всички престъпления, завършили с осъждане, независимо дали са извършени от едно, или повече лица. При съучастие престъплението се счита за завършило с осъждане в случаите, когато само едно от обвиняемите лица е осъдено или условно осъдено. Когато няколко лица извършват едно престъпление, то се отчита само един път. Извършените престъпления от български граждани в чужбина са подсъдни на съдилищата в Република България.

Данните за престъпленията, завършили с осъждане, са получени от наблюдения на НСИ и от административен източник - Единната информационна система за противодействие на престъпността, поддържана от Администрацията на главния прокурор. От 2012 г. са включени данните и на Специализирания наказателен съд.

По данни на НСИ през 2017 г. броят на престъпленията, завършили с осъждане, е 26 967.

Фиг. 1. Престъпления, завършили с осъждане, и осъдени лица

1. Престъпления, завършили с осъждане, и осъдени лица¹

(Брой)

Вид на престъплението	2014		2015		2016		2017	
	прес-тъл-ления	осъ-дени лица	прес-тъл-ления	осъ-дени лица	прес-тъл-ления	осъ-дени лица	прес-тъл-ления	осъ-дени лица
Общо	28880	31849	26423	27787	28119	28301	26967	26207
в това число:								
Престъпления против личността	1741	1526	1757	1477	1770	1464	1767	1548
от тях:								
Умишлени убийства (довършени и опити)	103	108	120	132	97	101	85	92
Причинени телесни повреди	762	765	758	701	766	739	825	779
Разврат	307	263	251	208	260	220	326	273
в т.ч. изнасилване (довършено и опит)	83	87	55	51	66	61	62	62
Престъпления против брака, семейството и младежта	971	923	857	817	826	785	846	802
Престъпления против собствеността	7937	10003	6523	8041	6345	7431	5634	6366
от тях:								
Кражби	5823	7794	4593	6054	4281	5346	3817	4296
Грабежи	693	847	576	706	574	668	562	661
Присвоявания	132	139	115	116	133	126	124	129
Престъпления против стопанството	2809	2865	2133	2154	2349	2410	2379	2387
Престъпления против финансовата, данъчната и осигурителната система	152	135	180	151	135	121	135	130
Престъпления против дейността на държавни органи, обществени организации и лица, изпълняващи публични функции	3034	4901	2699	3577	2401	2689	1735	1793
Документни престъпления	1098	762	957	644	1276	868	1108	908
Престъпления против реда и общественото спокойствие	567	566	524	567	566	561	578	583
в т.ч. хулиганство	407	403	383	402	414	401	415	381
Общопасни престъпления	10252	9866	10490	10093	12201	11737	12529	11435
от тях:								
Престъпления по транспорта и съобщенията	7996	7841	8116	7960	9473	9273	9519	8903
Противозаконно отнемане на МПС	142	170	180	182	177	172	185	190
Престъпления, свързани с наркотици	1555	1388	1739	1570	2079	1906	2330	1935
Военни престъпления	5	3	1	0	8	5	6	5

¹ Според влезлите в сила присъди.

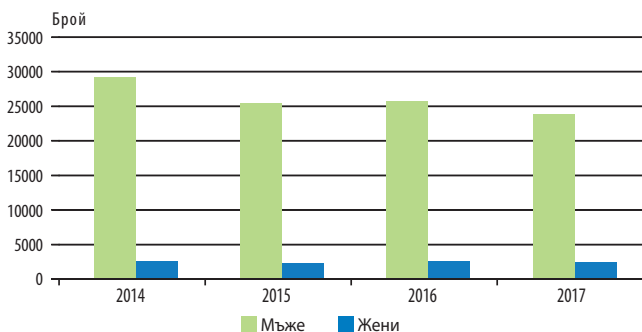
Осъдени лица

Осъдените лица през дадена отчетна година включват тези, на които присъдата е влязла в сила през същата година. Когато едно лице е осъдено за няколко престъпления, то се отнася към най-тежкото наказуемо деяние, а всяко престъпление поотделно - към съответния вид престъпление. Броят на осъдените не съвпада с физическия брой на лицата, тъй като едно лице през една календарна година може да се яви няколко пъти като осъдено лице. Възрастта на осъдените е посочена в навършени години. Непълнолетни са лицата, навършили 14, но ненавършили 18 години. Наказателноотговорни са лицата, навършили 14 години.

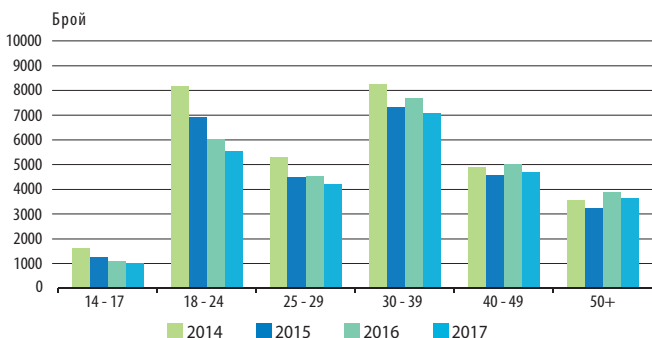
Данните за осъдените лица са получени от наблюдения на НСИ и от административен източник - Единната информационна система за противодействие на престъпността, поддържана от Администрацията на главния прокурор. От 2012 г. са включени данните и на Специализирания наказателен съд.

През 2017 г. броят на осъдените лица е 26 207.

Фиг. 2. Осъдени лица по пол

Фиг. 3. Осъдени лица по възраст

2. Осъдени лица по пол¹

Пол	2014	2015	2016	2017
	Брой			
Общо	31849	27787	28301	26207
Мъже	29250	25446	25778	23838
Жени	2599	2341	2523	2369
	Структура - %			
Общо	100.0	100.0	100.0	100.0
Мъже	91.8	91.6	91.1	91.0
Жени	8.2	8.4	8.9	9.0

3. Осъдени лица по възраст¹

Възраст	2014	2015	2016	2017
	Брой			
Общо	31849	27787	28301	26207
14 - 17	1633	1243	1108	1022
18 - 24	8193	6909	6014	5530
25 - 29	5294	4486	4546	4219
30 - 39	8256	7317	7697	7102
40 - 49	4892	4595	5030	4691
50 и повече	3581	3237	3906	3643
	Структура - %			
Общо	100.0	100.0	100.0	100.0
14 - 17	5.1	4.5	3.9	3.9
18 - 24	25.7	24.9	21.2	21.1
25 - 29	16.6	16.1	16.1	16.1
30 - 39	25.9	26.3	27.2	27.1
40 - 49	15.4	16.5	17.8	17.9
50 и повече	11.3	11.6	13.8	13.9

¹ Според влезлите в сила присъди.

IX. НАЦИОНАЛНИ СМЕТКИ

Брутен вътрешен продукт

Националните сметки на България са разработени в съответствие с възприетите методологически принципи на Европейската система за сметки 2010 (ЕСС 2010) - издание на Евростат, и на Системата на националните сметки 2008 - съвместно издание на ООН, ОИСР, Евростат, МВФ и Световната банка. Основен макроикономически показател на Системата на националните сметки е брутният вътрешен продукт.

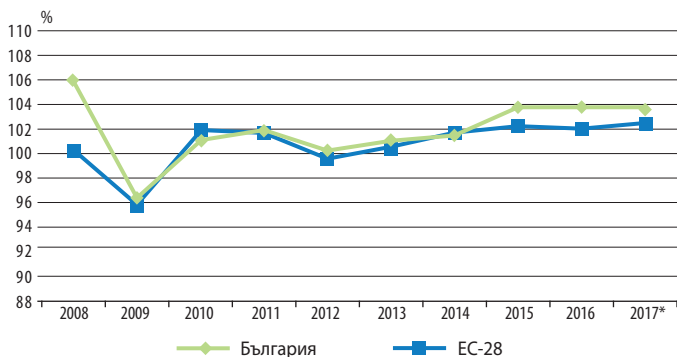
Оценките за БВП представят състоянието и тенденциите в развитието на икономиката и са индикатор за определяне на икономическата политика на макроравнище.

Брутният вътрешен продукт представлява балансирана оценка на данните, направена по следните три метода:

- производствен метод;
- метод на разходите за крайно използване (потребление);
- стойностен метод (метод на доходите).

Всеки от изброените методи се базира на различни икономически агрегати, които, взети заедно, представляват обобщение на логическите взаимовръзки в Системата на националните сметки. Основно изискване на системата е независимост на трите оценки, т.е. всеки компонент на БВП при различните подходи да бъде оценен самостоятелно и независимо.

Фиг. 1. Индекси на физическия обем на БВП - България и ЕС-28

1. Брутен вътрешен продукт на човек от населението

	2014	2015	2016	2017*
В левове	11577	12339	13206	13884
В евро	5919	6309	6752	7099
В щатски долари	7852	6993	7468	8004
Валутен курс - левове за 1 щ.д.	1.474	1.764	1.768	1.735

2. Брутен вътрешен продукт и брутна добавена стойност по икономически сектори и групировки по икономически дейности по цени на съответната година

(Млн. левове)

Икономически сектори и групировки по икономически дейности	2014	2015	2016	2017*
Селско, горско и рибно стопанство	3819	3664	3817	3693
Добивна промишленост; преработваща промишленост; производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива; доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	16484	18013	19813	20606
Строителство	3221	3322	3179	3574
Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи; хотелиерство и ресторантьорство	15486	16884	17970	18511
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	4035	4053	5018	4702
Финансови и застрахователни дейности	4977	5355	5867	6393
Операции с недвижими имоти	7489	7535	7777	8764
Професионални дейности и научни изследвания; административни и спомагателни дейности	4141	4815	5091	5213
Държавно управление; образование; хуманно здравеопазване и социална работа	11079	11037	10837	12003
Култура, спорт и развлечения; други дейности; дейности на домакинства като работодатели; недиференцирани дейности на домакинства по производство на стоки и услуги за собствено потребление; дейности на екстериториални организации и служби	1879	1868	1849	1954
Брутна добавена стойност по базисни цени	72610	76546	81218	85413
Корективи	11024	12025	12912	13218
Данъци върху продуктите	11726	12929	13825	14360
Субсидии върху продуктите	702	904	913	1142
БВП по пазарни цени	83634	88571	94130	98631

Брутна добавена стойност

БВП по производствения метод се изчислява като сума от брутната добавена стойност по базисни цени общо за икономиката и корективите, които включват нето данъци върху продуктите (данъци минус субсидии), данък добавена стойност и мита върху вноса. От своя страна, брутната добавена стойност представлява балансираща статия в сметка „Производство” и характеризира резултата от производствения процес - брутна продукция, и изразходваните в този процес стоки и услуги - междинно потребление.

Брутната продукция (базисни цени) е стойността на произведените стоки и услуги в резултат на производствената дейност на единиците резиденти през съответния период.

Междинното потребление включва стойността на всички стоки и услуги, трансформирани или изцяло изразходвани в процеса на производство през съответния период, с изключение на потреблението на дълготрайните активи, отчетено като потребление на основен капитал (амортизация).

Фиг. 2. Структура на брутната добавена стойност по икономически сектори и групировки по икономически дейности през 2017* г.

3. Индекси на физическия обем на brutния вътрешен продукт по икономически сектори и групировки по икономически дейности и на brutната добавена стойност

(Предшестващата година = 100)

Икономически сектори и групировки по икономически дейности	2014	2015	2016	2017*
Селско, горско и рибно стопанство	104.8	93.2	105.3	99.9
Добивна промишленост; преработваща промишленост; производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива; доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	101.1	104.4	105.9	103.0
Строителство	96.9	102.8	93.2	105.9
Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи; хотелиерство и ресторантьорство	100.9	106.1	102.2	103.0
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	100.8	101.3	116.7	99.1
Финансови и застрахователни дейности	99.6	98.5	107.4	105.0
Операции с недвижими имоти	100.5	104.0	105.7	109.4
Професионални дейности и научни изследвания; административни и спомагателни дейности	102.2	107.3	101.8	102.8
Държавно управление; образование; хуманно здравеопазване и социална работа	104.8	100.7	96.9	105.1
Култура, спорт и развлечения; други дейности; дейности на домакинства като работодатели; недиференцирани дейности на домакинства по производство на стоки и услуги за собствено потребление; дейности на екстериториални организации и служби	104.3	102.1	98.3	103.1
Брутна добавена стойност по базисни цени	101.5	103.0	103.4	103.7
Корективи (данъци минус субсидии върху продуктите)	100.1	107.5	107.2	102.4
БВП по пазарни цени	101.3	103.6	103.9	103.6

Компенсация на наетите и брутен опериращ излишък/брутен смесен доход

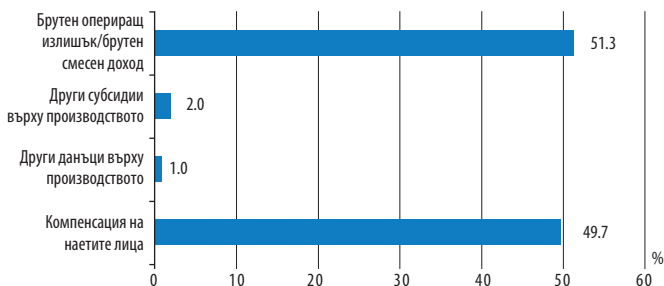
Методът на доходите се съставя паралелно с производствения метод за оценка на БВП и характеризира създаването на първичните доходи на участниците в производствения процес. БВП по метода на доходите се състои от компенсация на наетите лица, нето данъци върху производството и вноса, брутен опериращ излишък/брутен смесен доход и корективи.

Компенсацията на наетите лица се състои от всички начисления на работодателя в полза на наетите лица - работна заплата в стойност и в натура, всички доплащания съгласно националното законодателство и социалноосигурителни и здравни вноски за сметка на работодателя.

Нето други данъци (данъци минус субсидии) върху производството и вноса са включени като компонент на добавената стойност по отрасли и представляват свързани с производството като цяло некомпенсируеми плащания на работодателя към държавния бюджет, намалени със субсидиите върху производството, предоставени на стопанските единици.

Брутен опериращ излишък/брутен смесен доход е балансираща статия в стойностния метод. Тя е измерител на резултата от производствената дейност на стопанските единици и се изчислява като разлика между брутната добавена стойност, компенсацията на наетите лица и нето данъците върху производството и вноса.

Фиг. 3. Структура на компонентите на брутната добавена стойност по метода на доходите през 2017* г.

4. Брутен вътрешен продукт по компоненти на brutната добавена стойност по цени на съответната година

Икономически сектори и групировки по икономически дейности	(Млн. левове)			
	2014	2015	2016	2017*
Компенсация на наетите лица	34282	36573	39388	42491
Нето данъци върху производството (данъци минус субсидии)	-1370	-1229	-1681	-900
Операщ излишък и смесен доход, бруто	39698	41203	43511	43823
Потребление на основен капитал	12361	12754	13460	x
Операщ излишък и смесен доход, нето	27337	28449	30050	x
Брутна добавена стойност по базисни цени	72610	76546	81218	85413
Корективи	11024	12025	12912	13218
БВП по пазарни цени	83634	88571	94130	98631

Инвестиции и потребление

БВП по метода на разходите за крайно използване се изчислява като сума от индивидуалното потребление, колективното потребление, бруто образуването на основен капитал, изменението на запасите и външнотърговското салдо на стоки и услуги.

Индивидуалното потребление на домакинствата се състои от крайни потребителски разходи на домакинствата, крайни потребителски разходи на правителството за предоставени индивидуални услуги на домакинствата и крайни потребителски разходи на НТООД.

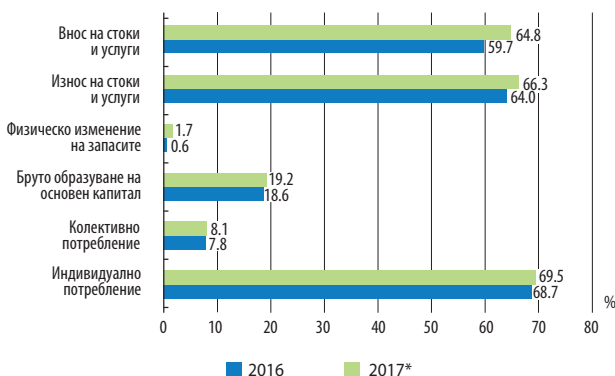
Колективното потребление се измерва с крайните разходи на правителството за колективни услуги, предоставени на обществото като цяло.

Бруто образуването на основен капитал включва разходите за придобиване на дълготрайни нефинансови активи, включително увеличението на незавършеното строителство, намалени с приходите от продажба на съществуващи дълготрайни материални активи.

Изменението на запасите включва изменение на запасите от суровини и материали, незавършено производство, готова продукция и стоки за препродажба в предприятията и изменение на запасите на домакинствата, резултат от некорпорираните им дейности.

Външнотърговското салдо (износ минус внос на стоки и услуги) като компонент на крайно използвания БВП представлява разликата между стойността на изнесените и внесените стоки и услуги. Износът и вносът на стоки се отчитат по цени FOB.

Фиг. 4. Структура на brutния вътрешен продукт по компоненти на крайното използване

5. Брутен вътрешен продукт по компоненти на крайното използване, текущи цени
(Млн. левове)

	2014	2015	2016	2017*
Брутен вътрешен продукт	83634	88571	94130	98631
Крайно потребление	66495	69672	72050	76531
Индивидуално потребление	59602	62563	64708	68572
Колективно потребление	6893	7109	7342	7959
Бруто капиталобразуване	17928	18768	18020	20591
Бруто образуване на основен капитал	17653	18612	17484	18947
Физическо изменение на запасите	275	156	536	1644
Външнотърговско салдо (износ - внос)	-789	131	4060	1509
Износ на стоки и услуги	54372	56781	60223	65418
Внос на стоки и услуги	55161	56650	56163	63909
Статистическа разлика	0	0	0	0

6. Индекси на физическия обем на брутния вътрешен продукт по компоненти на крайното използване

(Предшестващата година = 100)

	2014	2015	2016	2017*
Брутен вътрешен продукт	101.3	103.6	103.9	103.6
Крайно потребление	102.2	103.8	103.3	104.5
Индивидуално потребление	102.5	103.9	103.4	104.6
Колективно потребление	99.2	102.9	102.6	104.0
Бруто капиталобразуване
Бруто образуване на основен капитал	103.4	102.7	93.4	103.8
Физическо изменение на запасите
Външнотърговско салдо (износ - внос)
Износ на стоки и услуги	103.1	105.7	108.1	104.0
Внос на стоки и услуги	105.2	105.4	104.5	107.2
Статистическа разлика

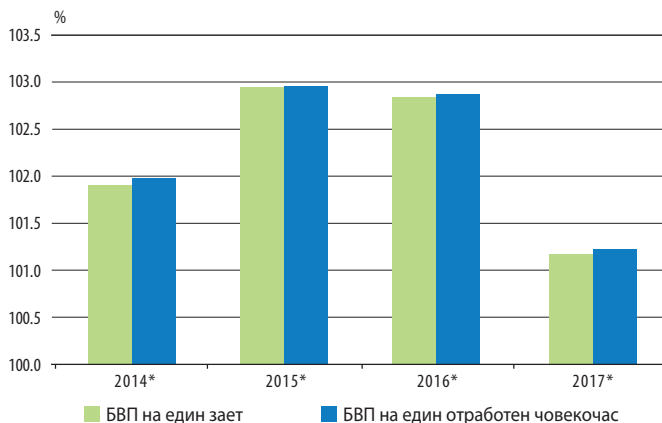
Производителност на труда

Производителността на труда е съставен икономически показател, който съпоставя постигнатия резултат (новосъздадения продукт) с вложения трудов фактор при осъществяването на определена икономическа активност на определена икономическа територия за определен период. Основните съставни елементи на производителността на труда са показателите, измерващи резултата от осъществяваната производствена активност (числител), и показателите за вложения труд в производствения процес (знаменател).

За целите на международните сравнения на производителността на труда на националните икономики е възприето използването на БВП.

БДС е показател, който е приложим за изчисляване на производителността на труда както на национално ниво, така и на ниво производствени дейности.

Фиг. 5. Индекси на физическия обем на БВП на един зает и един отработен човекочас
(Предшестващата година = 100)

7. Брутен вътрешен продукт на един зает и един отработен човекочас по цени на съответната година

(Левове)

	2014*	2015*	2016*	2017*
БВП на един зает	24354	25701	27179	27978
БВП на един отработен човекочас	14.8	15.6	16.5	17.0

8. Брутна добавена стойност на един зает и един отработен човекочас по икономически сектори по цени на съответната година¹

(Левове)

Икономически сектори и групировки по икономически дейности	На един зает			На един отработен човекочас		
	2015*	2016*	2017*	2015*	2016*	2017*
Аграрен сектор	5645	6107	5555	3.8	4.1	3.7
Индустрия	24315	26258	27366	14.3	15.5	16.1
Услуги	23750	24644	25570	14.2	14.8	15.3
Общо за икономиката	20484	21707	22245	12.5	13.2	13.5

9. Индекси на физическия обем на брутната добавена стойност на един зает и един отработен човекочас¹

(Предшестващата година = 100)

Икономически сектори и групировки по икономически дейности	На един зает			На един отработен човекочас		
	2015*	2016*	2017*	2015*	2016*	2017*
Аграрен сектор	95.7	109.4	93.9	95.9	109.2	94.0
Индустрия	102.0	104.2	102.5	102.0	104.2	102.5
Услуги	103.2	100.6	102.3	103.3	101.0	102.1
Общо за икономиката	102.9	102.8	101.2	103.0	102.9	101.2

¹ За изчисленията на производителността на труда данните за брутната добавена стойност не включват условно начисления наем на лицата, живеещи в собствени жилища.

Х. ФИНАНСИ

Парични агрегати

Паричното предлагане включва пасиви с паричен характер на парично-финансовите институции към резидентния сектор с изключение на тези към сектор „Централно държавно управление” и към сектор ПФИ. За измерването му се използват паричните агрегати М1, М2 и М3.

Паричният агрегат М1 - „тесни пари”, включва най-бързоликвидните инструменти, използвани за разплащане (пари извън ПФИ и овърнайт депозити в левове и чуждестранна валута).

Показателят „пари извън парично-финансовите институции” включва парите в обращение, намалени с парите в касите в левове на други парично-финансови институции.

Овърнайт депозитите съдържат депозити, които нямат определен срок и могат незабавно да се конвертират в пари в брой или да се преведат чрез банково нареждане или чек без ограничения или санкции. Тук се включват и депозитите до един ден.

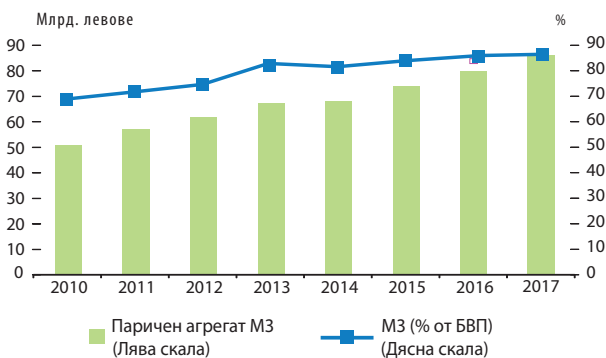
Паричният агрегат М2 включва паричния агрегат М1 и квазипарите.

Квазипарите се състоят от депозити с договорен матуритет до две години и депозити, договорени за ползване след предизвестие (вкл. спестовни депозити) до три месеца. Депозити с договорен матуритет са депозити, които не са незабавно на разположение, тъй като имат договорен срок преди тегленето им. В тази категория се включват и получените кредити. Депозитите, договорени за ползване след предизвестие включват спестовни депозити и други депозити, договорени за ползване след предизвестие.

Паричният агрегат М3 е известен като парично предлагане (широки пари) и включва паричния агрегат М2 и търгуемите инструменти.

Търгуемите инструменти обхващат репо-сделки, акции/ дялове на фондовете на паричния пазар и издадени дългови ценни книжа до две години.

Фиг. 1. Паричен агрегат М3

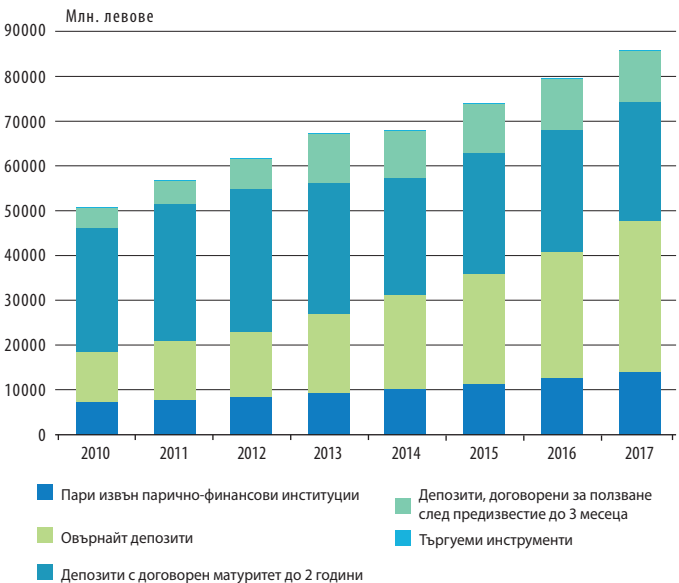
1. Парично предлагане към 31.12.^{1,2}

	(Млн. левове)			
	2014	2015	2016	2017
Широки пари МЗ	68005.7	73961.4	79595.4	85727.1
Пари М1	31111.0	35970.0	40834.6	47734.4
Пари извън парично-финансови институции	10168.1	11377.8	12761.6	14148.5
Овърнайт депозити	20942.9	24592.2	28073.0	33585.9
Пари М2 (М1 + квазипари)	67936.8	73891.2	79503.4	85655.0
Квазипари	36825.8	37921.2	38668.8	37920.6
Депозити с договорен матуритет до 2 години	26295.6	26989.3	27225.9	26710.2
Депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца	10530.3	10931.9	11442.9	11210.4
Търгуеми инструменти (издадени дългови ЦК до 2 години + акции/ дялове на ФПП + репо-сделки)	68.8	70.2	92.0	72.1

¹ Източник: БНБ.

² Дефиницията на паричните агрегати е в съответствие с изискванията на ЕЦБ.

Фиг. 2. Компоненти на паричния агрегат МЗ

Вземания на парично-финансовите институции от правителствения и неправителствения сектор

Вземанията на парично-финансовите институции от сектор „Държавно управление“ и от неправителствения сектор формират вътрешния кредит, който е част от нетните вътрешни активи, включени в паричния отчет. Той е част от месечната парична статистика, която се публикува от БНБ.

Вътрешният кредит обхваща кредита на консолидирания сектор „Държавно управление“ (нетни вземания от сектор „Централно държавно управление“ и брутни вземания от сектори „Местно държавно управление“ и „Социалноосигурителни фондове“) и кредита на неправителствения сектор (брутни вземания от нефинансови предприятия, финансови предприятия, домакинства и НТООД).

Фиг. 3. Вземания на парично-финансовите институции от правителствения и неправителствения сектор

2. Вземания на парично-финансовите институции от правителствения и неправителствения сектор към 31.12.¹

(Млн. левове)

	2014	2015	2016	2017
Вземания от сектор „Държавно управление“	437.9	2431.6	-723.6	357.7
Централно държавно управление (нето)	178.4	2138.0	-1034.7	35.5
Вземания	8286.4	9194.0	10736.2	10956.1
ДЦК	6934.7	8589.5	10163.0	10462.3
Репо-сделки	-	124.7	74.0	8.8
Кредити	1351.7	479.9	499.2	485.0
Минус: задължения (депозити и репо-сделки)	8108.0	7056.0	11770.9	10920.6
Местно държавно управление и социалноосигурителни фондове	259.5	293.6	311.1	322.2
Ценни книжа, различни от акции	46.7	63.1	100.8	106.6
Репо-сделки	-	-	-	-
Кредити	212.7	230.5	210.3	215.6
Вземания от неправителствения сектор	51612.6	50772.9	51679.9	54024.7
Нефинансови предприятия	31454.3	30938.0	31125.1	31576.4
Репо-сделки	91.9	140.8	155.8	197.1
Кредити	31011.1	30473.7	30576.5	31067.3
Ценни книжа, различни от акции	154.0	95.6	165.9	129.1
Акции и други капиталови инструменти	197.3	227.8	226.9	182.9
Финансови предприятия	1774.9	1693.1	2042.3	2820
Репо-сделки	443.7	102.0	146.0	108.8
Кредити	997.2	1190.8	1448.9	2232.8
Ценни книжа, различни от акции	20.2	36.1	33.8	27.4
Акции и други капиталови инструменти	313.7	364.1	413.7	451.0
Домакинства и НТООД	18383.5	18141.9	18512.5	19628.3
Репо-сделки	4.7	1.4	1.4	2.2
Кредити	18378.8	18140.4	18511.1	19626.1

¹ Източник: БНБ.

Лихвени проценти

Лихвените проценти са по левови инструменти. Изчисляват се чрез претегляне със съответните обеми с изключение на основния лихвен процент и дългосрочния лихвен процент за оценка на степента на конвергенция, които се изчисляват като средноаритметични величини.

Постигнатата доходност на дългосрочните ДЦК е средно претеглена ефективна доходност до падеж от индивидуалните сделки с лихвоносни ДЦК на вторичния пазар през отчетния период. Използвана е ISMA формула и бройна конвергенция АСТ/365. Ценните книжа са групирани според оригиналния си матуритет.

Дългосрочният лихвен процент за оценка на степента на конвергенция се определя на основата на доходността до падеж на вторичния пазар по дългосрочна ценна книга (бенчмарк), емитирана от Министерството на финансите и деноминирана в национална валута.

Ефективните годишни лихвени проценти са средно претеглени съответно с обемите по нов бизнес през отчетния период или със салдата към края на отчетния период. Това са лихвените проценти, прилагани от банките по отношение на кредитите и депозитите на резидентните сектори „Нефинансови предприятия“ и „Домакинства и НТООД“.

Годишният процент на разходите включва всички лихвени плащания по кредита, както и всички такси, комисиони и други разходи за сметка на клиента, извършването на които е условие за отпускането на кредита. Изчислява се само за кредити за потребление и жилищни кредити.

Фиг. 4. Динамика на лихвените проценти

3. Лихвени проценти^{1,2}

(Проценти)

	2014	2015	2016	2017
Основен лихвен процент	0.03	0.01	0.00	0.00
Междубанков паричен пазар	0.06	0.02	-0.06	-0.30
Доходност на дългосрочни ДЦК	2.07	1.50	0.93	0.67
Дългосрочен лихвен процент за оценка на степента на конвергенция	3.35	2.49	2.27	1.60
Нов бизнес ³				
Депозити с договорен матуритет	2.64	1.30	0.58	0.23
Краткосрочни кредити, различни от овърдрафт	6.86	5.20	4.15	5.68
Дългосрочни кредити, различни от овърдрафт	7.91	7.22	5.80	4.87
Годишен процент на разходите	10.97	9.85	8.90	7.83
Салда ³				
Овърнайт депозити ⁴	0.34	0.15	0.04	0.02
Депозити с договорен матуритет	2.93	1.72	0.95	0.44
Овърдрафт ⁴	7.95	7.02	5.94	5.05
Краткосрочни кредити, различни от овърдрафт	6.51	5.96	5.47	5.97
Дългосрочни кредити, различни от овърдрафт	8.41	7.37	6.15	5.29

¹ Източник: БНБ.

² Лихвените проценти са по левови инструменти.

³ Данните за 2017 г. са предварителни. Ефективни годишни лихвени проценти, прилагани от банките, по отношение на кредити и депозити на сектори „Нефинансови предприятия“ и „Домакинства и Нетърговски организации, обслужващи домакинствата (НТООД)“.

⁴ Лихвените проценти по нов бизнес и по салда съвпадат.

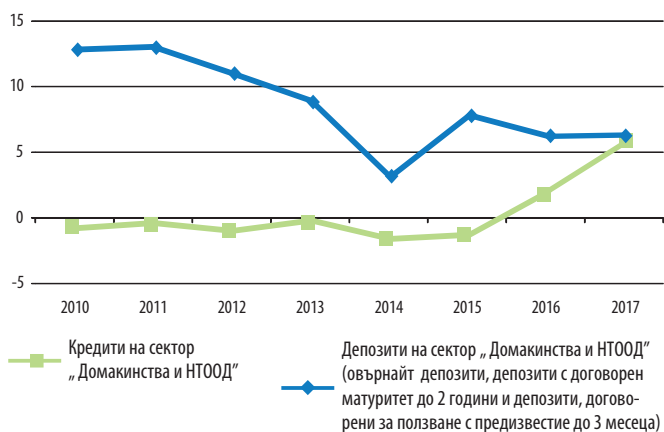
Депозити и кредити на сектор „Домакинства и НТООД“

Депозитите са средствата, приети от ПФИ, които могат да бъдат платими на виждане, платими без срок на предизвестие, със срок на предизвестие или при други предварително договорени условия на плащане. Депозитите се приемат по договореност между страните, като се уговорят условията по воденето на депозитните сметки, размерът на лихвата, сроковете на изплащане и санкциите за страните при неизпълнение на договореностите. Те са задължение (пасив) на финансовите институции.

Депозитите с договорен матуритет не са незабавно на разположение, тъй като имат договорен срок преди тегленето им. Тези депозити не могат да се използват за извършване на плащания и не са конвертируеми в пари в брой, без какъвто и да е вид значимо ограничение или глоба. В тази категория се включват и получените кредити.

Депозитите, договорени за ползване след предизвестие, включват спестовни депозити и други депозити, договорени за ползване след предизвестие. Спестовните депозити са непрехвърляеми депозити без определен матуритет, които служат за съхранение на пари на домакинствата срещу издаване на лична спестовна книжка или аналогичен документ. Такива депозити са жилищните влогове, детските влогове и други. Другите депозити, договорени за ползване след предизвестие, са непрехвърляеми депозити без определен матуритет, които не могат да бъдат конвертирани в пари в брой без период на предизвестие. При тях конвертирането в пари в брой не е възможно или е възможно преди срока на предизвестиято, но с някаква санкция. Тук се отнасят и непрехвърляеми депозити, които са с фиксиран матуритет, но конвертирането им в пари в брой преди настъпването на матуритета им е възможно само срещу предизвестие.

Фиг. 5. Годишно изменение на депозитите и кредитите на сектор „Домакинства и НТООД“

Кредитите са финансови активи, възникнали с цел осигуряване на парични средства, стоки или услуги на кредитополучателя. Условията по кредитите (фиксираны от кредитора или договорени) обикновено се оформят с непрехвърляем документ. Кредитът е безусловен дълг, който трябва да бъде изплатен при падежа му и да носи доход под формата на лихва. В сектор „Финансови предприятия“ са включени и предоставените от отчетните единици маржин депозити.

Овърдрафтът представлява дебитно салдо по разплащателна сметка. Погасяването се извършва автоматично при постъпване на суми по разплащателните сметки. Включват се кредити както с предварително договорени лихвени условия и размер, така и без уговорка.

Потребителски кредити - кредити, предоставени за покупка на стоки и услуги, които се употребяват лично от домакинствата.

Жилищни кредити - кредити, предоставени на домакинствата с цел инвестиране в жилища за собствено ползване или наем, вкл. за строителство и за подобрения на жилища.

Други кредити - всички останали видове кредити, предоставени на домакинствата, вкл. кредити за обучение и лечение. В показателя се включват всички кредити с търговска или производствена цел, както и кредитите за НТООД.

4. Депозити и кредити на сектор „Домакинства и НТООД“ към 31.12.¹

(Млн. левове)

	2014	2015	2016	2017
Депозити на сектор „Домакинства и НТООД“	37537.2	40474.2	43003.1	45681.7
В левове	21269.8	23463.1	25811.2	28253.2
Депозити с договорен матуритет до 2 години	9735.1	10518.2	10773.0	11332.1
Депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца	6398.0	6759.7	7147.2	7163.6
Овърнайт депозити	5136.7	6185.2	7891.0	9757.5
В чуждестранна валута ²	16267.4	17011.1	17191.9	17428.5
Кредити на сектор „Домакинства и НТООД“	18378.8	18140.4	18511.1	19626.1
В левове	11953.8	12703.4	14180.3	16330.9
Овърдрафт	1358.6	1321.5	1229.8	1192.1
Потребителски кредити	5808.6	6077.2	6419.1	7110.5
Жилищни кредити	4264.9	4809.8	5657.4	6930.2
Други кредити	521.7	494.9	874.0	1098.1
В чуждестранна валута ³	6425.0	5437.0	4330.8	3295.2

¹ Източник: БНБ.

² Показателят включва данни за овърнайт депозити, депозити с договорен матуритет до 2 години и депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца.

³ Показателят включва овърдрафт, потребителски кредити, жилищни кредити и други кредити.

XI. ЦЕНИ

Индекс на потребителските цени - годишна инфлация

Индексът на потребителските цени (ИПЦ) е официален измерител на инфлацията в Република България. Той оценява общото относително изменение на цените на стоките и услугите, използвани от домакинствата за лично (непроизводствено) потребление, и се изчислява, като се прилага структурата на крайните парични потребителски разходи на българските домакинства. Основен източник на информация за разходите е изследването на бюджетите на домакинствата в страната. ИПЦ в година t се изчислява при структура на разходите от година $t - 1$. От 1999 г. НСИ прилага усъвършенствана методика за конструиране и изчисляване на индекса на потребителските цени в съответствие с изискванията на Евростат и препоръките на МВФ. За осигуряване на съпоставими серии с индекси на потребителските цени е извършена ревизия на месечните индекси за периода януари 1995 - декември 2000 г.

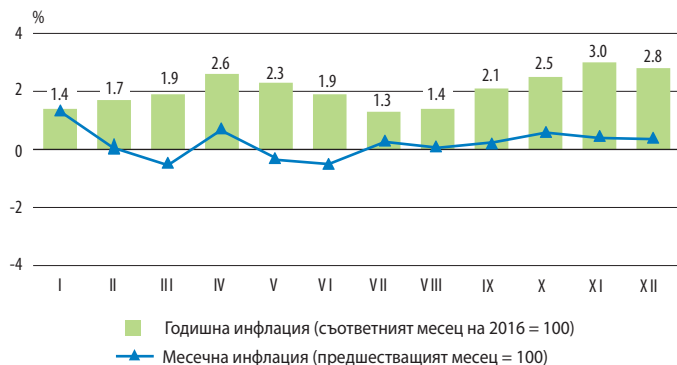
Верижните индекси на потребителските цени измерват изменението на цените през текущия месец спрямо предходния месец. Верижните индекси на потребителските цени са измерители на месечната инфлация.

12-месечните индекси на потребителските цени измерват изменението на цените през текущия месец спрямо същия месец на предходната година. 12-месечните индекси на потребителските цени са измерители на годишната инфлация.

Индексите на потребителските цени с натрупване от началото на годината измерват изменението на цените през текущия месец спрямо декември на предходната година. Индексите на потребителските цени с натрупване от началото на годината са измерител на натрупаната инфлация от началото на годината. През декември всяка година 12-месечният индекс и индексът с натрупване от началото на годината са равни.

Фиг. 1. Индекси на потребителските цени по месеци на 2017 г.

(Годишна и месечна инфлация)

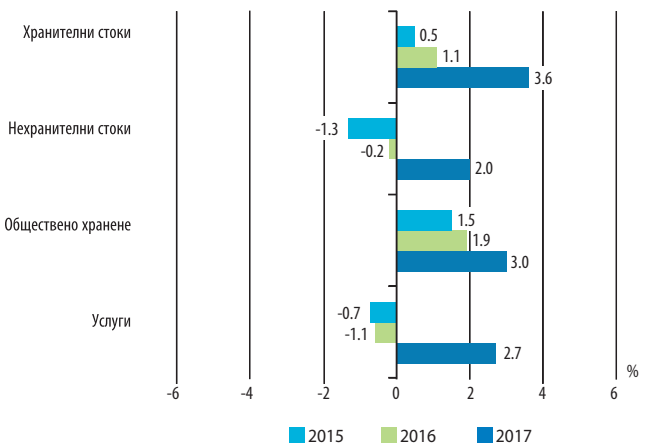

1. Годишни индекси на потребителските цени по основни групи стоки
(Годишна инфлация - %)

(Декември спрямо декември на предшестващата година = 100)

Потребителски групи	2014	2015	2016	2017
Общ ИПЦ	-0.9	-0.4	0.1	2.8
Хранителни продукти и безалкохолни напитки	-0.9	0.5	1.3	3.8
Алкохолни напитки и тютюневи изделия	0.8	0.8	2.4	1.8
Облекло и обувки	-0.9	0.8	-1.6	-0.5
Жилища, вода, електроенергия, газ и други горива	4.2	-0.2	0.1	5.4
Жилищно обзавеждане, стоки и услуги за домакинството и за обичайно поддържане на дома	-1.1	0.0	-2.0	0.6
Здравеопазване	-3.7	-0.8	-0.2	0.4
Транспорт	-8.7	-7.6	-0.6	3.3
Съобщения	-6.7	-0.6	-4.8	-0.7
Развлечения и култура	2.3	0.4	-0.6	0.6
Образование	2.5	2.8	3.4	4.0
Ресторанти и хотели	0.5	1.8	1.8	2.8
Разнообразни стоки и услуги	-1.0	0.5	-1.3	0.3

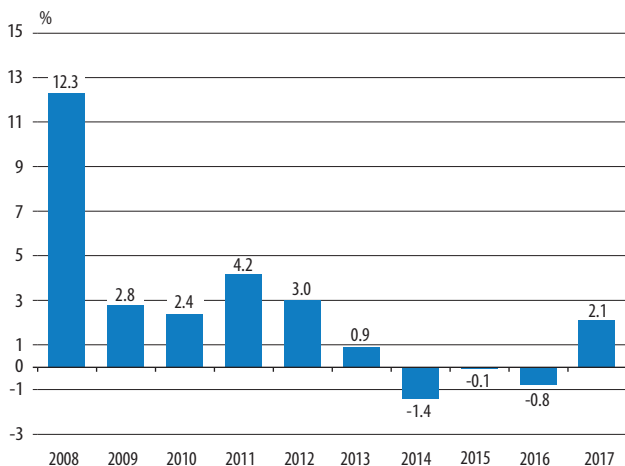
Фиг. 2. Индекси на потребителските цени по групи стоки
(Годишна инфлация)

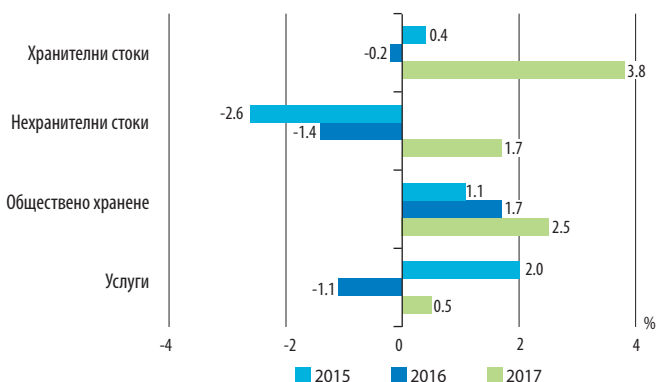
Индекс на потребителските цени - средногодишна инфлация

Средногодишните индекси на потребителските цени измерват средното изменение на цените за дванадесетте месеца на текущата година спрямо средното изменение на цените за дванадесетте месеца на предходната година. Средногодишните индекси на потребителските цени са измерители на средногодишната инфлация.

Фиг. 3. Индекси на потребителските цени (Средногодишна инфлация)

Фиг. 4. Индекси на потребителските цени по групи стоки (Средногодишна инфлация)

2. Средногодишни индекси на потребителските цени

(1995 = 100)

	2014	2015	2016	2017
Общ ИПЦ	6557.27	6550.41	6498.09	6632.06

3. Средногодишни индекси на потребителските цени по основни групи стоки (Средногодишна инфлация - %)

(Предшестващата година = 100)

Потребителски групи	2014	2015	2016	2017
Общ ИПЦ	-1.4	-0.1	-0.8	2.1
Хранителни продукти и безалкохолни напитки	-1.0	0.3	-0.2	4.0
Алкохолни напитки и тютюневи изделия	1.1	0.8	2.0	1.5
Облекло и обувки	-1.1	0.6	-0.5	-1.4
Жилища, вода, електроенергия, газ и други горива	-2.0	3.4	0.0	3.2
Жилищно обзавеждане, стоки и услуги за домакинството и за обичайно поддържане на дома	-1.1	-0.4	-1.5	-0.3
Здравеопазване	-3.4	-1.6	-0.2	0.2
Транспорт	-3.4	-9.1	-6.4	3.7
Съобщения	-3.5	-3.1	-3.7	-2.6
Развлечения и култура	-0.7	2.8	-0.5	-2.5
Образование	1.7	2.7	2.7	4.5
Ресторанти и хотели	1.2	1.1	1.4	2.5
Разнообразни стоки и услуги	-0.2	-0.2	-1.2	0.3

Хармонизиран индекс на потребителските цени

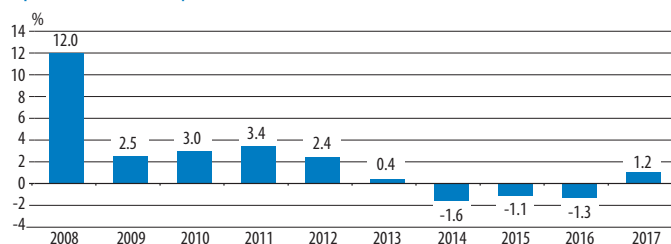
Хармонизираният индекс на потребителските цени (ХИПЦ) е сравнима мярка на инфлацията на страните от ЕС. Той е един от критериите за ценовата стабилност и за присъединяването на България към еврозоната. ХИПЦ, както и ИПЦ, измерва общото относително изменение в равнището на цените на стоките и услугите. Двата индекса се изчисляват от една и съща кошница от стоки и услуги и от едни и същи цени, но се различават по използваните тегла. ХИПЦ се изчислява с тегла, представляващи относителните дялове по групи стоки на индивидуалното и колективното потребление на всички домакинства (включително институционалните и чуждестранните) на икономическата територия на страната. Основен източник на информация за теглата са данните от националните сметки. ХИПЦ в година t се изчислява с тегла от година $t - 2$.

В изпълнение на изискванията на Регламент (ЕС) № 2015/2010 от началото на 2016 г. беше сменена базисната година за ХИПЦ и всички индекси се изчисляват и публикуват при база 2015 година. Динамичните редове са преизчислени при новата базисна година и са публикувани на сайта на НСИ (www.nsi.bg).

Фиг. 5. Хармонизирани индекси на потребителските цени по месеци на 2017 г. (Годишна и месечна инфлация)

Фиг. 6. Хармонизирани индекси на потребителските цени (Средногодишна инфлация)

4. Средногодишни хармонизирани индекси на потребителските цени

(2015 = 100)

	2014	2015	2016	2017
Общ ХИПЦ	101.08	100.00	98.68	99.85

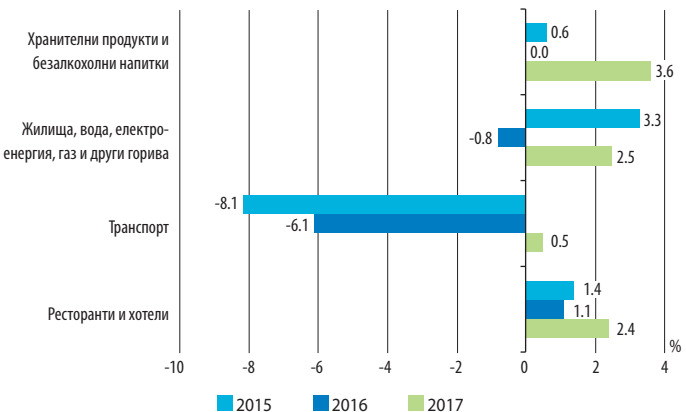
5. Средногодишни хармонизирани индекси на потребителските цени по основни групи стоки

(Средногодишна инфлация - %)

(Предшестващата година = 100)

Потребителски групи	2014	2015	2016	2017
Общ ХИПЦ	-1.6	-1.1	-1.3	1.2
Хранителни продукти и безалкохолни напитки	-1.0	0.6	0.0	3.6
Алкохолни напитки и тютюневи изделия	1.2	0.8	1.7	1.1
Облекло и обувки	-0.7	0.7	-0.1	-1.3
Жилища, вода, електроенергия, газ и други горива	-1.6	3.3	-0.8	2.5
Жилищно обзавеждане, стоки и услуги за домакинството и за обичайно поддържане на дома	-1.3	0.0	-1.1	0.0
Здравеопазване	-3.9	-1.2	0.0	0.2
Транспорт	-3.5	-8.1	-6.1	0.5
Съобщения	-3.6	-3.1	-3.9	-3.0
Развлечения и култура	-2.5	0.7	-1.1	-1.7
Образование	1.6	2.7	2.3	4.4
Ресторанти и хотели	1.2	1.4	1.1	2.4
Разнообразни стоки и услуги	-0.7	0.1	-1.1	1.8

Фиг. 7. Хармонизирани индекси на потребителските цени по избрани групи стоки (Средногодишна инфлация)

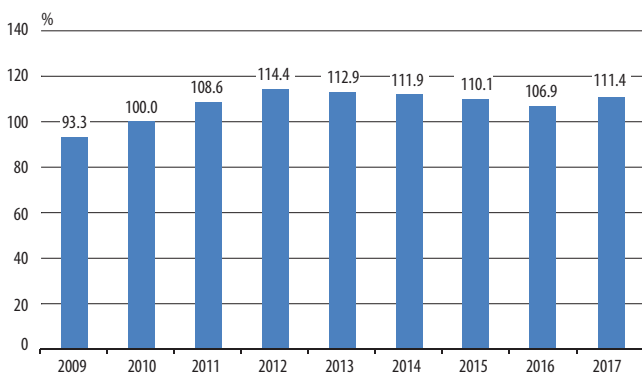
Индекс на цените на производител

Индексите на цените на производител на вътрешния пазар в промишлеността измерват изменението на цените на промишлените продукти, произвеждани от промишлените предприятия и продавани на вътрешния пазар, на основата на постоянна извадка от предприятия и продукти. Наблюдаваните цени не включват данък добавена стойност, акцизи и субсидии.

Информация за изчисляване на индексите се получава от месечното наблюдение на цените на производител, при което се сравняват цените на конкретни специфични продукти с еднакво качество и в двата периода и се правят необходимите корекции при промяна на качеството на наблюдаваните конкретни продукти.

Индексите на цените се изчисляват при фиксирана база, или индексите на цените на различните нива на агрегация се получават като претеглени средни чрез възходяща система за претегляне, определена от структурата на Класификацията на икономическите дейности (КИД - 2008).

Фиг. 8. Индекси на цените на производител на вътрешния пазар в промишлеността (2010 = 100)

6. Индекси на цените на производител на вътрешния пазар по икономически дейности

Икономически дейности	Код	2015	2016	2017	2015	2016	2017
		2010 = 100			предшестващата година = 100		
Общо		110.1	106.9	111.4	98.3	97.1	104.2
Добивна промишленост	B	90.5	86.2	94.3	97.3	95.3	109.4
Преработваща промишленост	C	109.2	107.1	110.6	96.3	98.1	103.3
Производство на хранителни продукти, напитки и тютюневи изделия	CA	116.4	117.2	118.9	100.3	100.6	101.5
Производство на текстил и облекло; обработка на кожи; производство на обувки и други изделия от обработени кожи без косъм	CB	114.1	115.2	116.6	101.0	101.0	101.1
Производство на дървен материал, хартия, картон и изделия от тях (без мебели); печатна дейност	CC	108.6	108.4	110.0	100.3	99.9	101.4
Производство на кокс и рафинирани нефтопродукти	CD
Производство на химични продукти	CE	113.2	108.5	111.3	99.9	95.9	102.6
Производство на лекарствени вещества и продукти	CF	104.7	106.2	107.0	101.0	101.4	100.8
Производство на изделия от каучук, пластмаси и други неметални минерални суровини	CG	102.1	102.0	102.1	99.9	99.9	100.1
Производство на основни метали и метални изделия, без машини и оборудване	CH	103.8	101.9	108.0	98.8	98.2	106.0
Производство на компютърна и комуникационна техника, електронни и оптични продукти	CI	110.0	113.3	113.5	102.7	103.0	100.2
Производство на електрически съоръжения	CJ	102.9	101.5	105.7	100.8	98.6	104.1
Производство на машини и оборудване с общо и специално предназначение	CK	112.1	114.1	114.2	102.7	101.8	100.1
Производство на превозни средства	CL	104.5	104.7	105.8	100.3	100.2	101.0
Производство на мебели, производство, н.д.; ремонт и инсталиране на машини и оборудване	CM	109.4	110.7	112.3	100.3	101.1	101.5
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	D	114.2	109.2	114.9	101.7	95.6	105.2

Индекси на цените на производител в селското стопанство

Изследването за цените на производител в селското стопанство се провежда в съответствие с основните изисквания на Методологията на Евростат за статистиката на селскостопанските цени (Handbook of Agricultural Price Statistics).

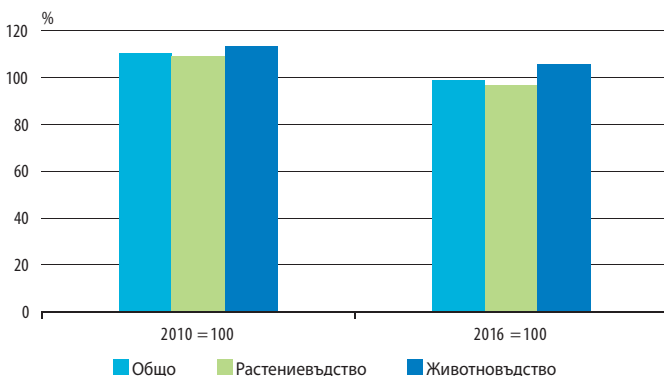
Наблюдението е извадково и се провежда тримесечно.

Обект на наблюдение е цената на производител на дефиниран конкретен продукт. Това е цената на най-голямата по количество покупка/продажба в съответния месец от отчетния период. При ежедневни сделки се отбелязва цената към средата на месеца.

Цената на производител е цената на изхода на земеделското стопанство, т.е. тя не включва разходи за доставка, съхранение, транспорт и други разходи, възникнали при продажбата или закупуването на селскостопански продукти. Цената не включва получените субсидии върху продуктите (ако има такива), ДДС и други платени данъци.

На основата на събраната информация за цените на производител в селското стопанство се изчисляват индекси на цените на производител при база 2010 = 100 и предшестващата година = 100.

Фиг. 9. Индекси на цените на производител в селското стопанство през 2017 г.

7. Индекси на цените на производител в селското стопанство през 2017 г.

	2017 в % към	
	2010	2016
Общо	111.0	99.3
Растениевъдство	109.7	97.3
Зърнени култури	110.5	100.9
Технически култури	116.0	90.8
Фуражни култури	141.2	135.2
Картофи	78.3	99.2
Зеленчуци	89.6	97.3
Плодове	97.9	101.4
Други растителни продукти	104.9	109.2
Животновъдство	113.9	106.1
Живи животни	101.2	99.4
Живи животни от рода на едрия рогат добитък	108.4	106.0
Живи животни от рода на свинете	95.9	100.4
Живи животни от рода на овцете и козите	118.0	100.3
Домашни птици	98.1	95.0
Животински продукти	123.5	111.1
Сурово мляко	129.6	112.0
Краве мляко	128.8	115.1
Други видове мляко	138.1	97.5
Яйца	102.8	113.4
Други животински продукти	98.4	97.9

Индекси на цените на стоките и услугите за текущо потребление в селското стопанство

Изследването за цените на стоките и услугите за текущо потребление в селското стопанство се провежда в съответствие с основните изисквания на Методологията на Евростат за статистиката на селскостопанските цени (Handbook of Agricultural Price Statistics). Провеждат се пет наблюдения за цените на минералните торове, фуражите, препаратите за растителна защита, ветеринарномедицинските продукти и посевния и посадъчния материал.

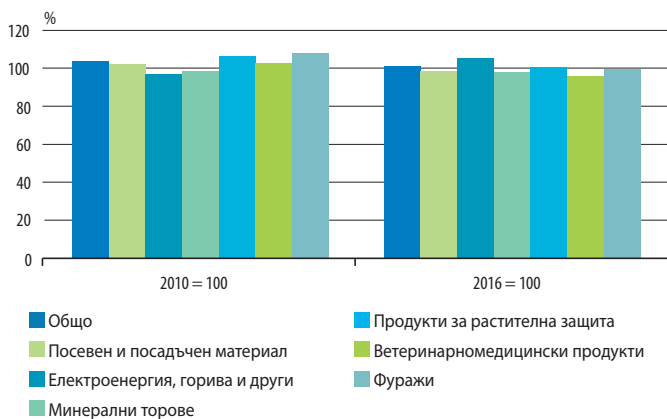
Наблюденията са извадкови и се провеждат тримесечно.

Обект на наблюдение са покупните цени на наблюдаваните стоки и услуги за текущо потребление в селското стопанство.

Наблюдаваната единична цена е цената на входа на земеделското стопанство, т.е. цената, която купувачът действително е платил за стоките. Тя включва данъците и таксите и изключва субсидиите и приспадаемия ДДС.

На основата на информацията от петте наблюдения, както и от други наблюдения, провеждани от НСИ, се изчислява общ индекс на стоките и услугите за текущо потребление в селското стопанство при база 2010 = 100 и предшестващата година = 100.

Фиг. 10. Индекси на цените на стоките и услугите за текущо потребление в селското стопанство през 2017 г.

8. Индекси на цените на стоките и услугите за текущо потребление в селското стопанство през 2017 г.

	2017 в % към	
	2010	2016
Общо	103.5	101.2
Посевен и посадъчен материал	102.0	98.3
Електроенергия, горива и други	96.7	105.5
Минерални торове	98.7	98.1
Преки торове	98.8	98.3
Азотни торове	100.8	99.7
Фосфорни торове	77.9	88.4
Калиеви торове	52.5	103.8
Смесени торове	93.2	90.4
Продукти за растителна защита	106.6	100.7
Фунгициди	104.4	98.8
Инсектициди	104.7	99.7
Хербициди	107.3	101.7
Ветеринарномедицински продукти	102.8	96.0
Фуражи	107.8	99.3
Преки фуражи	109.1	99.4
Смесени фуражи	106.8	99.3
Поддръжка и ремонт на превозни средства, машини и дребно оборудване	116.0	100.6
Поддръжка и ремонт на селскостопански сгради	107.1	100.7
Други стоки и услуги	107.4	102.1

Индекс на стоките и услугите с инвестиционно предназначение в селското стопанство

За изчисляване на индекса на цените на стоките и услугите с инвестиционно предназначение в селското стопанство при база 2010 = 100 и предшестващата година = 100 се използват изчисленията:

- тримесечни индекси за внос на селскостопански машини и транспортно оборудване от отдел „Статистика на външната търговия“;
- месечни индекси за сградно строителство от отдел „Бизнес тенденции и туризъм“.

9. Индекси на цените на стоките и услугите с инвестиционно предназначение в селското стопанство през 2017 г.

	2017 в % към	
	2010	2016
Общо	112.5	101.9
Материали	116.7	99.5
Селскостопански машини	116.5	99.9
Транспортно оборудване	118.7	97.6
Селскостопански сгради	87.2	110.6

Общ индекс на цените на стоките и услугите в селското стопанство

Индексът се изчислява въз основа на изчисления индекс на цените на стоките и услугите за текущо потребление в селското стопанство и индекса на цените на стоките и услугите с инвестиционно предназначение в селското стопанство.

10. Общ индекс на цените на стоките и услугите в селското стопанство през 2017 г.

	2017 в % към	
	2010	2016
Общо	103.9	101.3

XII. ИЗНОС И ВНОС НА СТОКИ

Външнотърговски стокообмен

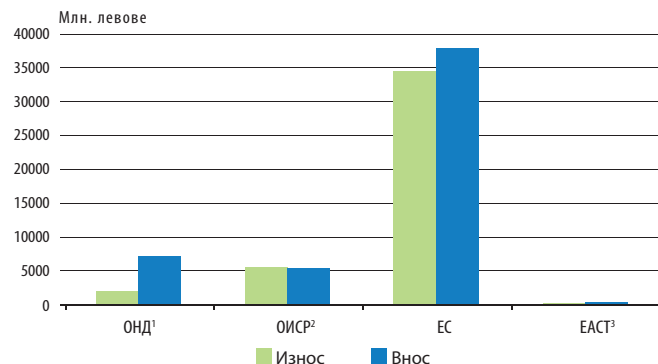
Показателите, характеризиращи стокообмена на Република България, се базират на данни за износа и вноса от Единния административен документ за търговията с трети страни, месечните Интрастат декларации за изпращания и пристигания на стоки на задължените фирми при търговията с държави - членки на ЕС, статистически оценки на необхванатите стокови потоци при вътрешнообщностната търговия със стоки и допълнителна информация от други административни източници.

Основен търговски партньор на България през последните години е Европейският съюз, като над половината от износа и вноса на страната се осъществява със страните от ЕС.

Фиг. 1. Износ и внос

Фиг. 2. Износ и внос по икономически зони за 2017 г.

¹ ОНД включва: Азербайджан, Армения, Беларус, Казахстан, Киргизстан, Република Молдова, Руска федерация, Таджикистан, Туркменистан, Узбекистан и Украйна.

² ОИСР включва: Австралия, Американските Вирджински острови, Исландия, Канада, Мексико, Нова Зеландия, Норвегия, Република Корея, САЩ, Турция, Швейцария, Япония, Израел и Чили.

³ ЕАСТ включва: Норвегия, Швейцария, Исландия и Лихтенщайн.

1. Външнотърговски стокообмен

	2014	2015	2016	2017
Стокообмен - млн. лв.	94330.9	96498.5	98392.6	111399.7
Износ (FOB)	43233.5	44949.5	47186.3	52246.5
Внос (CIF)	51097.4	51549.0	51206.2	59153.2

2. Брой на страните - търговски партньори на България

	2014	2015	2016	2017
Стокообмен	206	210	207	208
Износ	203	208	203	205
Внос	171	172	174	173

3. Износ и внос по групи страни

(Млн. левове)

	2014	2015	2016	2017
Износ	43233.5	44949.5	47186.3	52246.5
от него:				
ОНД ¹	1881.7	1431.1	1334.7	2021.3
ОИСР ²	5558.5	5466.7	5378.2	5602.1
ЕС	26921.1	29049.4	31157.6	34518.7
ЕАСТ ³	311.0	224.2	338.0	334.4
Внос	51097.4	51549.0	51206.2	59153.2
от него:				
ОНД ¹	9047.1	7308.1	5610.4	7188.2
ОИСР ²	4386.3	4576.3	4774.8	5397.5
ЕС	31512.3	33157.2	33989.3	37794.7
ЕАСТ ³	376.2	413.5	433.0	477.4

¹ ОНД включва: Азербайджан, Армения, Беларус, Казахстан, Киргизстан, Република Молдова, Руска федерация, Таджикистан, Туркменистан, Узбекистан и Украйна.

² ОИСР включва: Австралия, Американските Вирджински острови, Исландия, Канада, Мексико, Нова Зеландия, Норвегия, Република Корея, САЩ, Турция, Швейцария, Япония, Израел и Чили.

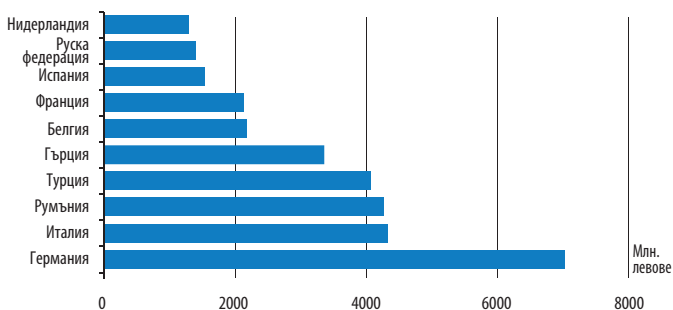
³ ЕАСТ включва: Норвегия, Швейцария, Исландия и Лихтенщайн.

Износ по страни - основни търговски партньори

Географското разпределение на данните за износа е по страни, за които са изпратени стоките. На графиката са показани топ 10 страни, за които изнасяме стоки.

Разпределението на износа по Стандартната външнотърговска класификация показва най-голям дял на артикули, класифицирани главно според вида на материала, следвани от машини, оборудване и превозни средства.

Фиг. 3. Износ - топ 10 страни за 2017 г.

Фиг. 4. Структура на износа по раздели на SITC, рев. 4, за 2017 г.

4. Износ по страни - основни търговски партньори

(Млн. левове)

Страни	2014	2015	2016	2017
Общо	43233.5	44949.5	47186.3	52246.5
в това число:				
Австрия	741.1	804.0	898.7	961.0
Алжир	306.7	127.7	437.4	167.0
Белгия	1766.9	1658.0	1264.5	2184.3
Бивша югославска република Македония	701.7	754.6	769.1	798.7
Германия	5193.1	5659.6	6291.2	7025.2
Гибралтар	319.4	48.4	43.9	103.3
Грузия	360.5	316.4	323.1	278.3
Гърция	2898.0	2954.7	3228.4	3359.0
Дания	204.7	245.5	283.3	314.9
Египет	360.7	738.3	567.2	715.7
Израел	184.4	189.2	172.7	143.4
Испания	904.2	1038.3	1295.7	1531.7
Италия	3875.1	4180.2	4245.3	4326.7
Кипър	194.0	299.5	160.4	157.3
Китай	1043.2	1049.5	914.5	1246.1
Либия	267.7	151.8	154.9	115.1
Ливан	199.4	159.1	288.1	120.0
Нидерландия	967.9	1057.1	1248.0	1295.3
Обединено кралство	956.4	1146.4	1156.2	1272.3
Обединени арабски емирства	529.4	416.7	457.4	304.7
Полша	888.1	1035.0	1145.7	1228.4
Португалия	203.8	185.2	200.6	230.3
Румъния	3419.0	3691.8	4048.3	4261.1
Руска федерация	1030.4	783.6	765.3	1398.6
Словакия	313.9	330.7	321.9	405.0
Словения	242.2	360.7	386.6	403.8
Сингапур	1109.6	664.5	355.8	357.9
Съединени американски щати	607.1	718.2	693.5	679.6
Сърбия	711.4	820.0	743.4	920.2
Турция	4061.5	3923.8	3694.9	4064.1
Украйна	372.3	313.9	278.5	271.3
Унгария	581.9	685.4	764.6	903.0
Франция	1854.2	1908.8	2079.8	2137.1
Хърватия	182.1	187.1	218.7	223.3
Чешка република	625.3	769.8	787.2	1068.1
Швейцария	237.7	174.7	266.5	265.5
Швеция	273.1	297.3	355.4	428.6

5. Износ по раздели на SITC, рев. 4

(Млн. левове)

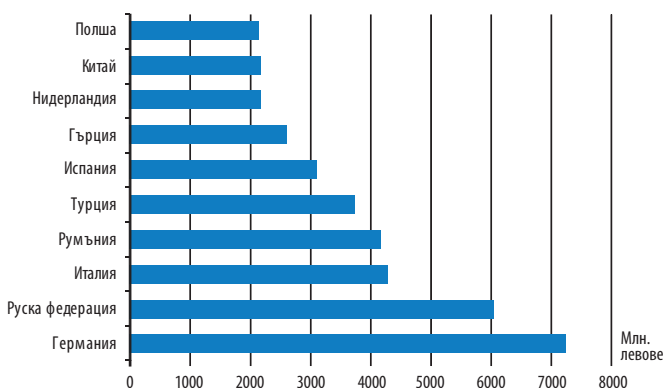
	2014	2015	2016	2017
Общо	43233.5	44949.5	47186.3	52246.5
Храни и живи животни	4679.1	4857.3	5399.5	5508.8
Безалкохолни и алкохолни напитки и тютюн	869.3	823.9	810.9	703.5
Необработени (сурови) материали, негодни за консумация (изкл. горивата)	3112.9	2953.8	3134.3	3279.8
Минерални горива, масла и подобни продукти	5610.7	4859.4	4275.4	4201.4
Мазнини, масла и восъци от животински и растителен произход	440.8	471.6	483.4	579.7
Химични вещества и продукти	3945.3	4437.3	4732.6	5238.2
Артикули, класифицирани главно според вида на материала	9634.7	9968.6	9595.8	12431.9
Машини, оборудване и превозни средства	8392.0	9400.8	10163.4	11226.9
Разнообразни готови продукти, н.д.	6437.3	7058.2	8466.4	8933.7
Стоки и сделки, н.д.	111.4	118.4	124.6	142.5

Внос по страни - основни търговски партньори

Географското разпределение на данните за вноса е по страни, от които са изпратени стоките. На графиката са показани топ 10 страни, от които внасяме стоки.

Разпределението на вноса по Стандартната външно-търговска класификация показва най-голям дял на машини, оборудване и превозни средства, следвани от артикули, класифицирани главно според вида на материала.

Фиг. 5. Внос - топ 10 страни за 2017 г.

Фиг. 6. Структура на вноса по раздели на SITC, рев. 4, за 2017 г.

6. Внос по страни - основни търговски партньори

(Млн. левове)

Страни	2014	2015	2016	2017
Общо	51097.4	51549.0	51206.2	59153.2
в това число:				
Австрия	1451.6	1389.9	1412.4	1423.8
Белгия	1052.4	1186.5	1188.4	1247.7
Бивша югославска република Македония	523.5	507.7	505.2	617.0
Германия	6284.1	6640.6	6694.1	7243.0
Грузия	420.7	446.9	280.7	578.4
Гърция	2614.9	2479.7	2462.4	2606.4
Дания	207.8	243.6	233.9	271.4
Египет	300.3	201.4	709.7	1094.2
Индия	224.6	275.5	238.9	274.0
Ирландия	151.6	159.1	192.1	223.5
Испания	2459.4	2362.9	2031.1	3107.8
Италия	3600.3	3902.5	4049.5	4289.6
Йордания	161.7	111.8	38.0	51.3
Китай	1691.9	1894.6	2034.9	2168.6
Нидерландия	1407.5	1727.3	1868.3	2173.8
Обединено кралство	868.8	942.4	1174.1	930.2
Полша	1391.7	1608.7	2066.2	2136.3
Република Корея	159.3	165.6	218.1	222.2
Руска федерация	7751.2	6201.9	4570.0	6051.1
Румъния	3489.1	3494.3	3548.7	4172.5
Словакия	609.4	741.0	686.5	762.9
Словения	345.8	341.3	396.2	431.0
Съединени американски щати	546.3	474.7	408.3	454.5
Сърбия	589.8	696.8	761.7	1183.9
Тайван	213.6	216.4	219.7	197.9
Турция	2871.4	2924.9	3179.5	3728.3
Украйна	1038.3	916.2	801.5	896.8
Унгария	1725.4	1909.4	1948.9	2088.1
Франция	1552.6	1629.8	1611.8	1705.3
Хърватия	88.4	116.5	123.0	155.5
Чешка република	1148.5	1095.2	1086.9	1335.3
Швейцария	341.9	377.3	384.2	414.4
Швеция	292.8	318.0	322.8	378.3
Япония	164.0	165.3	186.0	205.9

7. Внос по раздели на SITC, рев. 4

(Млн. левове)

	2014	2015	2016	2017
Общо	51097.4	51549.0	51206.2	59153.2
Храни и живи животни	3663.0	3981.0	4149.8	4615.6
Безалкохолни и алкохолни напитки и тютюн	666.2	733.1	786.2	807.5
Необработени (сурови) материали, негодни за консумация (изкл. горивата)	4207.0	4230.3	3696.8	5331.5
Минерални горива, масла и подобни продукти	10181.1	8042.6	6377.6	8375.6
Мазнини, масла и восъци от животински и растителен произход	182.9	177.9	181.7	194.2
Химични вещества и продукти	6542.2	7238.4	7609.5	8409.8
Артикули, класифицирани главно според вида на материала	8936.8	8722.6	9177.5	10096.3
Машини, оборудване и превозни средства	12789.5	14006.3	14319.5	16000.1
Разнообразни готови продукти, н.д.	3659.8	4137.9	4608.4	5005.4
Стоки и сделки, н.д.	268.9	279.2	299.2	317.1

Износ и внос по стоки

При отчитането на външнотърговските стокови потоци НСИ прилага Специалната система на търговия.

Отчитането на стоките по видове стоки се извършва съгласно Комбинираната номенклатура.

8. Износ на някои стоки

Стоки	2014	2015	2016	2017
Свинско месо (прясно, охладено или замразено) - хил. т	1.7	2.2	3.3	3.9
Месо от домашни птици (прясно, охладено или замразено) - хил. т	36.4	34.7	35.4	39.5
Бяло саламурено сирене и кашкавал - хил. т	18.2	16.8	15.7	15.7
Домати (пресни или охладени) - хил. т	3.4	4.4	4.3	6.2
Краставици и корнишони (пресни или охладени) - хил. т	7.4	6.9	11.1	5.9
Царевица - хил. т	1837.3	1178.4	1342.4	990.3
Консервирани домати - хил. т	4.4	3.8	3.0	4.3
Други консервирани зеленчуци - хил. т	20.7	24.2	25.0	25.5
Суров или необработен тютюн - хил. т	33.0	34.0	41.2	28.8
Цигари - хил. т	23.8	16.5	13.1	12.0
Паста за зъби - хил. т	3.8	9.0	9.6	9.1
Пневматични гуми от каучук (нови) - хил. т	2.4	2.6	2.5	3.7
Мъжки костюми, ансамбли, сака, панталони и други за мъже или момчета - млн. лв.	505.5	539.5	592.4	515.4
Мъжки ризи - млн. лв.	83.0	84.1	88.9	72.5
Кожени обувки - хил. чф.	6616.0	6115.5	5286.6	4839.0
Помпи за течности - млн. лв.	156.6	171.4	196.1	223.7
Стругове - хил. т	4.0	3.8	4.0	3.7
Електрически акумулатори - млн. лв.	270.0	268.0	288.1	294.6
Мебели - млн. лв.	227.3	257.1	291.1	308.1

9. Внос на някои стоки

Стоки	2014	2015	2016	2017
Банани - хил. т	42.2	39.9	42.4	46.1
Портокали - хил. т	36.7	35.0	38.2	32.9
Лимони - хил. т	15.5	21.4	23.8	24.0
Грейпфрути - хил. т	13.7	14.2	16.3	11.8
Маслини - хил. т	19.2	20.0	17.4	17.4
Кафе на зърна - хил. т	30.1	34.0	38.8	35.9
Пипер (черен или бял) - т	857.9	898.5	737.0	856.2
Ориз - хил. т	45.5	40.9	28.4	27.5
Маргарин - хил. т	9.4	9.8	7.9	9.7
Шоколад - хил. т	17.2	20.5	22.3	26.4
Плодови и зеленчукови сокове - хил. т	12.3	17.5	19.7	20.0
Захар - хил. т	161.9	246.8	226.1	196.3
Соев шрот - хил. т	116.2	119.3	108.7	115.0
Сол - хил. т	181.4	213.5	253.0	357.5
Каменни въглища (без антрацит) - хил. т	945.6	806.3	516.2	584.4
Антрацит - хил. т	843.0	293.5	270.8	339.8
Кокс - хил. т	89.7	76.2	93.6	62.7
Целулоза - хил. т	25.8	20.3	32.7	15.6
Вестникарска хартия - хил. т	48.4	44.1	41.0	31.9
Цигарена хартия - хил. т	3.4	4.8	6.2	6.6
Памук (вкл. линтер) - хил. т	5.0	5.2	6.8	6.8
Обувки (кожени) - хил. чф.	3645.1	6572.8	3740.1	3515.4
Тръби от чугун и стомана - хил. т	501.8	151.0	253.0	84.7
Хладилници - хил. бр.	77.9	76.5	66.7	50.8
Перални машини - хил. бр.	186.1	181.7	194.1	185.3
Прахосмукачки - хил. бр.	341.2	253.2	359.8	366.6
Телевизори - хил. бр.	1029.4	907.3	720.6	692.4
Битови шевни машини - хил. бр.	8.3	34.7	4.2	3.6
Зърнокомбайни - бр.	750	907	626	668
Пътнически автомобили - хил. бр.	66.8	76.0	85.8	99.3
Товарни автомобили - хил. бр.	8.3	9.6	10.0	12.2
Автобуси и тролейбуси - бр.	519	491	597	659
Велосипеди - хил. бр.	46.1	32.3	34.4	36.2
Мотоциклети - хил. бр.	4.4	4.4	16.4	21.2
Трактори - хил. бр.	8.9	9.6	27.5	8.0
Мотокултиватори - бр.	158	138	142	217
Фотоапарати - млн. лв.	0.1	2.3	0.8	0.2
Битови часовници - хил. бр.	1453.4	1443.5	1188.9	1074.0

XIII. ПЛАТЕЖЕН БАЛАНС

Платежен баланс

Платежният баланс на България (стандартно представяне) е в съответствие с шестото издание на „Ръководството по платежен баланс и международна инвестиционна позиция” (МВФ, 2008) и Ръководните правила на Европейската централна банка. Компонентите на стандартното представяне са класифицирани в следните основни категории:

Текуща сметка - обхваща получаването и предоставянето на стоки и услуги, първичен и вторичен доход между резиденти и нерезиденти.

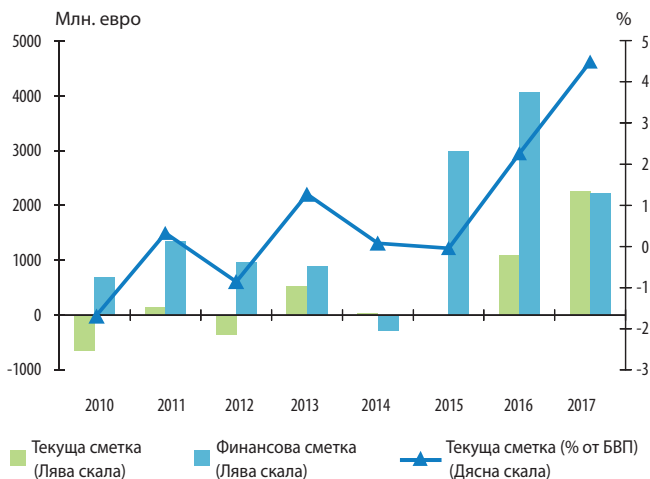
Капиталова сметка - включва две категории: (1) капиталови трансфери за получаване и плащане между резиденти и нерезиденти; и (2) придобиване или намаляване на непроизведени нефинансови активи между резиденти и нерезиденти.

Финансова сметка - обхваща всички трансакции, включващи финансови активи и пасиви, осъществени между резиденти и нерезиденти.

Резерви и друго финансиране - включва тези външни активи, които са на разположение и са контролирани от централната банка (правителството), и се използват за пряко финансиране на дефицити на платежния баланс.

Грешки и пропуски (нето) - компенсаторна статия.

Фиг. 1. Текуща и финансова сметка

1. Платежен баланс на България¹

(Млн. евро)

	2014	2015	2016	2017
Текуща и капиталова сметка	994.7	1405.4	2161.2	2794.7
Текуща сметка	35.1	-16.9	1091.1	2268.9
Стоки и услуги, нето	-262.4	381.2	1952.4	941.7
Търговски баланс ²	-2776.6	-2622.4	-984.4	-2074.2
Услуги, нето	2514.2	3003.6	2936.9	3015.9
Първичен доход, нето	-1318.3	-2038.5	-2445.9	-534.1
Вторичен доход, нето	1615.8	1640.4	1584.6	1861.3
Капиталова сметка³	959.6	1422.4	1070.0	525.8
Брутно придобиване/намаляване на непроизведени нефинансови активи, нето	-37.5	122.6	80.0	96.7
Капиталови трансфери, нето	997.1	1299.8	990.1	429.1
Финансова сметка³	-282.3	2991.3	4064.7	2221.6
Преки инвестиции, нето ⁴	-881.7	-2328.7	-706.3	-687.5
Портфейлни инвестиции, нето ⁵	-1212.2	-581.6	-630.4	2631.5
Финансови деривати, нето	-17.6	15.8	-16.5	-23.8
Други инвестиции, нето	21.9	2156.1	1950.5	400.3
Резервни активи на БНБ ⁶	1807.3	3729.7	3467.3	-98.9
Балансиращи статии:				
Салдо по текущата и капиталовата сметка	994.7	1405.4	2161.2	2794.7
Салдо по финансовата сметка	-282.3	2991.3	4064.7	2221.6
Нето грешки и пропуски ⁷	-1277.0	1585.9	1903.6	-573.1

¹ Стандартно представяне на платежния баланс в съответствие с 6-ото издание на „Ръководството по платежен баланс и международна инвестиционна позиция“ на МВФ. Предварителни данни към 21 март 2018 година.

² Предварителни данни за 2017 г. на НСИ и БНБ. Данните са съставени съгласно методологията за съставяне на статистиката на платежния баланс.

³ Отрицателният знак (-) показва намаление на активи или пасиви, а положителният (+) - увеличение на активи или пасиви.

⁴ Данни съгласно принципа Актив/Пасив. Източници: фирми с чуждестранно участие и от фирми с инвестиции в чужбина, банките, Централен депозитар, нотариуси, НСИ, Агенцията за приватизация и други. Данните за 2017 г. подлежат на ревизия с годишните данни на НСИ и допълнително постъпили отчети на предприятията с чуждестранно участие.

⁵ На базата на данни от банките, небанкови финансови институции, застрахователни компании и пенсионни фондове, институции от сектор „Държавно управление“ и нефинансови предприятия, които инвестират в ценни книжа без посредничество на местно лице инвестиционен посредник.

⁶ Не се включват измененията на резервните активи на БНБ, дължащи се на курсови и ценови разлики, и тези, свързани със създаването на резервни активи (монетаризация/демонетаризация на злато, разпределение на СПТ) и рекласификации. Положителният знак (+) показва увеличение на резервните активи, а отрицателният (-) - намаление.

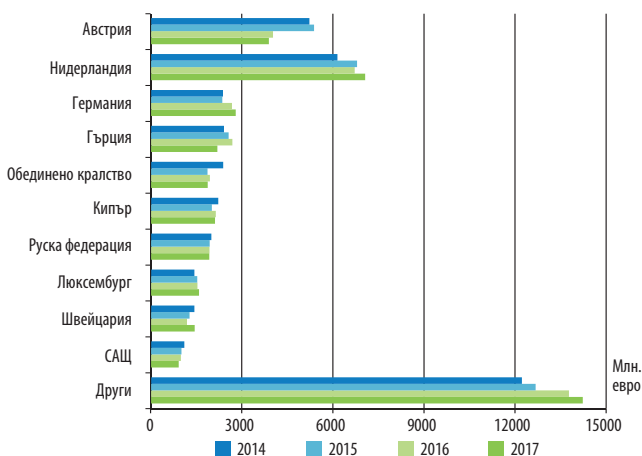
⁷ Размерът на статия „Нето грешки и пропуски“ показва разликата между салдото по финансовата сметка и салдото по текущата и капиталовата сметка.

Преки чуждестранни инвестиции

Пряка чуждестранна инвестиция в страната е международната инвестиция, при която прекият инвеститор - резидент на чуждестранна икономика, придобива дълготраен интерес в предприятие - резидент на българската икономика (пряко инвестиционно предприятие). Наличието на дълготраен интерес предполага дългосрочно взаимоотношение между прекия инвеститор и прякото инвестиционно предприятие и значителна степен на влияние от страна на инвеститора при управлението на прякото инвестиционно предприятие. Поради необходимостта от международна съпоставимост на данни на отделните страни в „Ръководството по платежен баланс и международна инвестиционна позиция” е възприет принципът, че придобиването на 10 или повече процента от правото на глас при управление на инвестиционното предприятие се счита за установяване на отношение между пряк инвеститор и пряко инвестиционно предприятие.

Пряката чуждестранна инвестиция включва както първоначалната трансакция, чрез която се установява отношението между прекия инвеститор и прякото инвестиционно предприятие, така и всички последващи трансакции между тях. Трансакциите могат да бъдат както в посока на увеличение/намаление на задълженията на инвестиционното предприятие към прекия инвеститор, така и в посока на увеличение/намаление на вземанията на инвестиционното предприятие от прекия инвеститор.

Фиг. 2. Размер на преките чуждестранни инвестиции в България по страни

2. Приток на преки чуждестранни инвестиции в България по икономически дейности¹

(Млн. евро)

Икономически дейности	2014	2015	2016	2017
Общо	1160.9	2475.9	1079.7	950.1
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	229.9	343.1	523.9	304.2
Финансови и застрахователни дейности	319.9	467.5	181.3	245.7
Преработваща промишленост	-174.6	531.2	229.6	313.4
Строителство	306.6	183.9	23.2	70.7
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	403.5	75.0	14.9	-33.3
Некласифицирани	-264.1	517.5	84.6	84.9
Операции с недвижими имоти	0.9	-10.0	22.8	237.9
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	120.6	83.6	12.7	-33.4
Административни и спомагателни дейности	51.5	9.3	79.4	18.9
Транспорт, складиране и пощи	43.1	41.5	-5.7	-12.6
Добивна промишленост	21.9	72.6	-22.6	-25.8
Култура, спорт и развлечения	1.0	10.4	6.0	10.3
Образование	-1.2	1.7	11.6	0.0
Хуманно здравеопазване и социална работа	-0.1	1.4	1.0	1.3
Други дейности	1.6	0.4	0.8	-0.4
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	8.7	11.5	-34.8	7.4
Хотелиерство и ресторантьорство	-25.4	5.6	25.2	-13.6
Професионални дейности и научни изследвания	105.1	158.5	-64.5	-224.3
Селско, горско и рибно стопанство	12.1	-29.0	-9.7	-1.0

¹ Източник: БНБ.

Предварителни данни към 21.03.2018 година.

XIV. ДЪЛГОТРАЙНИ МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

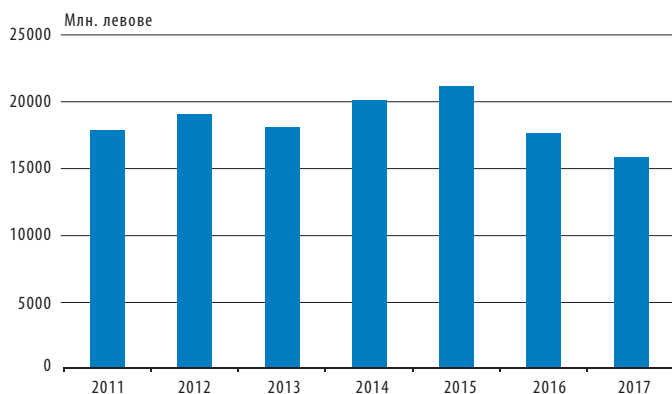

Разходи за придобиване на ДМА

Разходите за придобиване на дълготрайни материални активи са фактически извършените разходи за придобиване на земя, сгради, строителни съоръжения и конструкции, машини, оборудване, транспортни средства и др. чрез строителство и закупуване, включително и употребяваните ДМА.

Данните за разходите за придобиване на дълготрайни материални активи са по цени на съответната година.

Фиг. 1. Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи

1. Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи по видове

(Хил. левове)

	2014	2015	2016	2017
Общо	20123833	21191026	17671830	15808188
Земя	1272484	1415858	1537108	852738
Сгради, строителни съоръжения и конструкции	8538446	8615447	5616058	5300904
Машини, оборудване и транспортни средства	8290949	8894282	8647328	8612311
Други разходи	2021954	2265439	1871336	1042235

2. Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи по икономически дейности

(Хил. левове)

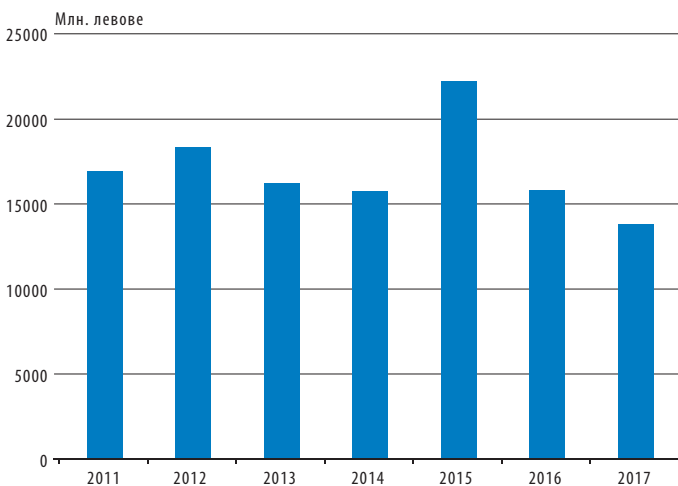
Икономически дейности	2015	2016	2017
Общо	21191026	17671830	15808188
Селско, горско и рибно стопанство	1893103	1315656	1092707
Добивна, преработваща и друга промишленост; доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	5975881	5692090	5049725
Строителство	1514954	1074825	781798
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи; хотелиерство и ресторантьорство	5156553	4744915	3703025
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	766730	673383	559918
Финансови и застрахователни дейности	304871	407260	344415
Операции с недвижими имоти	1535734	1552160	1514856
Професионални дейности и научни изследвания; административни и спомагателни дейности	1223327	966536	1119494
Държавно управление; образование; хуманно здравеопазване и социална дейност	2396494	978850	1452676
Други услуги	423379	266155	189574

Придобити дълготрайни материални активи

В обема на придобитите дълготрайни материални активи се включва стойността на всички придобити дълготрайни материални активи независимо от начина на придобиването им (строителство или закупуване). Придобитите чрез строителство дълготрайни материални активи се отчитат след въвеждането им в експлоатация по реда, установен от Министерството на регионалното развитие и благоустройството с Наредба № 2 от 31.07.2003 г. за разрешаване на ползването на строежите в Република България.

Данните за придобитите дълготрайни материални активи са по цени на съответната година.

Фиг. 2. Придобити дълготрайни материални активи

3. Придобити дълготрайни материални активи по видове

	(Хил. левове)			
	2014	2015	2016	2017
Общо	15718036	22169139	15790217	13786748
Земя	1272484	1415858	1537108	852738
Сгради, строителни съоръжения и конструкции	5635313	8305060	5014032	3983729
Машини, оборудване и транспортни средства	7507532	10124047	7724566	8232988
Други разходи	1302707	2324174	1514511	717293

4. Придобити дълготрайни материални активи по икономически дейности

(Хил. левове)

Икономически дейности	2015	2016	2017
Общо	22169139	15790217	13786748
Селско, горско и рибно стопанство	1869337	1201414	930586
Добивна, преработваща и друга промишленост; доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	8650648	4728005	3845159
Строителство	1434038	987588	678191
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи; хотелиерство и ресторантьорство	4781169	4324462	3672053
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	584257	546808	1048512
Финансови и застрахователни дейности	304695	376795	285186
Операции с недвижими имоти	1335573	1370456	940818
Професионални дейности и научни изследвания; административни и спомагателни дейности	1174998	961066	1160711
Държавно управление; образование; хуманно здравеопазване и социална дейност	1596828	997961	1047002
Други услуги	437596	295662	178530

**XV. ТЪРГОВИЯ;
ХОТЕЛИЕРСТВО И РЕСТОРАНТЪОРСТВО**

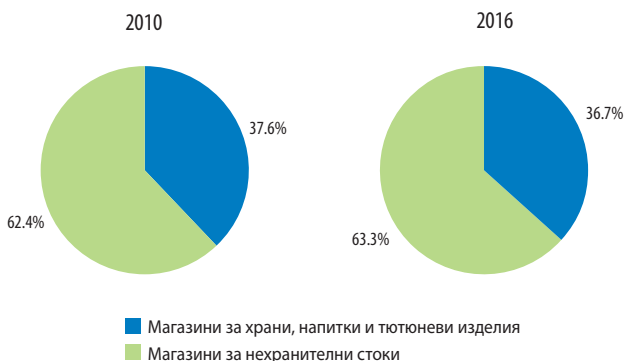

Обекти за продажби на дребно

В броя на обектите за продажби на дребно са включени магазините и павилионите от стационарната търговска мрежа, притежаващи търговска зала за обслужване на клиентите. В броя на магазините не са включени бензиностанции и газостанциите. Стоковата специализация на обектите е определена съобразно преобладаващия асортимент на продажбите.

През 2016 г. е отчетен спад в броя на обектите за продажби на дребно. В сравнение с 2010 г. през 2016 г. намалява броят както на магазините за хранителни стоки, напитки и тютюневи изделия, така и на магазините за нехранителни потребителски стоки, съответно с 14.7 и 11.4%. Запазва се тенденцията за нарастване на дела на магазините за нехранителни потребителски стоки, като през 2016 г. в сравнение с 2010 г. увеличението е с 0.9 пункта и достига 63.3%.

Фиг. 1. Структура на магазините за продажби на дребно

1. Обекти за продажби на дребно към 31.12.

Вид и стокова специализация	Брой			Изменение - % (предшестващата година = 100)	
	2014	2015	2016	2015	2016
Магазини	119706	115936	113621	-3.1	-2.0
За храни, напитки и тютюневи изделия	44806	43166	41685	-3.7	-3.4
в това число:					
Неспециализирани с разнообразни хранителни стоки	29018	28160	26266	-3.0	-6.7
Плодове и зеленчуци	3024	3072	3067	1.6	-0.2
Месо и месни продукти	1355	1299	1314	-4.1	1.2
Риба и рибни продукти	481	462	433	-4.0	-6.3
Хляб и хлебни изделия	2242	2235	2196	-0.3	-1.7
Захар и захарни сладкарски изделия	1797	1556	1539	-13.4	-1.1
Алкохолни и безалкохолни напитки	2610	2310	2133	-11.5	-7.7
За нехранителни стоки	74900	72770	71936	-2.8	-1.1
в това число:					
Неспециализирани с разнообразни нехранителни стоки	14819	14417	15063	-2.7	4.5
Текстилни изделия	2795	2455	2346	-12.2	-4.4
Облекло	15693	15504	14542	-1.2	-6.2
Обувки и кожени изделия	3751	3560	3490	-5.1	-2.0
Мебели, осветителни тела и стоки за домакинството	2940	2831	2913	-3.7	2.9
Електродомакински уреди, радио- и телевизионни стоки	1658	1618	1562	-2.4	-3.5
Железария, бои и стъкла	2386	2349	2320	-1.6	-1.2
Книги, вестници и книжарски стоки	2199	2246	2129	2.1	-5.2
Строителни и отоплителни материали	1836	1694	1725	-7.7	1.8
Парфюмерия и козметика	2879	2735	2779	-5.0	1.6
Автомобили, мотоциклети и резервни части за тях	5230	5031	4890	-3.8	-2.8
Аптеки, оптики и санитарни магазини	5163	5101	5148	-1.2	0.9
Бензиностанции	2593	2622	2613	1.1	-0.3
Газостанции	447	452	438	1.1	-3.1

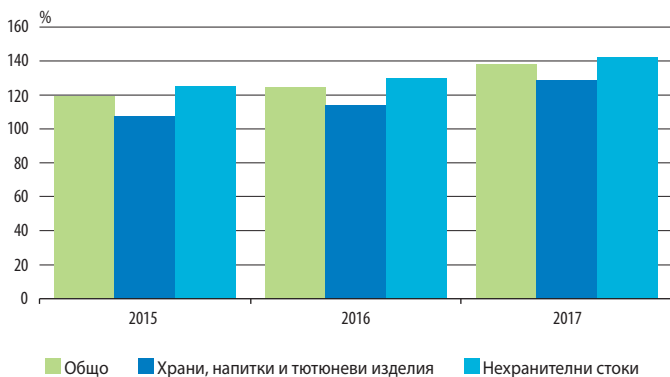
Продажби на дребно

Продажбите на дребно включват стойността на продадената собствена продукция, готови стоки и материали на краен потребител по цени на реализация (вкл. ДДС и акцизи), без тези в общественото хранене. Продажбите на дребно са представени по стокови групи, съдържанието на които съответства на изискванията на приетата от Евростат Класификация на индивидуалното потребление по цели.

Индексите на продажбите на дребно отразяват изменението на продажбите между две последователни години по съпоставими цени и се изчисляват при база средногодишни цени на 2010 г., като са верижно обвързани и съпоставими по обхват. Влиянието на цените се елиминира чрез дефлиране на продажбите по отделни групи стоки, като се използват индексите на потребителските цени, прегрупирани според съдържанието на съответните стокови групи.

През 2017 г. продажбите на дребно в страната по съпоставими цени нарастват с 10.8% в сравнение с предшестващата година. Продажбите на дребно нарастват и в двете групи: „Храни, напитки и тютюневи изделия“ и „Нехранителни стоки“, съответно с 12.9 и 9.7%.

Фиг. 2. Индекси на продажбите на дребно (2010 = 100)

2. Индекси на продажбите на дребно

(Предшестващата година = 100)

	2015	2016	2017
Общо	104.8	104.6	110.8
Храни, напитки и тютюневи изделия	102.2	106.2	112.9
Нехранителни стоки	106.2	103.8	109.7

3. Индекси на продажбите на дребно по групи стоки

(Предшестващата година = 100)

Групи стоки	2014	2015	2016
	Храни, напитки и тютюневи изделия		
Плодове	102.8	102.0	106.0
Зеленчуци	102.9	100.5	108.6
Мляко, млечни продукти и яйца	97.2	98.3	103.8
Месо и месни продукти	96.0	103.0	105.0
Риба и рибни продукти, ракообразни и мекотели	108.4	110.2	101.9
Хляб и хлебни изделия, продукти на мелни-чарската промишленост	95.8	98.6	105.1
Захар и захарни сладкарски изделия	108.7	105.3	96.3
Хранителни масла и мазнини	98.1	96.5	102.1
Спиртни напитки	107.2	103.9	102.4
Вина	104.6	107.9	100.8
Бира	114.1	104.0	104.8
Безалкохолни напитки	103.3	104.0	108.0
Тютюневи изделия	101.5	103.6	106.3
Кафе, чай и какао	109.1	98.6	108.8
	Нехранителни стоки		
Облекла и кожухарски изделия	106.9	102.2	106.8
Обувки	102.5	99.5	107.3
Мебели	103.2	106.4	115.6
Килими и други подови настилки	103.1	109.9	104.8
Домакински уреди	93.3	106.5	104.3
Стоки за домакинството	113.6	97.3	98.9
Фармацевтични, медицински и ортопедични стоки	108.9	106.5	105.8
Автомобили	100.5	127.2	112.9
Мотоциклети и велосипеди	108.6	131.5	104.7
Резервни части, материали и принадлежности за МПС	117.8	97.8	103.4
Горива и смазочни материали за МПС	97.3	106.2	99.5
Съобщителна техника	71.2	120.1	114.7
Радио- и телевизионни стоки	102.4	99.0	100.3
Оптика и фотопринадлежности	104.4	97.9	114.3
Компютърна и канцеларска техника	106.7	116.5	99.0
Строителни материали	119.8	93.7	92.9

Оборот в търговията, хотелиерството и ресторантьорството

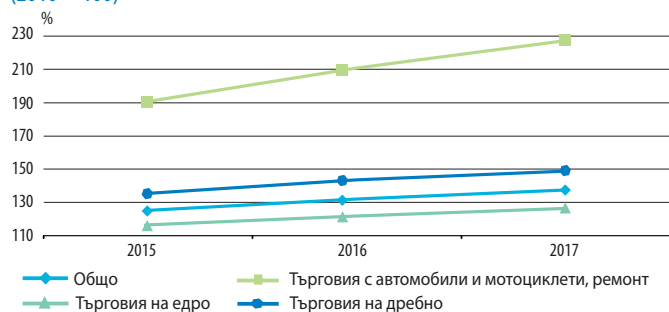
Показателят включва реализирания оборот от стопанските субекти, класифицирани към сектор G „Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети” и сектор I „Хотелиерство и ресторантьорство” по КИД - 2008. Тук се посочват всички приходи, фактурирани през отчетния период за извършени доставки на продукцията, стоки или услуги, включително начислените акцизи.

Индексите на оборота се изчисляват за всички групи търговски дейности, дефинирани в Регламент (ЕС) № 1893/2006. Те отразяват изменението на оборота между две последователни години по съпоставими цени и се изчисляват при база средногодишни цени на 2010 г., като са верижно обвързани и съпоставими по обхват. Влиянието на цените се елиминира чрез дефлиране на оборота, като се използват индексите на потребителските цени и индексите на цените на производител, прегрупирани според съдържанието на съответните групи дейности.

През 2017 г. оборотът в сектор „Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети“ по предварителни данни реално бележи ръст от 4.1% спрямо предшестващата година. В търговията на дребно общото нарастване е с 3.7%. В търговията на едро увеличението от 3.8% до голяма степен определя величината на общия индекс, тъй като дейността формира около 70% от обема на оборота за търговския сектор. В търговията с автомобили и мотоциклети се наблюдава увеличение със 7.8%.

В сектор „Хотелиерство и ресторантьорство“ оборотът през 2017 г. по съпоставими цени намалява с 5.3% в сравнение с 2016 г., което се дължи предимно на спада в дейност „Ресторантьорство“ - с 14.7%. В дейност „Хотелиерство“ се наблюдава увеличение от 6.7%.

Фиг. 3. Индекси на оборота за основните търговски дейности (2010 = 100)

4. Оборот в секторите „Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети“ и „Хотелиерство и ресторантьорство“

(Млн. левове)

Икономически дейности	2014	2015	2016	2017
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	98762	104210	107098	113018
Търговия с автомобили и мотоциклети, техническо обслужване и ремонт	6252	7463	7884	8241
Търговия на едро, без търговията с автомобили и мотоциклети	68028	70161	71610	75959
в това число:				
Търговия на едро със селскостопански суровини и живи животни	8347	8762	9134	11388
Търговия на едро с хранителни стоки, напитки и тютюневи изделия	14147	15999	16890	16377
Търговия на едро с нехранителни потребителски стоки	9780	10771	11507	12334
Търговия на едро с компютърна и комуникационна техника	2401	2345	2467	2557
Търговия на едро с машини и оборудване със стопанско предназначение и части за тях	3586	4159	3780	3603
Търговия на едро с неселскостопански междинни продукти, отпадъци и скрап	24271	22411	21096	22432
Търговия на дребно, без търговията с автомобили и мотоциклети	24482	26586	27604	28818
в това число:				
Търговия на дребно с хранителни стоки, напитки и тютюневи изделия	9105	9803	10538	11004
Търговия на дребно в неспециализирани магазини с разнообразни стоки	1072	1116	1159	1262
Търговия на дребно с автомобилни горива и смазочни материали	4360	5020	4543	4650
Търговия на дребно с фармацевтични и медицински стоки, козметика и тоалетни принадлежности	2449	2645	2919	3020
Търговия на дребно с текстил, облекло, обувки и кожени изделия	1215	1274	1390	1402
Търговия на дребно с битова техника, мебели и други стоки за бита	3012	3070	3161	3305
Търговия на дребно с компютърна и комуникационна техника и други потребителски стоки	2669	2956	3088	3341
Хотелиерство и ресторантьорство	3625	3856	4358	4203
Хотелиерство	1539	1563	1827	1991
Ресторантьорство	2086	2293	2531	2212

XVI. ПРОМИШЛЕННОСТ

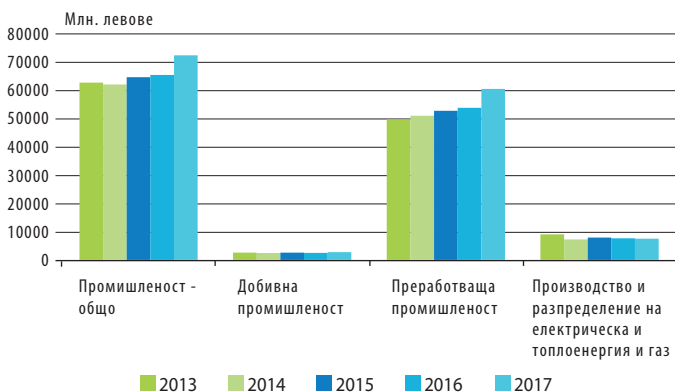
Продукция на промишлените предприятия

В информацията за промишлеността се включва дейността на предприятията за добив на суровини и природни ресурси (добивна промишленост), за производство на промишлени продукти и услуги (преработваща промишленост), за производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива и за доставяне на води, канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване.

Показателят „продукция на промишлените предприятия“ отразява цялостната дейност на предприятията, т.е. включени са приходите и от непромишлените дейности. Продукцията включва: приходите от продажби на продукция и услуги, разходите за придобиване на активи по стопански начин, други приходи, изменението на запасите от готова продукция и изменението на запасите от незавършено производство.

Продукцията в стойностно изражение е публикувана по цени на съответната година.

Фиг. 1. Продукция на промишлените предприятия

1. Продукция на промишлените предприятия

(Хил. леове)

	2015	2016	2017
Общо	64548388	65352612	72286105
Добивна промишленост	2578600	2496478	2754911
Преработваща промишленост	52666985	53747760	60401509
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	7882904	7626465	7515255
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	1419899	1481909	1614430

2. Продукция на промишлените предприятия по икономически дейности

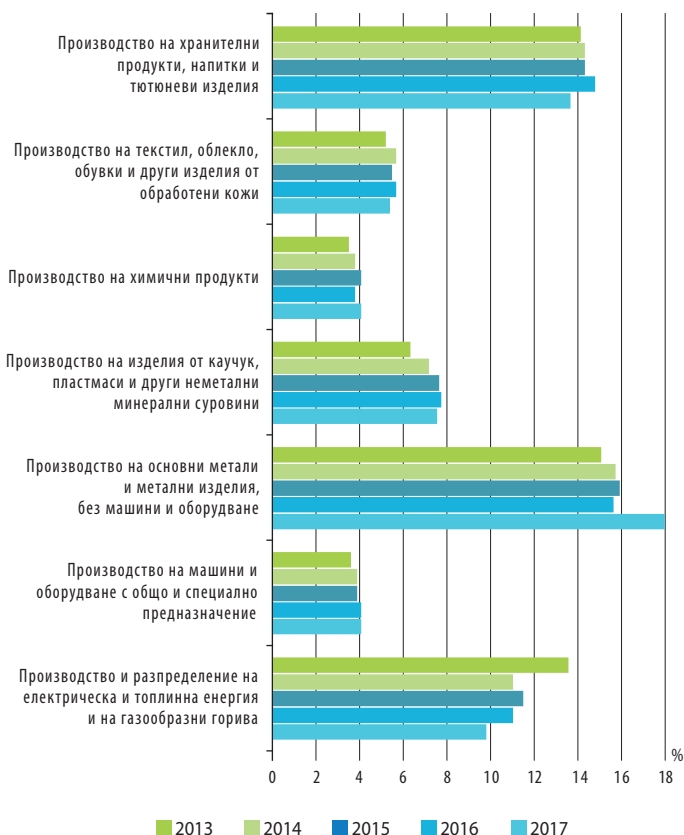
(Хил. леове)

Икономически дейности	2015	2016	2017
Общо	64548388	65352612	72286105
Добивна промишленост	2578600	2496478	2754911
Преработваща промишленост	52666985	53747760	60401509
Производство на хранителни продукти, напитки и тютюневи изделия	9791546	10241629	10454971
Производство на текстил и облекло, обработка на кожи, производство на обувки и други изделия от обработени кожи без косъм	3743952	3892453	4142736
Производство на дървен материал, хартия, картон и изделия от тях (без мебели); печатна дейност	2791619	2829568	2943249
Производство на кокс и рафинирани нефтопродукти
Производство на химични продукти	2753655	2622988	3131174
Производство на лекарствени вещества и продукти
Производство на изделия от каучук, пластмаси и други неметални минерални суровини	5232323	5381932	5813248
Производство на основни метали и метални изделия, без машини и оборудване	10901073	10870309	13818380
Производство на компютърна и комуникационна техника, електронни и оптични продукти	884292	977833	1158598
Производство на електрически съоръжения	2657453	2887534	3059453
Производство на машини и оборудване с общо и специално предназначение	2672087	2789235	3099553
Производство на превозни средства	2372350	2520206	2706724
Производство на мебели, производство, н.д.; ремонт и инсталиране на машини и оборудване	2503754	2773946	2958734
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	7882904	7626465	7515255
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	1419899	1481909	1614430

Структура на продукцията на промишлените предприятия

Структурите (относителните дялове) са изчислени по цени на съответната година. Наблюдава се промяна в приноса на основните подсектори в обема на продукцията. Нараства делът на производството на основни метали и метални изделия, без машини и оборудване, и на производството на химични продукти, докато относителният дял на производството и разпределението на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива и на производството на хранителни продукти, напитки и тютюневи изделия намалява.

Фиг. 2. Относителен дял на произведената продукция в някои основни икономически дейности

3. Структура на продукцията на промишлените предприятия по икономически дейности

(Проценти)

Икономически дейности	2015	2016	2017
Общо	100.0	100.0	100.0
Добивна промишленост	4.0	3.8	3.8
Преработваща промишленост	81.6	82.2	83.6
Производство на хранителни продукти, напитки и тютюневи изделия	15.2	15.7	14.5
Производство на текстил и облекло, обработка на кожи, производство на обувки и други изделия от обработени кожи без косъм	5.8	6.0	5.7
Производство на дървен материал, хартия, картон и изделия от тях (без мебели); печатна дейност	4.3	4.3	4.1
Производство на кокс и рафинирани нефтопродукти
Производство на химични продукти	4.3	4.0	4.3
Производство на лекарствени вещества и продукти
Производство на изделия от каучук, пластмаси и други неметални минерални суровини	8.1	8.2	8.0
Производство на основни метали и метални изделия, без машини и оборудване	16.9	16.6	19.1
Производство на компютърна и комуникационна техника, електронни и оптични продукти	1.4	1.5	1.6
Производство на електрически съоръжения	4.1	4.4	4.2
Производство на машини и оборудване с общо и специално предназначение	4.1	4.3	4.3
Производство на превозни средства	3.7	3.9	3.7
Производство на мебели, производство, н.д.; ремонт и инсталиране на машини и оборудване	3.9	4.2	4.1
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	12.2	11.7	10.4
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	2.2	2.3	2.2

Индекси на продукцията на промишлените предприятия

Индексите на продукцията на промишлените предприятия са изчислени от съпоставимите цени на 2010 година.

За изчисляване на произведената продукция по съпоставими цени за дефлатор е използван общият индекс на цените на производител, получен като средна претеглена от индексите на цените на производител на вътрешния пазар и индексите на цените на международния пазар.

4. Индекси на продукцията на промишлените предприятия

(Предшестващата година = 100)

	2015	2016	2017
Общо	105.5	103.9	105.8
Добивна промишленост	101.1	101.8	101.1
Преработваща промишленост	105.8	104.8	107.7
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	105.0	98.1	93.3
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	103.6	102.8	106.3

5. Индекси на продукцията на промишлените предприятия по икономически дейности

(Предшестващата година = 100)

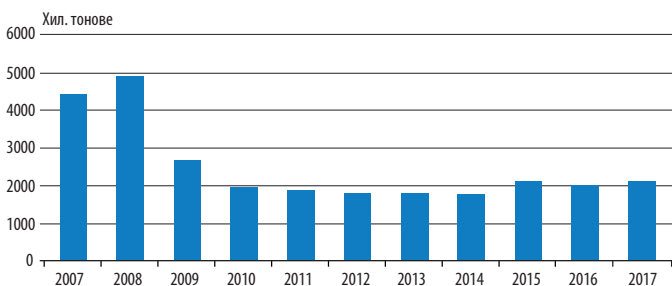
Икономически дейности	2015	2016	2017
Общо	105.5	103.9	105.8
Добивна промишленост	101.1	101.8	101.1
Преработваща промишленост	105.8	104.8	107.7
Производство на хранителни продукти, напитки и тютюневи изделия	104.0	104.7	100.8
Производство на текстил и облекло, обработка на кожи, производство на обувки и други изделия от обработени кожи без косъм	98.5	105.1	104.0
Производство на дървен материал, хартия, картон и изделия от тях (без мебели); печатна дейност	106.5	101.9	100.9
Производство на кокс и рафинирани нефтопродукти	107.4	112.0	105.9
Производство на химични продукти	104.9	103.6	118.5
Производство на лекарствени вещества и продукти	101.4	98.8	106.3
Производство на изделия от каучук, пластмаси и други неметални минерални суровини	111.6	102.1	106.9
Производство на основни метали и метални изделия, без машини и оборудване	103.5	101.1	116.5
Производство на компютърна и комуникационна техника, електронни и оптични продукти	116.4	110.6	120.8
Производство на електрически съоръжения	112.8	108.9	102.8
Производство на машини и оборудване с общо и специално предназначение	104.2	104.3	111.3
Производство на превозни средства	110.4	107.0	104.1
Производство на мебели, производство, н.д.; ремонт и инсталиране на машини и оборудване	107.6	108.8	105.2
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	105.0	98.1	93.3
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	103.6	102.8	106.3

Промишлени продукти в натурално изражение

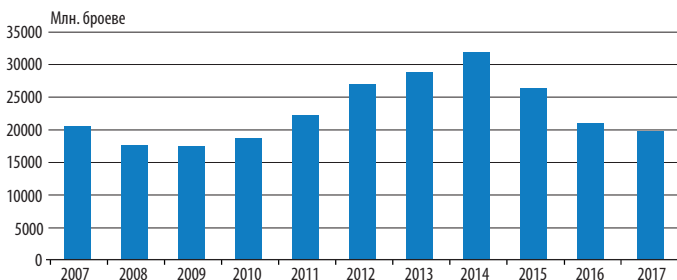
Годишното статистическо изследване на промишлените продукти в натурално изражение се провежда на основата на Националната номенклатура на промишлената продукция (ПРОДПРОМ), която е пряко приложение на Европейската номенклатура на промишлените продукти (PRODCOM List) и осигурява сравнимост с промишлените продукти на ЕС. Събира се информация за всички ПРОДПРОМ кодове, за които се знае, че има производство на основата на представителна извадка от промишлени и непромишлени предприятия с промишлена дейност, в съответствие с изискванията на методиката на статистическото изследване.

В данните за произведените промишлени продукти в натурално изражение (табл. 6) са включени общо произведените изделия през съответната отчетна година, вкл. произведените на ишлеме, както и преработените и употребените за собствени производствени нужди на предприятията (вътрешен оборот).

Фиг. 3. Цимент - хил. т

Фиг. 4. Цигари, съдържащи тютюн, или смеси от тютюн и заместители на тютюна

6. Производство на основни видове промишлени изделия

Промишлени изделия	2014	2015	2016	2017
Медни руди и техните концентрати - хил. т	27450	30589	30158	30550
Оловни, цинкови и калаени руди и техните концентрати - хил. т	698	682	754	793
Варовиков флюс; варовици за производство на вар или цимент (без трошен варовик, използван като добавъчен материал за бетон или за настилка на пътища и декоративни варовици) - хил. т	5961	6051	5558	6272
Естествен пясък - хил. т	6528	7619	6086	6116
Олово, рафинирано, недеформирано (необработено) - хил. т	..	82	81	84
Полиспасти с електрически двигател (без специално предназначение за повдигане на превозни средства) - бр.	17581	13741	14597	16233
Електрокари с височина на подама \geq 1 м - бр.	119	99	115	121
Мотокари, снабдени с подемно устройство - бр.	126	167	157	132
Стругове (вкл. стругови центри), хоризонтални без цифровопрограмно управление - бр.	727	658	716	770
Велосипеди (вкл. велосипеди на три колела за пренасяне на товари) без двигател - хил. бр.	958	936	926	760
Оловни акумулатори за задействане на бутални двигатели - хил. бр.	2570	2970	3346	2677
Асансьори и товароподемници - бр.	776	825	839	583
Електрически бойлери - хил. бр.	587	892	912	1054
Броячи за електричество (вкл. калибрирани) - хил. бр.	404	532	435	406
Бои и лакове на базата на синтетични полимери или химически модифицирани естествени полимери, диспергирани или разтворени във водна среда - хил. т	41	46	43	46
Перилни и почистващи препарати, п.п.д. (без органични повърхностноактивни вещества, сапуни и повърхностноактивни препарати и продукти за миене на кожата, течни или под формата на крем) - т	82626	85780	83513	88641
Паста за зъби - хил. бр.	39062	75084	82669	79626
Шампоани - т	4886	5040	5711	5443
Портланд цимент и други видове хидравличен цимент - хил. т	1793	2114	1994	2117
Негасена, гасена и хидратна вар - хил. т	1482	1475	1518	1503

6. Производство на основни видове промишлени изделия

(Продължение)

Промишлени изделия	2014	2015	2016	2017
Строителни тухли от неогнеупорна керамика - хил. м ³	496	558	560	580
Битумни смеси на базата на природен асфалт или битум, нефтен битум, минерален катран или пек от минерален катран - хил. т	2008	3530	2226	1856
Вълнообразен картон (велпапе) на роли или листа - хил. т	101	108	113	114
Тоалетна хартия - хил. т	26.9	26.6	30.1	29.5
Памучни прежди, н.п.д. - хил. т	2.8	2.8	2.5	2.2
Вълнени прежди - хил. т	3.0	3.1	2.7	2.3
Памучни тъкани (без специалните) - млн. м ²	7.7	8.5	9.6	7.2
Вълнени тъкани - млн. м ²	2.1	1.9	1.6	1.2
Тъкани от коприна - млн. м ²	1.0	1.1	1.7	1.9
Чорапогащи - млн. бр.	5.7	5.8	5.2	6.4
Чорапи - млн. чф.	48.4	44.2	49.4	61.0
Спално бельо, тъкано, от памук - т	1244	1140	1106	1380
Обувки (вкл. ботуши) с горна част от естествена кожа, с външно ходило от каучук, пластмаси или кожа (без спортни обувки и без тези със защитно метално бомбе) - хил. чф.	4609	3881	3878	3744
Месо (без субпродуктите) ¹ - хил. т	160	171	184	183
Колбаси - хил. т	101	100	98	99
Риба и рибни продукти, преработени или консервирани - хил. т	9	10	11	13
Зеленчуци, преработени и консервирани ¹ - хил. т	78	81	87	87
Плодове, преработени и консервирани ¹ - хил. т	63	70	72	73
Масло, мазнини и пасты за мазане ¹ - хил. т	1	1	1	1
Бяло саламурено сирене ¹ - хил. т	51	51	53	56
Кашкавал ¹ - хил. т	20	20	21	23
Обработено мляко, прясно, течнo ¹ - хил. л	64614	74493	65296	64352
Кисело мляко ¹ - хил. т	121	128	134	159
Слънчогледово масло и неговите фракции, рафинирани, но не химически променени - хил. т	123	129	121	135
Майонеза, готови сосове и други препарати за сосове; комбинирани подправки - хил. т	16	15	15	14
Брашно пшенично или брашно - смес от пшеница и ръж - хил. т	508	503	517	490

6. Производство на основни видове промишлени изделия

(Продължение и край)

Промислени изделия	2014	2015	2016	2017
Ориз - хил. т	16	19	35	46
Готови храни за селскостопански животни (без премикси) - хил. т	732	774	831	751
Макарони, юфка и подобни макаронени изделия - т	10778	11522	10287	8801
Конфитюри, мармалади, желета, сладка, мус, пюрета и каши от други плодове (без тези от citrusови плодове и хомогенизирани продукти от плодове) - хил. т	12	13	13	13
Спиртни напитки от дестилати от вино и/или гроздови джибри - хил. л алк. 100%	7102	7405	8388	11058
Вина тихи (без тези със защитено наименование за произход (ЗНП) и гроздова мъст, чиято ферментация е прекъсната чрез прибавка на алкохол - млн. л	100	132	158	133
Пиво от малц (без безалкохолно пиво и пиво със съдържание на алкохол $\leq 0.5\%$ обемни) - млн. л	489	485	515	499
Цигари, съдържащи тютюн или смеси от тютюн и заместители на тютюна - млн. бр.	31976	26493	21087	19733

¹ Източник: Министерство на земеделието, храните и горите.

XVII. СТРОИТЕЛЬСТВО И ЖИЛИЩЕН ФОНД

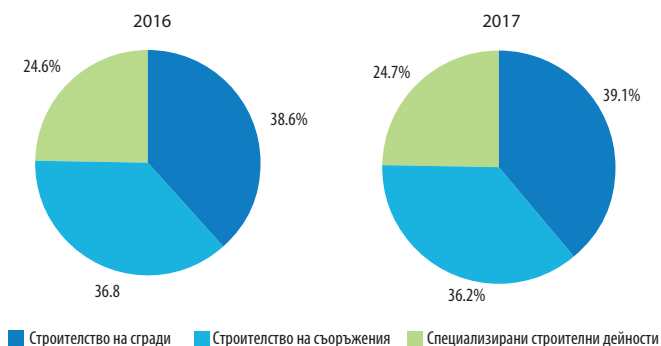

Продукция на строителните предприятия

Публикуваните данни за продукцията на строителните предприятия са по цени на съответната година.

Предприятията в сектор „Строителство” се класифицират съгласно Класификацията на икономическите дейности (КИД - 2008), според която те се разделят на: „Строителство на сгради”, „Строителство на съоръжения” и „Специализирани строителни дейности”.

Фиг. 1. Структура на продукцията на строителните предприятия

1. Продукция на строителните предприятия

(Хил. левове)

	2014	2015	2016	2017
Общо	14944529	17852816	11570990	12919852
Сградно строителство	4614761	5220381	4466943	5054610
Строителство на съоръжения	7239798	9186903	4259889	4682238
Специализирани строителни дейности	3089970	3445532	2844158	3183004

Жилищен фонд

Данните за жилищния фонд към края на 2017 г. са получени на основата на резултатите от преброяването на жилищния фонд към 1.02.2011 г., като са прибавени данните за новопостроения и са извадени данните за разрушения жилищен фонд през периода 1.02.2011 - 31.12.2017 година.

Жилищни сгради са постройките, които по първоначално изграждане или чрез преустройство са предназначени за постоянно обитаване от едно или повече домакинства. В обхвата на наблюдението са включени обитаваните и необитаваните жилищни сгради, летните кухни (когато са самостоятелни постройки), общежитията, пансионите, манастирите и домовете за стари хора, в които живеят колективни домакинства.

Стоманобетонни сгради са тези, на които носещият скелет и подовите конструкции са изградени от стоманобетон, а стените са от панели, тухлена зидария или други материали.

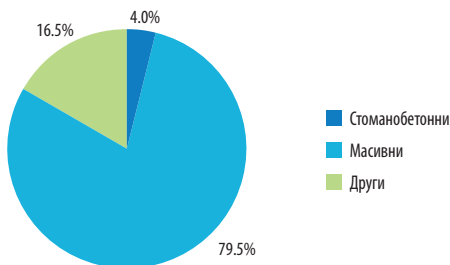
Масивни сгради са тези, на които носещите стени са от тухлена и каменна зидария, а поясите, гредите и подовата конструкция са изградени от стоманобетон, но нямат стоманобетонни колони. Към масивните сгради спадат тези, на които само подовите елементи са сглобяеми.

В групата „други сгради“ са включени построените от камък, кирпич (сурови тухли), дърво и други материали.

Фиг. 2. Жилища

Фиг. 3. Структура на жилищните сгради по вид на конструкцията през 2017 г.

2. Жилищен фонд

	2014	2015	2016	2017
	Общо			
Жилища - хил. бр.	3928	3935	3944	3952
Полезна площ - хил. м ²	287239	287933	288690	289385
в т.ч. жилищна площ	217978	218401	218881	219316
	В градовете			
Жилища - хил. бр.	2605	2613	2621	2628
Полезна площ - хил. м ²	192702	193400	194012	194561
в т.ч. жилищна площ	145079	145534	145920	146261
	В селата			
Жилища - хил. бр.	1323	1322	1323	1324
Полезна площ - хил. м ²	94537	94533	94678	94824
в т.ч. жилищна площ	72899	72867	72961	73055

3. Жилищни сгради

(Хил. броеве)

	2014	2015	2016	2017
	Общо			
Общо	2070	2072	2073	2075
Стоманобетонни	78	79	81	83
Масивни	1650	1651	1650	1650
Други	342	342	342	342
	В градовете			
Общо	774	777	778	779
Стоманобетонни	52	52	53	54
Масивни	665	667	667	667
Други	57	58	58	58
	В селата			
Общо	1296	1295	1295	1296
Стоманобетонни	26	27	28	29
Масивни	985	984	983	983
Други	285	284	284	284

Разрешителни за строеж и жилища в експлоатация

Данните за издадените разрешителни за строеж са от провежданите от НСИ тримесечни статистически наблюдения, които осигуряват информация за издадените от местните администрации разрешителни за строеж на нови сгради според техния вид и разгъната застроена площ.

Видовете сгради се посочват в съответствие с КСС - 2001 и се подразделят на:

- Жилищни - сгради, полезната площ на които в голямата си част е предназначена за жилищни цели за постоянно обитаване.

- Нежилищни - сгради за различни нежилищни нужди, които включват:

- административни - офиси и сгради за административна дейност на ведомства и други организации и сдружения (представителни сгради - банки, пощи, правителствени сгради, сгради за конференции, конгреси, съдилища, общини);

- други сгради - всички останали видове сгради, предназначени за различни дейности: производствена, търговска, транспортна, просветна, културна, спортна, селскостопанска, здравеопазване, бази за почивка и краткосрочно пребиваване (хотели, мотели, почивни домове, хижи и др.).

Разгъната (обща) застроена площ на сградите е сумата от застроените площи на всички етажи по външни измерения.

В обхвата на наблюдението се включват новопостроените жилищни сгради с одобрен приемателен протокол Образец 16 или издадено разрешение за ползване съгласно Наредба № 2/31.07.2003 г. на Министерството на регионалното развитие и благоустройството.

В състава на жилищната площ се включва площта на стаите за живеене, спалните, нишите за спане, столовите, стаите за дневно престояване, стаите, ползвани като работни кабинети и библиотеки на научни работници, гостните, холовете, но не се включва площта на кухните. В състава на спомагателната площ се включва площта на спомагателните помещения, стаите и кухните с площ по-малка от 4 кв. м, вестибюлите с портал и друга преграда, коридорите, антретата, баните, тоалетните, килерите, дрешниците, другите спомагателни помещения (сушилни, перални, балкони и лоджии) независимо от големината на площта им. Площта на кухните над 4 кв. м е посочена отделно.

Полезната площ на жилището представлява сума от жилищната и спомагателната площ и площта на кухните.

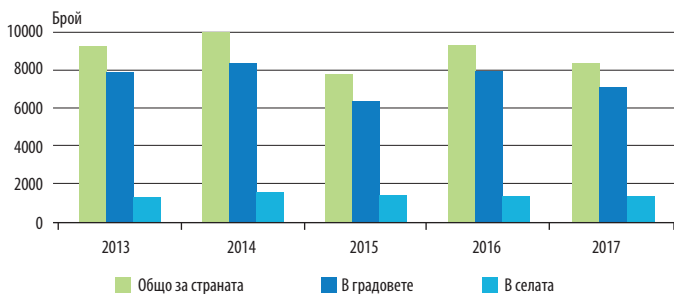
4. Издадени разрешителни за строеж на нови сгради

Видове сгради	2014	2015	2016	2017
Жилищни сгради - бр.	4245	4310	4514	5562
в тях жилища - бр.	15848	17264	18157	24969
Разгънатата застроена площ - хил. м ²	2050	2317	2428	3216308
Административни сгради - бр.	187	157	163	127
Разгънатата застроена площ - хил. м ²	175	173	285	219688
Други сгради - бр.	4323	4382	4685	5460
Разгънатата застроена площ - хил. м ²	1914	2482	2767	3162507

5. Въведени в експлоатация жилища

	2014	2015	2016	2017
Общо				
Жилища - бр.	9993	7806	9342	8384
Полезна площ - хил. м ²	848	723	786	732
в т.ч. жилищна площ	538	444	500	461
В градовете				
Жилища - бр.	8396	6382	7939	7134
Полезна площ - хил. м ²	661	539	630	574
в т.ч. жилищна площ	415	325	399	359
В селата				
Жилища - бр.	1597	1424	1403	1250
Полезна площ - хил. м ²	187	184	156	158
в т.ч. жилищна площ	123	119	101	102

Фиг. 4. Въведени в експлоатация жилища

XVIII. ЕНЕРГЕТИКА

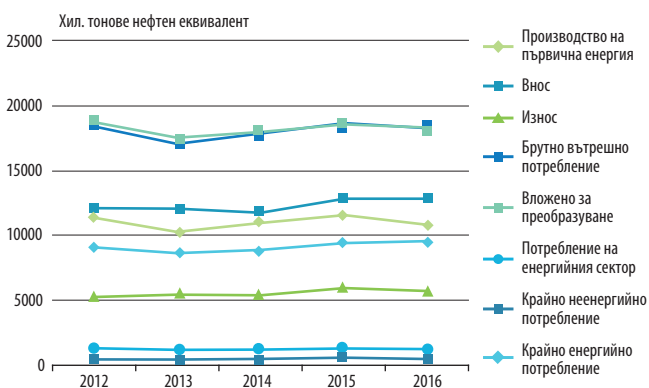
Общ енергиен баланс

Общият енергиен баланс обхваща всички първични и вторични енергоизточници, тяхното преобразуване и крайното им използване в отраслите на икономиката. Той е разработен по схемата и методологията на Евростат. Първична енергия е енергията във вида, в който е добита от природата - въглища, нефт, природен газ, дърва за горене, ядрена енергия, водна енергия и други първични енергийни ресурси (геотермална енергия, слънчева енергия, вятърна енергия и други възобновяеми енергийни източници). Изменението на запасите представлява разликата между запасите в началото и в края на годината в производителите, големите външнотърговски фирми и потребителите. Увеличението на запасите се показва със знак „-“, а намалението - със знак „+“. Морска бункеровка са заредените в страната горива на корабите за далечно плаване независимо от националността им. Брутно вътрешно потребление е показател, който се изчислява като производство на първична енергия + възстановени продукти + внос - износ - морска бункеровка + изменение на запасите.

Вложено за преобразуване включва количествата горива и енергия, които се използват като суровина за производство на други енергоресурси. Получено от преобразуване са вторичните енергоресурси, които са резултат на отделните енергопреобразуващи процеси (производство на електроенергия и топлоенергия, нефтени продукти, брикети, кокс и др.).

Потребление на енергийния сектор е крайното потребление на енергия и горива за осъществяване и поддържане на основната дейност на предприятията, добиващи и произвеждащи енергоресурси. Това са горивата/енергията, необходими за задвижване на съоръженията за добив и преобразуване на енергийни продукти. Крайно неенергийно потребление - количествата горива, използвани като суровина за производството на негоривни продукти. Крайно енергийно потребление е разходът на горива, при чието изгаряне не се получават други енергийни продукти. Тук се включва и разходът на горива за произведената от заводските централи топлоенергия, която не се продава, а се използва за дейността на предприятията.

Фиг. 1. Енергийни потоци

1. Общ енергиен баланс за 2016 г.

(Хил. тонове нефтен еквивалент)

	Общо	Въглища	Горива от въглища	Природен газ	Нефт и нефтени дестилати за рафинериите	Нефто-продукти
Производство на първична енергия	10757	5081	-	77	125	-
Възстановени продукти	410	9	-	-	-	13
Внос	12764	495	64	2593	6872	2192
Изменение на запасите	-6	32	4	18	58	-116
Износ	5695	4	-	2	-	4621
Морска бункеровка	78	-	-	-	-	78
Брутно вътрешно потребление	18152	5613	68	2686	6955	-2610
Вложено за преобразуване	18194	5305	352	1025	7160	223
Получено от преобразуване	11812	-	365	-	-	7036
Размени и трансфери, постъпления	1	-	-	-	207	-206
Потребление на енергийния сектор	1261	1	-	175	-	386
Загуби при разпределение	469	-	-	9	-	1
Налично за крайно потребление	10041	307	81	1477	2	3610
Крайно неенергийно потребление	494	8	49	288	-	149
Крайно енергийно потребление	9517	308	34	1168	-	3446
Статистическа разлика	30	-9	-2	21	2	15

1. Общ енергиен баланс за 2016 г.

(Продължение и край)

(Хил. тонове нефтен еквивалент)

	Възобновяеми горива и отпадъци	Топлинна енергия от ВЕИ	Електрическа енергия (без ПАВЕЦ) от ВЕИ	Ядрена енергия	Топлинна енергия	Електрическа енергия
Производство на първична енергия	925	57	581	4011	-	-
Възстановени продукти	388	-	-	-	-	-
Внос	155	-	-	-	-	393
Изменение на запасите	-2	-	-	-	-	-
Износ	127	-	-	-	-	941
Морска бункеровка	-	-	-	-	-	-
Брутно вътрешно потребление	1339	57	581	4011	-	-548
Вложено за преобразуване	102	-	-	4011	16	-
Получено от преобразуване	2	-	-	-	1152	3257
Размени и трансфери, постъпления	-	-	-581	-	-	581
Потребление на енергийния сектор	-	-	-	-	201	498
Загуби при разпределение	-	-	-	-	151	308
Налично за крайно потребление	1239	57	-	-	784	2484
Крайно неенергийно потребление	-	-	-	-	-	-
Крайно енергийно потребление	1240	56	-	-	782	2483
Статистическа разлика	-1	1	-	-	2	1

¹ Данните са изготвени по оценка на информацията от „Бюлетин за състоянието и развитието на енергетиката на Република България, 2017“ на Министерството на енергетиката.

2. Структура на производството на първична енергия

(Проценти)

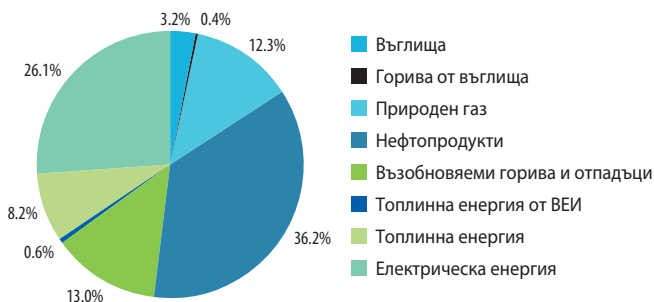
	2013	2014	2015	2016
Общо	100.0	100.0	100.0	100.0
Въглища	46.8	46.8	50.7	47.2
Нефт	0.3	0.2	0.2	0.2
Природен газ	2.3	1.5	0.7	0.7
Възобновяеми горива, отпадъци и други горива	8.5	8.3	7.6	8.6
Ядрена енергия, електрическа и топлинна енергия от ВЕИ	42.1	43.2	40.8	43.2

Крайно енергийно потребление

Крайно потребление на енергия е потреблението, при което не се получават други енергийни продукти. Крайното потребление се дели на неенергийно и енергийно. В крайното енергийно потребление се включва и разходът на горива за произведената от заводските централи топлоенергия, която не се продава и се използва в основната и спомагателната дейност на предприятията. Количествата на коксов и доменен газ и на електроенергия, използвани в доменните пещи за осъществяване на процеса за производство на желязо, са включени в „Потребление на енергийния сектор“.

Крайното енергийно потребление обхваща потреблението в секторите „Индустрия“, „Транспорт“ и „Други“ (включващи домакинствата, селското и горското стопанство, търговията, обществените организации, финансовите институции, органите на управление, здравеопазването, науката, културата и др.).

Фиг. 2. Структура на енергийните ресурси в крайното енергийно потребление през 2016 г.

3. Крайно енергийно потребление в икономиката

	2014	2015	2016	2016 в % към 2015
	хил. т н.е.			
Общо	8847	9367	9517	101.6
Индустрия	2608	2701	2634	97.5
Добив, без добива на енергийни суровини	87	116	115	99.1
Производство на хранителни продукти, напитки и тютюневи изделия	234	246	236	95.9
Производство на текстил и облекло	59	63	65	103.2
Производство на обработени кожи без косъм и изделия от тях	2	2	2	100.0
Производство на дървен материал и изделия от него, без мебели	64	62	58	93.5
Производство на хартия и картон; печатна дейност	211	243	242	99.6
Производство на химични вещества, продукти и влакна (вкл. продукти на нефтохимическата промишленост)	818	872	837	96.0
Производство на изделия от каучук и пластмаси	137	77	53	68.8
Производство на продукти от други неметални минерални суровини	521	533	559	104.9
Металургия и производство на метални изделия, без машини	304	297	297	100.0
Производство на машини и оборудване, без електро-, оптично	41	43	44	102.3
Производство на електро-, оптично и друго оборудване	26	28	32	114.3
Производство на превозни средства	16	17	17	100.0
Преработваща промишленост, н.д.	15	16	16	100.0
Строителство	73	86	61	70.9
Транспорт	2937	3255	3348	102.9
Домакинства, търговия, обществени организации и други	3302	3411	3535	103.6
в това число:				
Домакинства	2184	2213	2261	102.2
Селско и горско стопанство	192	188	186	98.9

Електрическа и топлинна енергия

Производството на електрическа енергия представлява брутното производство. Това е сума на произведената от всички електроцентрали електрическа енергия, измерена на изходните клеми на генераторите. Брутната електрическа енергия включва и собствените нужди на централата.

Собствените нужди са количествата електрическа енергия, изразходвани от производствените съоръжения в електроцентралата, те включват и загубите в трансформаторите на главния генератор.

Потреблението на електрическа енергия по икономически дейности не включва собствените нужди на електрическите централи.

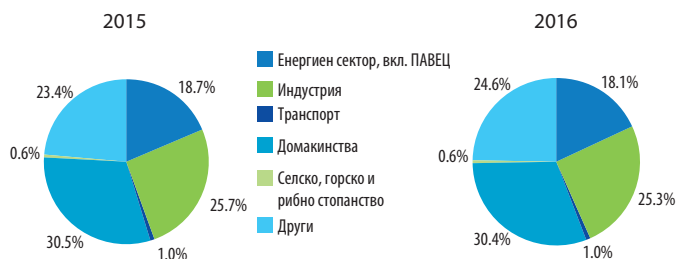
Производството на топлинна енергия представлява брутно произведената от обществените централи топлоенергия и само продадената топлоенергия от заводските централи.

Централите за обществено ползване отчитат брутното производство на топлинна енергия. Това е топлинната енергия, произведена от инсталациите, включваща и собствените нужди на централата.

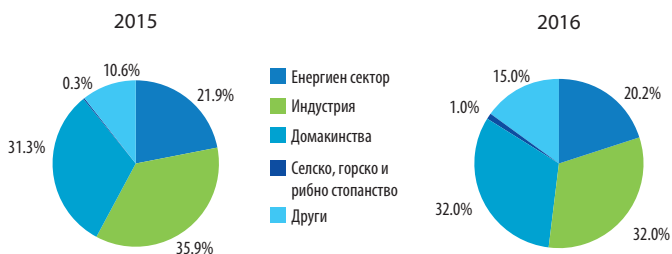
Заводските централи отчитат само продадените количества топлинна енергия. Произведената топлинна енергия от заводските централи и потребена в основната дейност на предприятието не се отчита.

В дейност „Производство и разпределение на електрическа енергия, газ и вода” са включени собствените нужди на обществените централи за производство на електрическа и топлинна енергия.

Фиг. 3. Структура на потреблението на електрическа енергия по икономически сектори

Фиг. 4. Структура на потреблението на топлинна енергия по икономически сектори

4. Баланс на електрическата енергия

(ГВтч)

	2013	2014	2015	2016
Ресурси	47135	51804	53479	49845
Производство	43784	47485	49228	45277
Внос	3351	4319	4251	4568
Потребление	47135	51804	53479	49845
Енергиен сектор, вкл. ПАВЕЦ	6175	6285	6520	6389
Индустрия	8511	8706	8946	8910
Транспорт	277	306	352	354
Домакинства	10537	10590	10644	10733
Селско, горско и рибно стопанство	253	241	221	223
Други	7954	7831	8163	8678
Износ	9532	13774	14826	10940
Загуби при пренос и разпределение	3895	4013	3785	3577
Статистическа разлика	1	58	22	41

5. Баланс на топлинната енергия

(ГВтч)

	2013	2014	2015	2016
Ресурси	14727	15050	13985	13389
Производство	14173	14593	13526	12854
От химични процеси	553	457	458	535
Потребление	14727	15050	13985	13389
Енергиен сектор	2614	2960	2711	2346
Индустрия	5598	5633	4440	3719
Домакинства	3702	3614	3869	3775
Селско, горско и рибно стопанство	114	109	32	92
Други	1195	1185	1309	1707
Загуби при пренос и разпределение	1503	1543	1624	1759
Статистическа разлика	1	6	1	-9

XIX. ТРАНСПОРТ

Транспорт - основни данни за развитието на транспорта

Транспортът е отрасъл на националната икономика, който обхваща транспортните предприятия, извършващи услуги срещу заплащане. В съответствие с Националната класификация на икономическите дейности разделът включва всички видове транспорт (железопътен, автомобилен, морски, речен, въздушен, тръбопроводен и градски електротранспорт).

Разделът съдържа основни данни, характеризирани състоянието и настъпилите промени в обществения и частния сектор.

Общата дължина на железопътните линии включва текущия път и гаровите коловози. В текущия път влизат дължината на железопътните линии между осите на гарите и разстоянието от граничните гари до държавната граница. Дължината на удвоените и електрифицираните линии е измерена в една посока.

В междуселищните автобусни линии се включват и международните редовни автобусни линии.

Маршрутната дължина на тролейбусните линии, трамвайната мрежа и метрото е сбор от общата едностранна експлоатационна дължина на линиите. Дължината на покриващите се линии се отчита еднократно.

Източник на данните за регистрираните товарни превозни средства и автобуси е Главна дирекция „Охранителна полиция“ към Министерството на вътрешните работи.

Броят на тролейбусите, трамваите и мотрисите на метрото се отнася за наличните превозни средства, собственост на предприятията от градския електротранспорт.

1. Основни данни за развитието на транспорта

	2014	2015	2016	2017
Дължина на железопътните линии - км	5493	5486	5486	5468
в т.ч. текущ път - км	4023	4019	4029	4030
Относителен дял на електрифицираните жп линии от общата дължина на жп линии в текущ път - %	71.1	71.1	71.2	71.2
Междуселищни автобусни линии - бр.	2802	2826	3039	3039
Обща дължина на междуселищните автобусни линии - хил. км	367.4	417.1	447.9	434.2
Градове с тролейбусен транспорт - бр.	13	12	10	10
Маршрутна дължина на тролейбусните линии към 31.12. - км	491	454	408	400
Маршрутна дължина на трамвайната мрежа към 31.12. - км	146	146	137	137
Маршрутна дължина на метрото към 31.12. - км	29	37	38	38

2. Транспортни средства към 31.12. по видове

	2014	2015	2016	2017
Регистрирани товарни превозни средства - бр.	447103	481740	494393	457740
Товарни автомобили	369189	396582	405217	372851
Специални автомобили	35228	37349	37516	34493
Влекачи	42686	47809	51660	50396
Регистрирани автобуси - бр.	23040	23470	22928	20628
Тролейбуси - бр.	563	540	437	390
Пътнически места - бр.	62978	60429	48708	43868
Трамваи - бр.	285	280	280	311
Пътнически места - бр.	60348	59078	56818	62958
Мотриси за подземен електротранспорт - бр.	208	208	208	208
Пътнически места - бр.	64064	64064	64064	64064
Морски товарни кораби - бр.	2	3	3	3
Пълна товароподемност - хил. т	9	14	12	12
Морски пътнически кораби - бр.	9	9	10	2
Пътнически места - бр.	556	561	482	156
Речни несамоходни товарни кораби - бр.	117	114	110	112
Товароподемност - хил. т	198	193	186	189
Речни пътнически кораби - бр.	1	1	1	1
Пътнически места - бр.	243	243	243	243

Превозени товари и пътници и извършена работа от транспорта

Основните показатели, характеризиращи превозната дейност на транспорта, са свързани с осъществяването на превоз на товари и пътници със сухопътен, воден, въздушен и градски електротранспорт.

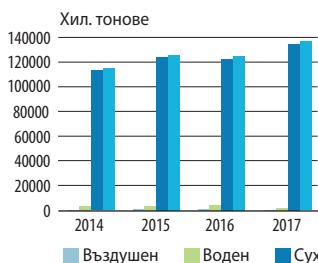
Сухопътният транспорт включва превозната дейност на железопътния и автомобилния транспорт, както и преноса на продукти с тръбопроводен транспорт.

Данните за товарния сухопътен транспорт включват превозените товари и извършената работа от железопътния, автомобилния и тръбопроводния транспорт. Пътническите превози със сухопътен транспорт се отнасят за превозените пътници и извършената работа от железопътния и автобусния транспорт.

Данните за градския електротранспорт включват превозените пътници и извършената работа от тролейбусния транспорт в страната, трамвайния транспорт и метрото в гр. София.

Товарен транспорт

Фиг. 1. Превозени товари

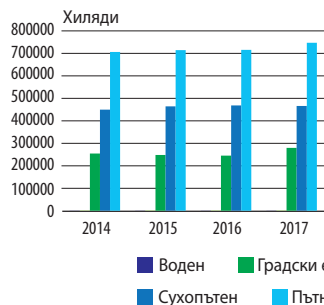

Фиг. 2. Извършена работа

Пътнически транспорт

Фиг. 3. Превозени пътници

Фиг. 4. Извършена работа

3. Превозени товари и извършена работа от транспорта

Видове транспорт	2014	2015	2016	2017
	Превозени товари - хил. т			
Общо	114558	125498	124358	136685
Сухопътен транспорт ¹	112719	123626	121910	134385
Воден транспорт ²	1837	1867	2443	2291
Въздушен транспорт	2	5	5	9
	Извършена работа - млн. ткм			
Общо	33201	37789	41546	42532
Сухопътен транспорт ¹	32195	36677	40263	41306
Воден транспорт ²	1003	1107	1278	1218
Въздушен транспорт	3	5	5	8

¹ Включва железопътен, автомобилен и тръбопроводен транспорт.

² Данните са обобщени за речния и морския транспорт.

4. Превозени пътници и извършена работа от транспорта

Видове транспорт	2014	2015	2016	2017
	Превозени пътници - хил.			
Общо	707284	715206	716412	748496
Сухопътен транспорт ¹	450230	464770	469054	466535
Воден транспорт ²	90	115	119	109
Въздушен транспорт	2375	2240	2337	2198
Градски електротранспорт	254589	248081	244902	279654
	Извършена работа - млн. пкм			
Общо	18239	18513	18663	17045
Сухопътен транспорт ¹	13149	13809	13668	11991
Воден транспорт ²	2	2	5	5
Въздушен транспорт	4023	3644	3869	3637
Градски електротранспорт	1065	1058	1121	1412

¹ Данните се отнасят само за платените пътувания от железопътния и автобусния транспорт.

² Данните са обобщени за речния и морския транспорт.

XX. ТУРИЗЪМ

Места за настаняване

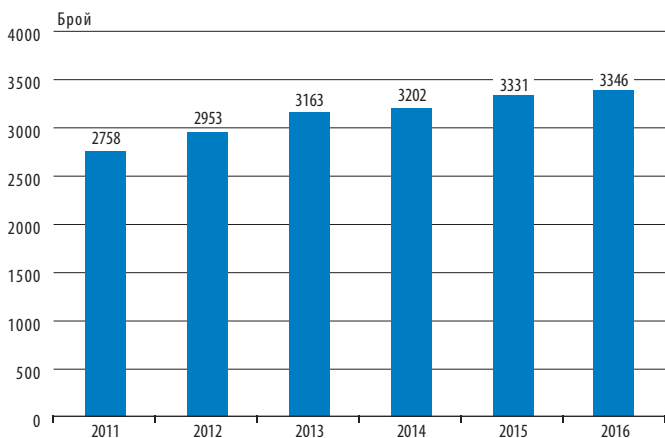
Методологията, която се прилага при статистическото изследване, е в съответствие с Регламент № 692/2011 на Европейския парламент и на Съвета относно европейската статистика на туризма и Регламент № 1051/2011 на Европейската комисия за прилагане на Регламент № 692/2011 на Европейския парламент и на Съвета относно европейската статистика на туризма по отношение на структурата на отчетите за качеството и предаването на данните.

Обект на изучаване са всички категоризирани места за настаняване с над 10 легла, функционирали през съответния период - хотели, къмпинги и други места за краткосрочно настаняване (вилни и туристически селища, хостели, къщи за гости, бунгала, почивни домове, хижи, частни квартири и апартаменти и други).

При наблюдението на материалната база на туризма се събират данни за местата за настаняване по видове, реализираните нощувки в тях, пренощуващите лица, приходите от нощувки и други.

През 2017 г. в страната са функционирали 3 346 места за настаняване - хотели, мотели, хижи, къмпинги и други места за краткосрочно настаняване с над 10 легла.

Фиг. 1. Места за настаняване

1. Места за настаняване¹

	2014	2015	2016	2017
Места за настаняване - бр.	3163	3202	3331	3346
Легла - хил. бр.	314.2	322.4	328.3	348.7
Легладеноощия - хил. бр.	61396	62394	65169	66468
Използваемост на легладеноощията - %	35.3	34.3	38.6	39.2
Реализирани нощувки - хил. бр.	21698	21398	25186	26054
в т.ч. от чужденци	14078	13352	16151	17106
Приходи от нощувки - млн. лв.	998.3	1033.5	1229.1	1340.9
Хотели - бр.	2166	2180	2158	2110
Легла - хил. бр.	271.5	279.1	281.9	293.5
Легладеноощия - хил. бр.	52818	53140	56188	57287
Използваемост на легладеноощията - %	37.8	37.0	41.5	42.0
Реализирани нощувки - хил. бр.	19983	19655	23319	24071
в т.ч. от чужденци	13764	13096	15865	16733
Приходи от нощувки - млн. лв.	963.7	998.1	1191.3	1298.8
Къмпинги - бр.	8	8	11	9
Легла - хил. бр.	0.6	0.3	0.8	0.7
Легладеноощия - хил. бр.	178	173	119	112
Използваемост на легладеноощията - %	17.8	23.0	47.9	52.1
Реализирани нощувки - хил. бр.	32	40	57	58
в т.ч. от чужденци	6	2	3	3
Приходи от нощувки - млн. лв.	0.5	0.4	0.4	0.4
Други места за краткосрочно настаняване - бр.	989	1014	1162	1227
Легла - хил. бр.	42.1	43.0	45.6	54.5
Легладеноощия - хил. бр.	8400	9081	8862	9069
Използваемост на легладеноощията - %	20.0	18.8	20.4	21.2
Реализирани нощувки - хил. бр.	1683	1703	1810	1925
в т.ч. от чужденци	308	254	283	370
Приходи от нощувки - млн. лв.	34.1	35.0	37.4	41.7

¹ Функционирали през съответната година.

Реализирани нощувки

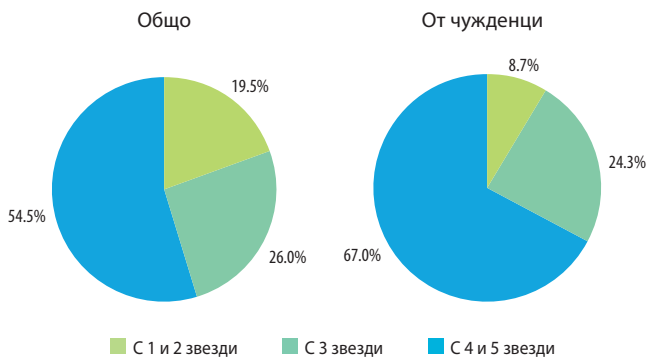
Общият брой на реализираните нощувки в местата за настаняване през 2017 г. в сравнение с 2016 г. се увеличават с 868.1 хил. (3.4%) до 26 054.1 хиляди.

Броят на реализираните нощувки от чужденци (17 105.6 хил.) във всички места за настаняване през 2017 г. се увеличават с 5.9% спрямо предходната година.

Почти всички чужденци - 97.7%, предпочитат да нощуват в хотели, докато в останалите места за настаняване (къмпинги, хижи и други места за краткосрочно настаняване) са нощували само 2.3%.

Структурата на реализираните нощувки от чужденци през 2017 г. показва, че най-висок е относителният дял на нощувките в местата за настаняване с четири и пет звезди (67.0%), следван от тези с три звезди (24.3%) и с една и две звезди (8.7%).

Фиг. 2. Структура на реализираните нощувки в местата за настаняване през 2017 г. по категории

2. Реализирани нощувки от чужденци в местата за настаняване през 2017 г. по страни и категории

(Брой)

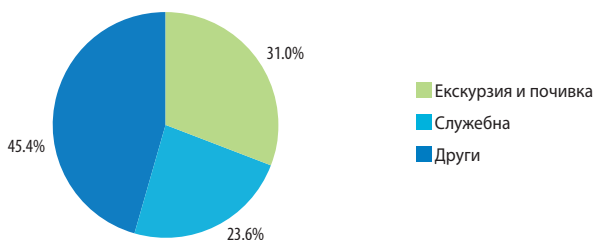
Страни	Общо	Категория на местата за настаняване			
		с 1 и 2 звезди	с 3 звезди	с 4 звезди	с 5 звезди
Общо	17105567	1499668	4151235	9502682	1951982
ЕС	12009557	714364	2812832	7272921	1209440
Австрия	176468	4274	21386	120765	30043
Белгия	340281	10683	25741	240847	63010
Германия	3380767	55582	563826	2442872	318487
Гърция	254481	24190	59844	127219	43228
Дания	196917	19706	40982	119299	16930
Естония	122518	7962	32867	71265	10424
Ирландия	98150	21322	26944	40334	9550
Испания	102463	9668	23958	48190	20647
Италия	235650	18996	57773	101599	57282
Кипър	20852	1790	4536	9743	4783
Латвия	70250	7700	19756	35329	7465
Литва	140089	7915	31038	87090	14046
Люксембург	14607	69	1014	10911	2613
Малта	6927	554	1657	3461	1255
Нидерландия	246344	12731	59859	152830	20924
Обединено кралство	1509392	178824	325701	845800	159067
Полша	1517042	63349	465850	879890	107953
Португалия	26343	2492	5009	13587	5255
Румъния	1683653	118392	477804	928633	158824
Словакия	227580	24057	70217	117224	16082
Словения	38770	4789	16793	14458	2730
Унгария	187893	16801	71113	84970	15009
Финландия	132287	16093	29717	72738	13739
Франция	389542	26749	76493	239814	46486
Хърватия	24450	1828	7457	11554	3611
Чешка република	662250	43883	249789	333834	34744
Швеция	203591	13965	45708	118665	25253
Други европейски страни	3065298	607653	864078	1282360	311207
Бивша югославска република Македония	249417	16567	60470	139349	33031
Норвегия	327307	34239	64183	208931	19954
Руска федерация	1644515	398849	480076	588548	177042
Сърбия	149075	23355	40766	74721	10233
Турция	246542	39234	65938	115913	25457
Украйна	391147	91831	142805	124763	31748
Швейцария	57295	3578	9840	30135	13742
Други страни	737079	27020	105296	368739	236024
Израел	561367	15128	81282	307656	157301
Съединени американски щати	147846	10291	20524	46396	70635
Япония	27866	1601	3490	14687	8088
Останал свят	1293633	150631	369029	578662	195311

Пътувания на български граждани в чужбина и посещения на чужденци в България

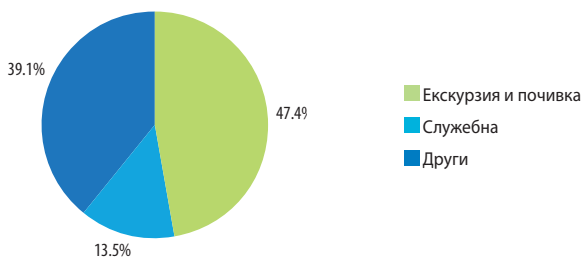
Статистическите данни за пътуванията на българи в чужбина и посещенията на чужденци в България са разработени на основата на месечна информация, получавана от Министерството на вътрешните работи, и извадково изследване на Националния статистически институт сред преминаващите български и чужди граждани през граничните пунктове на страната.

Данните за броя на пътуванията на граждани от Европейския съюз представляват оценки на основата на информация от МВР и летищните власти. Данните за влезлите в страната граждани на „трети страни“ са получени директно от МВР. Данните за целите на пътуванията са разработени на основата на регулярно провежданото от НСИ извадково изследване сред преминаващите български и чужди граждани през граничните пунктове на България.

Фиг. 3. Структура на пътуванията на български граждани в чужбина по цел на посещенията през 2017 г.

Фиг. 4. Структура на посещенията на чужденци в България по цел на посещенията през 2017 г.

3. Пътувания на българи в чужбина и посещения на чужденци в България по страни (Брой)

Страни	Пътувания на българи в чужбина		Посещения на чужденци в България	
	2016	2017	2016	2017
Общо	5392109	6227623	10604396	11596167
ЕС	3178786	3762392	6208793	6867671
Австрия	163979	202970	204489	216986
Белгия	62261	90433	119429	152739
Германия	344713	402111	1003030	1046219
Гърция	1200576	1341192	1157062	1272997
Дания	20702	28868	74125	67502
Ирландия	9835	12117	25388	31617
Испания	139418	170944	63497	89155
Италия	178287	229506	152078	177250
Кипър	8352	13834	22181	24969
Малта	9287	12834	4868	3984
Нидерландия	47155	63565	147882	183755
Обединено кралство	141941	170367	281777	352054
Полша	49071	66836	388833	424724
Португалия	20051	20030	11817	17440
Румъния	423396	480980	1743697	1943436
Словакия	21838	34303	78167	81318
Словения	25089	36854	22591	25178
Унгария	46517	65124	118805	111405
Финландия	4431	4260	30332	33533
Франция	123157	141913	195571	231348
Хърватия	26957	32129	23464	29331
Чешка република	86917	96212	219349	209218
Швеция	13552	18699	48066	56739
Други страни от ЕС	11304	26311	72295	84774
Други европейски страни	2074980	2276496	3378927	3601426
Бивша югославска република				
Македония	360422	396450	562365	583026
Норвегия	7742	8323	46899	51142
Руска федерация	46731	53868	589844	565754
Сърбия	404975	462953	490668	541303
Турция	1218842	1311252	1312895	1437276
Украйна	20459	24131	342214	388645
Швейцария	15809	19519	34042	34280
Други страни	44063	46965	283706	334278
Израел	18922	19083	183846	209304
Канада	6966	6680	17395	19113
Съединени американски щати	18175	21202	82465	90963
Останал свят	94280	141770	732970	807690

XXI. ГОРСКО СТОПАНСТВО

Обща горска площ

Общата горска площ включва залесени площи, земи за залесяване и недървопроизводителни земи.

Широколистните високостеблени гори включват дървесни видове, които се стопанисват по начин, запазващ семенния им произход, със съчетаване на естествено и изкуствено възобновяване.

Широколистните нискостеблени гори включват същите дървесни видове като широколистните високостеблени, но имат издънков произход (израстват от издънки) и се стопанисват по начин, запазващ тяхното биологично разнообразие и издънково възпроизводство (в т.ч. насажденията от бяла акация).

Залесена горска площ е тази, която е обрасла или засадена с горски дървета и храсти. Включва естествени насаждения, редини и склопени, несклопени и изредени култури.

Данните за извършеното залесяване са установени при инвентаризацията на горските култури.

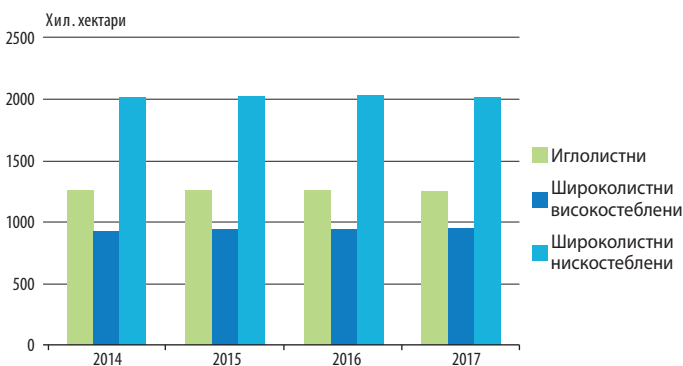
Залесяване в зрели невъзобновени гори е извършване на залесителни мероприятия в зрели гори (на възраст за главна сеч), при които естественото възобновяване е незадоволително.

Попълване на редини е залесяването на площи с малък брой дървета на единица площ (редини).

Попълване на култури е залесяване в изкуствено създадени гори до 3-годишна възраст за възстановяване на изсъхналите (загубените) фиданки.

Под отглеждане на културите се разбира извършване на мероприятия при култури до 3-годишна възраст, подобряващи растежа и устойчивостта на културата (изсичане на издънки, окопаване, премахване на конкурентна растителност и други).

Фиг. 1. Обща горска площ по видове гори

1. Горска площ¹

	2014	2015	2016	2017
	(Хил. хектари)			
Площ по видове гори	4202	4223	4231	4243
Иглолистни	1261	1261	1259	1254
Широколистни	2941	2962	2972	2989
Високостеблени	926	938	942	952
Нискостеблени	2015	2024	2030	2037
В т.ч. залесена горска площ²	3836	3858	3865	3877
Иглолистни	1133	1134	1131	1125
Широколистни	2703	2724	2734	2752
Високостеблени	868	878	880	892
Нискостеблени	1835	1846	1854	1860

¹ Източник: Изпълнителна агенция по горите.

² С площта на клека.

2. Лесокултурни дейности¹

	2014	2015	2016	2017
	(Хектари)			
Подготовка на почвата за залесяване	1137	2025	1763	1584
Залесяване	1204	1592	1987	1745
Ново залесяване	679	703	1130	975
В зрели невъзобновени насаждения	478	843	782	716
Попълване на редени	47	48	75	54
Създаване на интензивни култури	431	787	766	677
Попълване на култури	322	298	318	571
Отглеждане на култури	7323	8574	9247	10708

¹ Източник: Изпълнителна агенция по горите.

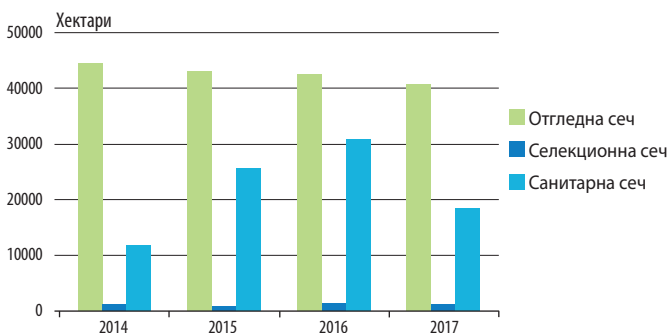
Стопанисване на горите

Отгледна сеч е сечта в млади и средновъзрастни насаждения с оглед регулиране на техния видов състав, подобряване на растежните условия и качествата на произвежданата дървесина.

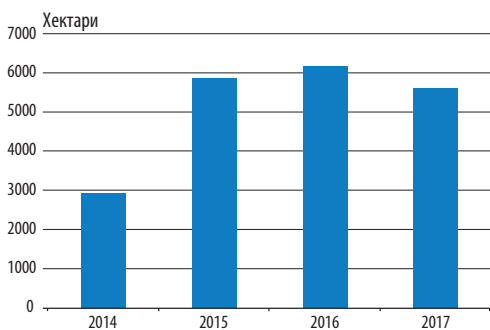
Санитарна сеч е изсичане на сухи, ветроломни или снеголомни дървета и храсти с цел предпазване на насажденията от каламитети и заболявания.

Подпомагане на естественото възобновяване е провеждане на мероприятия, улесняващи естественото възпроизводство на горите - семенно или издънково.

Фиг. 2. Площ с проведена сеч по видове

Фиг. 3. Подпомагане на естественото възобновяване на горите

3. Стопанисване на горите¹

	2014	2015	2016	2017
	(Хектари)			
Отгледна сеч	44506	42955	42578	40615
Иглолистни	23910	20512	18534	15980
Широколистни високостеблени	12535	14783	16526	16893
Издънкови	8061	7660	7518	7742
Селекционна сеч	1118	895	1275	1060
Иглолистни	542	400	333	317
Широколистни високостеблени	340	470	537	603
Издънкови	236	25	405	140
Санитарна сеч	11825	25649	30843	17890
Иглолистни	8145	19684	24873	14633
Широколистни високостеблени	1862	2431	2965	1333
Издънкови	1818	3534	3005	1924
Кастрене	1289	1376	1465	1776
Подпомагане на естественото възобновяване	2922	5869	6159	5608
в т.ч. изсичане на подлес	2647	4658	5412	4800
Маркиран лесосечен фонд	118847	151150	126235	130221
Иглолистни	44574	66839	50860	52887
Широколистни високостеблени	28245	34394	32967	30510
Издънкови	46028	49917	42408	46824

4. Горско семепроизводство¹

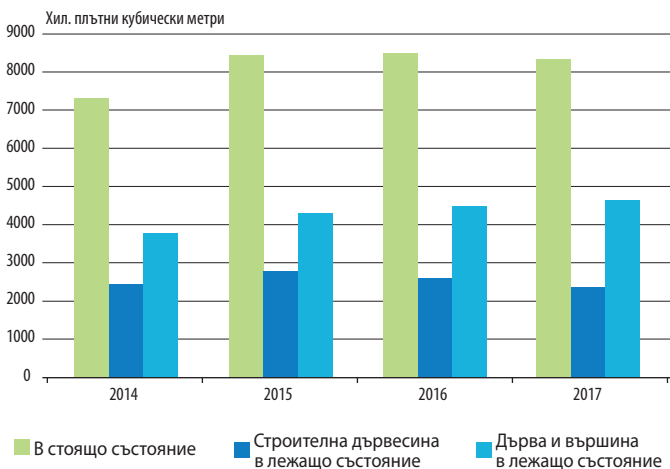
	2014	2015	2016	2017
	(Килограми)			
Бране на иглолистни шишарки	3796	6455	4460	8154
Събиране и добив на семена	23783	47303	6880	56171
Иглолистни видове	80	151	833	803
Широколистни видове	23703	47152	6047	55369
от тях дъбов жълъд	21653	44692	5765	53745

¹ Източник: Изпълнителна агенция по горите.

Добита дървесина

Данните включват общо добитата дървесина: от промишлен дърводобив, за местното население, суха и паднала маса и дървесина от изведени санитарни сечи в държавни, общински и частни гори.

Фиг. 4. Добита дървесина

5. Добита дървесина по видове гори¹

(Хил. плътни кубически метри)

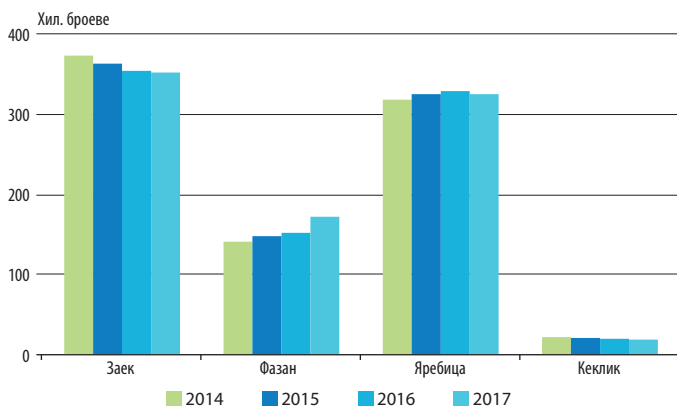
	2014	2015	2016	2017
	Общо			
В стоящо (на корен) състояние	7282	8389	8447	8322
В лежащо (отсечено) състояние	6191	7040	7044	6936
Строителна дървесина	2430	2774	2589	2360
Дърва и вършина	3761	4266	4455	4576
	Иглолистни			
В стоящо (на корен) състояние	3113	3871	4140	4092
В лежащо (отсечено) състояние	2466	3032	3229	3205
Строителна дървесина	1622	1934	1788	1614
Дърва и вършина	844	1098	1441	1591
	Широколистни			
В стоящо (на корен) състояние	4169	4518	4307	4230
В лежащо (отсечено) състояние	3725	4008	3815	3731
Строителна дървесина	808	840	801	746
Дърва и вършина	2917	3168	3014	2985
Високостеблен бук				
В стоящо (на корен) състояние	750	860	884	848
В лежащо (отсечено) състояние	661	762	773	743
Строителна дървесина	156	176	166	156
Дърва и вършина	505	586	607	587
Високостеблен дъб				
В стоящо (на корен) състояние	192	201	229	207
В лежащо (отсечено) състояние	164	171	196	180
Строителна дървесина	35	35	39	40
Дърва и вършина	129	136	157	140
Други широколистни високостеблени				
В стоящо (на корен) състояние	606	690	649	619
В лежащо (отсечено) състояние	545	614	581	549
Строителна дървесина	244	276	252	230
Дърва и вършина	301	338	329	319
Нискостеблени				
В стоящо (на корен) състояние	2621	2767	2545	2556
В лежащо (отсечено) състояние	2355	2461	2265	2259
Строителна дървесина	373	353	344	320
Дърва и вършина	1982	2108	1921	1939

¹ Източник: Изпълнителна агенция по горите.

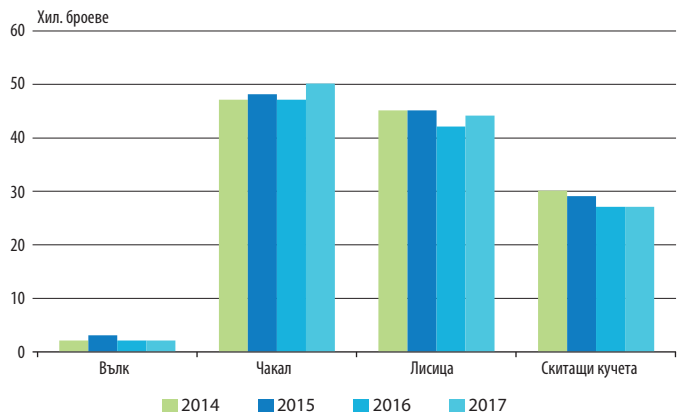
Дивеч

Броят на видовете дивеч в България се установява ежегодно чрез таксация, която се извършва в държавните ловностопански райони, стопанисвани от държавните горски и ловни стопанства, и в предоставените ловностопански райони, стопанисвани от ловните сдружения. Таксацията представлява преброяване на дивеча по вид, пол, възраст и брой на определена територия на дивечопригодната площ. Тя се извършва с помощта на таксационни формуляри, които се попълват за съответния район от стопанисващите дивеча. В Изпълнителната агенция по горите се води регистър на национално ниво за извършената пролетна таксация по години.

Фиг. 5. Дребен дивеч

Фиг. 6. Хищници

6. Дивеч¹

	2014	2015	2016	(Брой) 2017
	Едър дивеч			
Благороден елен	23931	24435	25910	29331
Елен лопатар	7355	7338	8159	9231
Сърна	99758	102105	106323	116441
Дива свиня	86720	90130	88948	99729
Дива коза	1763	1838	1945	2267
Муфлон	4487	3553	3753	4219
Мечка	945	973	943	942
Тибетски як	23	22	23	20
Зубър	31	32	29	36
Глухар	2917	3000	2940	3229
	Дребен дивеч			
Заек	371929	362480	353091	351024
Фазан	139813	147277	151458	171790
Яребица	316516	323744	328198	324265
Кеклик	21383	19919	18814	18780
	Хищници			
Вълк	2486	2575	2452	2640
Чакал	47242	47752	47294	50194
Лисица	44665	44628	42326	44041
Скитащи кучета	30084	28865	27437	26997

¹ Източник: Изпълнителна агенция по горите.

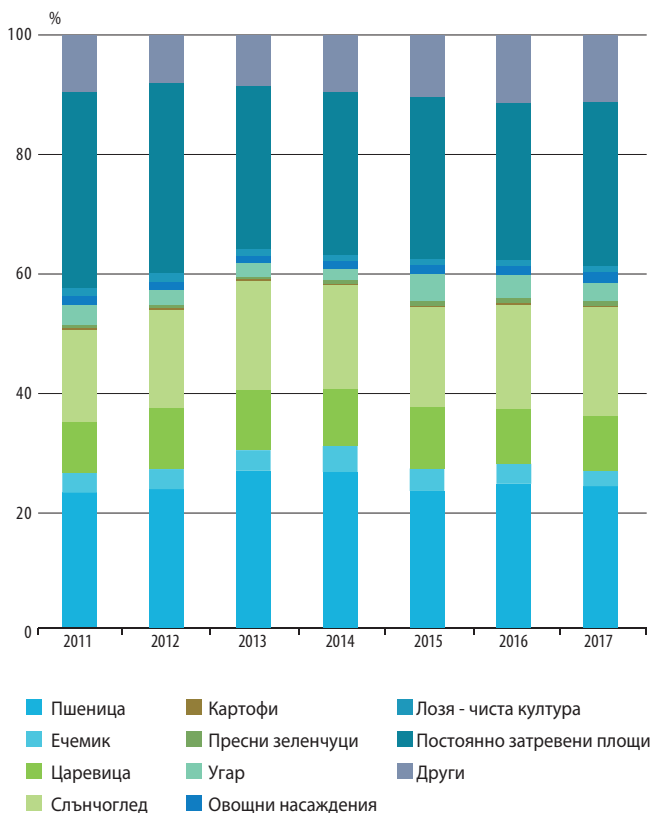
XXII. СЕЛСКО СТОПАНСТВО

Използвана земеделска площ и обработваема земя

Данните за площите, заети със земеделски култури, както и за използваната земеделска площ и обработваемата земя, са резултат от наблюдението за заетостта и използването на територията на България на базата на териториална извадка. Наблюдението се провежда в периода май - юли и се реализира върху цялата територия на България. Изследва се заетостта и използването на земята върху около 110 хил. точки, групирани в 3 123 сегмента. При всяко минаване на терена се наблюдават едни и същи точки в едни и същи сегменти.

Фиг. 1. Структура на използваната земеделска площ

1. Обработваема земя и използвана земеделска площ^{1,2,3}

(Хектари)

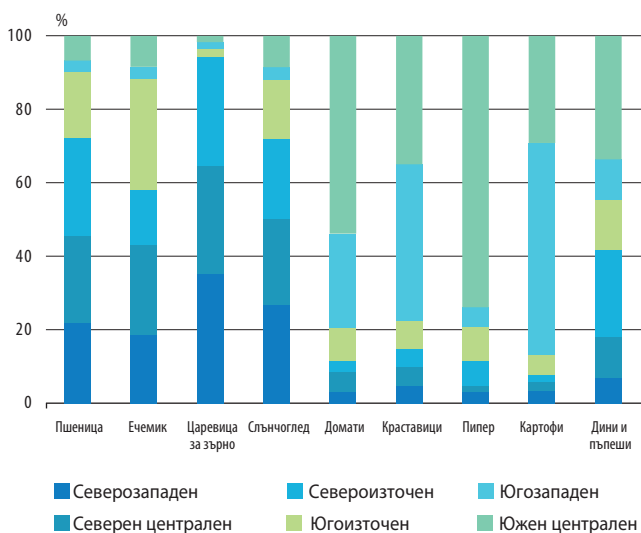
	2014	2015	2016	2017
Обработваема земя	3469388	3493688	3480991	3473825
Пшеница	1305733	1151225	1215684	1197768
Ечемик	218612	191433	168244	138122
Ръж и тритикале	37020	24190	30909	30639
Овес	21732	13329	15675	19730
Царевица	480929	524121	468762	461085
Други житни	19768	31479	21304	19600
Слънчоглед	877538	851245	887845	934715
Тютюн	19072	17443	13930	10506
Други маслодайни култури	208212	225847	196958	181067
Други индустриални култури	47676	53755	55144	58848
Картофи	10224	9449	10109	12909
Фасул, грах и други варива	4877	24617	33928	78389
Пресни зеленчуци	29394	37538	46527	33312
Окопни и други едногодишни фуражи	7206	6871	14223	17705
Ливади, засети с бобови	86619	94288	105371	115447
Ливади, засети с житни	1096	394	3422	2504
Угар	92268	235150	191537	159959
Оранжерии	1412	1314	1419	1520
Използвана земеделска площ	4976815	5011494	5021412	5029529
Семейни градини	17072	15664	15367	15258
Овощни насаждения	66057	68543	77625	84320
Лозя - чиста култура	53521	54210	52517	53251
Смесени трайни насаждения	4791	8522	8222	8220
Разсадници	2002	2202	2602	2304
Общо трайни насаждения	126371	133477	140966	148094
Постоянно затревени площи и ливади - овощни градини	1363984	1368665	1384088	1392352
Площ със селскостопанско предназначение	5192940	5202752	5214640	5224402

¹ Източник: Министерство на земеделието, храните и горите.² Данните са от наблюдението за заетостта и използването на територията на България (БАНСИК).³ От 2010 г. съгласно Регламент (ЕО) № 1166/2009 разсадниците се отнасят в категорията „трайни насаждения“.

Производство от земеделски култури

Данните за производството от земеделски култури са резултат от наблюдението за определяне на добивите от земеделски култури през 2017 година. Анкетите се провеждат през ноември чрез интервюиране на земеделските стопани. В общото производство на зеленчуците се включва производството от открити площи и оранжерии.

Фиг. 2. Структура на производството на основни селскостопански култури по статистически райони през 2017 г.

2. Реколтирани площи, производство и средни добиви от основни земеделски култури¹

Култури	Реколтирани площи - ха		Производство - хил. т		Средни добиви - кг/ха	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017
Пшеница	1192589	1147282	5663	6134	4748	5347
Ечемик	159830	125944	690	586	4316	4656
Царевица за зърно	406942	398126	2226	2563	5470	6437
Слънчоглед	817511	897065	1838	2056	2248	2291

¹ Източник: Министерство на земеделието, храните и горите.

3. Площи, производство и средни добиви от зеленчукови култури, картофи, дини и пъпеши¹

Култури	Площи ² - ха		Производство ³ - т		Средни добиви ⁴ - кг/ха	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017
Домати	3604	4376	141193	158762	25579	23434
Краставици и корнишони	542	752	65063	54398	17225	20267
Пипер	3539	3272	71576	54822	19130	16031
Картофи	8385	12806	128119	227815	15246	17782
Дини и пъпеши	6483	7494	102264	134630	15771	17965

¹ Източник: Министерство на земеделието, храните и горите.

² Реколтирани площи, без площта на оранжерията.

³ Вкл. оранжерийното производство.

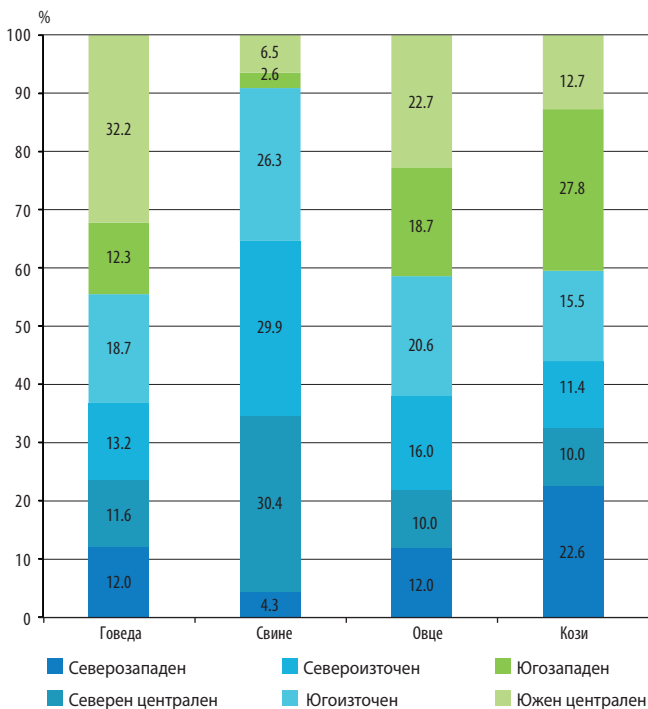
⁴ Средните добиви са без оранжерийните.

Селскостопански животни и птици

Информацията за броя на селскостопанските животни в България е в резултат на проведена специализирана анкета. Получени са статистически данни за броя на селскостопанските животни по видове и категории, количеството произведено мляко и реализацията му по направления, продадените и закланите животни в стопанствата и основна информация за структурата на животновъдството. Анкетата е осъществена чрез интервю с ръководителите на животновъдните стопанства.

Информацията за броя на птиците и за производството на продукти от тях е получена от специализирана анкета за птицевъдството. Изчерпателно се анкетираат всички големи птицевъдни стопанства. Получените резултати се допълват с информация за малките птицевъдни структури, получена от дребни животновъдни стопанства, определени чрез извадка.

Фиг. 3. Структура на основни селскостопански животни по статистически райони на 1.11.2017 г.

4. Селскостопански животни по вид към 1.11.¹

(Хил. броеве)

Видове животни	2014	2015	2016	2017
Говеда	552.8	550.2	557.9	539.8
в т.ч. крави	344.5	352.6	357.2	348.5
Биволи	9.6	10.8	12.3	12.4
в т.ч. биволици	6.3	6.8	7.6	8.3
Свине	553.1	600.1	616.4	593
в т.ч. основни свине-майки	43.3	46.9	47.2	44.6
Овце	1335.3	1331.9	1360.1	1316.1
в т.ч. овце-майки	1109	1117.0	1128.9	1095.6
Кози	292.6	277.0	237.5	256.5
в т.ч. кози-майки	227.6	219.9	199.4	220.4
Птици - общо	14609.0	15600.0	13700.0	14500.0
в т.ч. кокошки носачки и ярки	6815.0	6980.0	7158.0	7200.0

5. Стопанства и селскостопански животни по вид на 1.11.2017 г.¹

	Стопанства - хил. бр.	Селскостопански животни	
		хил. бр.	средно на едно стопанство - бр.
Говеда	32.7	539.8	16.5
в това число:			
Крави	30.3	348.5	11.5
Телета до 1 година	18.4	107.6	5.8
Биволи	0.4	12.4	31.0
в т.ч. биволици	0.3	8.3	27.7
Свине	8.1	593.0	73.2
в т.ч. свине-майки	0.9	44.6	49.6
Овце	27.5	1316.1	47.9
в т.ч. овце-майки	27.3	1095.6	40.1
Кози	14.6	256.5	17.6
в т.ч. кози-майки	14.5	220.4	15.2

¹ Източник: Министерство на земеделието, храните и горите.

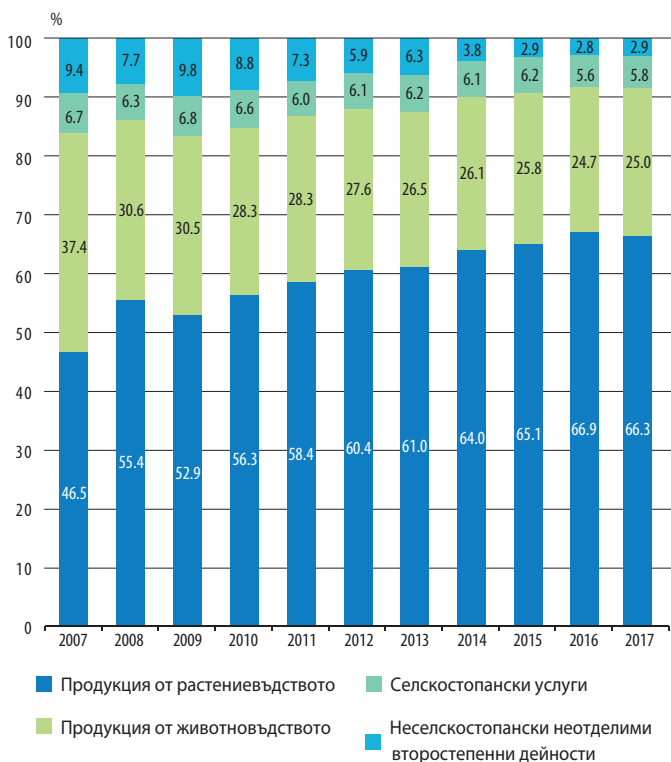
Икономически сметки за селското стопанство

Икономическите сметки за селското стопанство (данни на НСИ) са сателитни на националните сметки.

Продукцията от отрасъл „Селско стопанство” представлява стойността на всички произведени стоки и услуги от единиците със селскостопанска дейност, в т.ч. и от домакинствата. Данните се отнасят за крайната продукция, която не включва вътрешния оборот (стоките и услугите, произведени и потребени в самото стопанство през отчетния период). Информацията от 2007 г. включва и субсидиите от националния бюджет и бюджета на ЕС.

Основна цел на разработването на икономическите сметки е изчисляването на нетния предприемачески доход, който дава представа за състоянието и тенденциите в развитието на отрасъл „Селско стопанство”.

Фиг. 4. Структура на крайната продукция по текущи цени

6. Икономически сметки за селското стопанство - крайна продукция по текущи цени

(Млн. левове)

	2014	2015	2016	2017
Зърнени култури	2602.8	2403.2	2345.8	2377.1
Технически култури	1890.1	1892.6	1931.7	1742.3
Фуражни култури	253.2	125.2	159.6	177.2
Зеленчуци	278.8	281.9	344.9	326.6
Картофи	47.2	63.2	50.0	65.0
Плодове	247.4	334.9	358.3	379.3
Вино
Други растениевъдни култури	66.0	34.6	45.0	38.7
Продукция от растениевъдството	5385.5	5135.6	5235.3	5106.2
Селскостопански животни	1108.4	1131.1	1061.8	969.6
Продукти от животновъдството	1086.8	905.3	874.6	956.7
Продукция от животновъдството	2195.2	2036.4	1936.4	1926.3
Селскостопански стоки	7580.7	7172.0	7171.7	7032.5
Селскостопански услуги	512.4	485.2	439.8	447.9
Продукция от селското стопанство	8093.1	7657.2	7611.5	7480.4
Неселскостопански неотделими второстепенни дейности	320.8	230.9	218.8	219.7
Продукция от отрасъл „Селско стопанство“	8413.9	7888.1	7830.3	7700.1
Междинно потребление	5027.1	4718.3	4355.7	4328.8
Брутна добавена стойност по базисни цени	3386.8	3169.8	3474.6	3371.3
Потребление на основен капитал	712.5	783.3	860.1	903.1
Нетна добавена стойност по базисни цени	2674.3	2386.5	2614.5	2468.2
Доход по фактори	4269.3	3709.2	4195.6	4287.4
Нетен опериращ излишък (смесен доход)	3559.9	2905.1	3363.4	3425.3
Нетен предприемачески доход	2645.9	1861.2	2291.5	2270.3

XXIII. ОКОЛНА СРЕДА

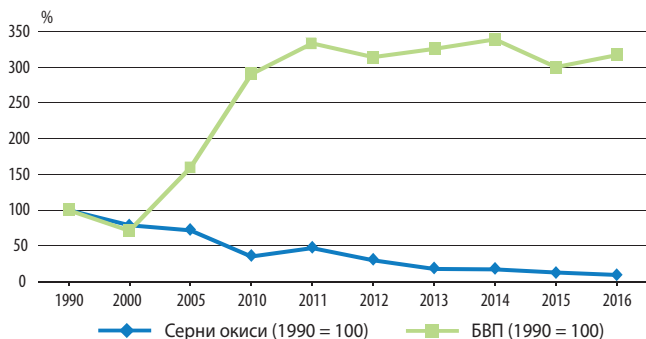
Емисии на вредни вещества

За събиране на първичната информация и изчисляване на емисиите на вредни вещества е използвана методика на НСИ и МОСВ, хармонизирана с методиката CORINAIR, която е разработка на Европейския съюз. За целия период от 1990 г. до 2016 г. емисиите са преизчислени съгласно трети актуализиран вариант на методиката. Емисиите са определени по разчетен метод на базата на следните показатели: консумирано гориво, съдържание на сяра, топлотворна способност, количество произведена продукция и вложени суровини, както и емисионни фактори за съответните замърсители.

Емисиите в атмосферата са пряк резултат от стопанската активност в страната. Размерът на емитираните вредни вещества зависи както от количеството на употребените горива и произведената продукция, така и от равнището на използваните технологии. Най-общата характеристика на връзката „икономика - околна среда“ се съдържа в показателя „емисия на единица БВП“.

След 1999 г. съществува обща тенденция за намаляване на емисиите от серни окиси в атмосферата с изключение на 2007 и 2011 година. През 2016 г. емисиите са на най-ниското ниво за периода 1990 - 2016 г., като намалението в сравнение с 2015 г. е с около 4%. Основната причина е, че нарастването на уловените серни окиси в големите ТЕЦ изпреварва увеличението в производството на електрическа енергия.

Фиг. 1. Емисии на серни окиси и БВП

1. Емисии на вредни вещества в атмосферата^{1,2}

(Хил. тонове)

	Серни окси	Азот- ни окси	Немета- нови лет- ливи ор- ганични съедине- ния	Метан	Въгле- роден окис	Въглеро- ден дву- окис	Дву- азотен окис	Амо- няк
	2014							
Общо	187	118	74	678	287	43586	22	47
Индустриални горивни процеси	139	41	0	0	1	30617	7	0
Производствени процеси	43	32	18	427	27	4292	0	3
Други източници ³	6	45	56	251	260	8678	15	44
	2015							
Общо	140	121	74	660	286	45461	23	48
Индустриални горивни процеси	96	33	0	0	1	31439	7	0
Производствени процеси	38	36	18	415	27	4504	0	3
Други източници ³	6	52	56	244	258	9519	16	45
	2016							
Общо	103	119	77	680	253	40975	23	49
Индустриални горивни процеси	58	29	0	0	1	27150	6	0
Производствени процеси	39	36	28	440	27	4133	0	3
Други източници ³	6	54	49	240	225	9692	17	46

¹ Поради извършени закръглениа някои числа превишават или не изчерпват съставните им.² Съгласно последното издание на CORINAIR; използвани са и нови емисионни фактори.³ Включени са данни за емисиите от автотранспорта, селското стопанство и бита.

Водоползване

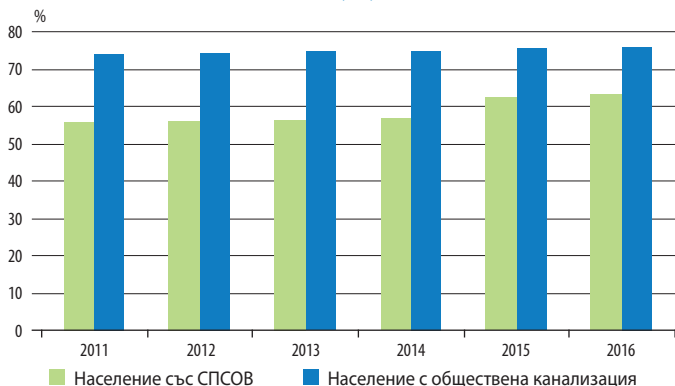
Информацията е резултат от статистическите наблюдения, обхващащи изчерпателно доставчиците на вода ВиК/оператори на селищни пречиствателни станции за отпадъчни води (СПСОВ), напоителни системи и икономическите единици, ползвали над 36 хил. м³ вода годишно. Доброволно представят данни и предприятия под този критерий. Не се включва водоползването за хидроенергетиката и водоземането от физически лица.

Водоснабдяването се осъществява чрез доставчиците на вода и чрез самостоятелно водоземане. Основните потребители на вода са селското стопанство, индустрията и битовият сектор (домакинства и услуги). Равнището на водоползване в страната се определя главно от енергийното водоползване, за което са необходими значителни обеми за охлаждащи процеси. За изчисление на потреблението на питейна вода от домакинствата (доставена от ВиК, средно на човек) е използвано средногодишното население.

След употреба водите се отвеждат в обществената канализационна мрежа и водните обекти. Разграничени са две категории - отпадъчни води и води от охлаждащи процеси. Отведените отпадъчни води във водни обекти се формират от обществената канализационна мрежа (вкл. от неточкови източници), стопанските единици и домакинствата. Пречистването на отпадъчните води се извършва на място или в селищни пречиствателни станции за отпадъчни води.

Оценката на населението с услуги по отвеждане и пречистване на отпадъчни води се основава на информация от ВиК операторите и общините с организирано отвеждане на водите в селищна пречиствателна станция. Възможно е делът на населението да бъде надценен поради наличието на селища с частично изградена канализационна мрежа. Не е включено населението, чиито води се извозват с цистерни в канализационна система или в СПСОВ.

Фиг. 2. Основни показатели за водните услуги на населението

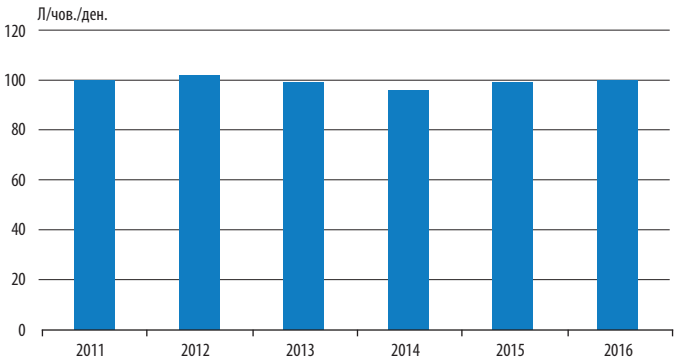

2. Иззета, използвана и отпадъчна вода

(Млн. куб. м/г.)

	2012	2013	2014	2015	2016
Иззета прясна вода - бруто	5715	5468	5376	5629	5689
Повърхностни водоизточници	5149	4910	4829	5071	5128
в т.ч. от язовири	2290	2349	2164	2423	2222
Подземни водоизточници	566	558	547	558	561
Иззета непрясна вода - бруто	1	1	0	0	0
Използвана вода - общо	4559	4477	4506	4736	4721
Селско и горско стопанство	296	296	289	360	355
в т.ч. за напояване	262	269	258	316	306
Индустрия	3927	3841	3887	4037	4041
в т.ч. за охлаждане в енергетиката	3284	3182	3237	3686	3681
Услуги	66	80	79	81	67
Домакинства	271	261	251	259	257
Общо отведени отпадъчни води във водни обекти	787	802	789	804	803
в т.ч. от пречиствателни станции (селищни и други)	538	571	558	579	603
Отведени във водни обекти води от охлаждане	3055	2945	3000	3680	3628

Фиг. 3. Използвана питейна вода от домакинствата от общественото водоснабдяване (Вик) средно на човек

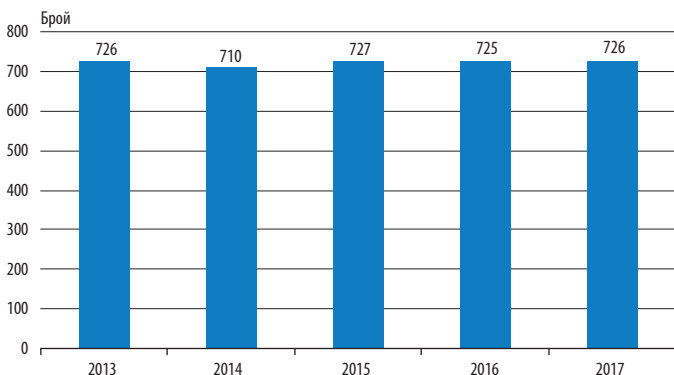
Шум

Източник на данни за шумовите нива е Националният център по общественото здраве и анализи.

През 2017 г. са наблюдавани 726 пункта за измерване на нивото на шума, разпределени в 36 населени места.

През 2017 г. продължава тенденцията измереното ниво на шума да надхвърля допустимите хигиенни норми от 55 - 60 децибела. С най-неблагоприятна акустична среда през 2017 г. са големите градове с ниво на измерен шум от 68 до 77 децибела: София, Бургас, Варна, Пловдив, Перник, Русе, Стара Загора и други. През 2017 г. не са регистрирани шумови нива над 77 децибела.

Фиг. 4. Наблюдавани пунктове за регистриране на шума

3. Наблюдавани пунктове за регистриране на шумовите нива по области през 2017 г.

(Брой)

Области	Общо	По регистрираните шумови нива в децибели					
		под 58	58 - 62	63 - 67	68 - 72	73 - 77	78 - 82
Общо за страната	726	155	108	270	166	27	-
Благоевград	17	13	4	-	-	-	-
Бургас	37	9	3	4	13	8	-
Варна	45	27	5	5	6	2	-
Велико Търново	48	1	15	27	5	-	-
Видин	15	5	2	8	-	-	-
Враца	15	2	3	9	1	-	-
Габрово	20	1	3	13	3	-	-
Добрич	15	3	3	8	1	-	-
Кърджали	15	5	-	-	6	4	-
Кюстендил	36	6	3	18	9	-	-
Ловеч	20	3	10	6	1	-	-
Монтана	15	-	-	12	3	-	-
Пазарджик	15	1	3	9	2	-	-
Перник	24	-	4	15	4	1	-
Плевен	21	7	3	8	3	-	-
Пловдив	45	-	1	7	36	1	-
Разград	15	4	2	7	2	-	-
Русе	30	6	-	14	9	1	-
Силистра	15	-	1	9	5	-	-
Сливен	20	8	-	2	10	-	-
Смолян	15	5	-	7	3	-	-
София	35	1	17	17	-	-	-
София (столица)	48	11	6	11	19	1	-
Стара Загора	45	6	6	16	10	7	-
Търговище	51	18	10	17	6	-	-
Хасково	19	4	2	5	6	2	-
Шумен	15	5	-	8	2	-	-
Ямбол	15	4	2	8	1	-	-

Разходи за опазване и възстановяване на околната среда

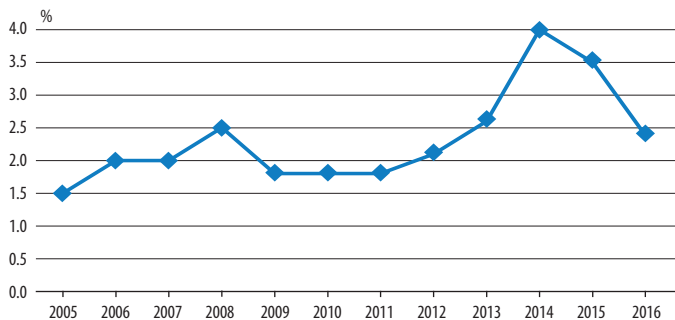
Опазването на околната среда включва всички дейности, които са пряко ориентирани към предотвратяване, намаляване и премахване на замърсяването, което е резултат от производствени или други процеси.

През 2016 г. са изразходвани общо 2 216 млн. лева, от които текущите разходи имат преобладаващ дял - 62%. Делът на разходите за опазване и възстановяване на околната среда от произведения брутен вътрешен продукт е основен показател за мерките, които обществото и държавата предприемат, за да се намали отрицателното въздействие върху околната среда. За 2016 г. относителният дял на екологичните разходи от БВП (по текущи цени) е 2.4%.

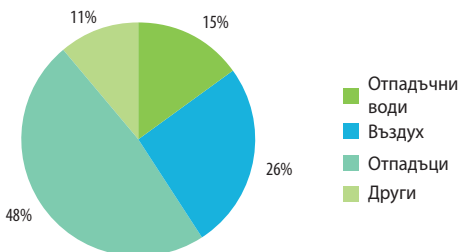
Разходите за опазване и възстановяване на околната среда се разпределят по следните направления: отвеждане и пречистване на отпадъчни води, опазване на въздуха и третиране на отпадъци, обратно водоснабдяване, земя, гори, апаратура за мониторинг и контрол и други.

С най-голям дял в общите разходи са тези за оползотворяване и обезвреждане на отпадъците - 48%, опазване на чистотата на въздуха - 26%, и за пречистване на отпадъчните води - 15%. Със значително по-малък дял са разходите за защита от шума, опазване на биологичното разнообразие, защитените територии и обекти и други.

Фиг. 5. Екоразходи (% от БВП)

Фиг. 6. Структура на разходите за опазване и възстановяване на околната среда по направления през 2016 г.

4. Разходи за опазване и възстановяване на околната среда

	2012	2013	2014 ¹	2015	2016
Общо - млн. лв.	1694	2099	3327	3102	2216
За придобиване на дълготрайни материални и нематериални активи - млн. лв.	414	744	1630	1855	847
За поддържане на дълготрайни материални активи - млн. лв.	1280	1355	1697	1247	1369
Дял на разходите от БВП - %	2.1	2.6	4.0	3.5	2.4

¹ Ревизирани данни.5. Разходи за опазване и възстановяване на околната среда по направления¹

(Хил. левове)

Направления	2015	2016
Общо	3102332	2215847
За отпадъчните води	1249492	336018
от тях:		
Специализирани съоръжения	1019302	156849
Интегрирани технологии	57278	1644
За обратно водоснабдяване	35690	44440
За въздуха	261896	580918
от тях:		
Специализирани съоръжения	74467	55208
Интегрирани технологии	77666	406970
За опазване и възстановяване на почвата, подпочвените и повърхностните води	46223	64765
от тях:		
Специализирани съоръжения	7950	20552
Интегрирани технологии	501	2734
За горите	7047	8095
За опазване на биологичното разнообразие и защитените територии и обекти	45123	30166
от тях:		
Специализирани съоръжения	16903	106
Интегрирани технологии	514	102
За ловно- и рибно стопански мероприятия	1303	1526
За отпадъците	1374497	1068447
от тях:		
Специализирани съоръжения	586484	190038
Интегрирани технологии	2091	1237
За шума	174	150
от тях:		
Специализирани съоръжения	131	28
Интегрирани технологии	-	36
За научноизследователска дейност	1899	4664
За просветна, образователна и друга подобна дейност	448	73
За административна дейност	23428	25289
За апаратура за мониторинг и контрол	53688	49170
Оценка на въздействието върху околната среда	1424	2126

¹ Без разходите за амортизация.

Битови отпадъци

Битови са отпадъците, които се получават в резултат на жизнената дейност на хората по домовете, в административни, социални и обществени сгради. Към тях се приравняват и отпадъците от търговски обекти и съпътстващи производството занаятчийски дейности, обекти за отдих и забавления, когато нямат характер на опасни отпадъци и в същото време тяхното количество или състав не пречи на третирането им съвместно с битовите.

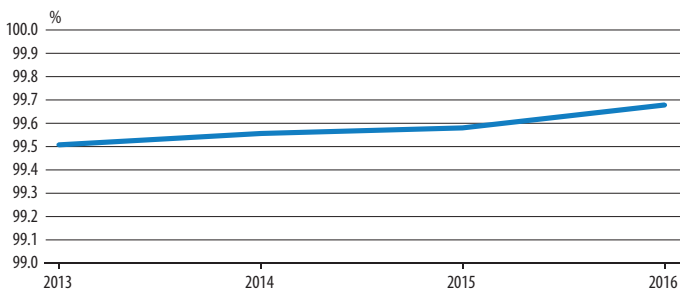
За 2016 г. битовите отпадъци са изчислени на базата на данни както от регулярното статистическо наблюдение за битовите отпадъци, така и от Националната информационна система за отпадъците на Изпълнителната агенция по околна среда.

През 2016 г. общо образуваните битови отпадъци са оценени на 2 881 хил. тона. През същата година са депонирани общо 1 383 хил. т битови отпадъци. Предадените директно за рециклиране битови отпадъци за 2016 г. са 81 хил. тона. Предадените в съоръжения за вторично третиране битови отпадъци възлизат на 1 418 хил. тона. За същата година събраните строителни отпадъци на депата за битови отпадъци възлизат на 435 хил. тона. Количеството на събраните битови отпадъци се оценява чрез преки измервания, а при липса на такива - на базата на транспортни документи.

Продължава изграждането на регионални системи за управление на битовите отпадъци. Същевременно се закриват изградени в миналото депа за битови отпадъци, които не отговарят на екологичните изисквания. През 2016 г. системите за битови отпадъци са 125, от които 46 са регионални.

Въвеждането на организирани системи за сметоизвозване в нови населени места и през 2016 г. доведе до увеличение на населението, обхванато с услуги по сметосъбиране - от 99.6% през 2015 г. на 99.7% през 2016 година. Обслужените населени места през 2016 г. са 4 616. Същевременно образуваните битови отпадъци на човек от обслужваното население за 2016 г. възлизат на 406 килограма.

Фиг. 7. Дял на обслужваното население от системи за организирано сметосъбиране

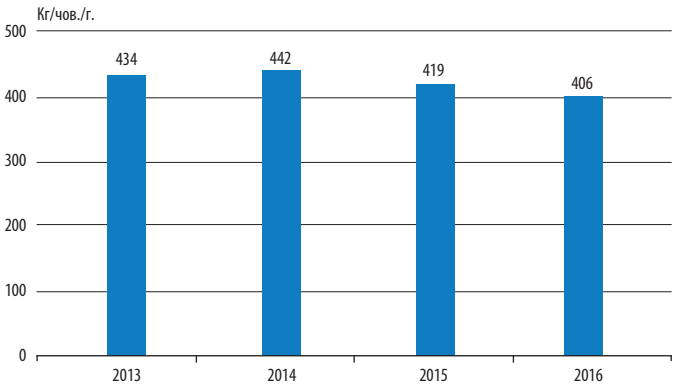
6. Битови отпадъци

	2013	2014	2015	2016
Общо образувани битови отпадъци ¹ - хил. т	3135	3193	3011	2881
Образувани битови отпадъци на човек от населението - кг/чов./г.	434	442	419	406
Обслужвани населени места от системи за организирано сметосъбиране на битови отпадъци - бр.	4556	4578	4593	4616
Дял на обслужваното население от системи за организирано сметосъбиране - %	99.5	99.6	99.6	99.7
Депа за битови отпадъци - бр.	144	147	134	125
Депонирани битови отпадъци - хил. т	1860	1297	1856	1383
Предадени за рециклиране битови отпадъци ² - хил. т	271	298	153	81
Предадени за предварително третиране битови отпадъци ² - хил. т	1005	1598	1002	1418
Събрани строителни отпадъци на депа за битови отпадъци - хил. т	999	534	466	435

¹ Данните са резултат от статистическа оценка. От изчислението са изключени временно съхранените битови отпадъци.

² Данни от административен източник - Изпълнителна агенция по околна среда.

Фиг. 8. Образувани битови отпадъци на човек от населението

Защитени територии

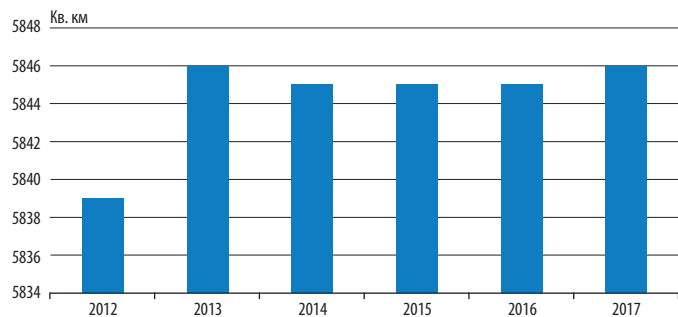
Данните за защитените територии и обекти се осигуряват от Министерството на околната среда и водите.

Защитените територии са предназначени за опазване на биологичното разнообразие в екосистемите и на естествените процеси, протичащи в тях, както и на характерни или забележителни обекти на неживата природа.

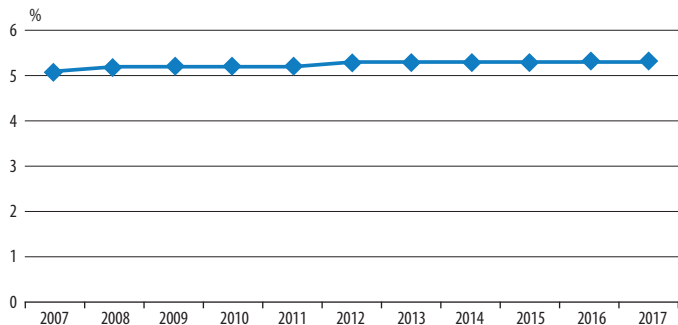
През последните няколко години опазването на околната среда и биологичното разнообразие са едни от най-важните приоритети на България.

През 2017 г. площта на защитените територии в България е 584 563 ха, или 5.3% от територията на страната, и спрямо 2016 г. се увеличава с 62 хектара. Към края на 2017 г. в България съществуват 1 014 защитени територии и обекти.

Фиг. 9. Площ на защитените територии

Фиг. 10. Дял на защитените територии от общата територия на страната

7. Защитени територии и обекти през 2017 г.¹

	Брой			Площ ² - ха		
	наличност към 31.12. 2017 г.	включени през 2017 г.	изключени през 2017 г.	наличност към 31.12. 2017 г.	включени през 2017 г.	изключени през 2017 г.
Защитени територии	1014	3	1	584563.2	64.1	2.2
Резервати	55	-	-	77092.7	9.7	-
Природни забележителности	345	-	-	16841.0	0.1	-
Защитени местности	565	3	1	79304.4	53.2	2.1
Национални паркове	3	-	-	150362.3	-	-
Природни паркове	11	-	-	256441.4	-	-
Поддържани резервати	35	-	-	4521.3	1.1	0.1
Защитени видове растения	574	-	-	x	x	x
Защитени видове животни	483	-	-	x	x	x
Защитени вековни дървета	1581	3	39	x	x	x

¹ Източник: Министерство на околната среда и водите.

² Поради извършени закръгляния някои числа превишават или не изчерпват съставните им.

8. Защитени територии¹

Години	Площ - ха	Дял на защитените територии от общата територия на страната - %
2011	582122	5.2
2012	583876	5.3
2013	584587	5.3
2014	584499	5.3
2015	584530	5.3
2016	584501	5.3
2017	584563	5.3

¹ Източник: Министерство на околната среда и водите.

**XXIV. НИРД
И ИНОВАЦИОННА ДЕЙНОСТ**

Научноизследователска и развойна дейност

Научноизследователската и развойна дейност включва всяка творческа и систематична работа, която се провежда с цел да се увеличи обемът на знанията, включително познанието за човека, културата и обществото, както и за разработването на нови приложения на наличните знания. Научноизследователската и развойна дейност обхваща фундаментални и приложни изследвания и експериментални разработки.

Разходите за научноизследователската и развойна дейност обхващат текущите разходи и разходите за придобиване на дълготрайни материални активи, предназначени за НИРД.

Относителният дял на разходите за НИРД от брутния вътрешен продукт е международно съпоставим измерител на интензивността на НИРД.

Персоналът, зает с научноизследователска и развойна дейност, включва две категории - изследователи и друг персонал, зает с НИРД. Той се измерва в абсолютен брой и в еквивалент на пълна заетост. Персоналът в еквивалент на пълна заетост се изчислява на основата на използваното работно време за научноизследователска и развойна дейност през отчетната година.

Разходите и кадровият потенциал на научноизследователската и развойна дейност са разпределени в четири институционални сектора: сектор на предприятията, държавен сектор, сектор „Висше образование“ и сектор на нетърговските организации.

Фиг. 1. Структура на разходите за НИРД по институционални сектори през 2016 г.

1. Разходи за научноизследователска и развойна дейност по видове

	2013	2014	2015	2016
Общо - хил. лв.	521682	664829	850457	734274
Текущи разходи	482069	587491	735207	654779
Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи	39613	77338	115250	79495
Относителен дял на разходите за НИРД от БВП - %	0.63	0.79	0.96	0.78

2. Персонал, зает с научноизследователска и развойна дейност, по категории

Категории персонал	2013	2014	2015	2016
	Брой			
Общо	22307	25484	29591	32306
Изследователи	16095	17795	19338	21081
Друг персонал, зает с НИРД	6212	7689	10253	11225
	Еквивалент на пълна заетост			
Общо	17545	19335	22492	25060
Изследователи	12275	13201	14236	16001
Друг персонал, зает с НИРД	5270	6134	8256	9059

Иновационна дейност

Иновация е прилагането на нов или значително усъвършенстван продукт или процес, нов маркетингов метод, нов организационен метод в бизнес практиките, в организацията на работното място или във външните отношения. Иновациите се основават на резултатите от нови технологични разработки, нови комбинации от съществуващи технологии или на използването на знанията, придобити от предприятието. Иновациите могат да бъдат разработени от иновативното предприятие или от друго предприятие. Обикновената препродажба на иновации, изцяло произведени и разработени от други предприятия, не се включва в иновационната дейност. Иновациите следва да бъдат нови за съответното предприятие. За продуктите иновации не е задължително те да бъдат нови за пазара, както и за процесовите иновации не е задължително предприятието да бъде първото, което ги е внедрило.

Предприятията с иновационна дейност обхващат предприятията с продукти, процесови, организационни и маркетингови иновации.

3. Дял на иновативните предприятия от общия брой предприятия за 2014 г.¹

(Проценти)

Икономически сектори/дейности	
Общо	26.1
Индустрия	29.7
Добивна промишленост	21.9
Преработваща промишленост	30.1
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	29.3
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	22.3
Услуги	21.9
Търговия на едро, без търговията с автомобили и мотоциклети	20.8
Транспорт, складиране и пощи	10.8
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	36.8
Финансови и застрахователни дейности	31.2
Архитектурни и инженерни дейности; технически изпитвания и анализи	22.5
Научноизследователска и развойна дейност	100.0
Рекламна дейност и проучване на пазари	21.2

4. Дял на предприятията, реализирали нови или усъвършенствани продукти, нови за пазара, от общия брой предприятия за 2014 г.¹

(Проценти)

Икономически сектори/дейности	
Общо	5.7
Индустрия	6.4
Добивна промишленост	3.9
Преработваща промишленост	6.8
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	..
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	..
Услуги	4.9
Търговия на едро, без търговията с автомобили и мотоциклети	3.5
Транспорт, складиране и пощи	0.8
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	15.5
Финансови и застрахователни дейности	5.1
Архитектурни и инженерни дейности; технически изпитвания и анализи	2.6
Научноизследователска и развойна дейност	35.4
Рекламна дейност и проучване на пазари	4.8

¹ Данните се отнасят за предприятия с повече от 9 наети лица в икономическите дейности, посочени в таблицата.

МЕЖДУНАРОДЕН ПРЕГЛЕД

Територия и население по континенти

1. Територия и население¹

Континенти	2016	
	територия - млн. кв. км	население - млн.
Общо за света	136.1	7467
Азия ²	31.9	4463
Европа ³	23.0	741
Америка	42.3	998
Северна Америка	21.8	359
Средна и Южна Америка	20.5	639
Африка	30.3	1225
Австралия и Океания	8.6	40

¹ Източници: Сайт на ООН - <http://www.unstats.un.org/2015> г.

² Вкл. европейската част на Турция, без азиатската част на Руската федерация.

³ Без европейската част на Турция, вкл. азиатската част на Руската федерация.

2. Територия, население и столици¹

Континенти и страни	Население според последното преброяване		2016	Столици
	дата	хиляди		
ЕВРОПА				
ЕС-28				
Австрия	31.10.2011	8402	84	Виена
Белгия	1.10.2001	11001	31	Брюксел
България	1.02.2011	7365	110	София
Германия	9.05.2011	80220	357	Берлин
Гърция	9.05.2011	10816	132	Атина
Дания	1.01.2011	5561	43	Копенхаген
Естония	31.12.2011	1294	45	Талин
Ирландия	24.04.2011	4575	70	Дъблин
Испания	1.11.2011	46816	506	Мадрид
Италия	9.10.2011	59434	301	Рим
Кипър	1.10.2011	840	9	Никозия
Латвия	1.03.2011	2070	65	Рига
Литва	1.03.2011	3043	65	Вилнюс
Люксембург	1.02.2011	512	3	Люксембург
Малта	20.11.2011	417	0.3	Валета
Нидерландия	1.01.2011	16656	42	Амстердам
Обединено кралство	27.03.2011	63182	243	Лондон
Полша	31.03.2011	38045	312	Варшава
Португалия	21.03.2011	10282	92	Лисабон
Румъния	20.10.2011	20039	238	Букурещ
Словакия	21.05.2011	5397	49	Братислава
Словения	1.01.2011	2058	20	Любляна
Унгария	1.10.2011	9938	93	Будапеща
Финландия	31.12.2010	5375	337	Хелзинки

2. Територия, население и столици¹

(Продължение и край)

Континенти и страни	Население според последното преброяване		2016	Столици
	дата	хиляди	територия - хил. кв. км	
Франция	1.01.2010	62765	552	Париж
Хърватия	1.04.2011	4285	57	Загреб
Чешка република	25.03.2011	10437	79	Прага
Швеция	31.12.2011	9483	439	Стокхолм
Бивша югославска република Македония	31.10.2002	2023	26	Скопие
Исландия	31.12.2011	316	103	Рейкявик
Сърбия	1.10.2011	7187	88	Белград
Турция	3.10.2011	74526	784	Анкара
Норвегия	19.11.2011	4980	324	Осло
Швейцария	31.12.2011	8035	41	Берн
Босна и Херцеговина	30.09.2013	3792*	51	Сараево
Руска федерация	14.10.2010	143436	17098	Москва
Украйна	5.12.2001	48241	604	Киев
АЗИЯ				
Индия	9.02.2011	1210855	3287	Делхи
Индонезия	1.05.2010	237641	1911	Джакарта
Казахстан	25.02.2009	16010	2725	Астана
Китай	1.11.2010	1339725	9597	Пекин
Япония	1.10.2015	127110	378	Токио
АФРИКА				
Египет	21.11.2006	72798	1002	Кайро
Мароко	1.09.2014	33848	447	Рабат
Тунис	23.04.2014	10983	164	Тунис
ЮАР	10.10.2011	51771	1221	Претория
СЕВЕРНА И СРЕДНА АМЕРИКА				
Канада	2.05.2011	33477	9985	Отава
Куба	14.09.2012	11167	110	Хавана
Мексико	12.06.2010	112337	1964	Мексико
Съединени американски щати	1.04.2010	308746	9834	Вашингтон
ЮЖНА АМЕРИКА				
Аржентина	27.10.2010	40117	2780	Буенос Айрес
Боливия	21.11.2012	10060	1099	Ла Пас
Бразилия	31.07.2010	190756	8515	Бразилия
АВСТРАЛИЯ И ОКЕАНИЯ				
Австралия	9.08.2011	21727	7692	Канбера
Нова Зеландия	5.03.2013	4242	268	Уелингтън

¹ Източници: Сайт на ООН - <http://www.unstats.un.org/>; сайт на Евростат - <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

3. Население към средата на годината¹

(Милиони)

Страни	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Европа						
ЕС-28						
Австрия	8.39	8.43	8.48	8.55	8.64	8.73
Белгия	11.05	11.13	11.18	11.23	11.25	11.34
България²	7.35	7.31	7.27	7.22	7.18	7.13
Германия	81.80	80.43	80.65	80.97	81.68	82.49
Гърция	11.10	11.05	10.97	10.87	10.82	10.77
Дания	5.57	5.59	5.61	5.64	5.68	5.73
Естония	1.33	1.32	1.32	1.31	1.31	1.32
Ирландия	4.58	4.59	4.60	4.62	4.68	4.75
Испания	46.74	46.77	46.62	46.48	46.44	46.48
Италия	59.38	59.54	60.23	60.79	60.73	60.63
Кипър	0.85	0.86	0.86	0.85	0.85	0.85
Латвия	2.06	2.03	2.01	1.99	1.98	1.96
Литва	3.03	2.99	2.96	2.93	2.90	2.87
Люксембург	0.52	0.53	0.54	0.56	0.57	0.58
Малта	0.42	0.42	0.42	0.43	0.43	0.44
Нидерландия	16.69	16.75	16.80	16.87	16.94	17.03
Обединено кралство	63.26	63.70	64.13	64.56	65.13	65.60
Полша	38.06	38.06	38.04	38.01	37.99	37.97
Португалия	10.56	10.51	10.46	10.40	10.36	10.33
Румъния	20.15	20.06	19.98	19.90	19.82	19.70
Словакия	5.40	5.41	5.41	5.42	5.42	5.43
Словения	2.05	2.06	2.06	2.06	2.06	2.07
Унгария	9.97	9.92	9.89	9.86	9.84	9.81
Финландия	5.39	5.41	5.44	5.46	5.48	5.50
Франция	65.13	65.42	65.70	65.98	66.54	66.89
Хърватия	4.28	4.27	4.25	4.24	4.21	4.17
Чешка република	10.50	10.51	10.51	10.53	10.55	10.57
Швеция	9.45	9.52	9.60	9.70	9.80	9.92
Исландия	0.32	0.32	0.32	0.33	0.33	0.34
Турция	74.22	75.18	76.15	77.18	78.22	79.28
Норвегия	4.95	5.02	5.08	5.14	5.19	5.24
Швейцария	7.91	8.00	8.09	8.19	8.28	8.37

3. Население към средата на годината¹

(Продължение и край)

(Милиони)

Страни	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Останал свят						
Австралия	22.34	22.73	23.14	23.49	23.78	24.13
Нова Зеландия	4.38	4.41	4.44	4.51	4.60	4.69
Руска федерация	142.96	143.20	143.51	.	146.41	.
Съединени американски щати	311.59	313.91	316.13	.	321.42	323.13
Япония ³	127.82	127.56	127.34	127.13	126.96	127.00

¹ Източници: Сайт на Евростат - <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>;
сайт на ООН - <http://www.unstats.un.org/>.

² Средногодишно население.

³ Без дипломатическия персонал извън страната и чуждестранния военен и цивилен персонал и техните семейства.

4. Раждаемост¹

(На 1 000 души от населението)

Страни	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Европа						
ЕС-28						
Австрия	9.3	9.4	9.4	9.6	9.8	10.0
Белгия	11.6	11.5	11.2	11.1	10.8	10.8
България	9.6	9.5	9.2	9.4	9.2	9.1
Германия	8.3	8.4	8.5	8.8	9.0	9.6
Гърция	9.6	9.1	8.6	8.5	8.5	8.6
Дания	10.6	10.4	10.0	10.1	10.2	10.8
Естония	11.1	10.6	10.3	10.3	10.6	10.7
Ирландия	16.2	15.6	14.9	14.4	13.9	13.4
Испания	10.1	9.7	9.1	9.2	9.0	8.8
Италия	9.2	9.0	8.5	8.3	8.0	7.8
Кипър	11.3	11.8	10.8	10.9	10.8	11.1
Латвия	9.1	9.8	10.2	10.9	11.1	11.2
Литва	10.0	10.2	10.1	10.4	10.8	10.7
Люксембург	10.9	11.3	11.3	10.9	10.7	10.4
Малта	10.0	9.8	9.5	9.6	9.7	9.8
Нидерландия	10.8	10.5	10.2	10.4	10.0	10.1
Обединено кралство	12.8	12.8	12.1	12.0	11.9	11.8
Полша	10.2	10.1	9.7	9.9	9.7	10.1
Португалия	9.2	8.5	7.9	7.9	8.3	8.4
Румъния	9.7	10.0	9.4	10.0	10.0	10.2
Словакия	11.3	10.3	10.1	10.2	10.3	10.6
Словения	10.7	10.7	10.2	10.3	10.0	9.9
Унгария	8.8	9.1	9.0	9.5	9.4	9.7
Финландия	11.1	11.0	10.7	10.5	10.1	9.6
Франция	12.7	12.6	12.4	12.4	12.0	11.7
Хърватия	9.6	9.8	9.4	9.3	8.9	9.0
Чешка република	10.4	10.3	10.2	10.4	10.5	10.7
Швеция	11.8	11.9	11.8	11.9	11.7	11.8
Исландия	14.1	14.1	13.4	13.4	12.5	12.0
Турция	16.7	17.0	16.8	17.3	16.9	16.5
Норвегия	12.2	12.0	11.6	11.5	11.3	11.3
Швейцария	10.2	10.3	10.2	10.2	10.5	10.5
Останал свят						
Австралия	13.5	13.6
Нова Зеландия	13.9	13.8	13.1	.	.	12.7
Руска федерация	12.6	13.3	13.2	.	.	.
Съединени американски щати	12.7	12.6
Япония	8.2	8.1	.	.	.	7.7

¹ Източници: Сайт на Евростат - <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>;
сайт на ООН - <http://www.unstats.un.org/>.

5. Смъртност¹

(На 1 000 души от населението)

Страни	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Европа						
ЕС-28						
Австрия	9.1	9.4	9.4	9.2	9.6	9.2
Белгия	9.4	9.8	9.8	9.3	9.8	9.5
България	14.7	15.0	14.4	15.1	15.3	15.1
Германия	10.6	10.8	11.1	10.7	11.3	11.1
Гърция	10.0	10.6	10.2	10.5	11.2	11.0
Дания	9.4	9.4	9.3	9.1	9.2	9.2
Естония	11.5	11.7	11.6	11.8	11.6	11.7
Ирландия	6.2	6.3	6.4	6.3	6.4	6.4
Испания	8.3	8.6	8.3	8.5	9.1	8.8
Италия	10.0	10.3	10.0	9.8	10.7	10.1
Кипър	6.5	6.6	6.0	6.2	6.9	6.4
Латвия	13.9	14.3	14.3	14.3	14.4	14.6
Литва	13.6	13.7	14.0	13.7	14.4	14.3
Люксембург	7.4	7.3	7.0	6.9	7.0	6.8
Малта	7.8	8.1	7.6	7.5	7.7	7.3
Нидерландия	8.1	8.4	8.4	8.3	8.7	8.7
Обединено кралство	8.7	8.9	9.0	8.8	9.2	9.1
Полша	9.9	10.1	10.2	9.9	10.4	10.2
Португалия	9.7	10.2	10.2	10.1	10.5	10.7
Румъния	12.5	12.7	12.4	12.8	13.2	13.1
Словакия	9.6	9.7	9.6	9.5	9.9	9.6
Словения	9.1	9.4	9.4	9.2	9.6	9.5
Унгария	12.9	13.0	12.8	12.8	13.4	13.0
Финландия	9.4	9.6	9.5	9.6	9.6	9.8
Франция	8.4	8.7	8.7	8.5	8.9	8.9
Хърватия	11.9	12.1	11.8	12.0	12.9	12.4
Чешка република	10.2	10.3	10.4	10.0	10.5	10.2
Швеция	9.5	9.7	9.4	9.2	9.3	9.2
Исландия	6.2	6.1	6.7	6.3	6.6	6.9
Турция	5.1	5.0	4.9	5.1	5.2	5.3
Норвегия	8.4	8.4	8.1	7.9	7.8	7.8
Швейцария	7.8	8.0	8.0	7.8	8.2	7.8
Останал свят						
Австралия	6.6	6.5
Нова Зеландия	6.8	6.8	6.6	.	6.9	6.6
Руска федерация	13.5	13.3	13.1	.	13.0	.
Съединени американски щати	8.1
Япония	9.8	9.8	.	.	10.2	10.3

¹ Източници: Сайт на Евростат - <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>;
сайт на ООН - <http://www.unstats.un.org/>.

6. Детска смъртност¹

(Умрели деца на възраст до 1 година на 1 000 живородени)

Страни	2011	2012	2013	2014	2015
Европа					
ЕС-28					
Австрия	3.6	3.2	3.1	3.0	3.1
Белгия	3.4	3.8	3.5	3.4	3.3
България	8.5	7.8	7.3	7.6	6.6
Германия	3.6	3.3	3.3	3.2	3.3
Гърция	3.4	2.9	3.7	3.8	4.0
Дания	3.5	3.4	3.5	4.0	3.7
Естония	2.5	3.6	2.1	2.7	2.5
Ирландия	3.5	3.5	3.5	3.3	3.4
Испания	3.1	3.1	2.7	2.8	2.7
Италия	2.9	2.9	2.9	2.8	2.9
Кипър	3.1	3.5	1.6	1.4	2.7
Латвия	6.6	6.3	4.4	3.8	4.1
Литва	4.8	3.9	3.7	3.9	4.2
Люксембург	4.3	2.5	3.9	2.8	2.8
Малта	6.5	5.3	6.7	5.0	5.8
Нидерландия	3.6	3.7	3.8	3.6	3.3
Обединено кралство	4.2	4.1	3.8	3.9	3.9
Полша	4.7	4.6	4.6	4.2	4.0
Португалия	3.1	3.4	2.9	2.9	2.9
Румъния	9.4	9.0	9.2	8.4	7.6
Словакия	4.9	5.8	5.5	5.8	5.1
Словения	2.9	1.6	2.9	1.8	1.6
Унгария	4.9	4.9	5.0	4.5	4.2
Финландия	2.4	2.4	1.8	2.2	1.7
Франция	3.5	3.5	3.6	3.5	3.7
Хърватия	4.7	3.6	4.1	5.0	4.1
Чешка република	2.7	2.6	2.5	2.4	2.5
Швеция	2.1	2.6	2.7	2.2	2.5
Исландия	0.9	1.1	1.8	2.1	2.2
Турция	11.7	11.6	10.8	11.1	10.7
Норвегия	2.4	2.5	2.4	2.4	2.3
Швейцария	3.8	3.6	3.9	3.9	3.9
Останал свят					
Австралия	3.8	.	.	.	3.2
Нова Зеландия	4.7	4.2	.	.	4.1
Съединени американски щати	5.9
Япония	2.3

¹ Източници: Сайт на Евростат - <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>;
сайт на ООН - <http://www.unstats.un.org/>.

7. Естествен прираст¹

(На 1 000 души от населението)

Страни	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Европа						
ЕС-28						
Австрия	0.2	-0.1	0.0	0.4	0.2	0.8
Белгия	2.2	1.7	1.5	1.8	1.0	1.2
България	-5.1	-5.5	-5.2	-5.7	-6.2	-6.0
Германия	-2.4	-2.4	-2.6	-1.9	-2.3	-1.4
Гърция	-0.4	-1.5	-1.6	-2.0	-2.7	-2.4
Дания	1.2	1.0	0.6	1.0	1.0	1.5
Естония	-0.4	-1.1	-1.3	-1.5	-1.0	-1.0
Ирландия	10.0	9.2	8.5	8.2	7.5	7.0
Испания	1.8	1.1	0.8	0.6	0.0	0.0
Италия	-0.8	-1.3	-1.4	-1.6	-2.7	-2.3
Кипър	4.8	5.2	4.9	4.7	3.9	4.7
Латвия	-4.7	-4.5	-4.0	-3.4	-3.3	-3.4
Литва	-3.6	-3.5	-3.9	-3.4	-3.5	-3.7
Люксембург	3.5	4.0	4.2	4.0	3.7	3.6
Малта	2.2	1.7	1.9	2.1	2.0	2.5
Нидерландия	2.7	2.1	1.8	2.1	1.4	1.4
Обединено кралство	4.0	3.8	3.2	3.2	2.7	2.7
Полша	0.3	0.0	-0.5	0.0	-0.7	-0.2
Португалия	-0.6	-1.7	-2.3	-2.2	-2.2	-2.3
Румъния	-2.7	-2.7	-2.9	-2.8	-3.2	-2.9
Словакия	1.7	0.6	0.5	0.7	0.3	1.0
Словения	1.6	1.3	0.9	1.1	0.4	0.3
Унгария	-4.1	-3.9	-3.8	-3.3	-4.0	-3.2
Финландия	1.7	1.4	1.2	0.9	0.5	-0.2
Франция	4.3	3.8	3.7	3.9	3.1	2.8
Хърватия	-2.3	-2.3	-2.5	-2.7	-4.0	-3.4
Чешка република	0.2	0.0	-0.2	0.4	0.0	0.5
Швеция	2.3	2.2	2.4	2.7	2.4	2.7
Исландия	7.9	8.0	6.7	7.1	5.9	5.1
Турция	11.7	12.0	12.0	12.3	11.8	11.2
Норвегия	3.8	3.6	3.5	3.6	3.5	3.5
Швейцария	2.4	2.2	2.2	2.5	2.1	2.7
Останал свят						
Австралия	6.9	7.1
Нова Зеландия	7.1	7.0	6.5	.	.	6.0
Руска федерация	-0.9	0.0	0.1	.	.	.
Съединени американски щати	4.6
Япония	-1.6	-1.7	.	.	.	-2.6

¹ Източници: Сайт на Евростат - <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>;
сайт на ООН - <http://www.unstats.un.org/>.

Пазар на труда

1. Коефициенти на заетост за възрастовата група 20 - 64 навършени години¹

(Проценти)

Страни	2013	2014	2015	2016	2017
ЕС-28					
Австрия	74.6	74.2	74.3	74.8	75.4
Белгия ²	67.2	67.3	67.2	67.7	68.5
България	63.5	65.1	67.1	67.7	71.3
Германия	77.3	77.7	78.0	78.6	79.2
Гърция	52.9	53.3	54.9	56.2	57.8
Дания ³	75.6	75.9	76.5	77.4	76.9
Естония	73.3	74.3	76.5	76.6	78.7
Ирландия	66.5	68.1	69.9	71.4	73.0
Испания	58.6	59.9	62.0	63.9	65.5
Италия	59.7	59.9	60.5	61.6	62.3
Кипър	67.2	67.6	67.9	68.7	70.7
Латвия	69.7	70.7	72.5	73.2	74.8
Литва	69.9	71.8	73.3	75.2	76.0
Люксембург ⁴	71.1	72.1	70.9	70.7	71.5
Малта	64.8	66.4	67.8	69.6	71.4
Нидерландия	75.9	75.4	76.4	77.1	78.0
Обединено кралство	74.8	76.2	76.8	77.5	78.2
Полша	64.9	66.5	67.8	69.3	70.9
Португалия	65.4	67.6	69.1	70.6	73.4
Румъния	64.7	65.7	66.0	66.3	68.8
Словакия	65.0	65.9	67.7	69.8	71.1
Словения	67.2	67.7	69.1	70.1	73.4
Унгария	63.0	66.7	68.9	71.5	73.3
Финландия	73.3	73.1	72.9	73.4	74.2
Франция	.	69.3	69.5	70.0	70.6
Хърватия	57.2	59.2	60.6	61.4	63.6
Чешка република	72.5	73.5	74.8	76.7	78.5
Швеция	79.8	80.0	80.5	81.2	81.8
Бивша югославска република					
Македония	50.3	51.3	51.9	53.3	54.8
Исландия	82.8	84.9	86.5	87.8	87.6
Турция ⁵	53.4	53.2	53.9	54.4	55.3
Норвегия	79.6	79.6	79.1	78.6	78.3
Швейцария	80.8	81.1	81.7	82.0	82.1

¹ Източник: Евростат, Наблюдение на работната сила - <http://ec.europa.eu/eurostat/web/lfs/data/main-tables>.

² Прекъсване на динамичния ред през 2017 г.

³ Прекъсване на динамичния ред през 2016 г.

⁴ Прекъсване на динамичния ред през 2015 г.

⁵ Прекъсване на динамичния ред през 2014 г.

2. Коефициенти на безработица^{1,2}

(Проценти)

Страни	2013	2014	2015	2016	2017
ЕС-28					
Австрия	5.4	5.6	5.7	6.0	5.5
Белгия ³	8.4	8.5	8.5	7.8	7.1
България	13.0	11.4	9.2	7.6	6.2
Германия	5.2	5.0	4.6	4.1	3.8
Гърция	27.5	26.5	24.9	23.6	21.5
Дания	7.0	6.6	6.2	6.2	5.7
Естония	8.6	7.4	6.2	6.8	5.8
Ирландия	13.8	11.9	10.0	8.4	6.7
Испания	26.1	24.5	22.1	19.6	17.2
Италия	12.1	12.7	11.9	11.7	.
Кипър	15.9	16.1	15.0	13.0	11.1
Латвия	11.9	10.8	9.9	9.6	8.7
Литва	11.8	10.7	9.1	7.9	7.1
Люксембург	5.9	6.0	6.5	6.3	5.6
Малта	6.4	5.8	5.4	4.7	4.0
Нидерландия	7.3	7.4	6.9	6.0	4.9
Обединено кралство	7.5	6.1	5.3	4.8	4.4
Полша	10.3	9.0	7.5	6.2	4.9
Португалия	16.4	14.1	12.6	11.2	9.0
Румъния	7.1	6.8	6.8	5.9	4.9
Словакия	14.2	13.2	11.5	9.7	8.1
Словения	10.1	9.7	9.0	8.0	6.6
Унгария	10.2	7.7	6.8	5.1	4.2
Финландия	8.2	8.7	9.4	8.8	8.6
Франция	10.3	10.3	10.4	10.1	9.4
Хърватия	17.4	17.2	16.1	13.4	11.1
Чешка република	7.0	6.1	5.1	4.0	2.9
Швеция	8.0	7.9	7.4	6.9	6.7
Исландия	5.4	5.0	4.0	3.0	2.8
Турция	9.0	9.9	10.3	10.9	10.9
Норвегия	3.5	3.5	4.4	4.7	4.2

¹ Източник: Евростат, Наблюдение на работната сила - <http://ec.europa.eu/eurostat/web/lfs/data/main-tables>.

² Данните се отнасят за възрастовата група 15 - 74 навършени години.

³ Прекъсване на динамичния ред през 2017 г.

Образование

1. Участие на населението в образователния процес през 2015 г.¹

(Проценти)

Страни	Учащи на възраст 5 - 14 г. като дял от населението на същата възраст	Учащи на възраст 15 - 19 г. като дял от населението на същата възраст	Учащи на възраст 20 - 29 г. като дял от населението на същата възраст
Австрия	98.5	79.8	26.1
Белгия	98.0	91.7	29.7
Германия	98.9	88.4	34.2
Дания	99.3	86.9	45.5
Естония	96.0	89.2	28.0
Ирландия	100.0	97.2	29.8
Испания	97.1	87.1	31.6
Италия	97.8	83.9	21.8
Люксембург	97.0	76.0	13.1
Нидерландия	99.8	93.6	35.6
Обединено кралство	98.4	84.3	20.9
Полша	95.3	92.9	29.3
Португалия	98.9	89.1	23.5
Словакия	93.4	84.5	19.9
Словения	97.4	94.1	31.8
Унгария	95.9	85.0	23.7
Финландия	96.5	86.8	41.4
Франция	99.1	85.2	21.0
Чешка република	97.7	90.7	25.4
Швеция	98.5	86.3	34.8
България (2015/2016)	93.5	79.1	25.1
България (2016/2017)	91.7	79.1	24.2
България (2017/2018)	90.2	76.9	23.7

¹ Източници: Education at a Glance 2017: OECD indicators и НСИ.

Култура

1. Посещения в кината¹

(Хиляди)

	2014	2015	2016	2017
ЕС-28	909828	975168	992390	985189
Австрия	15075	16653	15602	⁵ 15300
Белгия	20888	21146	20 974	20 980
България²	4986	5413	5585	5576
Германия ³	121741	139181	121104	122305
Гърция	8973	9806	10025	⁵ 10100
Дания	12243	13789	12994	12502
Естония	2600	3093	3291	3511
Ирландия	14365	15172	15782	16118
Испания	87989	94579	101826	⁵ 101200
Италия ⁴	96670	105247	112498	⁵ 98500
Кипър	650	688	737	742
Латвия	2311	2358	2516	2477
Литва	3235	3330	3668	4060
Люксембург	1130	1300	1250	.
Малта	653	.	.	.
Нидерландия ⁶	30834	32970	34193	35991
Обединено кралство	157500	171930	168260	170617
Полша	40380	44695	52071	56587
Португалия	12065	14525	14924	15581
Румъния	10172	11167	13034	⁵ 14000
Словакия	4129	4615	5667	6693
Словения	1929	2102	2343	2310
Унгария	10996	13019	14616	14926
Финландия	7314	8744	8690	⁵ 8900
Франция	209079	205295	213066	209220
Хърватия	4080	4348	4295	4540
Чешка република	11559	12958	15622	15233
Швеция	16282	17045	17757	⁵ 17220
Руска федерация	176034	174400	194600	213609
Беларус	9685	8285	7996	.
Украйна	19470	21270	25410	26265
Грузия	734	720	1150	1292
Исландия	1345	1382	1421	1373
Турция	61403	60470	58285	71190
Норвегия	11085	12038	13125	11767
Швейцария	12941	14400	13444	13446

¹ Източник: MEDIA Salles.² Данните са от Националния филмов център.³ Вкл. общинските кина.⁴ Екрани, активни повече от 60 дни през годината.⁵ Експертна оценка.⁶ Не са включени данните на малките дистрибутори.

Здравеопазване

1. Лекари на 100 000 души от населението¹

Страни	2011	2012	2013	2014	2015
ЕС-28					
Австрия	482.38	489.54	498.88	504.90	509.69
Белгия	291.30	292.80	295.09	297.55	301.75
България	386.26	391.45	397.67	398.69	404.54
Германия	380.48	387.38	399.79	410.82	413.93
Гърция
Дания	362.64	365.85	365.44	365.71	.
Естония	326.29	328.34	328.23	331.78	342.25
Ирландия	266.92	271.43	268.95	281.16	287.50
Испания	388.24	382.34	381.09	380.08	384.52
Италия	.	387.34	390.01	388.04	383.83
Кипър	297.22	301.64	319.51	337.83	357.69
Латвия	313.67	314.40	319.13	321.60	319.79
Литва	409.45	421.85	427.70	430.74	433.92
Люксембург	275.68	278.37	280.66	285.63	290.73
Малта	316.56	329.24	346.27	366.43	378.81
Нидерландия	.	.	.	342.50	347.45
Обединено кралство	275.76	275.15	277.04	279.41	278.94
Полша	218.56	223.38	224.09	230.68	232.81
Португалия
Румъния	239.20	261.05	264.36	269.83	276.59
Словакия
Словения	249.46	254.14	262.92	277.02	282.53
Унгария	295.84	308.87	320.91	332.35	309.72
Финландия	298.61	306.87	314.69	320.63	.
Франция	306.81	308.49	309.52	311.35	311.88
Хърватия	283.53	299.18	303.35	314.02	319.15
Чешка република	363.67	367.47	368.79	.	.
Швеция	396.85	404.87	412.88	419.11	.
Исландия	350.46	356.08	360.76	364.40	377.55
Турция
Норвегия	418.81	423.19	430.62	442.92	440.35
Швейцария	383.28	391.57	404.00	412.58	419.71

¹ Източник. База данни на Евростат, април 2018 година.

Цени

1. Индекси на потребителските цени¹

(2010 = 100)

Страни	2013	2014	2015	2016
ЕС-28				
Австрия	107.9	109.7	110.7	111.7
Белгия	107.7	108.0	108.6	110.8
България	108.3	106.7	106.6	105.8
Германия	105.7	106.6	106.9	107.4
Гърция	103.9	102.6	100.8	99.9
Дания	106.1	106.7	107.1	107.4
Естония	112.2	112.0	111.5	111.6
Ирландия	104.8	105.0	104.7	104.7
Испания	107.2	107.0	106.5	106.3
Италия	107.2	107.4	107.5	107.4
Кипър	105.3	103.9	101.7	² #98.6
Латвия	106.7	107.4	107.6	107.7
Литва	108.5	108.6	107.6	108.6
Люксембург	108.0	108.7	109.2	109.5
Малта	106.7	107.0	108.2	108.8
Нидерландия	107.5	108.5	109.3	109.5
Обединено кралство	110.2	111.8	111.9	112.6
Полша	109.0	109.0	108.1	107.6
Португалия	106.8	106.5	107.0	107.7
Румъния	³ 153.4	³ 155.1	³ 154.1	² #98.5
Словакия	109.2	109.1	108.7	108.2
Словения ²	100.3	100.5	100.0	99.9
Унгария	111.7	111.5	111.4	111.8
Финландия	107.9	109.0	108.8	109.2
Франция	105.0	105.5	105.6	105.8
Хърватия	#108.1	107.9	107.4	106.2
Чешка република	106.8	107.2	107.5	108.2
Швеция	103.8	103.6	103.6	104.6
Бивша югославска република Македония	110.3	110.0	109.7	109.4
Исландия	113.6	116.0	117.8	119.8
Турция	124.6	135.7	146.1	157.4
Норвегия	104.2	106.3	108.6	112.5
Швейцария	99.3	99.3	98.2	97.7

1. Индекси на потребителските цени¹

(Продължение и край)

(2010 = 100)

Страни	2013	2014	2015	2016
Останал свят				
Австралия	107.7	110.4	112.0	113.5
Алжир	117.5	120.9	126.7	134.8
Боливия	121.4	128.4	133.7	138.5
Египет	129.0	142.1	156.8	178.5
Индия	132.0	140.8	147.7	155.0
Индонезия	116.9	124.4	132.3	137.0
Канада	105.5	107.5	108.7	110.2
Колумбия	108.8	112.0	117.6	126.4
Мароко	104.1	104.6	106.2	108.0
Мексико	111.8	116.2	119.4	122.8
Нова Зеландия	106.3	107.6	107.9	108.6
Република Корея	107.7	109.0	109.8	110.9
Република Южна Африка	117.3	124.4	130.1	138.9
Руска федерация	121.6	131.2	151.5	162.2
Съединени американски щати	106.8	108.6	108.7	110.1
Тунис	115.2	120.9	126.7	131.4
Япония ²	96.6	99.2	100.0	99.9

¹ Източник: UN, Monthly Bulletin of Statistics, No.11, November 2017.² База: 2015 = 100.³ База: 2005 = 100.

Износ и внос

1. Износ и внос¹

(Млн. щатски долари)

Страни	2015		2016	
	ИЗНОС	ВНОС	ИЗНОС	ВНОС
ЕС-28				
в това число:				
Австрия	145851	147439	145244	150044
Белгия	401195	380223	401964	375959
България	25756	28779	26075	28792
Германия	1326839	1052121	1335866	1056495
Гърция	28705	48306	28055	48225
Дания	94231	84521	94194	85000
Ирландия	122098	71469	127192	71421
Испания	277423	304314	287215	310618
Италия	458478	407924	455796	401622
Люксембург	13099	19308	13161	19170
Нидерландия	471087	419117	478297	421068
Обединено кралство	-	-	407329	588538
Полша	198232	194134	202635	197394
Португалия	55402	66458	55664	67476
Румъния	60605	69858	63582	74605
Словакия	75406	74862	77588	77130
Унгария	100324	91361	103040	92016
Финландия	59728	60363	57314	60478
Франция	493831	563310	489392	561655
Чешка република	158631	141337	162795	142825
Швеция	139459	136296	139556	139798
Турция	144047	207191	142790	198484
Норвегия	103413	75677	88033	72013
Швейцария	210884	172869	213744	176252
Останал свят				
Австралия	188373	200042	191091	188950
Аржентина	59706	59789	57732	55608
Бразилия	191134	178832	185280	143632
Венецуела	37236	40146	-	-
Египет	19051	65044	21863	57318
Еквадор	18331	21518	16798	16324

1. Износ и внос¹

(Продължение и край)

(Млн. щатски долари)

Страни	2015		2016	
	износ	внос	износ	внос
Индия	267767	393753	264333	361655
Индонезия	150358	142691	144291	135549
Канада	409003	423778	389397	404433
Китай ²	2284480	1680790	2134520	1589460
Нова Зеландия	34262	36617	33888	36612
Пакистан	22089	43795	20574	46568
Перу	33970	-	37020	35132
Република Корея	526756	436499	535739	443695
Руска федерация	343543	182719	285491	182265
Съединени американски щати	1504580	2315300	1453830	2250150
Тунис	14073	20221	13483	19456
Япония	624787	648316	644899	606959

¹ Източник: United Nations, Monthly Bulletin of Statistics, No. 8, August 2017.² Без Хонконг, Макао и Тайван.

Туризм

1. Туристи, посетили страните¹

(Хиляди)

Страни	2014	2015	2016
ЕС-28			
Австрия	25291	26728	28121
Белгия	7887	8355	7479
България²	9409	9317	10604
Германия	33005	34971	35579
Гърция	22033	23599	24799
Дания	10267	10424	..
Естония	2917	2989	3143
Ирландия	8813	9528	..
Испания	64939	68519	75563
Италия	48576	50732	52372
Кипър	2441	2659	3187
Латвия	1843	2024	1793
Литва	2063	2071	2296
Люксембург	1038	1091	1054
Малта	1690	1783	1966
Нидерландия	13926	15007	15828
Обединено кралство	32613	34436	35814
Полша	16000	16728	17463
Португалия	9277	10140	11423
Румъния	1912	2235	2471
Словакия	6020
Словения	2411	2707	3032
Унгария	12140	14316	15256
Финландия	2731	2622	2789
Франция	83701	84452	82600
Хърватия	11623	12683	13809
Чешка република	10617	11619	12090
Швеция	10522
Бивша югославска република Македония	425	486	510
Исландия	998	1289	1792
Турция	39811	39478	..
Норвегия	4855	5361	..
Швейцария	9158	9305	10402

1. Туристи, посетили страните¹

(Продължение и край)

(Хиляди)

Страни	2014	2015	2016
Останал свят			
Австралия ²	6868	7444	8263
Алжир	2301	1710	..
Аржентина	5931	5736	5559
Бразилия	6430	6306	6578
Египет	9628	9139	5258
Зимбабве ²	1880	2057	2168
Израел	2927	2799	2900
Индия	7679	13284	14569
Индонезия	9435	9963	..
Йордания	3990	3761	3858
Канада	16537	17977	19971
Кения	1261	1114	..
Китай	55622	56886	59270
Куба	2970	3491	3968
Ливан	1355	1518	1688
Малайзия	27437	25721	26757
Мароко	10283	10177	10332
Нова Зеландия ²	2772	3039	3370
Република Южна Африка	9549	8904	10044
Руска федерация	29848	26852	24551
Съединени американски щати	75022	77465	75608
Сингапур	11864	12052	12913
Сирия
Тайланд	24810	29923	32588
Тунис	7163	5359	5724
Украйна	12712	12428	13333
Уругвай	2682	2773	3037
Филипини	4833	5361	5967
Хонконг	27770	26686	26553
Чили	3674	4478	5641
Япония ²	13413	19737	24039

¹ Източник: UNWTO Tourism Highlights.² Вкл. чужденците, влезли в страната с транзитни визи.

Селско стопанство

1. Икономически сметки за селското стопанство - брутна добавена стойност по базисни цени¹

Страни	(Млн. евро)				
	2013	2014	2015	2016	2017
ЕС-28	171971	171841	169596	166992	184389
Австрия	2736	2686	2628	2725	3188
Белгия	2293	2142	2394	2155	2459
България	1694	1732	1621	1777	1724
Германия	21503	21143	15048	16516	20359
Гърция	4964	5194	5750	5210	5335
Дания	2800	3209	2347	2057	2988
Естония	333	344	277	151	249
Ирландия	2001	2174	2376	2316	3172
Испания	22619	22896	24538	26993	27728
Италия	33024	30471	32611	30577	31543
Кипър	321	268	274	309	343
Латвия	255	298	400	333	408
Литва	1058	1022	1121	998	1121
Люксембург	103	128	102	104	129
Малта	56	55	63	63	60
Нидерландия	10194	9965	9999	10370	11893
Обединено кралство	10835	11845	11482	9729	11775
Полша	9398	8141	7858	8588	10191
Португалия	2539	2486	2623	2584	2751
Румъния	7621	7110	6501	6541	7592
Словакия	598	602	474	626	553
Словения	407	476	533	485	415
Унгария	2903	3231	3251	3450	3410
Финландия	1277	1272	1081	1212	1211
Франция	26381	28979	30086	26826	29444
Хърватия	1006	786	885	968	909
Чешка република	1427	1486	1423	1688	1570
Швеция	1625	1700	1850	1641	1869

¹ Източник: Евростат - <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

Околна среда

1. Антропогенни емисии на въглероден окис¹

(Хил. тонове)

Страни	2011	2012	2013	2014	2015
ЕС-28	22524	21850	21473	20052	19980
ЕС-27	23307	21596	21241	19850	19764
Австрия	565	565	586	538	567
Белгия	415	367	549	347	398
България	327	321	298	291	288
Германия	3235	2861	2833	2720	2683
Гърция	495	546	459	463	.
Дания	371	355	342	316	327
Естония	130	140	134	128	128
Ирландия	133	127	119	112	109
Испания	1718	1663	1627	1645	1643
Италия	2416	2660	2489	2258	2356
Кипър	17	16	15	15	14
Латвия	152	157	142	137	131
Литва	158	162	143	137	127
Люксембург	27	27	27	25	22
Малта	12	12	12	0	0
Нидерландия	653	620	590	563	570
Обединено кралство	1792	1772	1771	1709	1645
Полша	2771	2787	2650	2407	2401
Португалия	307	291	284	277	272
Румъния	801	824	771	774	751
Словакия	232	228	224	231	231
Словения	132	129	127	108	110
Унгария	534	555	547	465	458
Финландия	384	381	368	343	325
Франция	3619	3224	3337	3072	2994
Хърватия	273	255	232	202	216
Чешка република	522	521	528	482	503
Швеция	510	486	482	466	461
Европейска икономическа зона и Швейцария					
Исландия	115	116	119	117	119
Норвегия	433	426	397	377	383
Швейцария	228	221	213	195	186
Държави кандидат-членки					
Албания	87	94	149	171	196
Бивша югославска република Македония	121	116	103	97	82
Сърбия	304	276	257	248	277
Турция	2727	2919	2104	1993	2351
Останал свят					
Азербайджан	167	183	188	191	174
Беларус	880	878	827	843	.
Грузия	162	158	180	178	167
Казахстан	1097	1361	1196	1520	1354
Канада	6037	5837	5717	5697	5583
Киргизстан	238	238	.	8	8
Република Молдова	52	51	52	78	78
Руска федерация	9809	9729	9842	.	.
Украйна	2949	2925	2782	857	1057

¹ Източник: ЕМЕП (Co-operative programme for monitoring and evaluation of the long range transmission of air pollutions in Europe) - <http://www.ceip.at/>.

Международни сравнения

Целта на Програмата за европейски сравнения (ПЕС) на Евростат за изчисляване на паритети на покупателната способност (ППС) е да осигури надеждно сравнение на цените и на обема на БВП и неговите разходни компоненти между страните участнички в рамките на даден период. Данните обхващат 37 европейски страни: 28-те държави - членки на Европейския съюз; кандидатстващите за членство в ЕС страни - Албания, бившата югославска република Македония, Сърбия, Турция и Черна гора; трите развити европейски страни - Исландия, Норвегия и Швейцария, членки на Европейската асоциация за свободна търговия; една балканска държава - Босна и Херцеговина.

Паритетите на покупателната способност представляват реални курсове за превръщане на стойностните показатели от национална валута в единна валута. Превърнатите в съпоставима валута чрез ППС разходи за крайно използване на БВП на отделните страни са сравними и отразяват единствено разликата във физическия обем на купените стоки и услуги. ППС се представят в стандартизирана форма към държавите - членки на ЕС (базата е ЕС-28 = 1), наречена стандарт на покупателната способност, т.е. евро в реално изражение (условна средна валута).

1. Паритети на покупателната способност на ниво БВП (ЕС-28 = 1)¹

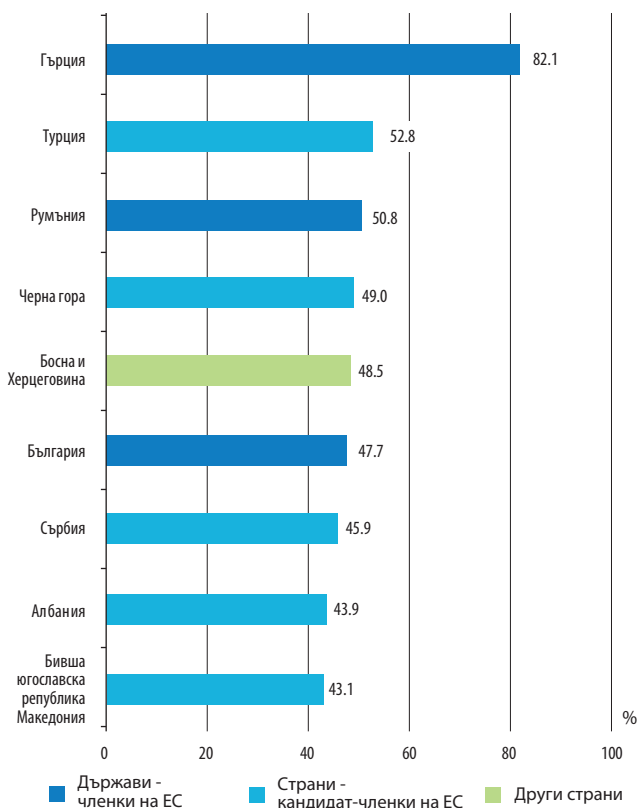
(1 СПС = нац. валута/фиксирано евро за страните от еврозоната)

Страни	2014	2015*	2016*
ЕС-28	1	1	1
Австрия	1.08384	1.05820	1.08757
Белгия	1.08576	1.06120	1.09191
България	0.89718	0.90206	0.93249
Германия	1.04332	1.03206	1.05994
Гърция	0.82921	0.80824	0.82066
Дания	9.94383	9.70392	9.99550
Естония	0.71491	0.71405	0.73250
Ирландия	1.11131	1.07621	1.10295
Испания	0.89871	0.88444	0.90056
Италия	1.00358	0.98356	0.98156
Кипър	0.92226	0.87928	0.88408
Латвия	0.67511	0.66449	0.67550
Литва	2.07363	0.59278	0.61342
Люксембург	1.19963	1.18161	1.20855
Малта	0.79560	0.79276	0.81433
Нидерландия	1.09741	1.07880	1.10924
Обединено кралство	0.94768	0.92364	0.95339
Полша	2.39773	2.35880	2.42889
Португалия	0.78543	0.77844	0.79617
Румъния	2.20943	2.20849	2.28087
Словакия	0.65863	0.65252	0.66658
Словения	0.80221	0.79204	0.81270
Унгария	175.59523	176.61568	183.66272
Финландия	1.23094	1.20410	1.22991
Франция	1.09574	1.07777	1.09507
Хърватия	4.80793	4.69957	4.79675
Чешка република	17.23620	17.24327	17.66376
Швеция	11.84131	11.85162	12.33302
Албания	58.20016	58.17575	60.29336
Бивша югославска република Македония	25.77434	25.82697	26.54126
Сърбия	54.00489	54.30934	56.52336
Турция	1.49863	1.59263	1.76557
Черна гора	0.49088	0.47805	0.48963
Исландия	187.98709	188.36123	195.80269
Норвегия	12.58937	12.88999	13.75829
Швейцария	1.73914	1.64229	1.67392
Босна и Херцеговина	0.93243	0.92883	0.94904

¹ Източник: Евростат, 14.12.2017 г.; <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

Индексите на равнищата на цените са измерител на различията в равнищата на цените между страните партньори, показвайки колко единици от единната валута са необходими, за да се купи едно и също количество стоки и услуги в сравняваните с базата (ЕС-28) страни. Те се изчисляват като съотношение между ППС и официалните валутни курсове (национална валута/евро) за всяка страна спрямо средното за ЕС равнище.

Фиг. 1. Индекси на равнища на цени в балканските страни на ниво БВП, 2016 г. (ЕС-28 = 100)
(Предварителни данни)

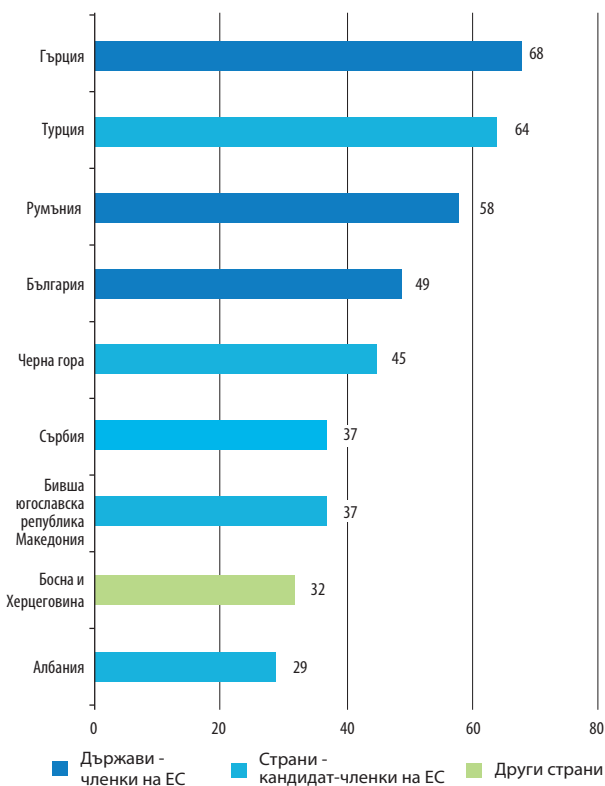
2. Индекси на равнища на цени на ниво БВП (ЕС-28 = 100)¹

Страни	2014	2015*	2016*
ЕС-28	100.0	100.0	100.0
Австрия	108.4	105.8	108.8
Белгия	108.6	106.1	109.2
България	45.9	46.1	47.7
Германия	104.3	103.2	106.0
Гърция	82.9	80.8	82.1
Дания	133.4	130.1	134.3
Естония	71.5	71.4	73.3
Ирландия	111.1	107.6	110.3
Испания	89.9	88.4	90.1
Италия	100.4	98.4	98.2
Кипър	92.2	87.9	88.4
Латвия	67.5	66.4	67.5
Литва	60.1	59.3	61.3
Люксембург	120.0	118.2	120.9
Малта	79.6	79.3	81.4
Нидерландия	109.7	107.9	110.9
Обединено кралство	117.6	127.3	116.3
Полша	57.3	56.4	55.7
Португалия	78.5	77.8	79.6
Румъния	49.7	49.7	50.8
Словакия	65.9	65.3	66.7
Словения	80.2	79.2	81.3
Унгария	56.9	57.0	59.0
Финландия	123.1	120.4	123.0
Франция	109.6	107.8	109.5
Хърватия	63.0	61.7	63.7
Чешка република	62.6	63.2	65.3
Швеция	130.1	126.7	130.2
Албания	41.6	41.6	43.9
Бивша югославска република Македония	41.8	41.9	43.1
Сърбия	46.0	45.0	45.9
Турция	51.6	52.6	52.8
Черна гора	49.1	47.8	49.0
Исландия	121.4	128.7	146.6
Норвегия	150.7	144.0	148.1
Швейцария	143.2	153.8	153.5
Босна и Херцеговина	47.7	47.5	48.5

¹ Източник: Евростат, 14.12.2017 г.; <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

Индексите на физическия обем на БВП на човек от населението отразяват единствено различията между страните партньори в международните сравнения по отношение на крайно потребния обем стоки и услуги в тях, т.е. елиминира се влиянието на националните цени в тези страни. Те се изчисляват, като превърнатите в единна валута чрез ППС национални разходи за крайно използван БВП на човек се отнесат към средните за ЕС-28 реални разходи за крайно използван БВП. Тези индекси не са предназначени за стриктно ранжиране на страните. Препоръчва се те да се използват за разделяне на страните - участнички в ПЕС, на групи със сравними равнища на реален БВП на човек от населението.

Фиг. 2. Индекси на физическия обем на човек от населението в СПС на ниво БВП в балканските страни, 2016 (ЕС-28 = 100)
(Предварителни данни)

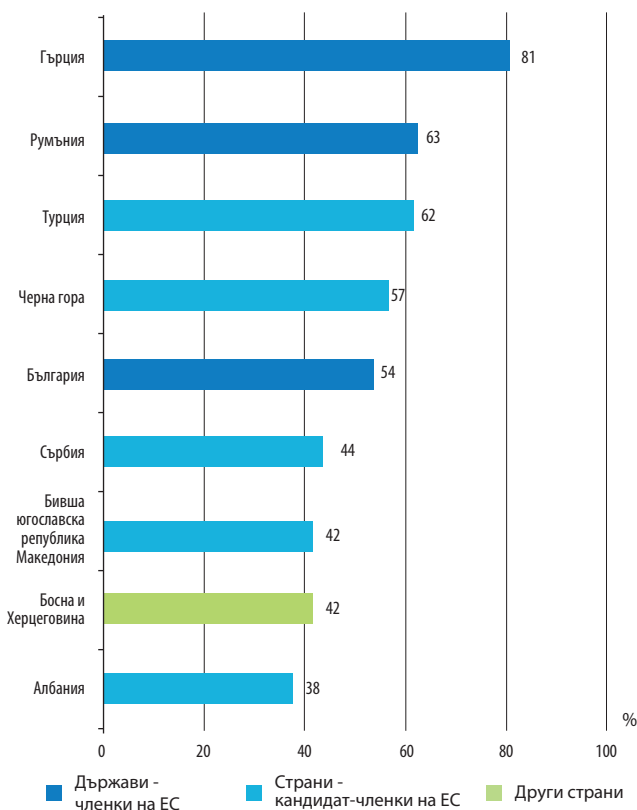
3. Индекси на физическия обем на човек от населението в СПС на ниво БВП (ЕС-28 = 100)¹

Страни	2014	2015*	2016*
ЕС-28	100	100	100
Австрия	130	130	128
Белгия	119	119	118
България	47	47	49
Германия	126	124	123
Гърция	72	69	68
Дания	128	127	124
Естония	76	75	75
Ирландия	137	181	183
Испания	90	91	92
Италия	96	95	97
Кипър	81	82	83
Латвия	64	64	65
Литва	75	75	75
Люксембург	270	267	258
Малта	90	93	96
Нидерландия	130	129	128
Обединено кралство	109	108	107
Полша	67	68	68
Португалия	77	77	77
Румъния	55	56	58
Словакия	77	77	77
Словения	82	82	83
Унгария	68	68	67
Финландия	111	109	109
Франция	107	105	104
Хърватия	59	59	60
Чешка република	86	87	88
Швеция	124	125	123
Албания	30	29	29
Бивша югославска република Македония	36	36	37
Сърбия	37	36	37
Турция	64	65	64
Черна гора	41	42	45
Исландия	119	123	128
Норвегия	176	161	148
Швейцария	165	166	161
Босна и Херцеговина	31	31	32

¹ Източник: Евростат, 14.12.2017 г.; <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

Разходите на БВП за крайно потребление включват разходите на резидентните институционални единици (домакинства, нетърговски организации, обслужващи домакинствата, държавно управление) за продукти и услуги, използвани за индивидуално потребление на населението и за колективно потребление на обществото. В съответствие с принципите на националната концепция разходите на домакинствата за индивидуално потребление включват разходи за продукти и услуги на територията на страната и в чужбина.

Фиг. 3. Индекси на физическия обем на разходи на БВП за крайно потребление на човек от населението в балканските страни, 2016 (ЕС-28 = 100)
(Предварителни данни)

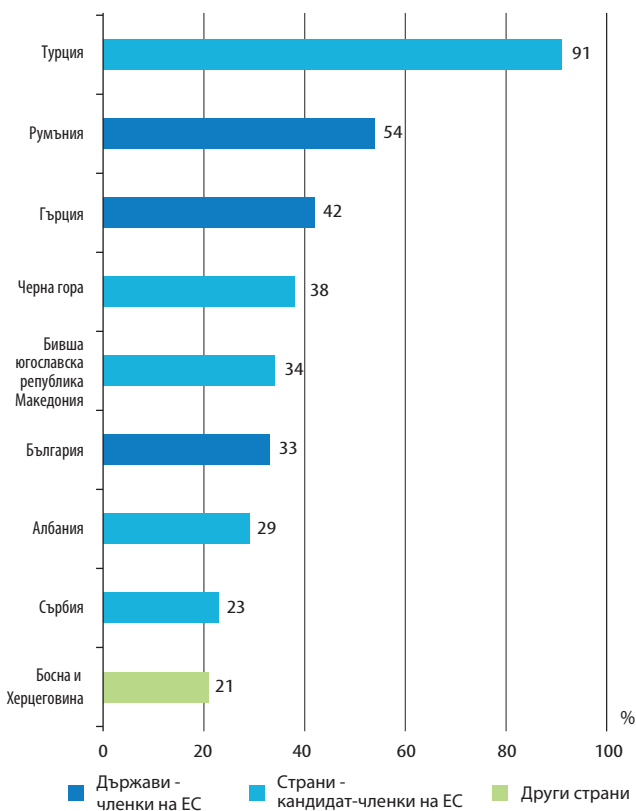
4. Индекси на физическия обем на човек от населението в СПС (ЕС-28 = 100)¹
Крайни потребителски разходи на домакинствата

Страни	2014	2015*	2016*
ЕС-28	100	100	100
Австрия	125	124	122
Белгия	111	110	108
България	51	53	54
Германия	123	121	120
Гърция	85	83	81
Дания	103	103	100
Естония	66	68	69
Ирландия	95	96	97
Испания	92	94	94
Италия	103	103	105
Кипър	102	104	105
Латвия	66	67	68
Литва	82	84	87
Люксембург	141	137	132
Малта	81	84	82
Нидерландия	104	103	102
Обединено кралство	117	118	119
Полша	75	75	75
Португалия	84	85	86
Румъния	57	60	63
Словакия	75	75	74
Словения	78	77	78
Унгария	59	59	59
Финландия	107	107	108
Франция	106	105	104
Хърватия	59	60	60
Чешка република	74	74	74
Швеция	105	104	101
Албания	38	39	38
Бивша югославска република Македония	40	42	42
Сърбия	45	45	44
Турция	62	64	62
Черна гора	54	55	57
Исландия	109	108	109
Норвегия	128	127	124
Швейцария	151	150	147
Босна и Херцеговина	42	42	42

¹ Източник: Евростат, 14.12.2017 г.; <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

Бруто образуването на основен капитал се състои от придобитите минус отписаните дълготрайни активи от резидентните производители през определен отчетен период. Дълготрайните активи могат да бъдат материални и нематериални активи, произведени в процеса на производството (или от внос), които се използват многократно в производствения процес за повече от една година.

Фиг. 4. Индекси на физическия обем на бруто образуването на основен капитал на човек от населението в балканските страни, 2016 (ЕС-28 = 100) (Предварителни данни)

5. Индекси на физическия обем на човек от населението в СПС (ЕС-28 = 100)¹
 Бруто образуване на основен капитал

Страни	2014	2015*	2016*
ЕС-28	100	100	100
Австрия	153	152	153
Белгия	152	150	152
България	37	36	33
Германия	119	115	113
Гърция	45	43	42
Дания	131	131	136
Естония	85	78	75
Ирландия	181	216	341
Испания	98	98	99
Италия	94	94	98
Кипър	52	59	78
Латвия	63	61	53
Литва	58	59	58
Люксембург	304	275	261
Малта	77	110	107
Нидерландия	126	132	132
Обединено кралство	108	111	105
Полша	51	53	48
Португалия	65	65	66
Румъния	56	58	54
Словакия	69	77	69
Словения	83	79	76
Унгария	65	65	57
Финландия	115	109	114
Франция	115	110	111
Хърватия	54	56	57
Чешка република	93	98	95
Швеция	142	144	145
Албания	29	28	29
Бивша югославска република Македония	34	33	34
Сърбия	23	22	23
Турция	93	94	91
Черна гора	29	32	38
Исландия	99	113	136
Норвегия	213	191	181
Швейцария	218	217	215
Босна и Херцеговина	25	22	21

¹ Източник: Евростат, 14.12.2017 г.; <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

ЗА КОНТАКТИ И ИНФОРМАЦИЯ

Национален статистически институт

<http://www.nsi.bg>

Централно управление на НСИ

ул. „П. Волов” № 2

Дирекция „Многосекторна статистика и услуги за потребителите“

Приемна на НСИ

телефон: (+3592) 9857 111

e-mail: Info@nsi.bg

Публикации

телефон: (+3592) 9857 515

e-mail: Publikacii@nsi.bg

Библиотека

телефони: (+3592) 9857 521

(+3592) 9857 633

e-mail: Biblioteka@nsi.bg

Пресцентър

телефони: (+3592) 9857 729

(+3592) 9857 116

e-mail: Press@nsi.bg

ISSN 1313-9428

НАЦИОНАЛЕН СТАТИСТИЧЕСКИ ИНСТИТУТ

СТАТИСТИЧЕСКИ СПРАВОЧНИК 2018

Отговорен редактор: А. Илкова

Автори: А. Данчева, В. Желева, Г. Николова,
Д. Димитрова, Е. Йорданова, Е. Якимова, Х. Терзийска,
М. Колев, П. Стоянов, С. Кателиев,
С. Филипович, С. Кавгаджийска,
С. Мастикова, Т. Давидков

Редактори: Л. Александрова,
М. Трифонова, П. Павлов

Формат: 105x215

Тираж: 300

Предпечатна подготовка и печат:

„Образование и наука” ЕАД

СТАТИСТИЧЕСКИ СПРАВОЧНИК 2018

www.nsi.bg